

Ivana Blahutová

BÍLÝ KŮŇ

SEDM FANTASKNÍCH PŘÍBĚHŮ

OBSAH:

Bílý kůň
Milenec
Thelma
Šumění deště
Čas jasu
Nonstop
Kapuciniáda

© Ivana Blahutová 2006

BÍLÝ KŮŇ

I.

Sál byl promrzlý a okna oslepená jinovatkou a venkovní světlo se skrze ledový plášť tříštilo a lámalo a sypalo se dovnitř jako stříbrný kovový prach. Pruh slunečního třpytu se hodinu za hodinou posouval po ojířené parketové podlaze a olizoval bílé holé zdi, všechno zde bylo bílé a holé a ledové, bílá holá ledová prázdnota, uprostřed níž jemně ševelily dvě poslední mašiny: jedna se starala o poručíka a druhá o majorku. Majorka se již pátý týden neprobouzela, avšak poručík střídal pravidelně spánek a bdění a nic ho nebolelo. Mašina ho ohleduplně obracela ze strany na stranu a rotovala s ním kolem své osy, vztyčovala ho do vertikální polohy a opět ukládala do polohy horizontální, stimulovala mu svalstvo a propínala šlachy, masírovala ho, hřála, léčila, čistila, krmila, napájela, omamovala; přejímala jeho vlastní povely a někdy je plnila a někdy nikoliv, mašina prostě dělala, co bylo pro poručíka nejlepší a nejvhodnější, a když ho vysekala z nejhoršího srabu, začal se v ní poručík nudit a stále častěji přivolával náčelnici lazaretu nebo správkyni, aby ho už pustily ven.

Lituji, smetala náčelnice lazaretu poručíkovy žádosti o vysvobození z lékařské péče a správkyně se vmlouvala, že zde nemá žádnou pravomoc, že jejím úkolem je pouze zajišťovat funkčnost systému nemocničního zařízení a hlídat správný chod mašin, a tak poručík dál zůstával zajat v lůně své medicínské komory uprostřed ledového sálu. Vedle spící majorka nereagovala na jeho signály a náčelnice a správkyně komunikovaly s poručíkem výlučně přes monitor, ačkoliv se nacházely určitě někde nablízku, nejspíše přímo v téže budově, kdesi dole v podzemních kobkách.

Poručík se v této ratejně ocitl následkem zákonitého řetězce osudných náhod, které by vydaly na oběžný román, protože je ve štíhlé povídce nelze rozplétat. Zkrátka a dobře, odtransportovali ho sem hned třetí den války, to jest před sedmi týdny, spolu s padesátkou zblackoutovaných. Poručík byl tenkrát v bezvědomí a probral se až v mašině po komplexní revitalizaci. Tehdy průzorem zmerčil i náčelnici lazaretu v bílé kombinéze, jak se ledovým sálem osobně vznášela nad svými pacienty. Během oné krátké vizity se sklonila i nad poručíkem a řekla mu přes průzor do očí, že se nemá čeho bát. Od té doby ji už poručík v téhle arktické šalandě neviděl. Akorát na jeho monitoru se nyní každé ráno zjevoval ženský obličej, zbavený ochranné kukly, a náčelnice ho suverénním tónem horlivě oblbovala, že mu nehrozí žádné zdravotní riziko a že situace na bojišti je rovněž příznivá, a její anticky vysoustruhovaná tvář byla sebevědomá a nevzrušená, jako by jí až dosud v medkomorách nezdechlo čtyřicet osm zblackoutovaných a uspaných vojáků a jako by se vše vyvíjelo tím nejskvělejším směrem. Poručík jí odpovídal se stejnou markýrovanou blazeovaností, třebaže měl sto chutí na ni plivnout a poslat ji do hajzlu.

Do mrazivého bílého sálu se již náčelnice ani správkyně neodvážily vstoupit; neodvážily se již vůbec vylézt na povrch ze svého zabarikádovaného sarkofágu v podzemí. A čtyřicet osm mašin zatím postupně samo odhučelo pryč ze síně a pohřbilo své zcepenělé osazenstvo; pochovalo je tam někde za zdmi lazaretu, jenž dříve býval honosným zámkem, obklopeným anglickým parkem. Býval to nějaký zámek, jak poručík odhadl z průzoru a jak mu náčelnice potvrdila, bývala to vznešená, původně renesanční rezidence, později přestavěná v rokokovém stylu a posléze několikrát upravovaná a sloužící různým účelům, až nakonec krátce před vojnou odsud kvaltem vyexpedovali luxusní hotel a v historické památce se uhnízdil tajný armádní lazaretní punkt.

Koncem třetího válečného týdne, kdy již uzdravující se poručík vnímal své okolí a zkoušel se napojit z mašiny na některý externí informační okruh, vrhl nepřítel podruhé do boje nejagresivnější a nejprogresivnější zbraň přezdívanou Bělouš, tentokrát ještě průraznějšího kalibru nežli při první ofenzivě. Navázané spojení s globosférou bylo náhle přetřato a poručík si záhy z neklamných příznaků rozkryl, co se přihodilo. Teprve večer mu náčelnice s profesionálně pokojným výrazem sdělila, že jejich zóna byla pravděpodobně zasažena druhým atakem Bělouše, nicméně že pro ně v lazaretu se tím nic nemění: poručík se bude i nadále kurýrovat v medkomoře a náčelnice se správkyní budou i nadále makat ve velicím centru medpunktu, protože není vyloučeno, že sem budou brzy dopraveni noví zblackoutovaní, a tudíž...

Hovno, odsekával jí v duchu poručík, hovno, hovno, hovno, leč ze zdvořilosti náčelnici nahlas neodporoval, mohla si, baba princmetálová, kafrat, co chtěla, všichni čtyři byli stejně v prdeli, náčelnice, správkyně, poručík i majorka, všichni v tomhle idiotském lazaretu, promrzlém na kost, i v celém, celičském vesmíru, všichni byli vyřízení a trop a deleted, náčelnice se správkyní zanorované kdesi dole v katakombách a poručík s majorkou uvězněni nahoře v mašinách uprostřed ledové ratejny, všecko, všude a všichni byli v totální černé díře. A kurva Bělouš II. navíc zaútočil tak střelhibtě, že obě poslední medkomory se ani nestihly propadnout do lokálních sklepních bunkrů, a poručík teď musel v té své budoucí rakvi čekat až úplně do konce, až na definitivní zpečetění definitivní beznaděje, kdy se mašina sama uvolí bezbolestně uzavřít jeho jalovou existenci. Musel doufat, že se tak stane dříve, než se zdroje medkomory vyčerpají do dna či než dojde k třetímu úderu, jenž by třeba poručíka odsoudil ke zdoluhavému, hnusnému, ponižujícímu chcípání v ochromené kysně. Zatím se tedy mohl pouze bezmocně otravovat a pospávat a dumat a vibrovat a pohupovat a překlápět se, zuřivě se dovoláváje alespoň občasného poklábosení s náčelnicí nebo se správkyní a prozíravě odmítaje silnější dávky hypnotik, anxiolytik a euforik... Snažil se neplýtvat materiálem, ačkoliv v téhle svinské márnici již vlastně nebylo proč. Bedlivě kontroloval množství lazaretních rezerv a jejich dílčí hladinu v medkomoře; a zejména

strážil úroveň zásob tisících látek, která v jeho truhle nesměla klesnout pod bod E, pod hodnotu nutnou k vykonání šetrného exitu, okamžité sebekopravy, bezproblémového odchodu...

Navzdory brutálnímu psychickému tlaku proto poručík musel zůstat při smyslech a živořit, dokud to jen půjde, vydán v plen neoblomným rozhodnutím ignorantské mašiny a komisním rozkazům namachrované náčelnice. A když už se mu zdálo, že pojde nesnesitelnou nudou a zalkne se pekelnou bezmocí, když už jen znečitlivěle skomíral v plazivém střídání světla a tmy, bdění a spánku, oznámila mu náčelnice radostně, že se správkyňi podařilo aktivovat lazaretní informační okruh. Tím pádem měl poručík k dispozici interní vědeckou, literární, hudební a vizuální knihovnu a pro rozptýlení mu byl rovněž zdesateronásoben akční rádius a o tři sta procent rozšířen průzor z medkomory a jako bonus přiložen i šikovný manuální doplňkový program... A snad se správkyňi v nejbližších dnech povede odblokovat rovněž lazaretní tank, kde je archivováno na pět set tisíc virtuálních činností, prostředí, počitků, slastí, her a...

Děkuju, pravil poručík a zašklebil se na náčelnici, jako by byl nadšením bez sebe, ale ve skutečnosti už mu bylo vše lhostejné, chválabohu, už mu bylo vše báječně lhostejné, poněvadž si svou lhostejnost cílevědomě trénoval a pěstoval, ano, *čas se nachýlil* a zbývalo toliko správně stanovit optimální moment úniku, dozrát ke kýženému stadiu dokonalé apatie a poté bez jakékoliv touhy a lítosti se ve zlomku sekundy vymazat z těchto trapných trosek bytí.

Děkuju, zašklebil se poručík na monitor. Vesele se zatlemil na rozjařené antické držky náčelnice a správkyňe, a aby je neurazil, přikázal mašině, nechť s ním tedy profrčí sálem v maximálním povoleném pásmu. Bazální přívod (alias pupeční šňůra) se vysoukal z ukotvení a medkomora se opravdu hnula asi o dvacet metrů dále od své dosavadního stanoviště. Šlauch z pružného, prakticky nezničitelného damascenitu držel stroj na dlouhé oprati jako drezírovaného koně v jízdárně. Poručík pomalu obeplul ledovou bílou haluznu, probruslil třikrát kolem dokola podél nahých stěn, načež stopl svůj koráb tam, kde vysoko na hladce omítnuté zdi, kousek pod dřevěným zábradlím horního ochozu, visel jediný obraz imponantních rozměrů – speditéři asi dílo kvůli předválečnému evakuačnímu chaosu zapomněli odlifrovat z hotelu. Nejspíše starodávná olejomalba, předpokládal poručík, který až dosud mohl objekt pozorovat pouze z dálky a nyní jej směl konečně probádat zblízka. Plátno bylo povlečeno hrubým škraloupem jinovatky, takže manuální doplňkový program ihned dostal příležitost: z mašiny vystřelilo tykadlo s násoskou a zručně odcucalo překážející sněžnou mázdru –

Poručík spatřil ženský portrét. Portrét mladičké dívky v životní velikosti. Spatřil baculatou ryšavou pastýřku, svůdně postávající v idylické letní krajině s pahorkem, loukou, stromy, modrou oblohou a narůžovělými obláčky. Pastýřka se shora na

poručíka sladce culila a u nohou jí spočívalo stočené běloučké jehňátko.

II.

Koncem jara 1788 byla hraběnka E. von D. již natolik nemocná, že by nepřetrpěla tradiční namáhavou výpravu kočárem do Florencie, a proto na letní sezonu zůstala poprvé trčet na svém venkovském sídle, na zámku K. na Moravě. Poprvé a naposledy, neboť nikdo nepochyboval, že příští letní sezony se dvacetiletá hraběnka E. určitě nedožije. Příkrádající se smrtka kupodivu dodávala slečninčině fádňi tvářičce morbidní půvab. Nepříčetný lesk modrých očí a rozžhavený suchotinářský ruměnc na proláklých lících činily ji téměř krásnou; její vychrtlé tělíčko připomínalo rusalčí prelud, krutě lapený do pasti kolébavých krinolín. Hraběncin sňatek s obstarožním, zavalitým knížetem W. byl pochopitelně odložen na imaginární termín, kdy se její zdraví zlepší, a dvojnásobný vdovec a šestinásobný otec kníže W. počal si po vídeňských bálech a salonech diskrétně vytipovávat novou, obdobně zazobanou, leč poněkud trvanlivější nevěstu. Nicméně dbaje bontonu, nepřestával své dokonávající snoubence psávat uhlazené liebesbriefy a tu a tam jí zaslal nějaký galantní drobný prezent, například dvacet loktů černé bruselské krajky, stříbrnou soupravu dvou svícňů se stolním krucifixem, šedého papouška hovořícího francouzsky, míšeňský porculánový servis s dekorem červených draků, k zešílení suchopárný francouzský utopický román Icosameron od Casanovy de Seingalt, jakož i v nachovém marokénu vázaný výtisk další provokativní opery od mladého komponisty Mozarta (sám kníže dával přednost Gluckovi a Haydnovi). – Kvůli své churavosti totiž hudbymilovná hraběnka propásla loňskou říjnovou premiéru Dona Giovanniho, jež se konala ve vzdáleném provinčním zapadákově, stejně jako prosincové uvedení v méně vzdálené Vídni. – Úmorné horečky a úporné kuckání tehdy před Vánoce vyvrcholily chrlením krve a mdlobami, pročež osobní lékař dr. F. doporučil přivolat kněze. V následném třeskutém lednu však pacientka nečekaně pookřála a její denní rytmus se opět na chvíli vrátil k poklidné, bloumavé, harmonické jednotvárnosti.

Vzhledem k pokračující chorobě hraběnka E. již druhým rokem dlela v moravském ústraní a nepřijímala žádnou společnost, s výjimkou zmíněného dr. F. a občas i zasmušilého pátera H. Věnovala se stonání, spánku, podřimování, četbě, korespondování, modlitbám, duchovnímu rozjímání, pasiánsu, vyšívání, malování akvarelů, klimprování na fortepiano, čtvrt hodinovým procházkám po okolním anglickém parku, francouzské konverzaci se zatrpklou dvaasedmdesátiletou madame de B. a grimasově-posunkovému dohadování s hluchou třiaosmdesátiletou pratetou A-M. v. D., jedinou žijící pokrevní příbuznou. – Ano, ano, s mladou hraběnkou E. měl slovnitý, nanejvýš urozený rod hrabat z D. definitivně vymřít i po přeslici.

Ženich kníže W. nezavítal na zámek K. od listopadu 1787. Nepřítomnost omlouval hektickou zaneprázdněností, a to jednak nutným vizitýrováním svých statků v Horních Rakousích, Štýrsku, Čechách a Uhrách, jednak stavovskými rebeliemi v Nizozemí, jednak úředními povinnostmi v metropoli monarchie, jsa momentálně ve službách císaře Josefa II., jehož výstřední reformy ho dráždily jako osina v zadku. K těmto náročným záležitostem se přidaly i starosti o druhorozeného knížecího syna, který právě prodělával s panovníkem válečné tažení proti musulmanům. Ke všemu z bojiště přicházely špatné zprávy: Bělehrad se z tureckého područí dobýt nepodařilo a na stranu osmanského sultána se postavily záluďné bažiny, komáři, tyfus, malárie a dýmějový mor a kosily křesťanské vojsko po tisících.

Rovněž na zámku K. na Moravě se patrně schylovalo k fatálnímu finále. S příchodem léta se hraběňčino zdraví zase zhoršilo, což znovu vedlo k odkladu dlouho avizované návštěvy knížete W. – Jeho snoubenka si nepřála, aby ji spatřil tak zoufale zbědovanou: týranou záchvaty kašle a neschopnou vypořádat se ze svých komnat v esteticky přijatelné úpravě. Šněrování (zakázané císařským dekretem!) by vražedně přiškrtilo její ledva dýchající hrudníček, pudr na pihovaté pleti by odpudivě zblátovatěl vlivem horečnatého potu, nemluvě o mučícím nástroji zvaném paruka. Těžká nakadeřená paruka hrozila zlomit hraběňčinu slabou šíjí jako křehký stvol lilie. Služebnictvo postupně vyneslo z ložnice Její Milosti tři majolikové lavory vychrlené krve a na zámek byl po bok rezignujícího lékaře opět přivolán i stoický farář.

Navzdory sjednoceným silám božím a medicínským se mladá polonebožce po několika dnech ulevilo a po dalších třech týdnech se sama statečně zvedla z lože. Nechala se omýt, ovlásenkovat, našminkovat, opouzdřit hedvábnou toaletou, navonět mošusem a polepit třemi koketními muškami, načež slavnostně povečeřela v jídelně s knížetem W., pratetou A.-M., baronem R. – přítelem knížete W., a s madame de B. – nemajetnou dcerou francouzského generála, která již přes půl století tajtrlíkovala u mrzuté babizny A.-M. jako společnice za byt a stravu. (Na kapesné si madame de B. musela zarábět švindlováním v kartách, rafinovaně tyjíc z karbanické vášně své dobrodějky.) Před půlnocí se znavená hraběňka E. omluvila, nastavila ženichovi a baronovi hřbet ruky k pocelu, popřála oběma pánům bon voyage, poněvadž hned za svítání rajzovali zpátky nach Wien, a s úklonou se odporučela. Opírajíc se o svou komornou, odploužila se k spánku, zanechavši ostatní v Modrém salonu. Kníže W. a baron R. poté až do dvou do rána mastili s oběma ctihodnými stařenami whist a madame de B. je oškubala o příjemnou sumu čtyř dukátů čili osmnácti zlatých, za které si mohla pořídít dvoje šatečky a dvoje střevíčky.

Záhy po rozbřesku odhrčela ekvipáž s klímajícím hraběňčíným ženichem a jeho neméně uondaným kumpánem zpět do hlavního města. V onu křupanskou hodinu zámecké dámstvo samozřejmě ještě mátožně chrupalo, a tak žádná z Jejich Milostí

vzácné hosty nevyprovodila a nezamávala jim na rozloučenou. O týden později kníže W. náhle skončil, podlehnul srdeční mrtvici. Přesněji: podlehnul v pohodlné poloze na zádech té nejkypřejší ze svých tří kyprých metres, operní pěvkyni paní L.

Hraběnka E. se ze zdravotních důvodů nezúčastnila ani oficiálních smutečních obřadů, ani knížecího funusu (s ohledem na císařský výnos ostatně asketicky neokázalého). Teprve po dodání nakvap ušitého roucha z černé bruselské krajky – vídeňské krejčovství použilo loňské míry, tudíž model musel být notně zúžen místním fušérem – zahájila pozůstalá snoubenka povinné truchlení. Pomodlila se v zámecké kapli a v podzámčí dala odsloužit zádušní mši v tamním kostele Nanebevzetí Panny Marie. Temné odění, jež jí nyní po ženichově smrti příslušelo nosit, zdůraznilo strašidelnou přízračnost jejího zjevu, takže se jí lekala nejen čeládka, ale i prateta A.-M. a madame de B. – Interesantního doktora C. však mladá hraběnka E. oslnila na první pohled.

III.

Interesantní doktor C. (nikoliv fyzik čili lékař, nýbrž filozof, teolog a přírodovědec) ocitl se na moravském zámku K. následkem zákonitého řetězce osudných náhod, které by vydaly na oběžní román, protože je ve štíhlé povídce nelze rozplétat. Zkrátka a dobře, jistého slunečného odpoledne koncem června 1788 přiklapotal onen záhadný muž koňmo z dálav, vybaven toliko dvěma objemnými zavazadly a čtyřmi doporučujícími listy s vizitkami od vikomta A., markýzy Y., reverenda G. a Johana Roséna, kterážto jména ani hraběnky E., ani hraběnky A.-M., ba ani všetečné a všeznalé madame de B. naprosto nic neříkala. Přesto ještě téhož dne hraběnka E. zaměstnala doktora C. coby bibliotékaře, poněvadž rozsáhlá zámecká knihovna vskutku potřebovala uvést do rychtyku. Novopečeného knihovníka ukvartýrovali v prostorné, byť trochu ponuré a vlhké světnici ve skoro neobývaném levém křídle a jeho bělouše ustájili v maštali přímo vedle hraběčiny vrané klisny, jež od loňska marně toužila po vyjíždě se svou marodnou velitelkou.

Na základě mimořádně přitažlivé vizáže, noblesního chování a očividné vzdělanosti byl doktor C. shledán *trés comme il faut* neboli salonfähig, a proto velkoryse pozván, aby stoloval se zámeckým dámtvím, kterémužto lichotivému privilegii se třeba osobní lékař, správce či farář těšili jen zřídka. Již do týdne si charismatický, učený přivandrovalec vybudoval pozici absolutně nepostradatelného kavalíra, zejména díky své zběhlosti v různých karetních hrách; hraběnkou E. navíc nenápadně nechával vítězit v biliáru (*quelle victoire!*) a madame de B. pro změnu s komplimenty porážel v šachách (*mais, madame, c'était dû feu!*). Ano, *byl to oheň*, a kdyby jenom to! Bibliotékař byl kovaný i v dalších šprýmovných dovednostech, konkrétně v astrologii, okultismu, magnetismu, pomykání předmětů a věštění z křišťálové koule. Hovořil francouzsky, latinsky, italsky, anglicky, řecky, švédsky a polsky, pískal na příčnou flétnu, skládal verše,

vystřihoval siluety a míchal elixíry. Hlásil se k vyznavačům myšlenek velikého, bohužel již zesnulého barona Swedenborga, jehož jako dvacetiletý student měl tu čest potkat před dvaceti lety v Paříži. Tamtéž se před třemi roky seznámil i s hrabětem Cagliostrem, který prý nyní zrovna provozoval své proslulé léčitelské umění kdesi ve Vlaších. A propos, ačkoliv byl hrabě Cagliostro v skandálním procesu s vykutálenou hraběnkou de la Motte-Valois zbaven viny, přesto ho z Francie vyhostili a nyní je de facto i se svou chotí na útěku, mnohými váženými osobami rozhořčeně osočován z defraudací a šarlatánství. – Takto a podobně perli doktor C. v Modrém salonu při kávě, čokoládě, víně a ořechovém likéru, jsa bezvadně vyšňořen do černého sametu a běloskvoucích hedvábných punčoch a blýskaje černými očisky a bílými zubisky. Temperamentně potřásal delikátně prošedlou havraní hřívou, svázanou do copu černou mašlí (vlásenkou pohrdal), a dámy očarovane hltaly každé jeho slovo. A zdalipak víte, jak prý ten zednářský taškář Cagliostro vyděsil rozmařilou královnu Marii Antoinettu proroctvím, že jí kat ušmikne korunovanou hlavinku? – *Mon Dieu!* vyjekly současně hraběnka E. a madame de B., načež Francouzka honem přehulákala šokující klep do lačně nastrčeného naslouchátka své komandantky. *Le diable l'emporte!* zakvičela pobouřená A.-M. v. D., jaká nestydatá drzost, jaká nehorázná troufalost, jaká kolosální pitomost! *Das ist wirklich schrecklich!* *Kdo už těm zatrachtilým frajmaurům konečně setne hřebínek?!*

Váš nápoj na dobrou noc, Milosti, servíroval doktor C. hraběnce E. broušené čišky s čerstvě nakvedlaným elixírem. Nosíval jí je do zlatého budoáru a pacientka nápoj poslušně lokala. Již by se bez toho neobešla, již by bez toho nevládla usnout; lektvar spásně tlumil její kašel, bolest, neklid, úzkost, strach... Stačily tři týdny, aby se hraběnka E. stala úplně závislou na doktoru C. Milovala ho, ach bože, milovala ho.

V půli července byl doktor C. přestěhován do dvou elegantních komnat v pravém křídle, které hbitě nasákly čoudem doutníků Caballeros, říznou kolínskou vodou a aromatem sušených exotických bylin. Zároveň si ze své někdejší pochmurné cimry v levém křídle zřídil laboratoř, kde mimo jiné vyráběl i divotvorný mok pro mladou hraběnkou. Situace však vyžadovala zvýšit produkci. Povozez dorazilo na zámek K. sedm mohutných dřevěných beden vycpaných slámou a z nich byly opatrně vypakovány nestvůrné preparáty v zapečetěných skleněných nádobách, dózy s chemikáliemi a spousty aparátů; leidenská láhev, mikroskop, hvězdářský dalekohled, vývěva, váhy, kahany, baňky, tyglíky, křivule, ampule, trychtýře a bůhví co ještě. Život pozemský sice doktor C. zachránit nedovedl, leč nesporně byl schopen hraběnce E. zabezpečit život nebeský, a do té doby hodlal účinně zmírňovat její fyzickou trýzeň: stačilo dle okolností patřičně gradovat dávky opia a dalších ingrediencí... A až nadejde nejkritičtější okamžik, až nastane nejpříšernější z nejpříšernějších chvil...? Doktor C. přísahá, že setrvá s hraběnkou E. do její

nejposlednější vteřiny a nikdy, nikdy nedopustí, aby trpěla! Miloval ji, ach bože, miloval ji!

Poslechněte si laskavě tohle, Milosti, předčítal a překládal jí do francouzštiny pasáže z ožehavých Swedenborgových knih. Ano, bezostyšně citoval spisy toho heretického protestanta a údajného rouhače! *Nicméně, Milosti, račte se upamatovat, že protestantství je již ve zdejší monarchii tolerováno císařským patentem a že sami švédští žalobci posléze Swedenborgovi cejch kacířství nevypálili.* – A proto mohl doktor C. směle obeznamenovat hraběnku E. se spisy Arcana Coelestia neboli Nebeská tajemství a Apocalypsis revelata neboli Zjevená Apokalypsa. Obzvláště pak ji nadchly inspirativní výňatky z díla De Coelo et de Inferno čili Nebe a Peklo a zaujalo ji i moudré pojednání De Equo Albo, de quo in Apocalypsi čili Bílý kůň v Apokalypse.

A tak se hraběnka E. dozvěděla, že bílý kůň značí *chápaní* Slova Božího a jezdec pak toho, kdo Slovo Boží *chápe*. A jelikož není jiné Pravdy nežli Pravdy Boží, a tato jest dokonale zjevena ve Slově, lze z Písma svatého vyzískat veškeré a konečné Poznání – s malým háčkem ovšem: musíme číst Slovo *osvíceně* neboli rozumět jeho *skutečnému významu*. Bez *osvíceného* čtení Slova se nám nedostane Pravdy, ale Klamu: falešně vyložené litery skropí bílé roucho jezdce na bílém komoni krví Lži, rudou krví vyjadřující surové násilí spáchané na sněhobílé Pravdě.

Ach, vydechla zdrceně hraběnka E., neboť toto podobenství se jí promítlo v defilé bělostných tkanin potřísněných její vlastní chorobnou krví, v obrazy rudě smáčeného alabastrového damašku, batistu, kmentu, atlasu, voálu, mušelínu, pavučinkové krajky... Heilige Maria, Mutter Gottes, smiluj se nade mnou...

Heilige Maria, modlila se hraběnka. Modlila se a kála, milovala a vzpouzela se. – *Chci si zarajtovat na své klisně!* poručila vzpurně, *frisch drauf!* A nikdo ji nepřesvědčil, aby se riskantního záměru vzdala. Ani doktor C. ji nedokázal odradit, a tudíž ji alespoň doprovodil na svém bělouši, decentně bok po boku, povlovným klusem alejí pouze tam a zpátky... a ještě tam a zpátky... a ještě... a ještě..., zatímco prateta A.-M. a madame de B. trnuly hrůzou, šmírujíce je divadelními kukátky z oken Karetního kabinetu. Hle, bělouš a vraník, hle, černý jezdec a černá dáma... Rezavé kudrny se hraběnce E. divoce draly zpod černého klobouku, protože srdnatě odhodila hloupá pouta a zbabělé předsudky, odmrštila šosácké vlásenky, příčesky a zábrany, od nynějška pyšně pohrdajíc parukami i kastami jako On, jako On...

Chci si zatančit menuet! poručila vznětlivě hraběnka E. ve smuteční taftové róbě a madame de B. bez protestů usedla k fortepianu v Hudebním sále a velice jemně, takřka neslyšně jala se vyluzovat staříčkou melodií, na kterou kdysi dávno sama klouzávala po naleštěných parketech. I hrála tu muziku moderato, pianissimo, dolce, amoroso... A hraběnka E. s doktorem C. zasněným tempem precizně vykrucovali otočky, kroky a úklony, tančili spolu jako rovný s rovnou, tančili spolu danse macabre, tančili spolu menuet pouze jedinkrát, zato však s takovou grácií

a v takovém souladu, že vartující prateta A.-M. raději sklopila zraky a později si při oné jímavé vzpomínce vždy musela osušit vytrysklý pláč. Ó, jaký lepý, lepý pár! A jaká beznaděj, jaká beznaděj! Ona zaslíbená smrti a on... O la triste historie! Une comtesse, grande dame – a on jen inteligentní plebejec, ó, jaká ztřeštěnost, jaká škoda, jaký žal. Fešák s espritem et un vrai philosophe! Ja, echt filozof, leč tak ohavně chudý, že by si ani neměl zač koupit šlechtický predikát... Donnerwetter! Až natolik hluboko klesla vysoce urozená hraběnka A.-M. von D. ve své senilní sentimentalitě – až k zahanbujícím úvahám o handlování s šlechtickými tituly!

Za vlahé noci z 11. na 12. srpna 1788, kdy každoročně bylo možno užívat na jasné obloze nádherné výšlehy roje Perseid, nádherné letící slzy sv. Vavřince, objasňoval doktor C. hraběnce E. další ze Swedenborgových tezí, a sice že *všechny věci v přírodě jsou předobrazeními věcí duchovních a nebeských*. – Všechny? otázala se hraběnka E. a tenoučkou, na kost vyhublou ručkou obkroužila Hudební sál, kde debatovali na lenošce u otevřených balkonových dveří a čekali na padající hvězdy. Temné stromy jim šuměly zvenku vstříc a skotačivý vítr k nim co chvíli přibíhal po vnějším schodišti, jímž se scházelo dolů do parku.

Všechny věci? otázala se hraběnka E. a vyhublou ručkou obkroužila reprezentační belétage a anglický park a stůl s planoucími svícemi a poháry s punčem pro zahřátí; pila s doktorem C. punč pro zahřátí, jelikož i ty nejvlažejší srpnové noci zrádně zebou podzimem. Na doktorův příkaz si přes ramena přehodila teplý pléd, přestože chlad necítila. Horečka závratně stoupala a tenhle večer byl možná její poslední. A zbude po ní pouze portrét visící tady v Hudebním sále, portrét někdejší šestnáctileté baculaté ryšavé panenky, jež před čtyřmi roky pózovala v dovádivém kostýmu pastýřky s něžným jehňátkem u nohou... Ne, kdeže, žádné jehňátko tam tenkrát nebylo, Mistr M. je přimaloval až potom, stejně jako pahorek, stromy, zelenou trávu, luční květiny a modrou oblohu s narůžovělými obláčky... Již záhy se vznese hraběnka E. do nebe mezi anděly a bude s nimi rozprávět jejich univerzální, každému vštípenou řečí. Baron Swedenborg s anděly osobně obcoval a svým čtenářům podrobně vylíčil, jak to Nahoře vypadá. *Andělé nevědí, co je to čas, ačkoliv vše u nich postupně pokračuje jako na světě...* Proto v nebi *nejsou ani léta, ani dny, nýbrž změny Stavů*. A mladá hraběnka E. se tudíž nemusela obávat ani svého tělesného zániku, ani bezčasé budoucnosti, nemusela se obávat žádného, pražádného neznáma – díky baronu Swedenborgovi a doktoru C. předem detailně zpravena o tom, jak to Tam funguje, jak andělé mluví, jak se oblékají, v jakých příbytcích dlejí; jak je v nebi panováno a jak jsou vykonávány bohoslužby...

Všechny věci v přírodě jsou předobrazeními věcí duchovních a nebeských, vyprávěl konejšivě doktor C. a hraběnka E. tenoučkou, na kost vyhublou ručkou obkroužila třepetavý svit voskovic a mihotavý kolotoč hmyzu přilákaného plameny, to

bláznivé, pošetilé, sebezničující víření mûr, mušek, brouků a jepic... Ach, blouznění jepic a mûr, mûr a jepic... Černá staletí čarodějnictví právě minula a již přes třicet roků v zdejší říši nikoho neobžalovali ze spiknutí s Dáblem, natož aby někoho upálili na hranici; a doktor C. beztak praktikoval výhradně bílou magii, hraběnka E. to tušila, byl to všemocný, hodný kouzelník, zářivý jezdec na bílém oři. *Prosím*, vložila hořící dlaň do jeho hořící dlaně, *prosím, prosím, prosím... O, mon cher docteur, soyez si bon...* Prosila ho o Zázrak, o maličký, dočista maličkatý Div. O něco, co by tento *jejich* okamžik a toto *jejich* místo prodchlo bezčasou nebeskou věčností, co by E. a C. vzájemně sloučilo a *zasnoubilo* – tajně, leč napořád; prosila ho o sebenepatrnější znamení a sebenepatrnější stopu jejich lásky, lásky sice nikdy nevyslovené, nicméně navždy stvrzené.

A doktor C. se přestal bránit a byl jí po vůli, střípečkem jsoucna tento jejich okamžik a toto jejich místo nechal vetknout a vrůst do bezčasé nebeské věčnosti: čáry máry, abra-ka dabra-ka; *j'ai fini, jsem hotov, Milosti!*

Ano? podivila se, a co? A jak? *Povězte, mon ami, mon amour, mon coeur...* A on jí zašeptal ono intimní tajemství do ucha, une surprise charmante – a na mou duši, bylo to tak filigránsky rozkošné a úžasné a vtipné, že se hraběnka E. šťastně rozesmála a hořícími rty políbila doktora C. na čelo, na tvář, na ústa: *C'est un miracle!*

IV.

Elisabeth Luisa Henrietta hraběnka von D., podařilo se poručíkovi identifikovat portrét visící v bílém holém ledovém sále. Narodila se 23. března 1768 a zemřela 10. října 1788 na zámku K.

V interní lazaretní knihovně našel o Elise jen několik údajů a dva její obrazy: již známou Krajinu s pastýřkou, zachycující hraběnkou ve věku šestnácti let, a pak batolecí podobiznu s rodiči a bratříčkem Karlem Felixem, který skončil v lednu 1781 coby patnáctiletý. Dále poručík vykopal třináct německy psaných listů (vesměs od Elisina snoubence knížete W.) a její francouzské deníky z roků 1783–1788. Poslední záznam nesl datum 5. října a obsahoval pouze tři věty, které mašina přeložila takto: *Doktor Eyvind Johannes Clementius zahynul dneska ráno následkem pádu z mé klisny, již jako obvykle projížděl na můj pokyn. Kéž se nejmilostivější Bůh nade mnou ráčí co nejdříve slitovat. Jepice je na Dianině prsu.*

Po dva dny poručík pilně pročítal dopisy knížete W. a Elisiny deníky. Usoudil, že kníže W. byl samolibý, požívačný páprda a hraběnka Elisa labilní, exaltovaná naivka. V každém případě její kormoutlivý příběh poskytl poručíkovi osvěžující rozptýlení, zvláště když si zamlouval vyštrachat z archivu veškeré dosažitelné dokumenty o rodech hrabat z D. a knížat W., o Elisině pratetě A.-M., o společníci madame de B., a hlavně o doktoru C. Touto činností poručík plodně zabil celý týden svého žalářování

v medkomoře, načež studium rozšířil na příslušné dobové reálie a za tónů děl Mozartových, Haydnových, Gluckových, Händlových, Myslivečkových a Salieriho nasával poznatky z geniálních gejzírů i smrdutých bažin druhé půle 18. století. Čerpal ze svědectví literátů, učenců, filozofů, přírodovědců, historiků, potentátů, vojevůdců, malířů, architektů, hudebníků, cestovatelů a věhlasných dobrodruhů; předvolal si Marii Terezii, Josefa II., Fridricha II., Ludvíka XVI., Marii Antoinettu, Kateřinu Velikou, Voltaira, Diderota, Rousseaua, Lavoisiera, Potěmkina, Laudona, Pugačova, Cooka, Washingtona, La Fayettea, markýze de Sade a barona Münchhausena. Po uši se zahrabal do rokoka, klasicismu, preromantismu, osvícenství, libertinství, rozmachu, prohnílosti, hýřivosti, bídy a pomatenosti, a to až po hranici 10. října 1788. Události následující po tomto datu mu byly putna, jelikož Elisa již nežila, a krom toho pompézně zhýralá éra skončila a svět se po krvavých povodních opět vymustroval do jiných stejnokrojů. Ostatně, o jedné kapitole dotyčného dějinného mumraje poručík – ještě jako frekventant vojenské akademie – spáchal seminární práci na omleté téma debaklu imperátorovy „velké armády“: *Napoleonovo tažení do Ruska*.

Navzdory houževnatě opakovaným pokusům a nejosfistikovanějším kombinacím nicméně z interního informačního okruhu nevyškrábal žádnou další zmínku o záhadném doktoru Eyvindu Johannu Clementiovi, jenž měl podle Elisina deníku působit na zámku K. coby bibliotékář, a sice od 23. června 1788 do svého náhlého skonu 5. října téhož roku.

Opět a opět poručík zarytě prozkoumával překlad hraběčniných zápisků, až posléze dospěl k přesvědčení, že doktor C. existoval pouze v Elisině fantazii; že si ho smrtelně chorá dívka vybájila pro útěchu, aby si osladila závěrečné měsíce života. Stvořila si ho, aby se nepominula úzkostí v kleci ložnice, budoáru, jídelny, knihovny, kaple, Modrého salonu, Japonského salonu, Karetního kabinetu, Hudebního sálu, dvaceti dalších komnat a anglického parku; aby se nemusela zaobírat toliko modlitbami a četbou, dementním skřehotáním pratety A.-M. a studenými frázemi madame de B.; aby se alespoň ve snu vymanila z trýznivého krunýře smutečních šatů, úporného kašle, horeček, krve a úmrtního lože; aby... Hernajs, jak výborně jí poručík rozuměl!

V.

Sál byl promrzlý a okna oslepená jinovatkou a venkovní světlo se skrze ledový plášť tříštilo a lámalo a sypalo se dovnitř jako stříbrný kovový prach. Sinalý pruh slunečního třpytu se hodinu za hodinou posouval po ojíňené parketové podlaze a olizoval holé bílé zdi, všechno zde bylo holé a bílé a ledové, holá bílá ledová prázdnota, uprostřed níž jemně ševalila poslední mašina. – Zblackoutovaná majorka včera ve spánku vypustila duši a její medkomora se vzápětí vyhákla z přívodní kotvy a odhučela pryč. Odklidila nebožku mimo budovu lazaretu na křehov do

zplanýrovaného anglického parku, kde poté mrtvolu během minuty zpopelnila a pohřbila. Poručík ze své mašiny průběh ceremoniálu sledovat nemohl, leč vše určitě proběhlo akurátně podle pravidel, neboť již po chvíli na monitoru zaregistroval zpětné zařazení uvolněné medkomory do hangáru mezi ostatní stroje. Majorčin prach byl tedy za hlaholu desetisekundového hymnického tuše pietně vstřelen do zasněžené půdy, zatímco její tři genetické vzorky byly již před roky deponovány ve třech tajných kolumbáriích.

Rovněž poručíkovy ovogeny byly před devíti lety při podpisu žoldněřské smlouvy uschovány ve třech tajných kolumbáriích coby záruka a příslib budoucího znovuzrození. A ať již poručík padne ve službě či se dožije penze, ať již se s ním kdykoliv a kdekoliv stane cokoliv, v každém případě měl své vzniknutí betonově pojištěno kontraktem s firmou Globarm. Jen proto se poručík před devíti lety jako mlíčňák nechal naverbovat do armády, obdobně jako statisíce jiných, kteří si nemohli dovolit vysolit obrovskou částku za své uskladnění u prestižního Globfutu.

Nyní, po dvojím ničivém útoku Bělouše, bylo ale všechno rázem jinak, a poručíka v medkomoře stále neodbytněji pronásledovaly ty nejkatastrofálnější předtuchy. Jakéhosi zasraného Bělouše nikdy nikdo nepředpokládal a žádné smlouvy s ním nepočítaly ani v nejhorrorovějších vizích. A co když už Bělouš pronikl či záhy pronikne i do tajných kolumbárií pod zemí, pod oceány, v kosmu...? Co když už rozcupoval či záhy rozcupuje jejich údajně nedobytné systémy na padrt' a se zabitými vzorky v tu ránu zařve i drazé předplacená budoucnost klientů Globarmu a Globfutu? Co když nakonec elitně predestinovaní ovogenaři dopadnou stejně podělaně a mizerně jako miliony a miliony apriorně smrtelných páriů?

Přestaňte se znervózňovat takovými hovadinami, napomínala poručíka náčelnice lazaretu a její anticky vysoustruhovaný obličej byl sebevědomý a nevzrušený, jako by je tady Bělouš neuzamkl do popravčí pasti a jako by zde v mašinách nezdechlo čtyřicet devět zblackoutovaných soldátů; jako by kdesi jejich vzorkům nehrozilo definitivní zamordování a jako by se jejich osudy vyvíjely tím nejskvělejším směrem.

Hovno, odsekával jí v duchu poručík, hovno, hovno, hovno, leč ze zdvořilosti náčelnici nahlas neodporoval, mohla si, baba princmetálová, kafrat, co chtěla, všichni tři byli beztak v prdeli, náčelnice, správkyňe i poručík, všichni v tomhle idiotském lazaretu, promrzlém na kost, i v celém, celičkém vesmíru, všichni byli vyřízení, trop, deleted, na věky věků, amen!

Máte kliku, poručíku, vycenila náčelnice chrup od jednoho okraje monitoru k druhému, povzbudivá novina! Správkyňi se povedlo odblokovat náš tank, kde je uloženo na pět set tisíc virtuálních činností, prostředí, počítků, slastí, her a...

Děkuju, pravil poručík a zašklebil se na náčelnici, jako by byl vděčností bez sebe – a vlastně byl, byl! Fakticky byl těm dvěma arogantním semetrikám vděčný za nečekané zpestření své krušné cesty k bodu E. Jo, ještě pořád pedanticky strážil zásoby tišících

látek, jejichž úroveň v truhle nesměla klesnout pod hodnotu nutnou k šetrnému exitu. Ještě pořád bedlivě kontroloval množství lazaretních rezerv a jejich dílčí hladinu v medkomoře; ještě pořád neplýtvat proviantem a energií a šklubil na sobě s dávkami hypnotik, anxiolytik a euforik. Snažil se zůstat ve formě a při smyslech, aby –

Děkuju, pravil poručík a jako nadržovaný býk se vrátil do ráje tanku, aby si splnil svůj obsedantní sen o Elise. Musel se s ní konečně setkat, musel s ní konečně mluvit tváří v tvář, dotýkat se jí, očichávat, ochutnávat, ohmatávat, mačkat, tisknout, ovládat –

Lituji, poručíku, vynořila se před ním na palouku náčelnice s potměšilým zazuběním – a baculatá ryšavá pastýřka se opět vypařila z jeho dychtivého objetí. *Lituji, avšak zapomněl jste na platnost zákona eros-thanatos čili zákona o regulaci individuálních pudů v relaci k virtuálním kopiím existujících osob a zvířat.*

Elisa je skoro tři sta let mrtvá! naštvál se poručík – kurvařix, ta náčelnická pizda mu snad hodlá zprznit i poslední nevinné potěšení!

Živá či mrtvá, ona mladá dáma před třemi sty lety skutečně žila, čímž se na ni zákon eros-thanatos vztahuje. Z čehož plyne, poručíku, že s jejím fantomem nemůžete dělat nic jiného, než co by živá slečna Elisa sama a ze své vůle dělala s vámi.

Do riti! zaryčel poručík na náčelnici, nikdo přece neví, co by Elisa prováděla, kdyby byla dneska se mnou!

Neví, souhlasila náčelnice a znovu se lišácky zakřenila, ale máte smůlu, poručíku. Správkyně již do její modelace zrovna vkládá veškeré dostupné i typizované charakteristiky: Elisin deník a dopisy, potenciální vědomosti a dovednosti, knihy, které přečetla, hudbu, kterou poslouchala, lidi, s nimiž se stýkala, vlivy prostředí, dobovou morálku, zdravotní stav, slovník, etiketu, historické realie... Inu, zlomte vaz, poručíku, a pěkně se pobavte!

Rozkaz! vyštěkl vztekle poručík a náčelnice s ironicky zvednutým palcem zmizela z jeviště. Ryšavá pastýřka se zase objevila na zeleném palouku pod modrou oblohou s narůžovělými obláčky a poručík ji přivítal dvornou úklonou. Jeho vlastní parádní uniforma se tu vyjímalá stejně nemístně jako raketa v cukrárně, a tak se v mžiku přecvakl do pánského úboru z Gainsboroughova obrazu *Ranní procházka aneb William Hallet se svou chotí Elizabeth* z roku 1785. Černý oblek s upnutým krátkým kabátkem a těsnými kalhotami pod kolena, bílá košile s krajkovým fižím, bílé punčochy a černé střevíce se stříbrnou přezkou – vše ušlo, jen ta šedá napudrovaná paruka mu vůbec neslušela, protože ji odbojným gestem strhl z tmavých dlouhých vlasů. A Elisa mu ono odbojné gesto schválila líbezným úsměvem.

VI.

K čertu! Vždyť ani nebyla nijak hezká! Přeřízl přece tolik krásných ženských, virtuálních i reálných; tolik prvotřídních samic s dokonalými ksichtíky, fascinujícími figurami a hebkými, voňavými, vypulírovanými těly bez jediného chloupku; tolik

rajcovních, atraktivních, sexuchtivých šelem a šelmiček... A teď se jako vůl kořil jakési unylé, dětinské macaté zrzce z 18. století! Baletil s ní menuet po naleštěném parketu v Hudebním sále a stoloval s ní v perleťově čalouněné jídelně, tlachal v Modrém salonu o Gluckovi, Mozartovi, Voltairovi, Rousseauovi, Goethem, Lessingovi, Swedenborgovi a Cagliostrovi, hrál s ní biliár a sbíral kytky do herbáře, servíroval jí ve zlatém budoáru narkotické utrejchy a promenoval se s ní anglickým parkem kolem zámku K., rajtoval alejí na bělouši po boku jejího vraníka a z vnějšího zahradního schodiště civěl do noci na srpnové létavice. Přešlapoval před zaklapnutými dveřmi její ložnice a naslouchal jejímu drásavému kašli. Držel ji za žhavou, zpocenou ruku a sledoval, jak se trápí, slábne, vytrácí, hyne, umírá... Ano, přikázal správce, aby mu Elisou vymodelovala právě takovouhle! Nikoliv jako zdravím kypící šestnáctiletou zhýčkanou slečinku v kostýmu pastýřky, nýbrž jako dvacetiletou vyzáblou tuberačku ve smutečních hávech. Jako tu dívku z roku 1788, vyčerpávanou a rozpalovanou nemocí a láskou, láskou a nemocí, nemocnou láskou k doktoru C. – Nenáviděl doktora C. a zběsile na něho žárlil!

Doktor Eyvind Johannes Clementius nikdy neexistoval! ukecával poručík správce, žádaje pro sebe co největší volnost ve scénáři virtuálních povyraženíček. Leč správce ho zpražila, že podle zákona eros-thanatos musí i neexistujícího doktora C. uhňácet přesně podle Elisinych deníkových zápisků, jelikož doktor C. byl integrální součástí Elisiny osobnosti ve finálních měsících jejího života, tj. v čase, který si poručík zvolil pro fantomový kontakt s dotyčnou nanynkou. A vůbec, nechť je poručík rád jak svině v žitě, že mu zákon právě a výhradně v případě oprávněné pochybnosti o reálném bytí některé osoby povoluje sehrát její roli, použít ji jako svou masku, ztotožnit se s ní ve virtuálních scénkách. Kdyby se prokázalo, že doktor C. kdysi skutečně žil, stal by se poručík z komedianta pouhým divákem a mohl by tak akorát čumět na drát!

V denících se nikdy neodhaluje všechno! soptil poručík. To nejdůležitější a nejdůvěrnější, co se přihodilo mezi Elisou a doktorem C., ta ryšavá pokrytecká tajnostkárka tutově schválně nezaznamenala!

Spekulace! oponovala mu správce, *čirá spekulace! Máte pech, poručíku, avšak víc už pro vás udělat nemůžu!*

A tak se poručík zaboha nedostal s Elisou dál než k jídlu, biliáru, menuetu, kartám, modlitbám, klusání na koni, korzování po parku, intelektuálnímu pindání, lehké konverzaci, přešlapování před zaklapnutými dveřmi její ložnice a vejrání na létavice na srpnové noční obloze. Ještě že zákon eros-thanatos povoloval zredukovat úlohy ostatních zúčastněných atrap na minimum. Plkat navíc se zapšklou madame de B., pokřikovat do naslouchátka hašteřivé staruchy A.-M. či hádat se s fanatickým farářem o otázkách pravé víry a spasení, z toho už by poručíka vážně jeblo!

Dané opruzáky proto pomstychtivě zakomponoval mezi bezhlasé staty a pohyblivé kulisy.

Do příc s prostopášným 18. stoletím! Na zámku K. u hraběnky E. by si chlípny de Laclosův Valmont, vilný Casanova či zvrhlý de Sade ani nevrzli! Záhy měl poručík toho platonického šílenství po krk. Vybodl se na netýkavku Elisou a byl jí nevěrný. Na plné pecky si to v tanku rozdával s fantomy prvotřídních samic s dokonalými ksichtíky a fascinujícími figurami; přefikával ty sexuchtivé predátorky na sedm nejoblíbenějších způsobů a pral to do nich jako divizní pomrdný, až po pár dnech bezuzdných orgií zjistil, že je impotentní...

Správkyně mu pak na jeho přání vyprojektovala jakousi vychrtlou pokornou rusovlásku a on se té ubohé, ochablé smrtky neurvale zmocnil na zelené louce pod modrou oblohou s růžovými obláčky, načez se rozbřečel a utekl. Utekl zpátky za Elisou do Hudebního sálu.

Ježišikriste! Již posedmnácté během dvou týdnů poručík coby doktor C. pozoroval s Elisou nádherné výšlehy roje Perseid, nádherné slzy sv. Vavřince. – Touto klíčovou scénou byl čím dál posedlejší, neboť tehdy, 12. srpna 1788, byl Elise nejbliže a ona byla nejbliže jemu. Coś zásadního se mezi nimi tenkrát stalo, coś je oné noci *sloučilo a zasnoubilo navždy*, jak dokládá hraběčin deník: seděli spolu na lenošce u otevřených balkonových dveří vedoucích na vnější schodiště, koukali na jiskřící oblohu a čekali na padající hvězdy; anglický park jim ze tmy šuměl vstříc, popíjeli punč pro zahřátí a on jí vykládal o nebi a o andělech; a také o tom, že *všechny věci v přírodě jsou předobrazeními věcí duchovních a nebeských*.

Všechny věci v přírodě jsou předobrazeními věcí duchovních a nebeských, vykládal jí konejšivě doktor C. a Elisa tázavě ukázala na třepetavý svit voskovic a mihotavý kolotoč hmyzu přilákaného plameny, ukázala na bláznivé, pošetilé, sebezničující víření můr, mušek, brouků a jepic... A poté vsunula svou hořící dlaň do jeho hořící dlaně a poprosila ho o maličkatý Zázrak, *ach prosím, prosím, prosím!* Poněvadž byl přece hodným kouzelníkem bílé magie, zářivým jezdcem na bílém oři... A doktor C. prý ten maličkatý Zázrak vskutku učinil, jak Elisa uvedla ve svém deníku, *sloučil a zasnoubil je sobě navzájem skrze nejskromnější střípeček jsoucna, o čemž zde navěky zůstává tajné, nikomu jinému nezjevené svědectví*.

A za tento *rozkošný* Div rozesmátá Elisa dle vlastního přiznání doktora C. *sama políbila na čelo, na tvář, na ústa*. – Ano, již posedmnácté během jediného týdne se Elisa šťastně rozesmála a spontánně políbila poručíka na čelo, na tvář a na ústa, *mon ami, mon amour, mon coeur*...

Bože, jak poručík doktora C. nenáviděl a jak zběsile na něho žárlil! Čím dál zmučenější tou meteorickou epizodou a tím praštěným tajemstvím, kterému ani za prase nemohl přijít na kloub. Všechny Elisiny zápisky od 12. září po 5. říjen 1788 znal zpaměti, ale prokletou záhadu ne a ne rozluštit! Nevyšťoural, co

významného se mezi nimi *tehdy a potom* přihodilo a zda se mezi nimi *tehdy a potom* vůbec něco významného přihodilo. Hloubal nad každou její formulací a analyzoval každé její slovo, nicméně chatrná několikavětá stopa se vzápětí ztratila v bludišti blažených výlevů o brzkém vstupu na nebesa mezi anděly, v horování o skvostném bělouši, který plavně cválá zámeckou alejí až k blankytnému obzoru, v básnění o společném muzicírování v Hudebním sále, kde Elisa břinkala na fortepiano a doktor C. pískal na příčnou flétnu... *Tajný střípeček jsoucna*, jenž se 12. srpna 1788 zableskl na řádku mezi ohýnky Perseid, vzápětí pohasl v chaotických odstavcích o elixírech, horečkách, mdlobách, krvavém kašli a nahém těle panenské bohyně Diany... A posléze, od půlky září, se deník pořád stručněji a stručněji zmiňoval o pravidelném převážení nemohoucí Elisy v kolečkovém křesle – již se stěží zvedla z dušen, avšak přesto se každý den nechala v pojízdné sesli dokodrcat do Hudebního sálu, aby zde alespoň chvíli strávila s doktorem C. Mlčky ho drživala za ruku a hledávala na podzimně žlutnoucí stromy v parku a na portrét pastýřky s jehňátkem v letní krajině. Hledávala na naleštěný parket, na němž jedinkrát s doktorem C. tančila menuet. Hledávala na lenošku, kde ho třikrát políbila, a hledávala na strop, vyzdobený štukami a freskami – mytologický výjev byl namalován tak vysoko, že se jeho detaily musela kochávat pomocí jednookého dalekohledu. Zíráním na strop končival Elisin prapodivný každodenní rituál v Hudebním sále, načež ji zase odtransportovali do její ložnice a zabouchli za ní vrata.

Mon ami, mon amour, mon –

Potřídvacáté během dvou týdnů Elisa poručíkovi říkala své vroucné *mon ami, mon amour*, ale *mon coeur* již nedořekla. Oněměla a rozplynula se. Vypařila se i s Hudebním sálem, nočním parkem a hvězdnatou oblohou – a poručík jen v úleku bezděčně hmátl do tmy, hmátl do měkké, hřejivé hmoty uvnitř mašiny a v průzoru kolem něj se opět zlověstně rozprostřela bílá holá ledová haluzna.

Ještě tři hodiny po Elisině zmizení se poručík urputně snažil probít zpátky do lazaretního tanku. Snažil se přivolat náčelníci a správkyni medpunktu, snažil se zpřístupnit interní knihovnu... Snažil se, bojoval, zápasil, bránil se, leč nepřítel zvítězil. Třetí Běloušova ofenziva zlikvidovala jakoukoliv komunikaci s kýmkoliv a čímkoliv. Bylo po všem. Pouze perfektně izolovaná medkomora s vlastním informačním okruhem a vlastním bazálním přívodem ještě směla čerpat hmotné a energetické zásoby z podzemního síla, a skýtala tak poručíkovi dostatek času, než se potopí k bodu E. Poručík mohl ve své rakvi fyzicky přežívat celé měsíce, ne-li roky, materiálně soběstačný a relativně v bezpečí. V bezpečí cely, z níž nebylo úniku a z níž ani nemělo smysl někam unikat. Někam-nikam-nikam-nikam... Na moment sice zadoufal, že ho po karanténní pauze třeba náčelnice se správkyní přichvátají vysvobodit, avšak... Ne, nic takového! Žádné bláhovosti, stupidity, koniny, iluze! Neboť poručík konečně sám sobě připustil, že

náčelnice se správkyní jsou kdesi daleko, respektive že byly kdesi daleko. *Vždycky* byly kdesi daleko. Daleko předaleko od zámku K.

VII.

Sál byl promrzlý a okna oslepená jinovatkou a venkovní světlo se skrze ledový plášť sotva prodíralo dovnitř. Bledý pruh se hodinu za hodinou posouval po ojiněné parketové podlaze a olizoval bílé holé zdi, všechno zde bylo bílé a holé a ledové, bílá holá ledová šerfící se prázdnota, uprostřed níž jemně ševalila medkomora.

Poručík střídal spánek a bdění a nic ho nebolelo. Mašina ho ohleduplně obracela ze strany na stranu a rotovala s ním kolem své osy, vztyčovala ho do vertikální polohy a opět ukládala do polohy horizontální, stimulovala mu svalstvo a propínala šlachy, hřála ho, léčila, čistila, krmila, napájela, masírovala, omamovala; přejímala jeho vlastní povely a někdy je plnila a někdy nikoliv, mašina prostě dělala, co bylo pro poručíka nejlepší a nejvhodnější. A poručík teď v té mateřsky pečlivě truhle musel čekat až úplně do konce, až se medkomora sama uvolí bezbolestně uzavřít jeho jalovou ne-ne-existenci. Zbývalo mu věřit, že se tak stane dříve, než se zdroje v podzemním silu vypotřebují do dna či než dojde k nějaké technické závadě nebo destrukci, jež by poručíka odsoudily k hnusnému, trýznivému, ponižujícímu chcípání. Zatím mohl pouze podřimovat, dumat, vibrovat, pohupovat se, překlápět a popojíždět; a zejména číst, poslouchat a přehrávat si vše, co si kvůli Elise při studiu 18. století napumpoval z interní lazaretní knihovny do příruční paměti své bedny. Ládoval se hypnotiky, anxiolytiky a euforiky, kontroloval příkurtování k pupeční šňůře a aktuální obsah a rozsah rezerv, a především hlídal bod E: limitní hodnotu nutnou k vykonání šetrného exitu, okamžité euthanasie, bezproblémového odchodu...

Toužil po smrti. Nesmírně toužil po smrti. Toužil po Elise. V okruhu dvaceti metrů od svého osového ukotvení den co den pomalu objel ledovou bílou šalandu – vždy toliko jedinkrát kolem dokola, aby nespoteboval příliš energie. Zvolna probruslil podél nahých stěn, načež stopl svůj kočár tam, kde vysoko na hladce omítnuté zdi, kousek pod dřevěným zábradlím ochozu, visel obraz povlečený škraloupem jinovatky. Dlouhé tykadlo s násoskou vystřelilo z mašiny, odcucalo z plátna překážející mrazivou mázdru a poručík ušel Elisu v životní velikosti. Baculatá ryšavá pastýřka svůdně postávala v idylické letní krajině s pahorkem, paloukem, stromy, modrou oblohou a narůžovělými obláčky. Sladce se culila shůry a u nohou jí spočívalo stočené běloučké jehňátko.

Poručíkem zmítal nesnesitelný stesk a medkomora mu starostlivě zvyšovala hladinu obluzovadel a uspáadel. Přál si, aby mu srdce puklo žalem, jak se kdysi blábolívalo v debilních románech, ale namísto toho jen omráčeně usínal. Zdávaly se mu o Elise děsivé sny, a přesto se z nich nechtěl probouzet.

Nechtěl se probudit, nechtěl se probudit, nechtěl se probudit... Jenže vtom ho mašina znenadání nadopovala jako do

lité bitvy a neúprosně ho vytáhla z bezvědomí. Alarm! Alarm! Alarm! Senzory na nejvyšším stupni, poručík ve střehu a kvéry natočené k oknům a vratům sálu. – Půl hodiny číhala medkomora v bojové pohotovosti, avšak nepřítel furt a furt nikde a příčina poplachu nedekódována –

Kurňajs, co se děje? Co se děje?! Kurňajs, kurňajs, kurňajs! Až posléze detektor zesílil zvuk a poručík To uslyšel sám: jakési šustění, skřípění, lupání, rupání, krouhání, strouhání... Jako kdyby tu někde tichounce fachtěl kuchyňský robot či drtič na odpadky.

Jo, drtič na odpadky, velmi výstižné!

Po další půlhodině si poručík z průzoru všiml, že honosné bělozlaté dveře, jimiž se do sálu vcházelo z vestibulu po dvojramenném schodišti, se zachvívají a drolí vlivem jakési bleskové prašiviny. A za okamžik téměř naráz jedno za druhým vypadla skla z balkonových oken v jižním průčelí a řinčivě se roztrátila na ojíněných parketách. Do Hudebního sálu vtrhla vířící metelice a v sekundě zavalila hemživými vločkami celou podlahu, zavála zábradlí ochozu i Krajinu s pastýřkou. Poté se rozsypaly i nakažené dveře ze schodišťové síně. Cosi je rozmetalo na křídovou strouhanku a zejícím otvorem se dovnitř počaly drát další a další vlny agresorů.

Byly to kobylky. Byla to sněžná sarančata. Nestvůrná bílá havěť, která s razancí motorové pily požírala dřevěné okenní rámy a dřevěná vrata, dřevěné zábradlí a dřevěné parkety. Nájezdnice se cpaly vzácným historickým materiálem, jehož uchování na zámku prosadili útlocitní památkáři, co o nástrahách vojny neměli ani ánunek. A tohle byl tedy výsledek! Bělouš II. nepochybně vyřadil z provozu veškeré clony, odpuzovače a plašičky, čímž se chráněné sídlištní zóny ocitly bez jakékoliv ochrany. Kdyby se ze zámku K. preventivně odstranily zranitelné rostlinné suroviny, bílé kobylky by zde nyní neměly šanci.

Kretění! proklínal poručík fanatickou uměnovědnou sektu a jen bezmocně civěl na kmitající, křoupající, chroustající zkázu. Nežli se začalo smrákat, hmyzí hordy opět ufrnkly, zanechavše za sebou vydrancovaný parket, ochoz bez zábradlí a osiřelé díry místo balkonových oken a zdobných vrat. Sarančata zdlabala vše do nejmenší třísky a nezůstala po nich ani pilina.

Poručík zoufale popatřil na stěnu, kterou ještě odpoledne krášlila Elisina podobizna. – Portrét byl pryč. Bílé kobylky do mrtvé zbaštily vyřezávaný zlacený rám i plátno s olejomalbou.

VIII.

Kvůli zplundrované, zdevastované podlaze se poručík již neodvážil s mašinou popojíždět, a dřepěl tudíž na kotvišti jako rezivějící lodní vrak. Ostatně, ta promrzlá bílá ratejna byla beztak čím dál zaplavenější mořem sněhu. Fujavice sem zvenku rozbitými okny a dveřmi vháněla stále nové a nové závěje. Během týdne medkomoru obklíčily dvoumetrové ledové hradby. Jen díky příručnímu manuálnímu programu poručík dokázal udržovat kolem své ponorky úzký volný příkop a pravidelně pucovat průzor, i když

vlastně mohl brejlit tak akorát vzhůru na vysoký holý bílý strop. Nikdo by v této arktické scénérii nepoznal někdejší lazaretní síň armádního zdravotního punktu. Někdejší luxusní hotelovou Kongresovou halu. Někdejší reprezentační zámecký Hudební sál. Někdejší piano nobile, salu terrenu; rokokový majstrštyk se dvěma řadami oken nad sebou a protilehlou galerií, s naleštěným vykládaným parketem, úchvatnými obrazy a zástupy zrcadel... Kdeže byl konec vytříbenému perleťově zlatému přepychu s laškovnými stolky, seslemi a lenoškami, polstrovanými holubičím brokátem; kdeže, kdeže, kdeže byl ráj dávných galantních slavností plesajících pod nástrojnými freskami a umnými štuky...

Nekonečné hodiny trávil poručík v mašině vleže na zádech a tupě zíral na obrovský bílý, místy dosud plasticky členěný strop nad sebou. Kdysi na něm byly namalovány grandiózní výjevy z římské mytologie, avšak teď byl bezútěšně pustý.

Nekonečné hodiny poručík civěl, klímal, spal a probouzel se, civěl, klímal, spal a probouzel se... Toužil po smrti. Nesmírně toužil po smrti. Toužil po Elise. Již jen občas liknavě kontroloval stav bazálního přívodu a obsah a rozsah zásob v podzemním silu. Skoro vůbec nic nečetl a neposlouchal žádnou muziku, s ničím si nehrál, nic nestudoval, nic nehledal, na nic nečekal; mozek vykastrovaný a emoce na nule... Mašina o něj pečovala jako o nedomrlého kojence či o umírajícího starce, štedře ho kojila hypnotiky a anxiolytiky, nicméně kurzor poručíkova vysvobození se pořád nedoplahočil k bodu E... Ještě měsíce, ne-li roky, mohl podle kalkulačí medkomory přežívat v této arktické poušti.

Ach, nesmírně, nesmírně toužil po smrti. A touha po smrti posléze usmrtila touhu po Elise. Nebýt mráкотných, zlých snů, na Elisou by si ani nevzpomněl. To pouze ve snech ještě slyšel dívčí hlas, který mu odříkával stokrát zopakované věty z jejího deníku. *Le cheval blanc, le cheval blanc, le cheval blanc...* Alejí cválá bílý kůň k blankytnému obzoru a všechny věci v přírodě jsou předobrazeními věcí duchovních a nebeských... Tančí spolu menuet, tančí spolu danse macabre... Doktor C. se s Elisou zasnoubil skrze nejskromnější střípeček jsoucna, o čemž zde navěky zůstává tajné, nikomu jinému nezjevené svědectví... Kašel, horečky, mdloby. Každodenní drkotání v kolečkovém křesle do Hudebního sálu. Drží ho za ruku a prohlíží si jednookým dalekohledem fresku nad sebou. *Mon ami, mon amour, mon coeur...* Zápisky stále stručnější a zmatenější: 18. srpna 1788 – *jepice je na pravém rameni*; 29. srpna – *jepice je na pravé hýždě*; 30. srpna – *jepice je ve vlasech*; 7. září – *jepice je opět na pravém rameni*; 16. září – *jepice je na levém nártu*, 23. září – *jepice je na čele...*

5. října 1788: *Doktor Eyvind Johannes Clementius zahynul dneska ráno následkem pádu z mé klisny, již jako obvykle projížděl na můj pokyn. Kéž se nejmilostivější Bůh nade mnou ráčí co nejdříve slitovat. Jepice je na Dianině prsu.*

Jepice je na Dianině prsu, pronesl dívčí hlas v poručíkově snu a poručík se s cuknutím probral k vědomí. – Já hňup, já

dobytek, já imbecil! Diana! Starořímská bohyně! Nahá Diana na nástropní malbě!

Ihned se nadopovat jako do nejlítější bitvy a zapnout zdegenerovaný mozek: alarm! Má to! Přišel na to! Zavěťřil správnou stopu! A teď šupem prosmejčit všechno, co si stihl do příruční paměti nafutrovat z interní lazaretní bibliotéky před třetím Běloušovým atakem.

Sláva! zachroptěl poručík, když mu mašina na monitoru vyklopila kýžené informace: za první – rekonstruovanou podobu fresky, která se kdysi klenula nad Hudebním sálem; za druhé – Velkou encyklopedii hmyzu, již si přibalil vlastně jen z ryziho puntičkářství, kvůli Elisině hmyzí mánii. *Sláva!* zachroptěl znovu poručík, když se před ním zaskvěla třída Hmyz – Insecta, řád Jepice – Ephemeroptera; a vzápětí už se z paměti soukaly čeledi, rody a druhy, stovky holografických exemplářů s odborným komentářem, jednotlivé larvy, subimaga a imaga...

Víc k vyřešení svého úkolu nepotřeboval. Mohl se v ty paty pustit do roboty. Promítl na strop kopii zničené rokokové malby a zakreslil přesnou polohu bohyně Diany. Bohudík, nacházela se na kolmici jen tři metry od jeho stanoviště směrem k vyraženým oknům. Plochu ohraničil paprskem a zaměřil na ni detektor plus teleskop z manuálního programu. A během tří minut Ji vypátral: byla tam! *Byla tam!* Titěrný tvoreček s nažloutlými, průsvitnými, žilnatými křídly.

Čeled' Potamanthidae, zvěstovala poručíkovi mašina, rod Potamanthus, druh P. luteus – Jepice žlutá. Imago čili dospělec. Výskyt červenec až srpen. Atd., atd., atd...

IX.

Již sedmý měsíc poručík z medkomory pozoroval jepici na stropě. Jepici, která zde nepřetržitě vegetovala od 12. srpna 1788. Bez magického zásahu doktora C. by přežila nanejvýše několik dní, majíc jako celý řád Ephemeropter zakrnělé ústní ústrojí i trávicí soustavu. Avšak tahle potvůrka byla podle všeho nesmrtelná. Již sedmý měsíc si před poručíkovými zraky spokojeně popolézala a poletovala na vymezeném bílém poli, kde kdysi dříve svými hříšnými křivkami sváděla diváky ztepilá nahá panenská bohyně Diana. Freska byla dávno fuč, Elisa i doktor C. dávno v pánu, zámek K. se hroutil v ruiny, svět rozmetala Běloušova kopyta, poručík se potápěl k bodu E. – a prťává jepice si zatím spokojeně popolézala a poletovala na bílém území, jehož obrys, obrys setřeného Dianina těla, nikdy nepřekročila.

Před sedmi týdny, v pátém měsíci monitoringu, poručíkův detektor vyslídil v blízkosti jepičího teritoria statného bílého pavouka. Bachratého chlupatého mutanta, kterého nebylo možno klasifikovat podle Velké encyklopedie hmyzu. Do bílých sítí na bílém stropě chytal pavouk zmutované bílé můry a bílé mušky. Musel tkát stále nová a nová osidla, neboť mu je přetrhával sníh – ne, nepřestávalo sněžit a zima nefíčela k jaru, jen vichr se

pravidelně každý měsíc obrátil a proudil na opačnou stranu. Každý měsíc se vítr otočil o sto osmdesát stupňů, takže většinu toho, co navál do zdemolovaného Hudebního sálu, vždy po čtyřech týdnech zase stejně dlouho vyfoukával ven. Nicméně přesto kolem medkomory trvale čněla dvoumetrová ledová hradba.

Poručík napjatě sledoval, zda jepice uvízne v pavoukových tenatech, ale ta bystrá mrška se nenasytnému dravci vždycky nějak vyhnula. Nikdy ji nedostal, třebaže po ní trpělivě pásl a nesčetněkrát opředl ztracenou Dianu lepkavými geometrickými plachtami, jež se nepodobaly žádné pavučině ve Velké encyklopedii hmyzu.

Po sedmi měsících bylo poručíkovi jasné, že pavouk jepici do svých léček nikdy nepolapí. V té době zámek K. čím dál častěji varovně drnčel a sténal jako při zemětřesení. Půda duněla pod kopyty Bělouše a poručík klesal k bodu E, k bodu, který dříve četl jako Elisa, Eros, Exitus, Euthanasie, Eden... Teď už mu říkal pouze bod E, *efemérní bod E*, jelikož už neznamenal vůbec nic. Nic poručíkovi nebral ani nedával, nic před ním neskrýval, nic za ním nebylo.

Ani před bodem E nikdy nic nebylo, myslel si poručík. Nikdy nic nebylo, není a nebude. Medkomora ho zahřívala, ošetřovala, krmila, napájela, čistila, masírovala; stimulovala mu svaly a napínala šlachy; kolébala ho, omamovala, uspávala... Uspávala, uspávala, uspávala...

A když se po dalších devíti měsících poručík konečně ocitl na hraně bodu E, lenivě ho napadlo podrobit ještě jepici poslednímu experimentu. Napadlo ho jepici zajmout a stáhnout k sobě do mašiny. A tak vyplázl tykadlo s násoskou až ke stropu a začal tu žoužel lovit. Detektory přesně určily její pozici a hubička přesně přiklopila miniaturní stvořeníčko s nažloutlými, průsvitnými, žilnatými křídly. Past se neprodyšně přilepila k promrzlé omítce a uvěznila kořist.

Mám tě! zasípal poručík, a v ten moment jepice čiperně popolezla po stropě a drže odcupitala z léčky, jako by násoska byla pouhý vzduch. Poodletěla asi dvacet centimetrů a uvelebila se na zmizelém prsu Dianině.

Nejméně stokrát se poručík pokusil onen poťouchlý hmyz získat všemi nástroji, náčiními, aparátky a zbraněmi, jimiž medkomora disponovala, leč marně, marně, marně... Až definitivně pochopil, že jí nikdy nedostane a nikdy nedohoní. Že se jí nikdy ani nedotkne, poněvadž je ve skutečnosti stejně daleko a stejně nedosažitelná jako hvězda na nebesích, jako hvězda na nebesích.*

(2006)

* V textu použity citace z knih Emanuela Swedenborga: *Bílý kůň v Apokalypse* (kap. XIX.), *jakož i o Slově, o jeho duchovním čili vnitřním smyslu z díla Nebeská tajemství*. (Praha : Nakl. J. I. Janeček, 1927.) *Nebe a peklo*. (Díl I. Nakl. J. I. Janeček, 1932.)

MILENEC

Bouřka hrozí propuknout každým okamžikem a nic lepšího si Markéta dneska ani nemůže přát. Zbožňuje páteční večery a zbožňuje letní bouřky. Jako v dětství, když si hrávala na *přípravu před katastrofou*... Či jako v té přeslazené televizní reklamě, jež jí kdoví proč utkvěla v paměti: půvabná dívka bere ze zásuvky tabulku čokolády a milostný list – detail usmívající se tvářičky a stříh na okno, za kterým to právě malebně zablýskne a zahřmí...

Hurá, první letošní hromobití!

Tramvaj splašeně řinčí do vrchu k sídlišti a Markéta nadšeně pozoruje černočerná nebesa hrozivě strnulá nad městem. V duchu popohání vůz k bystřejšímu tempu, a ten, jako by ji skutečně poslechl, profrčí poslední zastávky nečekanou rychlostí... Vyrazit s nákupem z elektriky a fofrem vyklusat k panelákům. Jen co vpadne do domovních dveří, venku ohlušivě zaburácí – bravo, akorát v cíli! Za skleněnými vraty znovu bílý výšleh a vzápětí chodba ještě více potemní. Než stačí Markéta položit nacpané tašky na zem a stisknout vypínač, kdosi v horních patrech sám rozsvítí světlo. Ihned poté vzplane červené oko výtahu a kabina počne klesat do přízemí. Když zdviž přistane, vůbec nikdo v ní není. Jako obvykle.

O půl hodiny později již Markéta srká jasmínový čaj a z okna v pátém patře sleduje řádění živlů. Obloha třaská a srší blesky jak vybuchlá prachárna a liják hučí, duní, běsní, šílí... Musí odvážně vyběhnout na balkon a zachránit zpod drtícího vodopádu oleandr s palmičkou. Vtáhne zmáchané, zohýbané stromky dovnitř místnosti, sama během minuty promáčená na kůži. Jakmile se zjeví na balkoně, exploduje kolem ní snad tisíc pekelných výbojů naráz. Něco takového dosud Markéta nikdy nezažila.

...

Ano, zbožňuje letní bouřky a zbožňuje páteční večery. A především, především zbožňuje své soukromí. Svě pohodlí. Svou samotu. Svůj absolutní, dokonalý, nikým nerušený domácí klid, sdílený pouze s perskou kočkou Mimi.

Markétě je sedmadvacet a je singl z přesvědčení. – Dvakrát se pokusila bydlet pohromadě s mužem, kterého měla ráda. Poprvé utekla z jeho kvartýrečku za dva dny. Podruhé ho ze svého kvartýrečku za dva dny vyhodila. Od té doby měla ráda ještě jiného muže, avšak ani s ním nedokázala vydržet v páru na tomtéž stísněném teritoriu. Mnohokrát se spolu snažili zdolat společný víkend, leč pokaždé to dopadlo stejně: *Promiň, Vojto, jsem utahaná, takže snad abys raději šel*... Jen za sebou zabouchl, rázem se jí ulevilo. Když se pak po půl roce navěky rozcházeli, jedovatě na ni prskal: *Jó, tvá míca, tvý opery, knížtičky, básničky, filmečky, obrážečky! Porcelánový konvice a čajový vobřady! Na to máš čas, na to jó! Seš vadná! Najdi si nějakýho exota!*

Číňana! souhlasila Markéta a pečlivě za ním zamkla dveře.

...

Poprvé si tu věc uvědomí koncem jara. Tehdy jí dojde, že se nejspíš nejedná o obyčejné náhody. Stává se to příliš často. Stále častěji. Pořád. – Zdá se, že má tajného ctitele! Někoho, kdo záměrně hlídá její návraty do domu. Někoho, kdo jí starostlivě rozsvěcí v šeré chodbě a pravidelně posílá do přízemí prázdný výťah. Někoho, kdo ji *přes mobil kolegyně* varoval esemeskou do kanceláře, že Mimi je v nebezpečí! (Ráno při větrání patrně pronikla na balkon a nyní riskantně šplhá po zábradlí.) Někoho, kdo zároveň objednal na záchranou akci taxíka a ještě ho i předem zaplatil. Musí mít tajného ctitele přímo v jejich paneláku!

A musí mít tajného ctitele přímo na svém pracovišti! Někoho, kdo jí už párkrát nezištně dodal do počítače klíčové podklady, o které marně usilovala. Někoho, kdo za ni přes noc dokončil beznadějně rozdělaný projekt, jež si nasupený šéf náhle poručil na dopolední poradu. Někoho, kdo jí kryl záda, když zapoměla na důležitou smlouvu, a vyřídil to místo ní.

Tutově musí mít tajného ctitele. Ochránce. Strážce. Opatrovníka. Doma i v zaměstnání. Jenže koho? Neví o nikom, kdo by současně patřil tam i tam. – A co když to není chlap, ale ženská? Nebo jsou dva. Dva neznámí pečovatelé najednou? Nesmysl!

...

Večer obdrží e-mailem *Vyznání lásky*. Aniž pomyslí na případnou léčku viru, zbrkle text otevře –

Drahá Markéto,

již jistou dobu Tě všude potkávám, avšak dosud jsem nenašel odvahu Tě oslovit. Víím, že o mně víš, a netrpělivě čekám na Tvé znamení. Na Tvůj pohled, na Tvůj úsměv, na Tvůj souhlas, že smím přistoupit blíž a... Ne, ještě Ti neřeknu, kdo jsem. Snad zítra, snad pozítří, snad toho dne, kdy mě sama poznáš mezi ostatními a pochopíš, že já, pouze já jsem Tvůj skutečný a jediný

Milenec

Bingo! vykvikne polichocená Markéta a znovu si vzrušeně přečte vzkaz od romantického kavalíra: *Milenec?*

Jasně! Kvůli hloupému fórku by se žádnéj samec tolik nenamáhal. Milenec... Nereagovat a nechat ho pěkně povařit!

...

Drahá Markéto... Už sedmý líbesbríf, sedmé vyznání, sedmý chvalo zpěv: plazí se v jejích božských šlépějích; zrcadlí se v jejích nebeských duhovkách; lapá jiskry z jejích ohnivých vlasů... Fajn, Amante, je čas na laskavou odpověď:

Žádám schůzku tváří v tvář. Tuto sobotu. Jinak nehraju!

V následujících deseti e-mailech jí desetkrát horoucně vyzná svou bezbřehou lásku a desetkrát se květnatě a s tisíci omluvami vykecá z vymáhaného rande. – Ne, ani tuto sobotu, ani následující, ani přespříští nelze jejich setkání uskutečnit, jelikož bohužel služebně dlí v zakázané, nepřístupné zóně, a tudíž, a proto, a z toho důvodu –

Prdlajs! odsekne Markéta a všech deset Milencových prolhaných e-mailů ztrestá pohrdavým mlčením. *Já ti dám nepřístupnou zónu! To mě každé den očumuješ teleskopem z Marsu, nebo co?! Kde seš?*

Vyjde na balkon a pátravě se zahledí k protějším kopcům. Bydlí hned v první řadě paneláků zahryznutých do příkrého svahu. Budovy terasovitě stoupají nad kalnou, špinavou řekou a dole po nábřeží vede osvětlená čtyřproudová silnice, uprostřed rozdělená pásem tramvajových kolejí. Za vodou na opačné straně se tyčí strmé stráně, hustě zarostlé listnáči – tady se dá kolem toku projít pouze po úzké, krkolomné stezce... Ne, nic jiného Markéta z balkonu nevidí. Jen vozovku, koleje, chodník, řeku a za ní zalesněné srázy... Hejna labutí a kachen na hladině...

...

A vida, balíček!

Dosti těžká krabice ze zásilkového obchodu a uvnitř sto céděček s nejskvostnější klasikou: opery, symfonie, balety, koncerty, oratoria... Sto prvotřídních, báječných nosičů plus natištěná kartička: *Drahé Markétě k svátku od Milence.*

Je to naprosto v pořádku, ubezpečuje ji firemní ženský hlas v telefonu, *ano, naprosto v pořádku, zboží objednáno a zapláceno přes internet. Chcete snad něco reklamovat?*

Po krátkém váhání Mu tedy ušetří povinnou slušňáckou větu a opět zarytě oněmí: *Drahá Markéta děkuje za drahý dárek.*

Kdepak, hošánku, mě si tak snadno nekoupíš!

...

Drahá Markéto...

Mejluje jí jako posedlý. Listy čím dál delší, čím dál naléhavější, čím dál smyslnější...

Drahá Markéto, dneska sis vyčesala vlasy do uzlu, a když ti spadla propisovačka ze stolu a ty ses pro ni sklonila, zoufale jsem zatoužil políbit Tě na šíji a pak sklouznout rty níž –

Ví všechno! mrazí ji, ví kdy a kde a co a jak... Ví, co dělá v kanclu, co kupuje v krámech, co si půjčuje v knihovně, co sleduje v televizi. Ví, s kým a o čem telefonuje. Ví, jakou rozhlasovou stanicí má naladěnou nejčastěji a jakou vážnou muziku má nejraději. Ví, na jakém filmu byla v kině Art a kdy se potom vrátila elektrikou domů. Ví, v kolik ji probudil radiobudík, co prala v pračce a jak dlouho si depilovala nohy strojkem. Ví, že si na PC zaznamenává své nejzajímavější sny, a ví, že páteční večer strávila poslechem opery *La Traviata*. Ví, ví, ví! Je jako Bůh! Vševědoucí, vševidoucí, všudypřítomný...

...

Je to tu čistý! ubezpečí Markétu sympat'ák z bezpečnostní agentury a šibalsky se na ni zakření. Prohlídka vígvamu skončena. A podezřele lacino, málem gratis, óóó, jak galantní!

Můžete být v pohodě. Žádný štěnice, žádný čidla, žádný kamery, absolutně nic. Jedině že by vás tady někdo špicloval z vojenský špionážní družice, hahaha!

A co moje kabelka? zašveholí Markéta a vystřihne na fachmana kukuč à la *Tosca*. (Ihned ji napadnou také střevíce, deštník a podprsenka; nemluvě o zevrubném proklepnutí celého baráku, sídliště, pracoviště, města, tramvají a světové počítačové sítě, ale radši to honem spolkně. I tak už na ni borec začíná vejrat trochu podezíravě.)

Věřte mi, je to O.K., prohlásí machr sebevědomě a na rozloučenou jí potřetí věnuje svou vizitku: Marek Spurný. *Zavolejte mi kdykoli, kdyby náhodou... Kdykoli. Klidně mi brkněte i domů. Třeba i pozdě večer. I mimopracovně.*

Díky moc, zaaltuje slibně Markéta a ověncí ho závěrečným zazuběním *osudové Carmen*. – Cosi jí říká, že tohohle fešáka bude ještě potřebovat.

...

Ne, zásadně Mu neodpovídat! Ani na jeden list! *Tudle nudle! Trhni si!* Avšak pilně otevírat všechny Milencovy e-maily, aby se o Něm dozvěděla co nejvíc. Mít Ho pod kontrolou. Zná Jeho pohyby. Místa. Časy. Indicie. – Je jí určitě denně nablízku a dříve či později se prozradí. A pak! Pak s Ním Markéta zatočí! Pošušná si na Něm. Zlomí Mu srdce. Spláchne Ho. Žbluňk!

V 17:41 jsi jela na eskalátoru v MegEDENU a v jednom okamžiku jsi na mě upřela své nebeské oči –

Ha! Tohle je poprvé, co jí sděluje, že *Ho určitě zahlédla!* V 17:41 jela na eskalátoru v obchodním centru a zírala údajně přímo na Něj. Prý se na sebe čučeli. – *Šmarjá, vždyť tam bylo tolik lidí!*

A tu pohár přeteče a nervy rupnou: *Kurníík! Idiot, magor, šmírák! Slídí za ní, a sám se skrývá jako krysa! Z kanálu ven, ty kreténe zbabělej! Naval jméno, adresu, telefon, ksicht, hlas, tělo, stav, konto, profesi; čeho se bojíš, srabe?!*

Od ted'ka ignoruju všechny tvý zprávy! zařve na celou cimru a práskne pěstí do stolu – báb, až sebou Mimi zděšeně cukne a vykmitne z pelišku. *Kde seš?* zaječí do mluvítko tůtajícího telefonu. *Ihned vylez!* vyťuká vztekle na klávesnici písíčka a nepříčetně se zašklebí na zářící monitor. Kliknout na *ODESLAT*

–

Ke mně, Milenče! Ted', nebo nikdy!

A vzápětí odpověď: Konečně! Jsem tady, láska!

Jak se jmenuješ?

Milenec! Navěky Tvůj!

Od této chvíle to spolu začnou hrát on-line. Večer co večer pohádky na dobrou noc. Opojný ping-pong se slovíčky. Je milý a zábavný. Je chytrý a vzdělaný. Je citlivý a chápavý. Zná všechny knížky, hudbu, filmy, všechny druhy, žánry, proudy... Zná odpověď na všechny otázky. Zná všechny Markétiny sny a přání.

Zná její touhou po klidu, nezávislosti, volnosti, hedvábí, větru, mořích... *Jen s téma reklamama to fakt už přehání!*

Nikdy se nezmínil, v jakém oboru dělá, ale Markéta se domyslela: reklama. Nebo elektrotechnika. Zná všechny reklamní spoty na světě. Chachááá, zná i tu starou reklamu na čokoládu: dívka s milostným listem a s bouřkou za oknem... Nicméně hlavně horuje pro auta a spotřební elektroniku. Jo, o elektrotechnice ví asi víc než ufoňi, leč tomu Markéta zbla nerozumí. Je prostě úúúžasnýýý!

Avšak stále nemá žádnou vizáž. Žádné jméno, telefon, bydliště... A stále se prý nemůže s Markétou setkat. Zatím prý ještě ne. Ne, ne, ne... *Zakázaná zóna, láska!*

Dostanu Ho! přísahá si Markéta, ale současně se začíná bát. Začíná se bát, že tím setkáním jejich příběh skončí...

...

Uondaná jako mula. Hladová, vyždímaná, na odstřel. Přešlapuje na refýži a našťvaně čeká na noční rozjezd tramvají. Za deset minut půlnoc, a ona se teprve vrací z kanclu. *Ten šéfovskej šmej!* Hodil jí stoh lejster, zrovna když odcházela domů, a že to do rána musí zmáknout. Sofort! Hned zítra za kuropění *Herr Direktor* narychlo rajzuje za klientem, a otrokyně Markéta nechť mu nechá podklady *hotové* u sebe na stole: *do 06:00, spolím na vás!*

Kupodivu to zvládla, a v rekordu! Neboť pilný komputer jakoby automaticky nacházel údaje, grafy, formulace...

Kurvajs, vykašlat se na takovou fachu!

Taky o tomhle sní: *Dávám ti výpověď, vydřiduchu!* Jenomže žádný výběr. Žádné kontakty. Žádná šance... O každý slušnější džob rvačka jako o kost v psinci. Ať je ráda, že má, co má. Že má práci a průměrný plat, což řada nemá. Prachy na inkaso, jídlo, šminky, bílé zubní plomby, divadelní předplatné, hadry z výprodeje; prachy na splátky za pračku... *Do prkvančic!* Půlnoc! A než se teď dopraví domů... Než se nají, odličí, osprchuje, obstará Mimi... Bude spát stěží čtyři hodiny; *přeraž se v tom svém fáru, principále! Přeraž se!* drtí si polohlasně mezi zubisky nejméně potisící, *přeraž se, přeraž se, přeraž se...!*

Elektrika přisviští k ostrůvku a Markéta nastoupí do bodavě osvětleného vozu s hordou zahulených, podroušených mladíků a holek. Obezřetně zůstane stát na zadní plošině; přitisknutá k oknu a otočená hřbetem k čpícím pasažérům – nenávidí to! Nenávidí noční jízdy s ožralci a feťáky, kteří ji kdykoliv můžou začít obtěžovat. Dorážet, nadávat, navážet se. Zavěsit se na ni při výstupu a pak ji zákeřně stopovat po liduprázdné, hluché, spící ulici...

Bedlivě kontroluje situaci v lesklé ploše okna. Pohyb figur, jejich kymácení, přesuny, odsuny... Už nikdo nepřistupuje a siluet ubývá. Ještě pět zastávek, ještě čtyři, tři... A tu si ho všimne: čumí umanutě právě na ni! Na její dlouhé, rozpuštěné, rudé vlasy. A již se jeho odraz ve skle výhrůžně rozkolébá, pár zhoupnutí, a je zde. Téměř přilepený. Na dotek. Hnusný funící pořizek v černém tričku.

Střetne se v zrcadle okna s jeho pohledem a mžikem uhne očima;
kěž vodprejskne na příští stanici!

Avšak halama nevodprejskne. Vůz s cinknutím opět vyrachotí a Markétě zbývají necelé dvě minuty. Necelé dvě minuty, než se bude muset obrátit a prosmeknout kolem něj ven, dvě minuty, když vtom ucítí jeho tlapu na své ruce, stisk horkou dlaní a tlak na držadlo. Úporně teď na sebe oba civí do pitvorného špíglu. Zkamenějí. Ve střehu. Napjatí... Električka se zasekne u cílového ostrůvku a vopruzák rozčileně zachraptí:

Slečno –

Prudce se mu vytrhnout a skokem ke schůdkům! Vystřelí vpřed tak zběsile, až jí vysoký podpatek uklouzne na stupních a Markéta pádem vyletí na nástupiště, kolenem do kleku a prackama na dlažbu; agresor opožděně za ní – a v ten moment se mu vrata jak zázrakem zaklapnou před rypákem, *ježiši, zachráněná!* Hbitě se sebrat ze země! Raketově vztyk, zatímco grázl se pokouší rozrazit sevřená křídla... Ale to už tramvaj sebou s hvízdnutím škusne a zdivočele vystartuje pryč –

Degenééé! zavřeští jakási holka na refýži kus od Markéty, *seš slepéééj? – Kurva, já vylízala zepředu, ségra hned za mnou, a ten zasranej řidič jí zavřel před nosem! Zůstala tam uvnitř!*

Degenééé! zamečí znovu rozlícená holka a zahrozí odjíždějící šalině pěstí. A Markéta s úlevou kouká, jak zářící, rachotící klec nemilosrdně unáší násilníka směrem na konečnou. Až pak jí bleskne, že to mohl být On: Milenec! Milenec...? Ne, nemohl! Vždyť zahuhlal: *Slečno! Slečno*, jako by ji neznal. A hystericky se zařehnit: ne, kdežééé! *Pravej Milenec* by nenááápadně vystoupil a atakoval holubičku až támhle ve tmě, páč ví, kde hnízdí!

A proč vlastně? Proč tohle stupidní ukrývání, výmluvy, tajnosti, špízování? Proč si s ní nedá normální rande? Proč? Proč? Proč?

Je to cvok. Voyeur. Úchyl. Psychopat. Vrah. Štígro, že jela starou elektrickou, co se neotvírá na tlačítko! To by mu nezdrhla. Nejvyšší čas ohlásit případ na policii. *Konec hry, slídile!*

...

S natlučeným kolenem odhodlaně dopajdá k domovu a zamračeně zkontroluje cvrkot v baráku – na této straně vše zhasnuto, s výjimkou tří oken: někdo bdí ve druhém patře, někdo ve třetím a někdo v sedmém. Hned zítra si zjistí, kdo tam žije!

Jako obvykle ji uvítá světlo na chodbách a připravený prázdný výtah. Je přesně 00:43. *Spát, proboha! Hups do pelechu!*

Sotva za sebou zamkne dveře kvartýru a zuje si v předsíni střevíce, zacvrliká vedle v pokoji telefon. Vyjukaně k němu doběhnout a zvednout sluchátko – *jsi v pořádku?* řekne ten cizí mužský hlas. *Jsi v pořádku. Markéto? Neublížila sis?*

Když sluchátko opět položí, ukazuje ciferník 01:28.

...

Tebe to tak vzalo?! žasne kolegyně v kanceláři nad zadumanou Markétou – kráska zjevně paf a duchem nepřítomná!

Hele, Rusalko, nač ten smutek? O mrtvých sice jen dobrý, ale šéf byl hovado. Bum! A zbyla z něj fašírka v rozšmelcovaný audině. Prej šofér, co jel za ním, tvrdil, že na přejezdu nefungovala světelná signalizace. Pchá! Fungovala! Fungovala, akorát náš starej byl přesvědčenej, že mu i vlaky musej uhejbat z cesty. Ted'ka asi firmu převezme génius Kraus, no tě pic!

Cože? probe se Markéta a zvedne hlavu od počítače, Kraus? Promiň, já jsem poslední dny kapku mimo. – Nééé, kvůli tý havárce ne... Mně byl direktor ukradenej... Úplně volnej, zamrmlá Markéta a roztržitě zazírá zpátky na monitor.

...

Každý už si toho všiml. Je mimo. Vedle. V transu. Out. *Rusalka. Čo Čo San. Taťána. Louisa. Faustova Markétka. Zakletá, začarovaná, uhranutá. Bez přestání na Něj myslí a bez přestání na Něj číhá. Cítí Ho všude kolem sebe. Vnímá Ho, hmatá, slyší, chutná, vsřebává... Ve dne v noci, venku i doma.*

Večer co večer Ho netrpělivě vyhlíží z okna za záclonou a tázavě naslouchá pendlujícím krokům tam dole na chodníku. Stačí stín osoby, zastavující vůz, skřípnutí dveří, zahučení zdviže, zatepání bot na schodišti. Hledá Ho v každém mladším muži, který na ní byt' jen na vteřinku ulpí zrakem. Pátrá po Ném v paneláku, na sídlišti, na ulicích, v obchodech, v úřadech, v parcích, v tramvajích, na refýžích... Spatřuje Ho ve všech autech, jež vedle ní náhodou přibrzdí, když na semaforu blikne červená. – Bože můj! Začátkem září, namísto skromné dovolené na tátově chalupě, zůstane ve městě a odvážně vyráží do společnosti! Rozdychtěná, našlechtěná, vyfiknutá. V kabelce obranný elektrický paralyzér, který jí sám poslal. S okatou opuštěností se před Ním vystavuje v divadelním foyeru i v literární kavárně, v čítárně, na koncertě, na výstavě, v kině Art... A čeká a čeká a čeká... Stále našponovaná. Stále připravená. Stále ve střehu. Vábí ho k sobě na všech vytipovaných místech, kde by možná On, snad, taky, asi, kéž... Ach kdy, kdy, kdy už konečně vystoupí z davu a pevně ji obejmě?!

A co když je ženatý? Nemocný? Bezmocný? Co když je na vozíku? V blázinci? V base? Co když je ošklivý? Starý? Odporný? Co když...?

Kulturymilovní plemenici ji lísavě oslovují a nadržene očíhávají, avšak Markéta jednoho za druhým zklamaně odhání pryč: *Pardon, mám tady schůzku s někým jiným.* Neboť Jeho hlas by okamžitě poznala mezi ostatními... Zbožňuje Jeho hlas. Jeho temný, hluboký, horkokrevný hlas s nepatrným cizím přízvukem. Jeho mámivý, naléhavý hlas, jenž se s ní nenasytně miluje po telefonu. Kristepane, miluje se s Ním po telefonu a je to závrtnější než cokoliv, co kdy prožila s kterýmkoliv z chlapů. – Ano, daroval jí děsně drahý mobil, aby mohl být pořád s ní. Dodávka až do bytu. Aparátek skvostný a okázalý jak zásnubní prsten s briliantem. Přístroječek s kouzelnou obrazovečkou, v níž se jí dosud nikdy,

nikdy, nikdy nezjevil... Ale může Mu kdykoliv zavolat. Kdykoliv. Vždycky je přítomen a vždycky to zvedne, vždycky jí tak šťastně zajásá vstříc: *Markéto, Markéto, Markéto...*

Musím se s tebou setkat! zuří Markéta nejméně potisící a nejméně potisící s Ním navždy přerušuje spojení, *šlus! Opona! Kóóónéééc!* Leč nejpozději zítra již opět beznadějně zatouží po Jeho blouznivých vyznáních, zakletá, začarovaná, uhranutá, v pasti... Ne, ne, ne! Odolat, smést, zničit, odvrhnout, vygumovat, zapomenout! A pak, po dvacátém zapípání, poraženě přitisknout mluvítka ke rtům: *Proč? Jak dlouho ještě?*

Musí, musí, musí! Musí Ho nalézt! Odhalit! Chytit! Lapit!

Dotyčné číslo není uvedeno v naší síti, odfrkávají jí všechny telefonní operátorky a asistentky. – A tehdy po měsíci vyhrabe uštvaná Markéta vizitku frajera z bezpečnostní agentury a beze špetky koketerie ho poprosí o malou službičku.

Lituju, ohlásí se jí Marek Spurný hned druhý den večer. *Lituju, jenže žádný takový hausnumero doopravdy neexistuje. Ani neoficiálně. Zapojil jsem veškerý svý páky, a nic. A nadiktovala jste mi to dobře? Vy se tam fakt dozvoníte? Já teda ne!*

Dělá naschvál ciráty, odtuší Markéta pobaveně a kupodivu jí to nevadí. *Dělá naschvál ciráty, aby se moh se mnou sejít.*

Nechci, aby to vypadalo, že s tím dělám naschvál ciráty, ale třeba by bylo lepší se někde sejít a probrat věc osobně.

Po chvílce dámského otálení Markéta souhlasí: *Jsem dost zaneprázdňená.* A lhostejným, úředním tónem si domluví s Markem S. rande na sobotu. Ve 20:00 v baru *Modré z nebe.*

...

V sobotu v 19:25 se Markéta rozloučí s nakrmenou Mimi, zamkne byt, přivolá výtah a nastoupí do kabiny. Vypadá skvěle a cítí se skvěle. Po dlouhém čase se těší na někoho jiného než na neviditelného, nedosažitelného Milence. Těší se na někoho pohledného, konkrétního a hmatatelného: na Marka S., který ji už za půl hodiny celý žhavý a lačný očekává v útulném pajzlíku v centru města.

Markéta zmáčkne knoflík a zdviž počne klesat z pátého poschodí dolů do přízemí. Po pár metrech jízdy, přesně mezi čtvrtým a třetím patrem, kabina znenadání zcepení a světlo v ní zrádně zhasne. Stop. Temnota. Marně poslepu tiskne a drtí liftové caplíky. Marně hopsá po podlaze. Pak nahmatá mobil v kabelce a zjistí, že ztratila signál. Následuje bojovný křik, bušení, lomcování a kopání, než ji posléze zaregistruje znechucená sousedka, kvapící zrovna s pudlíkem na promenádu. Teprve po dvou hodinách přítrandí opraváři z pohotovostní služby a po další půlhodině hrůzného vrzání a dunění je Markéta před zraky skupinky čumilů vysvobozena z visící truhly.

Když se poté pokusí z domova dovolat na Marka S., nikdo to na druhé straně nebere. Žádný živáček, žádný záznamník, žádná odezva. Jen uražené tú-tú-tú... Markéta se snaží o spojení opět v neděli a znovu v pondělí. Opakuje to mnohokrát od rána do

večera, do agentury i na privát, avšak pokaždé ji odpálkuje totéž nevráživě tú-tú-tú... Dotčený pan S. se neuráčí zvednout sluchátko, natož aby jí sám zatelefonoval. Stejně tak i Milenec je poprvé totálně k nezastižení. Od neděle sice mobil zase v provozu, leč z tajemného čísla Markétu vždy vyžene nepřátelský, odmítavý tón...

Táhněte oba k d'asu! vzdá trapný zápas v pondělí večer a naposledy dopáleně švihne aparátem, *dlabu na vás!* Poslechnout si na uklidněnou několik árií z Butterfly a pak vypnout přehrávač a zakutat se do postele; kočka jako obvykle upelešená vedle ní; *dobrou noc, Mimi.* Zhasne lampu, ve tmě pohladí chrupající čiču po hebkém kožíšku – a potom se znenadání kdoví proč žalostně rozbřečí. Nejméně pět minut vydatně vzlyká, bulí a kňučí do vlhnocích polštářů, než se dosyta ukojí vlastním dětinským pláčem. Před půl jedenáctou odevzdaně usne.

Ze spánku ji probudí hudba. Probudí ji milostný duet japonské gejši madame Butterfly a amerického námořního důstojníka Pinkertona –

Na fosforeskujícím ciferníku je sedm minut po půlnoci; v celém bytě se svítí a někdo pustil nahlas muziku: *O quanti occhi fisi...* Markéta udiveně vstane a přejde do vedlejší místnosti. Komputer je zapnutý a monitor jí září vstříc. Nechápat přistoupí blíž, a tu opera ztichne a *ten muž* na obrazovce se nervózně usměje: *Odpusť, lásko, ale už jsem to nevydržel.*

Tak to jsi ty? vydechne omráčená Markéta, jelikož ihned pozná Jeho hlas. Jeho hlas pozná, avšak toho člověka ne.

Pojď sem ke mně, požádá ji a ona jako ve snu usedne před Něj. Chvilí se na sebe mlčky dívají. *Tak to jsi ty,* zašeptá opět nevěřícně Markéta a vůbec ničemu nerozumí. Její Milenec se kdesi v dálce kouká do webové kamery a ona si teď ve svém pokoji užasle prohlíží Jeho tvář. Je hezký a mladý a je to Asiat. Ano, je to Asiat, černovlasý a šikmooký, a v záběru za ním lze spatřit velkou holou prosklenou stěnu. Venku tam už svítá, obloha samé červánky a pod nimi temně modrý pruh obzoru –

To je moře? otáže se Markéta a On přikývne – a tu Markétu bláznivě napadne, že ji snad vidí. Šikmýma černýma očima úpěnlivě hltá každý záchvěv jejích řas, každou proměnu v jejím obličejí: těkající zorničky, pootevřené rty, stažené obočí, předkloněné čelo... *Dotkni se mě!* poprosí ji pokorně, a když se Markéta špičkou ukazováku nejistě dotkne plochy monitoru, Milenec přiloží ústa přesně na to místo. Políbí ji na koneček prstu, protože Markétu *skutečně* vidí. Ano, vidí ji, přestože Markéta u sebe žádnou webovou kameru nemá.

...

Dary, dary, dary!

Připadá si jako v permanentní televizní reklamě na luxusní elektrospotřebiče. Co chvíli přistává před jejím vchodem firemní dodávka a přiváží jí jeden velkolepý výrobek za druhým: notebook, videokameru, masážní stroj, mikrovlnku, fritézu, topinkovač,

myčku na nádobí, supervysavač, supersporák, superpočítač s domácím superstudiem... Další ledničku s mrazničkou. Další televizi s DVD přehrávačem a videorekordérem. Další pračku, lustry, kávovar... Divotvorné Přístroje, jež reagují na její pouhý hlas jako věrná psiska, *zapni, rozsviť, zhasni, ztlum, zesil, vypni!* Přístroje stokrát inteligentnější, elegantnější a dražší než ty, které až dosud Markétě sloužily a které nyní nevděčně lifruje do bazaru –

To přece nemůžu, napomíná Milence každý večer u monitoru, *to od tebe nemůžu přijímat.* Ale On se jenom vesele culí: *No tak, láska, pro těch pár maličkostí...* A když pak Markéta dvakrát vskutku odmítne převzít doručený tovar, Milencova tvář na obrazovce bolestně ztuhne a zraněně oněmí. Zaťatě s ní nepromluví ani slovo, dokud se znovu nepřihlíží dodávka a Markéta rezignovaně nevpustí do kvartýru tisíce superaparát.

Proboha, dost! přesvědčuje Ho, *už se mi sem naprosto nic nevejde!* A tu Milenec rezolutně prohlásí: *Nutně potřebuješ větší, komfortnější byt!* A o pár dní později Markéta s ustrnutím zjistí, že se její směšné bankovní kontíčko náhle rozrostlo o ďábelskou sumu.

Ne, zatím se Ho neptá, co s nimi bude dál; zatím pouze blahosklonně plní Jeho přání a co nejhojněji užívá Jeho darů: spouští mixér, sporák, lux, televizi...; a dovoluje jim šlehat, péct, uklízet, vysílat... Dovoluje jim fénovat její vlasy, trhat její chloupky, rotujícím popruhem masírovat její zadeček (zejména poslední tři činnosti uvádějí Milence do vytržení).

Věnuješ mi tak málo času! stěžuje si, když s Ním Markéta ráno v rychlosti snídá a potom Ho v běhu na rozloučenou třikrát podeluje do kamery i na monitor, *pápá, Šikmoočku!* A vypojit písíčko a odcválat do roboty. Odsvištět v čerstvě pořízené ojeté fordce, kterou na všech křižovatkách vždycky vítá zelená, *ne, já nechci novej nóbľ kočár, určitě bych s ním nabourala!* – Jo, je špatná řidička bez praxe, leč tahle kouzelná fordka si snad sama šlape na pedály, sama řadí, bliká, brzdí, přidává plyn... *Jed' opatrně!* nabádá ji Milenec a zase trpí a žárlí a mučí se pochybnostmi. Jen čtyřikrát během pracovní doby Mu Markéta dovolí vyjuknout okénkem rozvášněného mobilu! Ach, jak nesmírně touží provázet ji při všech jejích cestách, při všech nákupech, pochůzkách, procházkách, představeních... Avšak ona Ho nechá marně pípat v kabelce či Jej dokonce záludně vypne –

Jsme spolu tak strašlivě málo! vyčítá jí stále agresivněji, *tvůj šéf je ti přednější než já!* Až se přihodí ten průser v zaměstnání kdosi vymaže jakýsi projekt z komputera a Kraus ji kvůli tomu sprostě seřve, *ženská pitomá!* Načež se Markéta znenadání uslyší, jak soptícimu direktorovi zpupně odsekává a dává okamžitou výpověď – jo, o tomhle přece tolikrát žíznivě snila!

Odpočiň si, láska, uklidňuje ji Milenec, *o nic se nestarej, zajed' si k moři, pořid' si prostornější bydlení, těš se na Vánoce...*

A tak se Markéta o nic nestará, odpočívá, poslouchá muziku, čte romány, používá spotřebiče, surfuje po internetu, vyspává deset hodin denně, mazlí se s Mimi, utrácí majlant za

módní ohozy a střevíčky a pak se v nich vlní před kamerou; kupuje knížky a porcelán, odloží zájezd k moři, cvičí, korzuje, baští, čajuje, šoféruje, bez vážných úmyslů si obhlídne sedm přepychových bejváků na prodej... a těší se na Vánoce.

Zoufale se těší na Vánoce, poněvadž doufá, že alespoň *ted'* za ní Milenec přiletí z Hongkongu. Nebo snad ona odletí za Ním?

A odkdy pak se v Asii slaví Ježíšek? dobírá si Ho kousavě. *A odkdy pak se v Asii mluví česky?!* A někdy bezmocně pláče; někdy beznadějně teskní, truceje, čertí se a řadí... Bože, někdy na Něj nenávistně křičí a nadává Mu a uráží Ho; teatrálně si zacpává uši před Jeho věčnými žvásty a s rykem proklíná Jeho neexistující tělo! A On ji zapřísahá a konejší a slibuje; slibuje, slibuje, že o Vánocích, že o Vánocích, že o Vánocích...

Markéta postaví na matčin hrob půlmetrový nazdobený stromeček, který stejně brzy čajznou, a tátovi a jeho druhé ženě pošle bednu prezentů – pěkných, nicméně nikoliv příliš nákladných, aby jim to nebylo nápadné. Chválabo hu, otec žije tři sta kilometrů odsud a ani ho nepřekvapí, že jeho podivínská dcera tentokrát nestráví svátky u tatínka, nýbrž *na horách s přítelem*.

Krucinál, tolik se Markéta těší na Vánoce! A na Štědrý večer potom slavnostně stoluje s Milencem při tiché hudbě, oba usazeni před kamerami a monitory svých vzdálených počítačů, ona ve stříbřité hedvábné róbě a On ve šviháckém bílém smokinku, zdvořile si nabízejí stejné vybrané lahůdky a stejnými broušenými sklenicemi si lehoučce přiřukávají o blýskavou plochu obrazovky; a po večeři Markéta pod třpytivou jedličkou rozbalí tu horu paklíků a škatulí, objednaných a dodaných z internetových kšeftů, a mezi nimi nalezne i exkluzivní vibrátor velmi přirozeného, sexy zlatavého odstínu... A když je potom po všem... Když je potom všecko řádně vypnuto a zhasnuto, oslepeno, umlčeno a znehybněno, a když zůstane ležet sama ve své posteli, sama potmě pouze s předoucí Mimi po boku, potom, ano, potom bláhová Markéta konečně pochopí, že to s Ním už nikdy, nikdy, nikdy nebude jinak.

...

Po soumraku na Boží hod ji úmorně rozbolí hlava. Sjedne fordkou do jediné nonstop lékárny dole v centru a tam se srazí s Markem Spurným.

Nemůžu se k vám nikdy dozvonit, vyhrkne na ni celý zrudlý.

Já k vám taky ne, zacukruje radostně Markéta a kupodivu ji palice okamžitě přestane třeštit. Z apatyky se spolu bez okolků vydají do blízké hospody a o tři hodiny později přiopilá Markéta zaparkuje svůj zjančený, zpěčující se vůz na opačném konci města, přímo před Markovým úhledným bílým domkem. V objetí se vpotácejí dovnitř, ani si nerozsvítí.

...

Ze spánku ji probudí hlasitá, téměř burácející hudba. Probudí ji milostný duet madame Butterfly a námořního důstojníka Pinkertona.

Omámeně rozlepi víčka do neznámé, cizí černoty a teprve po pěti sekundách si uvědomí, kde je: je u Marka. Je v Markově posteli. Je nalíznutá, utahaná, vošoustaná a zaláááskovanááá.

Lenivě se převrátí na druhý bok a v šeru rozezná Markovu nahou siluetu, jak právě odchází z ložnice –

Ty seš taky na opery? zamumlá za ním a on zabručí přes rameno: *Blbost, asi se samo zaplo to starý rádio po bábíně*, a zmizí ze dveří...

A než Markétě v lebce stačí hvízdnout alarm, než sama stačí vyskočit a zaječet, než stačí varovně překřiknout ty pějící, nyjící, šílící hlasy, Marek již vedle v obýváku přistoupí k prapřístroji se zářícím zeleným okem a rázně stiskne zažloutlý zub vypínače –

Vzplane sinalý blesk a jediným dračím úderem ho srazí k zemi.

Když vzlykající Markéta třesoucíma se rukama vyhrabe z kabelky svůj mobil, aby přivolala záchranku, spatří Milencovu fosforeskující tvář – chladnou a strnulou a zcela bez výrazu...

Tak mě voddělej! zavýje na Něj v amoku, *zabij mě!* *Zamorduj mě taky!* Protože ví, že Markovi už žádná záchranka nepomůže.

...

Utéct! Uprchnout! Spasit se!

Horempádem domů vzdorující fordkou. Haprující reflektory, prokluzující kola, chcípající motor. Smykem zabrzdit na nábreží a přes zábradlí mrštit Milencův mobil do řeky, žbluňk! A zas kodrcavě vzhůru mezi paneláky: hle, v oknech jejího bytu se výhrůžně svítí a výtah-kat čeká v přízemí! Vydupat pěšky po schodech a v předsíni ihned zaútočit na pojistky: cvak a tma, proud přerušen! A pak až do rána evakuovat při svíčkách: šatstvo, jídlo, drogerie, prachy... Tři pytle odpadků, dva nacpané kufry, čtyři tašky a přenoska s mňoukající Mimi.

A za svítání vše vlastnoručně odvláčet po schodišti dolů. Udatně se probojovat barákem proti vůli té běsnící, dunící, střechkující zdviže, jež svévolně pominutě klesá a stoupá, klesá a stoupá, klesá a stoupá, zatímco lampy na chodbách se rozsvěcí a blikají, blikají, blikají... Pořád rychleji, nepřičetněji, rozžhaveněji, až žárovky jedna za druhou s třeskem explodují a rozletí se na střepy. Avšak to již Markéta startuje naloženou fordku a ve vánici odjíždí na zapadlou chalupu; kára ji kupodivu opět poslouchá a signály na přejezdech neklamou, a tak po třech hodinách doharcuje do tátovy zazimované roubenice v horách. Elekštrinu nezapojí a vodu si bude tahat ze studně, bude si svítit petrolejkou a topit v kamnech klestím; a jednou týdně si dojde dolů do vsi nakoupit zásoby, vždy v ostražitě pohotovosti, podezíravě hlídajíc ty lampy, dráty, mobily, které, nedej bože, cestou potká; šmarjá, úplně vyšinutá a k nepoznání zrasovaná; neupravená, bledá,

otupělá; zima, jaro, léto... Měsíc po měsíci čím dál neduživější a vyzáblejší; a koncem července již děsivě vychrtlá, jen ploužící se kostra s bezbarvými, zplihlými pačesy, z nichž dávno smyla lesklý rudý přeliv.

Bude chorobně ospalá, netečná a lhostejná a za veder ani nevyleze ze svého brlohu v podkroví, línější než letargicky rozvalená, vypasená Mimi...

Až posléze se jí jistého dusného srpnového večera udělá příšerně zle. Bude se svíjet v křečích a naříkat a sténat, topit se v potu a v bolesti. A když už bude dočista na smrt, propukne v horách bouře. Černou mučivou noc rozstípnou výbuchy blesků; tisíce řvoucích, planoucích blesků, které jí budou zuřivě šlehat oknem do světnice, a jakmile Markéta zaskučí v konečném návalu trýzně, spatří v sinálních výbojích to dítě, jež právě porodila – překrásné, něžné a modravě jiskřící... Blaženě je spatří vznášet se nízko nad ložem, než doznívající hromobití odnese novorozeně s sebou do dálky a než vysílená Markéta upadne do milosrdného nevědomí.

Počátkem září se bez obav vrátí zpět do svého městského bytu v paneláku a začne žít znovu jako dříve, jako před Milencem. Sama s Mimi a s pilnými aparáty, s hudbou, čajem a knížkami...

O rok později již bude mít zase svou normální váhu i postavu, svou pikantní tvářičku a vlající hřivu, tentokrát obarvenou na havrana, a opět bude tou kůstkou, za kterou se chlapi mlsně otáčejí. Všecky peníze, jež se k jejímu překvapení nevypařily z konta, vrazí do vybudování vlastního nakladatelství *PUPA* (původní umělecká próza a poezie); a po dvou letech to s dotyčným podnikem dotáhne na pokraj bankrotu. A právě tehdy obdrží anonymní zásilku s neoznačeným DVD filmem.

Hned večer si nahrávku pustí, usazená s Mimi na klíně a srkajíc jasmínový čaj, načež bude hodinu a půl sledovat řetěz televizních reklam na elektrospotřebiče, auta, jogurty, alkohol, parfémy... Umíněný seriál půlminutových blyštivých příběhů, doprovázených euforickou Pucciniho hudbou. Sto osmdesát pohádek, ve kterých bude účinkovat někdejší Markéta s nebeskýma očima a rudými vlasy a její Milenec ve své asijské podobě; v té podobě, již si kvůli ní sám kdysi zvolil; sto osmdesát báchoreček a v hlavních rolích Markéta s Milencem a s jejich společnou rozkošnou dcerou – tříčlenná perfektní, zámožná, zhýčkaná rodinka bujaře se veselící na jachtách a na plážích; na horách, ve vilách, v hotelech, na safari, na plesech, na večírcích, v bazénech, v kasínech, v letadlech, na koňských dostizích...

A zatímco jejich dcera bude procházet nepřetržitou metamorfózou z kojence v batole, v školačku, pubertáčku, řidičku džípu, debutantku na bále, slečnu při promoci, nevěstu v bílé toaletě, zatímco jejich dcera bude vyrůstat a dospívat a vdávat se, Markéta s Milencem se krom střídání módních kostýmů nezmění ani o fous: oba navždy mladí a krásní a zamilovaní, oba navždy a dokonale šťastní, od prvních sladkých záběrů s milostným dopisem, bouřkou a čokoládou až po poslední démonický,

pompézní, bombastický obraz; až po závěrečné vášnivé objetí v kabrioletu vznešeném jak raketoplán – ach ano, až po ten dlouhý happyendový polibek při západu slunce za jásotu úchvatného, vítězoslavně hřmícího sboru z Turandot:

O Sole! Vita! Eternità! Luce del mondo è amor!

(2002)

THELMA

Musely obě počkat na příhodnější světlo... Konečně se protivný mráček uvolil přešourat přes slunce a Thelmina tvář se opět zaskvěla v bezchybném jasu.

Usmívejte se, má drahá! zavelela vzrušeně matka Trugerda a dcera nasadila svůj obvyklý společenský úsměv. Oficiální úsměv korunní princezny Thelmy, budoucí svrchované vladařky Království agonijského.

Usmívejte se a postupte o dva kroky blíže ke mně! přikázalo znovu Její Veličenstvo Trugerda, chystajíc se zmáčknout spoušť zázračné komory Civialovy. Důvtipná mašinka, připomínající neohrabanou harmoniku na vysokých nožkách, zírala povytaženým objektivem přímo na modelku. Na Její Výsost Thelmu, pózující v dlouhém bílém plášti na promáčeném trávníku anglického parku. (V pozadí mezi duby, boldy, araukáriemi a modřínou maitenes k vidění i pravé boční křídlo velkolepého zámku Sineloru.)

Ještě krůček! poručila Trugerda s úporným kukučem do aparátu. – Před pouhými třemi dny jí její milující choť král Letham přivezl z cest tento nejmodernější vynález, včetně odborného instruktora a potřebného vybavení. Jak se dalo předpokládat, osvícená panovnice se ihned zfanfrněla do fotografování aneb *světlomalby*. Ostatně, každou chvíli byla posedlá nějakým jiným koníčkem: chovem pijavic, pěstováním koky, sbíráním aristonů, kreslením henou na pleť, automatickým veršováním, foukáním do mořských ulit, vichrnými meditacemi, výkladem snů, vyvoláváním duchů, pomykáním těles, astrologií, magnetismem, ptakopravectvím... A právě nyní fotografováním.

Ještě kousíček! zakomandovala netrpělivě Trugerda, načež Thelma se strnulým culením a očima skelně upřenýma do číhající čočky potřetí postoupila po trávníku směrem k máti. Popošoupla nožky o další dvě šlépěje, a vtom špičkou stěvíčku o cosi zaškobrtla. Zakopla, zakymácela se, zapotácela, a vzápětí se zřítíla na vlhký pažit.

Óóó! vyjekla královna a v úleku bezděky zmáčkla spoušť. A tak trapný okamžik zůstal uchován na snímku: hle, Její Výsost v sněžném plášti, jak v pozici umývačky podlahy klečí na mokrém palouku, packy v krajkových rukavičkách zabořené do drnů a pérový klobouk sehnutý k lupení coby pasoucí se dobytče.

Nechápu, drahá dcero, podivila se později panovnice, *proč jste Billovi tu zkaženou desku dovolila vyvolati. Příšerný obrázek! Mimořádně dehonestující. Radím vám, zničte to!*

Avšak volnomyšlenkářská princezna Thelma, která akorát úspěšně absolvovala čtyřadvacátý semestr filosofických studií na proslulé universitě v evropském Bergiwttenu, si nezdařený záběr záměrně schovala do jedné z tajných zásuvek svého intarzovaného sekretáře. Napadlo ji totiž, že by dokument mohla využít v následujícím, již pětadvacátém semestru, konkrétně na semináři z oboru zvaného *Ontologická synchronnost elementů grotesknosti*.

Excelentní! usoudila, když na komickém fotu prozkoumala každický detail: v popředí skolená bílá figura s opeřeným širákem, za ní staletá stromiska; a úplně vzadu boční křídlo nádherného Sineloru. A ještě něco: ještě dvě maličké, šedivé, naprosto neurčitelné siluety – nějaký gentleman a nějaká dáma, společně mířící od paláce parkem rovnou k princezně a královně...

Otec a teta, identifikovala je Thelma.

Ano, zrovinka onoho červencového zimního odpoledne teta Sudikula překvapivě a bez ohlášení přihrčela zabláceným kočárem k sestře Trugerdě a švagru Lethamovi, aby se s nimi poradila o jakési zatrachtené finanční záležitosti. Takřka zapomenutá tetinka Sudikula, s níž se Thelma setkala jedinkrát v životě, a to při oslavě svých patnáctých narozenin čili před patnácti roky. – Dotyčného dne tedy velkokněžna patanská po patnáctileté pauze navštívila Sinelora, načež zde nečekaně strávila celičkový měsíc. Celičkový měsíc u krbů a ohřívadel v nejbáječnější shodě a náladě, až se Thelmě zdálo, že se snad s nimi tetinka ani nerozžehná. Jako by, *Mon Dieu*, vůbec nemínila odharcovat zpátky do dalekého Velkoknížectví patanského. Jako by se jí vůbec nechtělo pryč... Teprve v závěru srpna se přece jenom rozhoupala k odjezdu: dojetí, vzdechy, objetí, ba i dvě efektní slzičky. Sudikulino tklivé loučení se zbožňovaným příbuzenstvem: vroucné hubičkování sestry a neteře, dvorné kroucení pukrlat mezi švagrem a švagrovou, vzájemná výměna upomínkových prezentů a tisíce pozvání na patanské sídlo, zašvitořené s domáčkou bezprostředností: *Dovoluji si vyjádřiti skromnou naději, že se mě Vaše Veličenstva s Vaší Výsostí co nejdříve uráčí velkoryse poctíti svou nejlaskavější vizitou. Ach prosím, slibte mi to!*

Nikdy! odbyla ji v duchu Thelma, jelikož do zapadlé náhorní Patanie nevedla žádná železniční dráha, netekly žádné splavné řeky a každou odvážnou montgolfiéru vždy nelítostně smetly trvale dující drsné větry *patanos*.

Au revoir! zamávala velkokněžna z černého vozu na nádvoří. Černé čtyřspřeží prorachotilo litinovou bránou a černý závoj naposledy zaplápolal z úzkého okénka: *Brzyyy na shledanóóóu!* – A Thelma netušila, že se s tetou Sudikulou skutečně shledá převelice brzy. Katastrofálně brzy. Hnedle na jaře. V listopadu. Na slavném pohřbu své matky Trugerdy.

...

Náhlá a nevysvětlitelná matčina smrt vyvrátila z kořenů princeznin zaběhnutý životní styl. Musela přerušit třináctý ročník filosofických studií na proslulé evropské universitě v Bergiwttenu a vrátit se zaoceánskou parolodí zpátky do vlasti.

Místo pozvolného, milosrdného, úlevného smířování se s matčíným odchodem však Thelmu nepřestávaly pronásledovat nové a nové útrapy: strašlivé představy a zlověstné předtuchy, podivná znamení a slídící stíny, detonace šampaňského a cval kankánu, říjivý řehot tatíka Lethama a mrouskavé chrčení tetky Sudikuly...

Inferno! trnula Její Výsost při pohledu na odpornou zhoubu, která nepochopitelně zachvátila rodný Sineloru.

Sled jarních a letních pohrom zdrtil princeznu natolik, že se dokonce objevily pochybnosti o jejím duševním zdraví. – Ne, kdepak, prozatím nic úředně potvrzeného! Pouze tu a tam se u dvora cosi diplomaticky naznačilo, zašpítalo, posteskló...

Od matčina skonu chodila Thelma, jak žádal mrav, výhradně ve smutku. Vlastně chodila ve smutku jediná z nejbližších pozůstalých. – Dle etikety navlečena v okázalé černi, leč nikoliv v odění dámském, nýbrž pánském! Navíc počala s provokativní lhostejností zanedbávat svou pěstěnou vizáž a rafinovanou image. Ostentativně se přestala líčit japonským rýžovým pudrem, egyptskou maskarou, indiánskou hlínkou, francouzskou růží a jemnými sazemi (získávanými očazováním porcelánového talířku hořící voskovicí). Ustříhla si nakulmované lokny až po ušní lalůčky a neholila si chlupy v podpaždí ani jinde. Po večeri pila arménský koňak a kouřila kubánské doutníky. Skoro nikdy s nikým nijak nekonverzovala, a pokud ano, pak výlučně formou šíravých citátů ze Seneky, Shakespeara, Voltaira, Goetha, Gogola a Oscara Wilda. Hodiny a hodiny marnila usilovným fotografováním v ateliéru i v plenéru a následným vyvoláváním materiálů v temné komoře za vedení anglického instruktora Billa Shaka. A její voňavkář jí musel namíchat speciální liliovodřevomorkový parfém, jehož dekadentní odér děsil lidi i zvěř v okruhu dvou mílí.

Co ale šokovalo obzvláště, byl náhlý pád Thelmina favorita Efelia. Princezna svého mladičkého rozkošného amanta, takto syna nejvyššího komořího hraběte Punisola, poslala zničehonic k vodě, aniž by ho oficiálně nahradila nějakým zdatnějším a přitažlivějším konkubínem.

Jděte do kláštera! doporučila údajně Efeliovi po vášnivě noci lásky a se sarkastickým proslovem ho vyhnala ze své ložnice. Konec jakýchkoliv důvěrných styků!

O vyvolencově krachu se v kuloárech žvanilo ledacos. Někteří tvrdili, že si princeznu rozeznil svou troufalou žádostí o její ruku. Taková nejapnost! Hrabě – a dědička trůnu! Vskutku nehorázná! *Jděte do kláštera!* právem vykázala Její uražená Výsost drzouna Efelia do patřičných mezí.

Jenže taky se klepalo, že věc se semlela právě naopak. Že holobrádek Efelio na naléhání tatíčka Punisola a sestřičky Estrely odmítl princezně nadále sexuálně otročit a rozhodl se zachránit si před veřejností alespoň trosky panické ctnosti a jinošské cudnosti.

Jděte do kláštera! vychechtala se mu prý jedovatě Thelma, a od toho momentu ho totálně ignorovala. Nevidoucí, nevnímající, netečná, uzavřená... Ponurá černá postava klátící se palčivými temnotami Sineloru.

Něčím se jí zošklivil! drbalo se v zámecké kuchyni. *Cože, zošklivil?* oponovalo se v konírně. *Efelio? Takovej beránek? Třesky plesky! Prostě jí dal kvinde a starý babě na vocet z toho ruplo ve věži!* – Jářku, čert se v těch palácových aférách vyznej!

Čert se v těch nóbl žluklých avantýrách hrabej a vrtej a rýpej a ryj! A stejně na tom zbrklém vale cosi nepasovalo. Efelio v slzách vystřelil z princezniných komnat a Její Výsost za ním ještě mrštila jednu z kamer. Aparát rozflákaný na cucky. A vše se událo koncem ledna. Koncem ledna. Záhy po skandální svatbě agonijského krále Lethama s patanskou velkokněžnou Sudikulou, starší sestrou nedávno zesnulé panovnice Trugerdy.

Sodoma a Gomora! Sňatek už druhý měsíc po pohřbu! Už druhý měsíc po funusu rozpustilá veselka a hned po ní honosná korunovace: *Vivat, Sudikula regina! Vivat, vivat, vivat!* (A pro Thelmu hrůza pomyslet, že by *královna* Sudikula po vzoru devadesátileté baronky von Dragonius zažehla šamanskými čáry své vyhaslé lůno a obdařila krále synem!)

Inferno! bědovala princezna při pohledu na úpadek a spoušť, které zamořily její rodný Sinelor.

Ne, nic, nic, nic jí nepomáhalo od melancholie a nespavosti: ani četba moudrých knih, ani rozjímání v mramorové kapli, ani preludování na harmoniu, ani rajtování plnokrevníků, ani těla milenců, ani těla milenek, ani šperky od Fouqueta, ani žakety od Wortha, ani thajské masáže, ani dýmky hašiše... Nic, nic, nic... A k tomu ta únavná vedra, vedra, vedra... Březnová vedra, jež nepolevovala a zhoršovala Thelminu chronickou insomnií. Výsost vypálkovala z ložnice houf zívajících služek, které druhdy ovívaly její choulostivý spánek palmovými vějíři, a po nocích sama bezcílně bloudila dusným Sinelorem. Zasmušile se potloukala horce sténajícími a vlně skučícími místnostmi. Jako psanec se utýraně ponevírala po nesčetných sálech, schodištích, dvoranách, chodbách, ochozech... Vytrvale pronásledovaná otázkami, dohady, vidinami, zjeveními, běsy, rarachy... Jako by její osud ovládla jakási rozkladná, mýtická, neporazitelná moc; jakási černá magie, jež ji se sadistickou nezvratností den po dni vlákávala hloub a hloub do zkázy a zatracení. – *Jsem prokletá!* opakovala si Thelma při nočních poutích Sinelorem, *jsem prokletá, prokletá, prokletá...*

Chuděra Její Výsost! litovala princeznu věrná komorná Rocioha, když jítro co jítro nalézala Thelminu postel zase nedotčenou a dědičku monarchie zase podřimující v houpací síti na terase pod pergolou... *Ubožačka!* šeptala si Rocioha. Neboť nikdo o princeznině soužení nevěděl ani setinu toho, co věděla Rocioha. Ani setinu! A Rocioha uměla mlčet jako hrob.

...

U d'asa! zuřila Její Výsost v temné komoře, *pořád stejný problém! OPĚTNĚ TY KREATURY!* – A příčina stále neobjasnitelná! *Proč?!* tázala se Thelma potisící instruktora fotografování Billa Shaka a potisící spolu houževnatě pátrali po důvodu oněch *zpotvoření!* Vyzkoušeli nejrůznější kamery, kontrolovali matnice a objektivy, používali jakostní *Zeissova* jenská skla a prvotřídní uzávěrky anglické firmy *Thury and Amey*, prověřovali kvalitu suchých desek od německého *Perutze* i od francouzských *Lumièrů*, papírů aristových (patent *W. Abney*)

i bromidstříbrných (firma *Eastman-Kodak & Co.*), hlídali složení vyvolávacích a ustalovacích roztoků, snímali záběry za slunečního světla i při záři magneziové lampy, měřili osvit *Intenzitním expozimetrem J. Decouduna* i *Photometrem H. Woodburyho*, vyvolávali obrázky při nejkvalitnějších amerických petrolejkách, zvětšovali osvědčeným magneziovým aparátem *Ed. Lieseganga* a vystřídali paletu špičkových kamer: krom komory *Civialovy* například také starší *Pearsallovu komoru Compact*, *Krügengerovu zásobníkovou kameru Simplex*, miniaturní *Atom R. Hüttiga*, jakož i nejprogresivnější dvouokou zrcadlovku firmy *Londe a Dessoudeix*... Jednoduše nezanedbali sebemenší okolnost a sebenepatrnější faktor, a přesto stál výsledek za houby. Přesněji: fotografie princezny Thelmy stály za houby! – Naopak fotografie Billa Shaka vesměs vycházely výtečně. Tytéž záběry týchž objektů zhotovené týmiž přístroji v týchž podmínkách... S jedním jediným rozdílem: buďto zmáčkla spoušť Její Výsost, nebo instruktor Její Výsosti.

OPĚTNĚ TY KREATURY!!!

Na veškerých Thelminých obrázcích se totiž posléze namísto OSOB vynořila STRAŠIDLA. Vždy a vždy a vždy! S neúprosnou zákonitostí. Bez radostné výjimky. Bez logického vysvětlení. Na veškerých princezniných výtvořech vždy znovu a znovu pouze ty směšně zpitvořené až monstrózně zohyzdělé osoby! Obličeje a figury jakoby zlomyslně zdeformované jasy a stíny, cuknutími a mrknutími, skvrnami a čmouhami... Tváře protáhlé, sražené, rozostřené, pokroucené, přesvětlené, zešerelé... Legrační či škaredé, nedomrle vychrtlé či opilecky opuchlé, ponížene schlíplé či pyšně naduté, oplzle neukojené či mrtvolně apatické, volsky tupé či lišácky zchytralé, přitrouble rozplesané či nepřičetně rozlícené, ploché, beztvaré, kostnaté, naježené, zešklebené, vykulené, vyceněné, zlé... Baziliščí zraky, baňaté nosy, dravčí trháky, sloní ušiska, kozlí bradky, ropuší pleť; tlamy, mordy, čenichy, zobany, šnorchly, rypáky, sosáky... Držky jak cirkusovní klauni, pouťovní maňásci, karnevalové maskary, morbidní netvoři ze sabatů...

A proti nim výstižné, precizní, akurátní obrázky Shakovy. – No, jen si třeba porovnejte portrét agonijského královského páru od profíka Billa s portrétem stejné dvojice od amatérky Thelmy – jak nebetyčný rozdíl!

Pohleďte na vlídnou důstojnost monarchy Lethama, na jeho mužně sebevědomou, zrale svěží vizáž, na jeho vznosnou, statnou postavu v úchvatné uniformě nejvyššího velitele agonijské armády; a popatřete na královu druhou choť, na elegantní, šarmantní panovnici Sudikulu působivě naaranžovanou po Lethamově boku, obdivujte vznešenou paní vzrůstu sice neohromivého, leč dojmu impozantního, dámu velkého světa, krásku ve vrcholném rozpuku svých nejlepších let: skvostné roucho přímo ulité na junonském těle, plavý vlas upraven do nadýchaného uzlu, obličej delikátní a něžný jak rokoková pastýřka z míšeňského porcelánu.

A nyní se koukněte na pobuřující, sprostáckou, brutální karikaturu, kterou z téhož záběru spáchala Její Výsost! – Hle, dvojice vulgárních, požívačných, vyžraných sviní vystrojených do ordinérních varietních kostýmů a ověšených nevkusnými jarmarečními šmuky z kočičího zlata, vizte dva odpudivé exponáty z kabinetu zrůd. Radši snad dále nekomentovat...

Proč? soptila Thelma. A bezradný Bill Shake se po třech měsících bezvýsledného pídění uchýlil ke zdvořilým spekulacím a módním termínům: *Fluidum, Vaše Výsosti!*

Na vině je emanace vašeho Fluida – mimořádná aura vaší excentrické, charismatické, fenomenální osobnosti. Co kdyby Vaše Výsost pro změnu zkusila zaměřiti svůj vzácný talent na fotografování krajiny? Na přírodní scenérie, flóru, faunu...?

Nebožka máti zbožňovala přírodu! pookřála princezna a věnovala Shakovi náznak bolného úsměvu. Při siestě často oddychovala v proutěném křesle v parku pod duby. Právě tam, kde ji pak prý... Och! nedokončila Thelma drásavou vzpomínku... Well, nature...? Dobrá myšlenka, Bille. Vždyť kvůli matčině památce jsem se počala zajímati o světlomalbu. Bylo to její poslední hobby. Poslední potěšení v tomto slzavém údolí... Příroda...? Výborná idea! Mohla bych vytvořiti obrázkové album agonijní krajiny. Vydati knihu na počest osvícené královny Trugerdy!

...

Vaše Výsosti, osmělila se Rocioha, jakmile Thelmu naložila do ranní omlazující lázně (oslí mléko, olivový olej, španělské mušky, býčí krev, jinošské sémě, květy frangipánu, pralesní med a bahno z Mrtvého moře). Vaše Výsosti –

Od včerejší půlnoci sbírala komorná odvahu, jak své paní vyříditi smrtelně ožehavý vzkaz: Včera vo půlnoci sem měla tu čest mluvit s vaší nebožkou paní matkou. Teda s jejím urozeným Duchem. S Duchem královny Trugerdy. Nahoře v podkroví, při spiritistický seanci u kuchařky Luscremly. A už podruhý se nám zjevil Duch královny Trugerdy! – Vodpustěj, Výsosti, ale ten Duch chce s váma nutně hovořit! Moc nutně. Dneska vo půlnoci, Vaše Výsosti. Dneska vo půlnoci!

...

Byla to vražda, má dcero! zalkal přízrak v nacpaném kamrlíku kuchařky Luscremly. – Jen stěží se všechny čtyři do mansardové špeluňky směstnaly: Duch královny Trugerdy v rudé plesové toaletě, princezna Thelma v havraním pánském fraku, Rocioha s Luscremlou v černobílých úborech s čepečky a zástěrkami. Nedýchately napresované do půdňiho kumbálku i s připraveným aparátem Civialovým, vyzbrojeným tentokrát magneziovou lampou –

Obludná sestrovražda! zavyl znovu přízrak a Thelma rozhořčeně zařvala: Já to tušila! Já to čula! Teta!

Ta zpusťlá nula Sudikula! zahřměl Duch. Zrada a krvesmilstvo! Dvojnásobná zrada a dvojnásobné krvesmilstvo! Má vlastní sestra! Můj vlastní choť! Ó bože, proč já, proč já, proč já? – Vždy ctná a vzorná, manželu oddaná, vlohami nadaná, líce sličného, figury lepé, srdce šlechetného, nejvíce podobná bílé svíci, proč úpět mám, věky plát v očistci? Ta stvůra, stvůra Sudikula! – Zmámena vínem usnula jsem tam pod duby v křesle, bezmocná a nevyzpovídáná z hříchů. Tu z hor se šelma připlížila, do ucha jed mi vlila; bod po bodu plány své naplnila: sestru, sestřičku žití zbaviti i spásy! A s vdovcem-králem, tfuj, stehny sevřít trůn! Žal za slast směniti hned v rujném klíně – jen řič! Směj se, peklo! Už za týden, den, vteřinu! Už na mém rovu! Dříve než červ, než první červík vnikl do mě, On s chťicem vnikl do Ní, můj pán! – Ó slabosti, tvé jméno je muž!

Pomstěte, dcero, smrt své matky! Mou potupu a hanu vaši. Napravte světa hnusné zmatky. Ač nemáte kord, pomstěte ten mord!

Pomstěte ten mord! zaburácel mizející přízrak zavražděné královny Trugerdy a sinalá princezna Thelma poklekla před rozplývajícím se rudým oblakem a políbila sublimující nachový cípeček – slavnostně a odhodlaně, jako když voják před bitvou celuje vlající prapor válečný:

To vám, mamá, přísahám! Krvavě přísahám!

Ano, právě tak a nejinak proběhlo vše oné březnové noci v podkrovním kotci na zámku Sineloru. A pouze tři lidé znali otřesnou pravdu: Její Výsost Thelma, komorná Rocioha a kuchařka Luscremla.

Až dosud jsem toliko věřila! uzavřela princezna osudnou seanci. Čenichala jsem zločin a doufala, že se pachatelka sama prozradí. Proto jsem hrála pomatenou! Poněvadž před šašky a tatrmany si lidé nedávají pozor a nejrychleji se odhalí. A nyní! Nyní půjdu po stopě jak lovecká fena! Ohařka pod maskou šílenství! Slyšte, slyšte, slyšte! Princezna agonijská se definitivně zbláznila! Princezna agonijská je lunatic, aliéné, sumassédšaja, trolt a mešuge! – A vy dvě nikomu ani slovo! Máte mou důvěru! Ani slovíčko!

Jako hrob! zvedla vážně prsty Rocioha. Jako hrob! zakníkala vylekaná Luscremla a zbožně se pokřižovala.

Mon Dieu! vykřikla vztekla Její Výsost, vždyť já v tom rozčilení zapomněla nebožku máti vyfotiti! Merde! Zum Teufel! The deuce take it! Ko vsém čertám!

...

Princezno, zajíkl se zadýchaný Efelio a sklopil zruměnělý bezvousý obličej. Princezno, zahuhlal plaše. – Po trýznivých nedělích prezírání, kličkování a vyhýbání se mu přece jenom podařilo načapat Thelmu v zámeckém parku. Sveřepě tu civěla do komory Civialovy a chystala se zrovna cosi zvěčnit: snad malebné jezírko s lekníny, snad zahradní altán, snad voliéru s papoušky, snad korzující Sudikulu se suitou dvorních dam...

Princezno, zakuňkal Efelio prosebně, neschopen dalších slov. Ach, vyhlížel ještě zelenější, pohublejší a uštvanější nežli sama Thelma. – *Nějaké přání, monsieur?* ucedila mrazivě, nepozvednuvši zrak od kamery. Pánský župan z černého saténu na ní visel jak na tuberákovi a hlava s oškubanými pačesy připomínala australskou ježuru. Její Výsost vypadala hrozně.

Princezno! vzchopil se dojatý Efelio, odhodlán konečně vychrlit ze sebe všechny své zraněné city i nezdušené naděje; všechnu svou bolest, pokoření, vášeň, lásku, oddanost, hrdost, touhu, žár... Musel! Musel ji přece přesvědčit! Ty fotografie jsou nástrojem ďábovým! Sám Belzebub s nimi hraje zákeřnou hru.

Dívejte se! poručila mu tehdy ve své ložnici. A od té mučivé noci se Efelio díval na ty strašné, strašné, strašné obrázky, které mu zakázala hodit do ohně, *slitujte se, paní, smilujte se, nebo shořím s nimi!*

Už už to z něj vytrysklo, když vtom za ním nečekaně zasvištěl nabroušený hlas nejvyššího komořího Punisola: *Ááá! Všude vás hledám, synu, a vy zde! – Omlouvám se, Výsosti, dovolte laskavě, abych si hocha od vás odvedl. Za moment totiž vyprovázíme Estrelu do přístavu. Patrně je vám známo, že má dcera s královním požehnáním odplouvá do Anglie.*

Příjemnou plavbu! utrousila Thelma bez otočení, soustředěně pokračujíc v přípravě záběru. A ještě ironicky pobídnout váhajícího exmilce: *Nuže, maličký, víte sice, jak nerada se vás vzdávám, leč hybajte s tatíčkem za sestřičkou!*

Děkuji, Výsosti, uklonil se Punisolo princezniným žádům a se zamračením popohnal otálejícího juniora k odchodu.

Výsosti! uklonil se rovněž Efelio princezniným žádům a sklíčeně následoval napruženého otce.

Ted! stiskla Thelma spoušť. A než zvedla oči od aparátu a narovnala hřbet, ztratili se již Punisolo s Efelielem mezi stromy.

Teprve po vyvolání dotyčného snímku s údivem zjistila, že se jí do pečlivě vybraného exteriéru nepozorovaně připlety i Rocioha s Luscremlou: čekaly u altánu, až bude hotova, a potom k ní přidupaly s nejčerstvější novinkou: *Vaše Výsosti! Vaše Výsosti! Přirajzovali kočovní komedianti!*

Very good! pochválil Bill Shake obrázek besídky s vpašovanou komornou a kuchařkou, *that's splendid!* – První a zároveň jediné foto od Thelmy, na kterém si její lidské modely podržely svou pravou vizáž: Rocioha s Luscremlou jako živé! Normální. Přirozené. *Neznetvořené...*

Mimochodem, ani záběry *Přírody* se princezně nijak zvlášť nedařily. Byly sice věrné a nezkreslené, nicméně tak nějak mdlé, nevýrazné, plytké, vyprahlé, bez jiskry...

...

Vaše královská Veličenstva, zahlaholil principál v kostýmu Šaška a vysekl rozmáchlou úklonu ke křeslům, v nichž si blahosklonně hověli Letham se Sudikulou.

Vaše Výsosti, rozvíjel Šašek přehlídku pukrlat, urozené dámy a pánové, velectěné publikum! The World Puppet Theatre pokládá si za neskonalou čest, že vám dnes večer smí předvésti Pochmurnou tragédii o králevici andském! – Jako vždy pokorně upozorňuji, že jakákoliv podobnost s reálnými osobami či událostmi je čistě náhodná. Představení začíná!

Cililink! zaklínal kejklíč na mosazný zvoneček a ošumělá sametová opona se loudavě rozhrnula. Špalír planoucích petrolejek zalil scénu krotkým jasem: na hadrovém nebi vznášející se stříbrná luna a pod ní temný hrad. Přicupaly oprýskané dřevěné marionety a spustily dialog...

Tímto okamžikem Thelmina *Akce na usvědčení vražedkyně* odstartována! Sama princezna obsazena do epizodní úločky dvorního fotografa; Luscremla s Rociohou přicmrndující coby asistentky. – *Zhotovím několik snímků, abych zdokumentovala naši vzkvétající agonijskou kulturu*, oznámila předem Její Výsost svému královskému otci, a nastražila tak maceše důmyslnou past. Vedle vetchého šapitó nachystán stativ s komorou Civialovou. Střehnoucí oko objektivu namířeno do obecenstva a nejvýkonnější magneziová lampa uvedena do pohotovosti – tentokrát Thelma rozhodně nehodlala propást šanci. Až nadejde čas, zmáčkne spoušť!

Konečně děj *Pochmurné tragédie o králevici andském* dospěl ke klíčové zápletce: třetí jednání, výstup druhý, zahradní kulisy... A TEĎ se koukejte pořádně! Jakési pimprle v plášti lemovaném hermelínem zmoženě spočívá ve fotelu pod dubem a hlasitě zařezává. Tu se odněkud tiše připlazí druhé pimprle a z ampulky nalije spáči do ucha černou tekutinu. Loutka v hermelínu vydá ještě pár chrápavých zvuků, načež třikrát zasténá, třikrát trhne dřevěným trupem a oněměle znehybní. Druhá loutka se odkrádá z místa činu: ó bože, viděli jste? Viděli jste dobře?! Mordýř prchající od oběti!

TEĎ! zavelela v duchu Thelma a stiskla spoušť. *TEĎ!*

A exploze magneziové záře surově oslepila královský pár v čučícím hledišti. Nečekaný zášleh jim vybuchl do očí a již za tři sekundy věci nabraly spád. Zasažená macecha se vztyčila jako rozkacená kobra: zabijácký pohled na Thelmu a vzápětí zpupný odchod beze slov. Vzteky bez sebe chvátala Sudikula ze *Zámeckého divadla*, v patách zmítající se vlečku róby. Zlatočerný brokát se za ní smýkal ze strany na stranu jako ocas rozdrážděné šelmy. V publiku to vyjeveně zarepetilo.

Hotovo! odfoukla si Thelma. A nyní alou pryč. Střemhlav sbalit výbavu a odnést úlovek do laboratoře: *Rocioha se mnou!* poručila v letu. *Luscremla tu vydrží do opony a pak mi podá hlášení.* A odkvačit bez otočení. Stejně si uměla představit otcův výhrůžný výraz.

Skandál! kochalo se diváctvo. Neboť tohle se již před veřejností nedalo ututlat. Roztržka v panovnické rodině! Fotoútok na královnu Sudikulu! Frackovské manýry následnice trůnu! – Však se všude mluví, že princezna je rapl a cvok!

Monarcha zlostně luskl prsty a nejvyšší komoří Punisolo k němu hned z druhé řady úslužně nastrčil hubu: královské zaprskání do nastaveného slechu a rovněž Punisolo čile opustil spektákl: *Vyřídím, Vaše Veličenstvo!*

Zatím se obecenstvo uklidňovalo, upoutáno hororem na jevišťaťku... Záhy se již opět všichni soustředili na pikle pimprlat. Pouze sinalý Efelio ochromeně vejral do země, jat děsivou předtuchou. Zhrouceně se choulil vedle uprázdněné sesle svého tatíčka a drkotal zuby jako při záchvatu malárie.

...

Nejvyšší komoří Punisolo netrpělivě poposedával v předpokoji a nakvašeně čekal, až Thelma završí svou neodkladnou práci v laboratoři. Když ho posléze přijala ve *Filosofickém salonku*, blížila se půlnoc. – *Děkuji, Výsosti. Doufám, že se vám dílo povedlo... A propos, ostatní dámy a pánové se mě často vyptávají, copak že to naše princezna s takovým interesem dennodenně fotografuje?*

Přece obrázky, hrabě. Obrázky, obrázky, obrázky...

Ovšem, Výsosti... Nebudu vás děle zdržovati, a proto k věci: Jeho královská Milost vás zítra večer očekává ve svých soukromých komnatách kvůli probrání rodinných záležitostí.

Moje macecha bude také přítomna?

O tom mi není nic známo, Výsosti.

Povězte Jeho Veličenstvu, že se dostavím.

Když se Punisolo poroučel od Thelmy, natrefil v předpokoji na podezřelé individuum: přešlapoval tam jakýsi pobuda v obnošeném trikotu z červeného sametu, rukávy i nohavice lemované mosaznými rolničkami a na proláklých lících zbytky rozmazané šminky; s chřestěním ucouvl před nejvyšším komořím, načež mu vystíhl šklebivou poklonu: *Račte, Urozenosti.*

Punisolo pyšně minul hastroše jako občůraný peň. Teprve na chodbě se rozpomněl, odkud otrapu zná: *Aha, ten kašpar! Ten principál kočovného tyátru... Pěkná svoloč... Náramná společnost pro dědičku říše!*

...

*Honorář pro ansámbľ, vysázela Thelma principálovi na stůl smluvenou částku: třicet grošíků plus tři nádavkem (neboli pünktlich deset procent trinkgeldu): *Díky. Vykonali jste vše do puntíku, jak jsem chtěla.**

Jen když je Vaše Výsost s naším uměním spokojena, zabasoval divadelní direktor a shrábl gáži do ušmudlaného koženého váčku. Drobné zacinkaly a rolničky zaklinkaly.

*A nyní zapijme sukces, zazvonila Thelma na rozespalou Rociuhu. A poté s potulným komediantem zdatně nasávala, hulila a kontemplovala až do svítání. Arménský koňak a kubánské doutníky sice vyhládlého kejklíře brzy zdolaly, zato princezna byla ve svém živlu. Zatímco host decentně poklimbával na lenošce, Její Výsost rázovala po *Filosofickém salonku* a vedla strhující*

monology na svá nejoblíbenější rétorická témata: *Zločin a trest jakožto etické limity individuální svobody. Individuální a nadindividuální aspekty realizace světové vůle. Vůle k pomstě ve vztahu k vůli ke smrti. Život ve smrti a smrt v životě...* A posléze, když už obloha na obzoru ledově šedla a ptactvo v parku o překot cvrlikalo, zakousla se nalitá Thelma do zgruntu nové, poprvé formulované a dosud nepromudrované otázky: *Zákonitost nahodilého... Ne: Nahodilé zákonitosti... Ne, pregnantněji: Zákonité spiknutí nahodilostí a – Mein Gott...!*

Mein Gott! zablábolila užasle, jelikož ji zrovna napadlo cosi tak neuvěřitelného a vyšínutého, že by se z toho v tu ránu pomátli i šéf katedry voluntarismu a solipsismu na proslulé universitě v Bergiwttenu –

Hhérrr Pprrró-ffé-ssórrr, zakrákala vítězně a sesula se na peršan pod regály s antickou literaturou. Zde vzápětí svou geniální tezi nejen ostudně zaspala, nýbrž i riskantně zašantročila do podvědomí.

Princeznino prudké odmlčení probralo divadelníka z mrákot. V sivém rozbřesku se diskrétně vyplížil z Thelmina apartmá a vraty pro služebnictvo opatrně vyklouzl ze Sineloru. Maringotka s dvěma uondanými koníky a třemi chrupnicími členy kočovné společnosti čekala za boční brankou anglického parku. Principál svou nuznou kumpanii probudil řízným zakřapáním rolničků a veselým zakvedláním mincí: alespoň na týden měli kumštýři o žvanec vystaráno.

Když jitřní červánky zažehávaly palácová okna, kolébala se již bachratá maringotka k další mizerné štaci. Vůz s oloupaným nápisem *The World Puppet Theatre* se revmaticky kolísal po výmolovité cestě a vyzáblý ředitel se utmáceně šinul vedle ploužících se herek. Nežli mu Sinelor definitivně zmizel za zadkem, ještě se k rezidenci na vteřinku otočil a se sardonickou grimasou si odplivl do prachu.

...

Vražedkyně mé matky! zírala Thelma posté na snímek z včerejšího představení. Posté studovala Sudikulin hadí ksicht: štěrbiny satanských zřítelnic, rozeklaný jazyk, šupinatou, skvrnitou pleť... Macecha na ni nenávislně syčela z fota a Thelma se dávala odporem: *Mordýřka! Zmije! Smilnice! Všechno mi ukradla, všechno, všechno, všechno! Máti, otce, trůn i mír mé duše... Chamtivá, chlípná, bezuzdná nestvůra!*

Posté si ji princezna štítivě prohlížela, a přesto jako by se jí pořád nemohla nabažit! – *Vaše Výsost je své tetě Sudikule tuze podobná*, prohlásil loni v zimě Efelio a Thelma se dotčeně ohradila: *Cože, já?!* Vždycky se toužila podobat výhradně své půvabné, ušlechtilé, osvícené mateři Trugerdě!

Věřte mi, vrkal bezelstně prošťáček Efelio, *Vaše Výsost je celá Sudikula. Koukněte se na sebe do zrcadla. Máte tytéž plavé vlasy, tytéž modré oči, tentýž úsměv, tutéž energii –*

Shut up, hlupáku! osopila se na něj tenkrát v zimě Thelma a tři dny s naivním metresákem nemluvila.

Musím Sudikulu zabít! probodla obrázek nožikem na dopisy. *Zaškrtniti či otrávití. Zastřeliti na lovu. Shoditi ze schodů. Utopiti při koupeli... Co nejdříve. Při nejbližší příležitosti. Ihned!*

...

Následné události zatočily s výstavným sinelorským sídlem jako tornádo s papundeklovou chajdou. Nejprve se Punisolovi přihodila ta nehoda s princeznou. Vlastně naopak: princezně se přihodila ta nehoda s Punisolem. Tak či onak, neštěstí se semlelo při soukromé večerní audienci u krále Lethama. Thelma se připotácela v pohoršlivém stavu. V ruce načatou láhev devítihvězdičkového arménského koňaku a v zubech čudící havana. Rozhovor mezi otcem a dcerou se zvrhl v hádku. Její Výsost obvinila Jeho Veličenstvo, že sňatkem se zločinnou zpustlicí Sudikulou pokálelo památku své zesnulé choti Trugerdy. Při krutých výčitkách, spílání a proklínání se princezna střídavě obracela hned na šokovaného papá, hned na benátský špihl, s nímž horečnatě diskutovala coby s přízrakem své mrtvé mamá. Panovník se rozhodl přivolat na pomoc lékaře, když vtom rozrušená Thelma znenadání přiskočila k nařasené, vyboulené drapérii. *Smrt kryse!* zamečela v domnění, že se za závěsem schovává královna Sudikula. Vyzývavá vyčnělina však nepatřila macešině kolosálnímu poprsí, nýbrž kolosálnímu pupku nejvyššího komořího, který tam v úkrytu vartoval na Lethamův rozkaz. – *Já tě vykourím z díry, ty mrcho!* zachroptěla pomstychtivě Thelma a zabodla žířící doutník do vypouklé portiéry. Látka se vzňala. *Hoří!* zakvičel král a princezna na plameny vychrstla butylku devítihvězdičkového arménského koňaku. Nežli přisprintoval personál, byl Punisolo takměř uflambován. Po nezměrném dvoutýdenním utrpení pak skončil v lazaretu na následky těžkých popálenin. *Patří mu to, špehounovi starému!* s gustem citovaly novinové nekrology cynický výrok Její Výsosti.

O dva dny později vylovili z bahnitého zámeckého jezírka tělo utopeného Efelie. Thelmin trudnomyslný exfavorit neunesl další ránu osudu a spáchal sebevraždu. V dopise na rozloučenou zanechal báseň o nevinných bílých květech, jež kdosi z pouhého rozmaru utrhl a znuděně odhodil do močálu.

Telegram o úmrtích otce a bratra zastihl Estrelu z Punisolů ve chvíli, kdy vystupovala ze zaoceánské parolodi na anglický břeh. Ostatky obou hrabat zatím čekaly v márnici uložené do ledu, až se truchlící Estrela vrátí do vlasti. Připlula týmž korábem, kterým předtím odplula. Tou dobou již sinelorská tragédie ovládala nejenom přední strany senzacechtivých agonijských plátek, ale i většinu planetárního bulváru. Nejpikantnější lahůdku ovšem poskytl žurnalistům dvojfunus nejvyššího komořího Punisola a jeho syna Efelie. Kvůli maximálnímu utajení dvůr nařídil pohřeb v noci, pouze s nejnútnejším rituálem a s minimem účastníků. Reportérští slídilové nicméně kořist spolehlivě vyčenichali

a vzápětí svět obléhly pobuřující záběry. Magneziové blesky totiž v temnotě krchova odhalily bombu: princeznu Thelmu v černém fraku, jak se lítě pere s černě zahalenou hraběnkou Estrelou. Pěstní soubor dam probíhal přímo v otevřeném hrobě, na čerstvě spuštěné rakvi nebohého Efelie! Komentáře zdůraznily fyzickou i psychickou brutalitu zápolení: obě ženy boxovaly o to, která z nich milovala mladého sebevraha mocnější láskou. Také další paparazzovské snímky svědčily o nekrofilních sklonech Její Výsosti – zachycovaly Thelmu krátce před smutečním obřadem, jak u jiného, zrovna likvidovaného rovu žongluje s jakousi vykopanou lebkou. Dle udání hrobníka jednalo se o skelet někdejší princezniny chůvy Jarky. A konečně poslední foto ze hřbitova ukazovala Thelmu zneškodněnou uspávací injekcí a odnášenou na nosítkách dvěma svalnatými lapiduchy.

Příštího dne královský mluvčí na tiskové konferenci veřejně přiznal to, co si už měsíce štěbetali vrabci na střeších: *Její Výsost se nervově zhroutila a je v domácím ošetřování. O dalším způsobu léčby rozhodne odborné konsilium v čele s profesorem Willym Spearem.*

Nelze se divit, že sinelorské trháky vytlačily z listů veškeré jiné podružné zvěstičky, aférky a perličky, jako například tříhlavé dráče, které v klášteře anonymně porodila devadesátiletá baronka von Dragonius, či zázračnou jabloň ze vsi Niegao, jejíž plody vyléčily sedm lidí z plynatosti a kretenismu; nemluvě o notorických tuzemských lapáliích, jako o epidemii cholery na jihu Království agonijského, o ničivém náletu sarančat na oblast tzv. agonijského obilného pásu, o dalším hladomoru v Patanii, o dobytčí chřipce, která od ledna zdecimovala stáda skotu na desetinu stavu, o dvanáctém masakru stávkujících horníků v uhelném revíru Egiona nebo o nájezdech vojsk spřáteleného krále Bratinsfóra, jehož armáda se už jistý čas koncentrovala v západním pohraničním regionu a tentokrát vypálila městečko Oniega, dvacet mil hluboko v agonijském vnitrozemí. Zmíněným prkotinám se tisk věnoval pouze stručně a okrajově, aby si, probůh, nerozohněval majitele a nezneklidnil čtenáře.

A mít agonijské hlásné trouby v drápech ještě to, co měla v drápech Estrela z Punisolů, nepsalo by se o nějaké banální choleře, stávce či hladomoru už vůbec a celou plochu papíru by zaminovala nová nálož. Naštěstí dotyčný brizantní materiál padl do spárů pouze Estrele, a ta jej neprodleně spálila v krbu. Jméno Efeliovo tak uniklo dalšímu špinění a jméno Estrelino se v denících stěží mihlo. Sotva dvě tři noticky o jakési podzemní grupičce, která prý kula atentáty na členy lethamovské dynastie a navrhovala Estrelu z Punisolů na post příští panovnice Agonijského království.

...

Fujtajxl! otrásala se Estrela hnusem a za zamčenými dveřmi metala to svinstvo do plamenů. Každá z fotografií se v žáru hned skroutila, zčernala a rozsypala na popel. *Fujtajxl!* klela neslyšně

hraběnka. *O mrtvých sice toliko dobré, leč jak Efelio mohl...? Jak se mohl propůjčiti k takovým prasečinám?*

Ty obrázky náhodně našla po pohřbu při úklidu Efeliových privátních šuflat. Stačil jediný pohled, aby se jí zvedl žaludek. Její mladičkový, nevinný, plachý bratříček – a tohle! Zvěčněný kamerou v nejobscénnějších pozicích! Barbarsky se exhibující na trávníku v exteriéru či necudně rozvalený na tureckých polštářích v interiéru. Dočista nahatý a zezvířetělý! V chtíčem poblouzněné tváři tolik hříšnosti, nízkosti, zhovadilosti... Svaly, ramena, hýždě, stehna... Samé vyšpulené pysky a samé vystrčené pohlaví. Fallus triumphans! Genitálie obrovské jak Satanáš! Celý jakoby zpotvořený v dábelském, úchylném, křivém zrcadle – *to fotila ONA!* dovtipila se Estrela. *Zhýralá Thelma!* Nejdříve Efelio svedla a strhla do mravní žumpy, pak upálila Punisola a nakonec dohnala zapuzeného milence k rouhačskému suicidii. *Původkyně všeho zla!* skřípěla plačící Estrela zlatými korunkami a divoce prohrabovala ohniště, aby v koptu nezbyl ani ždíbeček z Efeliovy hanby.

Smrt za smrt! poklekla hraběnka k přísaze před starobylým začernalým portrétem sv. Mordia Agonijského. *Smrt za smrt bratrovu! Smrt za smrt otcovu! Smrt Thelmě! Smrt princezně! Smrt bestii!*

...

Poštovní holub přistál na terase. Královna Sudikula zručně odlepila z ocasních per nenápadně označený brk a vyňala z něj srolovaný papíreček. Ten pak ve svém budoáru vložila pod mikroskop a přečetla si sedmý *top secret* raport z *ozdravně-studijní mise Její Výsosti po pohraničních provinciích*.

Thelmina karavana se vydala na pouť před třemi týdny: dva kočáry tažené čtyřspřežími, povoz s fotolaboratoří a přístroji, mobilní holubník s dvaceti opeřenci, pět ozbrojených rejtarů na koních, kuchař, dva sluhové a felčar na mezcích. Dámskou společnost dělaly princezně její někdejší kolegyně z university v Bergiwttenu: Miss Gilda Stern a Fräulein Róza Krantz. Jako oficiální účel výpravy oznámili pracovní rehabilitaci. V rámci arteterapie měla Její Výsost nasbírat podklady pro obrazovou publikaci o agonijské přírodě. Skutečný cíl, k němuž dal král Letham svolení až na Sudikulino tvrdošíjné naléhání, představoval ústav pro choromyslné v zastrčené Patanii. Tam na psychicky labilní Thelmu čekala čalouněná cela, svěrací kazajky, ledové stříky a sloní dávky laudana. *Amen!* plánovala macecha. Jakmile za pastorkyní třesknou vrata patanského blázince, už se následnice trůnu nedostane ven.

Fikaný vynález! libovala si Sudikula u mikroskopu. Před pár lety, za vojny prusko-francouzské, takovéto zmenšené depeše dopravovali poštovní holubi do obležené Paříže. – Náramně užitečné, vědět o každém Thelmině kroku:

Dne 25. a 26. máje Její Výsost snímala pouštní duny, ještěrky, škorpióny, pískomily a lamy. Rovněž navštívila čerstvě vypálenou oázu Nog a fotografovala tam pobité, zraněné,

zmrzačené a znásilněné. 27. máje nás zastihla podzimní písečná bouře. Dne 28. máje J. V. zachycovala kamerou pacienty v choleroových barácích a 29. máje jsme dorazili k malarickým bažinám. Ke dvěma zbrojnošům, kteří před týdnem podlehli skrvnitému tyfu, přibyl ranhojič, skonavší především na žlutou zimnici. Další z mužů ochorel trachomem. Zanechali jsme ho u nomádského kmene Iegoanů. Náhradou jsme najali čtyři domorodce, leč ti odmítli vstoupiti do posvátného Hadího pralesa, jímž musíme projíti na trase k Nijským vodopádům. Zůstali nám tedy jen dva sloužící, dva ozbrojenci a kuchař, který byl však včera podruhé stížen delirickým amokem. Proto J. V. rozhodla zbaviti se ho v nejbližší vsi v hladomorové zóně. Princezna se těší výtečnému zdraví a pilně se věnuje práci. Mnoho hodin denně nás zaměstnává v pojízdné laboratoři, kde vyvoláváme obrázky. Zase ale došlo k nějaké chybě ve složení roztoků, takže Krantzová i já jsme utrpěly ještě bolestivější a rozsáhlejší poleptání pokožky nežli minule a předminule. Vyrážka se nám značně zhoršila a na ruku máme mokvavé praskliny. Krantzové místy popukala tkáň až na kost. Mně slezly nehty. Natíráme si rány balzámem kopaiva z lékárničky po felčarovi. Údajně tato medicína zabírá i na příjici. Příští hlášení si dovolíme Vašemu Veličenstvu zaslati za pět dnů.

V nejdokonalejší úctě Gilda Stern a Róza Krantz, čestné dvorní dámy Její Výsosti.

...

Za pět dnů přistál na terase další poštovní holub a královna Sudikula pod mikroskopem přeluštila nejnovější zprávu:

Vaše Milosti, mám smutnou povinnost sděliti Vám, že Vaše agentky G. Sternová a R. Krantzová byly kvůli důvodnému podezření z nákazy malomocenstvím doživotně hospitalizovány v leproserii na ostrůvku Agon. Vzhledem k nedostatku čeládky jsem nucena předčasně ukončiti svou expedici. Vracím se balonem na Sinelor. – Thelma, korunní princezna agonijská.

Do prdeléé! zaryčela královna a srazila mikroskop na zem: ta rozmazlená, perverzní, nafoukaná magorka si z ní snad ještě bude dělat srandu! – Musím ji odkrouhnout! zasyčela Sudikula. Ano, musí jí zakroutit krkem! Musí, musí, musí! Už není jiné východisko. Po vraždě vlastní sestry vražda vlastní neteře. Už nelze jinak. Už není kam uhnout. Už pouze rovnou do pekel. – Rovnou do pekel! chňapla královna Sudikula růženec po prababičce a šla se pomodlit do zámecké kaple, in nomine Satanas, amen!

...

Vymknuta z kloubů doba šílí, já navždy toužím zobrazit ji!

S tímto hrdým prohlášením pro tisk se korunní princezna v máji vydala na turné po agonijském pohraničí. Nyní, po hazardní týdenní vzduchoplavbě, byla zpátky ve svém apartmá na Sineloru, brašnu z krokodýlí kůže napěchovanou stovkami snímků z nejzapadlejších koutů rodné říše. Zatímco Rocioha připravovala vyčerpané paní omlazující ranní lázeň, Thelma s rostoucím úlekem

třídila nastřádané fotografie: ani předtím sice nebyla s jejich úrovní spokojená, avšak teď...! Během letu balonem se s nimi cosi fatálního přihodilo. Onemocněly. Ztemněly. Vybledly. Rozpily se. Zflekaly. A některé naprosto zmizely. Na papírech pouze nejasné šmouhy a náznaky stínů. – To bylo vše, co se dochovalo ze záběrů divoké agonijské přírody, a zejména z výjevů agonijské sociální kalvárie. Ani jedno zřetelné foto choleroových baráků, vypálené oázy Nog, hladových dědin a slumů, hromadných hornických hrobů či špinavých děcek s křivicí, krticemi a trachomem... Nic, nic, nic... Jako by na ty hrůzy Thelma nikdy nenamířila svou kameru a nikdy nezmačkla spoušť. – *PRÓÓÓČ?!*

O čem se vám dnes zdálo? začínal profesor Speare každé z psychoanalytických sezení, které princezně naordinoval po funusové rvačce s Estrelou.

O vraždě, odpovídala vždy stejně Její Výsost. Na Spearovu radu ji pak vyslali na *ozdravně-studijní výpravu* – co nejdále od civilizace. Jenomže i tam se jí pořád zdávalo o mordu a přes den na nic jiného nedokázala myslet: vražda a pomsta, pomsta a vražda... Ostatní sklouzávalo po jejím vědomí jako kapky deště po křišťálové hoře. Pouze vražda a pomsta tepaly uvnitř posedlého mozku a pominutého srdce. Pouze pomsta a vražda. Pouze Trugerda, Sudikula, Letham a Thelma. Pouze čtyři figury šílené, obsedantní, fantasmagorické hry. – *Jsem prokletá*, pochopila definitivně princezna uprostřed slumů, dolů, hor, pouští, močálů a pralesů, *jsem prokletá, prokletá, prokletá...*

Jsem prokletá, zaúpěla nahlas, noříc se do omlazující lázně; a věrná Rocioha se jí jala konejšivě masírovat šlapky: *Ale ne, Výsosti, jakápak prokletá! To jen tak vobčas člověk zaškobrtne vo bludnej kořen, a průšvihy potom neberou konce...*

Bludný kořen, zívla rochnící si Thelma, *bludný kořen, bluu-dný-ý ko-ře-én...* A najednou vytřeštila oči a zalapala po luftu: *Donnerwetter! Jak na to mohla zapomenout?! Jak jí to mohlo vypadnout?! Příčinnost! Komplot! Zakletí! Ta geniální hypotéza, z níž by se pomátl i šéf katedry solipsismu a voluntarismu v Bergiwttenu: Zákonité spiknutí nahodilostí! Vždyť už to jednou rozlouskla! Tehdy při pitce s tím potulným komediantem. První bod kausálních konsekvencí! První hybatel! První chybný krok! První Zakopnutí o Bludný Kořen!*

Skokem z vany a tryskem do *Filosofického salonku!*

Zatímco ji Rocioha frotýrovala a balila do černého chalátu, Thelma rabovala tajné zásuvky a rozhazovala lejstra, deníky a fotografie. Do hodiny vykutala, co hledala: památný snímek, který zhotovila královna Trugerda loňské zimy: hle, Její Výsost v sněžném plášti, jak v pozici umývačky podlahy klečí na palouku, packy zabořené do drnů a péřový klobouk sehnutý k lupení coby pasoucí se dobytče. V pozadí staletá stromiska, boční křídlo Sineloru a maličké siluety dámy a pána... Vizte, vizte, vizte! První osudná sekunda spustivší strojový sled katastrof! Ohnisko zkázy! Bludný kořen! – *A mám to!* zavýskla Thelma. *Heuréka!*

Do oběda podle fotky zaměří v terénu onen d'ábelský magický bod a poté –

Je zde pobočnice Jejího Veličenstva, vyrušila Rocioha princeznu z euforie –

Cože? Souboj? opakovala roztržitě Thelma po ztrémované koktající pobočnici. *Vyšivací souboj? S hraběnkou Estrelou? Ted' v deset dopoledne? A královna že vsadila na mé vítězství? Bože, jak imbecilní! Duel ve vyšívání! To může napadnouti akorát tu primitivní samici Sudikulu! Vyšivky! Švadlení! Krumplování! No nešť, když tedy na mě macecha ráčila vsaditi... Dobrá, vyříd'te Jejímu Veličenstvu, že přijdu a zvítězím! Triumf! Victoria! Avanti!*

...

O desáté hodině dopolední fanfára v *Zámeckém divadle* zahájila vyšivací duel mezi princeznu Thelmou a hraběnkou Estrelou. Parter zaplněn dvořanstvem, galerie lokajstvem a král s královnou coby porota uvelebeni ve zlacených křeslech přímo na pódiu: Sudikula se laskavě vlastnoručně ujala navlékání barevných bavlnek a sama podávala jehly oběma soupečkám. Úkol zněl: co nejkrásněji a nejhbitěji vyvést na kanavě růži dle vlastní předlohy. *Pozor! Připravit! Start!*

Gong udeřil a Thelma s Estrelou se daly do díla. Sudikula nestačila navlékat a podávat jehly. V kvaltu se přitom osvěžovala poháry vína a její prsty čím dál nejistěji chňapaly po osnatých jehelníčcích vpravo, vlevo, vpravo, vlevo...

Příliš si to komplikujete, má drahá! zazubil se král a galantně nahnul všechny krejčovské ježky své choti do klína, *takhle to budete mít pohodlnější.*

Díky, můj drahý, polkla Sudikula a jako uštknutá zazírala na změť šicích potřeb. *Jehlu! Nachovou!* vykřikla vtom Thelma a macecha váhavě vyňala nachovou a opatrně ji nabídla pastorkyni. *Presto!* štěkla princezna a publikum zapískalo na souhlas.

Žlutozelenou! zaječela vzápětí Estrela a královna jí očividně čileji poskytla nástroj s žádanou nití.

Růžovou! Lososovou! Bílou! Černou!

V zběsilém tempu barva střídala barvu a jehla jehlu. Sudikula s oroseným čelem a zpocenými prsty ládovala a přidělovala zbraně stále nešikovněji a křečovitěji...

Černou! zařvala Thelma a královna se bodla do ukazováku, až jí vyprýštila krev. – *Má chudinko!* zamlaskal prostopášně král (jako když spolu provozovali erotickou hru na upíry) a lačně slízl krvavou krůpěj. Sudikula smrtelně zesínala.

Bílou! zavřeštěla Estrela a panovnice se znovu d'obla a monarcha znovu vysál rudou slzu... Nežli se vyšivací souboj nachýlil ke konci, měly Sudikula, Estrela a Thelma prsty stokrát rozpíchané a Letham byl nacucaný manželčiny krve jako mlsná pijavice.

Dost! nevydržela více královna a úderem gongu přerušila zabijácký duel. Duel bez vítězů. Duel, ve kterém utrpěli porážku všichni: obě strůjkyně – Sudikula s Estrelou, jejich oběť Thelma

i nic netušící sekundant Letham. Katastrofa. Finis. Opona. Neboť nevědoucí král promíchal otrávené jehly, určené Thelmě, s jehlami neotrávenými a sám pak lokal jed s krví své milované ženušky.

Rozejděte se! přikázala panovnice zkoprnělému obecenstvu. *Slyšíte, debilové, je šlus!* – A teprve v tom okamžiku si dvořanstvo i lokajstvo zaraženě uvědomilo, že stupňující se hřmění, jež už několik dnů doléhalo k Sineloru, není skučení zimní bouře, nýbrž dunění děl postupující armády spřáteleného krále Bratinsfora.

Zavřete ta zatracená okna! zasípala Sudikula, když se otrávená čtveřice shromáždila v jejím budoáru. Vítr vnášel do pokoje saze a dým z nedalekého hořícího podzámčí. *Náš čas záhy vyprší,* vyřkla královna ortel. *Od vniknutí utrejchu až do úplného zdřevěnění a exitu to trvá sedm hodin. Jsme kaput!* Načež si na zápěstí zavěsila růženec, na krk zlatý kříž, odpálila flanděru šampaňského, hryzla krále do trnoucích rtů a spustila na fonografu Offenbachovu *Krásnou Helenu*.

Korunní princezna se bez rozloučení vytratila pryč. Zbývalo jí sice nejvýše pět hodin, ale světlo jí přálo, a pokud si pospíší a dle fota najde v parku místo, kde tenkrát zakopla, potom –

...

Tady! zajásala Thelma.

Ne, nebylo pochyb. Třebaže se vegetace od loňské zimy změnila, bylo to *tady*. Tentýž záběr, tentýž výsek palouku, tatáž skupina stromů a v pozadí tatáž kontura Sineloru... Hledání se však protáhlo déle a svaly jí tuhly překotněji, nežli počítala. Sotva se již plazíc, tápavě šmátrala brnicíma rukama po zemi a slepoucími zraky zoufale slídila v přerostlém pažitě. Podzimní soumrak kvapil...

Tady! nahmátla konečně jakousi hrbolatou smyčku: šlahoun tak nicotný, že stěží vyčníval z půdy. Tohle byl On. Tohle musel být On! Bludný kořen!

S vypětím sil se vzepnout na zkamenělé nohy a podruhé v životě překročit začarovaný punkt. Pře-kro-čit! *Jenže jak? Jako tenkrát? Dopředu? Nebo pozpátku? Pozpátku čelem? Pozpátku zády? Prokrista, jak, jak, jak?* – Mozek jí tvrdl a trup dřevěněl; již necítila údy, šíjí, srdce, dech...

Téměř mrtvá vtláčila špičku boty se zchromlým chodidlem pod trčící kořen a jako špalek se přes něj zřítěla do trávy.

...

Já už tendlenc tyátr kdysi viděla! vychloubala se Luscremla ve druhé řadě. *Je to vo vladařský famílii, co se navzájem vymlátí mezi sebou. Bastardi nenažraný!* odflusla si Luscremla, vysloužilá markytánka a veteránka sedmi válečných tažení. *Všude je to prohnílý! Ve všech státech andskejch!* A svraštila jednooký, popálený, zjizvený obličej s vytlučenými zuby a přeraženým frňákem. Publikum kolem ní se opět čemusi hromově zařehťalo.

Jo, všude sou u kormidla kurvy! přitakala Rocioha s robátkem v náručí (sedmým výsledkem sedmé série znásilnění při

sedmém pochodu bratinsforských žoldáků přes sinelorský venkov). Rociožinu líc pro změnu ocejchovaly pravé neštovice, každodenní dřina na poli a sněť vykurýrovaná vitriolem.

Rocioha a Luscremla! užřela Thelma z jeviště ty dvě zohavené, a přece povědomé tváře. Diváci dřepěli na kládách pod nočním nebem a v prskavém svitu loučí zvědavě brejlili na klátící se dědičku trůnu. Princezna nemotorně rozhodila bezvládnými pažemi. Přesněji: COSI jí rozhodilo bezvládnými pažemi. A COSI jí zacvakalo kostlivými čelistmi. A KDOSI promluvil jejím hlasem.

Ano, zdálo se, že Její Výsost na scéně sama hýbá hubou a řeční, leč Thelma věděla svoje. To pouze principál *The World Puppet Theatre* obratně vedl na provázcích vyřezávanou loutku, a sarkasticky kvíleje, recitoval slavný monolog:

*„Žít, nebo nežít – to je, oč tu běží: zda je to ducha důstojnější snášet střely a šípy rozkacené sudby, či proti moři béd se chopit zbraně a skoncovat je vzpourou...“**

Zbídačelý, zmrzačený čumící dav propukl zase v hurónský chechot a princeznina klapající dřevěná kusadla se v odpověď rozsténala ještě groteskněji.

(2005)

* SHAKESPEARE, William. *Hamlet*. Překlad E. A. Saudek. In *Tragédie*. Praha : Odeon, 1983, s. 185.

ŠUMĚNÍ DEŠTĚ

Toho slunečného rána Soňa vytřepávala prachovku z okna, a když očima náhodou přejela střechu protějšího domu, všimla si jakéhosi zmítavého pohybu. Tamhle nahoře! Za sklem velkého půdního vikýře.

S podivnou předtuchou se rozběhla k synům pro triedr a po zaostření uviděla to, co předpokládala.

Uviděla temnou siluetu mohutného lapeného ptáka, nejspíše holuba. Patrně se při luftování dostal dovnitř na půdu, načež někdo zase vikýř zavřel, a zbloudilý vzduchoplavec skončil v pasti. Urputně sebou třepotal za okénkem a roztaženými křídly zoufale tloukl do zaprášených, zakoptěných tabulek –

Hnedka jsem zpátky! zavolala na Roba a Rafa, kteří si zrovna čistili zuby v koupelně, a za moment již utíkala přes ulici do protějšího činžáku. Zburcovala jakousi babku z přízemí a po chvíli zmateného vysvětlování získala klíč od podkroví. Ale když tam spadla a chabou žárovkou trochu zahnila šero, nešťastného zajatce nenalezla. Bedlivě prošla celý upečený, dusivý prostor a nějakým opelichaným pometlem dokonce poklepala do trámů, leč nikde ani živáčka. – Jen natažené prázdné prádelní šňůry a hromady starého haraburdí. Jen dřevěné bedny, opředené pavučinami, a rezivé jízdní kolo bez duší. Jen odložený, otrískaný nábytek a balíky zahnědlých pravěkých novin. Jen dva odřená houpací koníci a pod prostředním vikýřem jedna zetlelá mršina se zbytky kostnatých letek. Ne, žádný opeřenec. Akorát ta dávno rozpadlá, ničemu již nepodobná hrstka práchniviny.

Ještě chvíli počkala, zda nezaslechne alespoň hudravé zabublání či zatlesknutí perutí, avšak všude ticho. Byl pryč. Byl pryč. A možná zde předtím vůbec nebyl. Bůhví co to v příšeří za kalným, špinou zamatlaným sklem vlastně zahlédla...

...

Neklid.

Už několik dnů takové zvláštní chvějivé napětí. Už několik dnů takové hladové cukání v nervech. Jako by se čehosi důležitého nemohla dočkat. Hledání, vyhlížení, tušení, směřování, přibližování... Zatím tomu říkala *neklid. Čekání na bouřku.*

V noci se něco strhne, strašila Roba s Rafem, když je večer po přečtení pohádky o Bajajovi ukládala ke spaní, a oni hned nadšeně kvičeli a tetelili se nadějí, poněvadž ani tyto prázdniny zatím nezažili žádné dobrodružství; žádné vzrůšo, vodvaz, maso, srandu, psinu. A tak největší událostí stále zůstávalo jejich předloňské setkání s doopravděckou zmijí. Jejich památné střetnutí s vyhřívajícím se zákeřným plazem tehdy na palouku za babčinou chatou. Jenomže na babčině chatě už letos Rob a Raf strávili první tři červencové týdny a zbytek vakací museli nezábavně prohloumat na kamenném dvorku mezi zašedlými věžáky. Pouze o víkendech se táta uvolil vzít je občas na narvané městské koupaliště a jednou navštívili zoo, kam je stejně rodiče vodívali dvakrát ročně.

V noci se něco strhne! slibovala jim máma s tajuplným pomrkáváním, ale po půlnoci pouze párkrát vzdáleně zahřmělo, a to bylo všecko.

...

Obvyklý velký sobotní nákup v hypermarketu MegEDEN na okraji předměstí. Obvyklá trapná rodinná karavana vlekoucí se mezi kilometry regálů s towarem. V čele vůdkyně Soňa s připraveným seznamem, za ní nakvašený Rost' a s nenasytným vozíkem a na závěr průvodu pošťuchující se Rob a Raf.

Nezlobte! zamečela výhrůžně na rozjívěné syny a oba kupodivu ihned zkontrolovali a přestali se strkat. Soňa se znovu vydala po trase, vybírajíc potřebné zboží a vystřelujíc na muže příslušné rozkazy: *mouka hrubá, mouka hladká, cukr písek, dva pudinky vanilkový, dva čokoládový, třikrát těstoviny...* Až byl posléze vozík nakrmený po okraj. Následovala obvyklá fronta před kasou a obvyklé Rost'ovo frflání při placení. Čtyřčlenná tlupa se vyhrnula z vrat MegEDENU a zamířila s kořistí k nacpanému parkovišti; k jejich ojetému vraku se zalátanou odřeninou na levoboku. Auto trčelo na slunci a žhnulo jako pec. Jo, dneska zase příšerný pařák, zase výheň, zase peklíčko... Zatímco zpocení rodiče za polohlasného nadávání přehazovali náklad do vařící káry, dvojčata zkoušela otisknout své sandálky do rozměklého asfaltu.

Všecko? zachroptěl Rost' a oťel si kapesníkem orosenou lysinu. *Tak jedem, do háje!*

Jedéém! zopakoval zvýšeným hlasem a vystrčil od volantu rypák na otálející manželku. Avšak Soňa nereagovala. Nechápvě na ni zazíral. Bez hnutí stála ještě pořád u zadku plechové herky a vypadala divně. Vypadala *moc* divně. – Ne, tenhle výraz její tváře neznal. A přitom znal všechny Soniny deptavé grimasy: otrávenost, nasupenost, podrážděnost, štitivost, zlost, odpor, zuřivost... Nicméně takovouhle ji dosud nikdy, nikdy, nikdy nespátřil. Ona ho totiž *pozorovala!* Ona ho *sledovala, studovala, zkoumala!* Chladně a soustředěně si ho prohlížela jako nějaký odpudivý, jedovatý, nebezpečný hmyz. Jako nějakého hnusného švába, kterého je třeba nemilosrdně přidupnout střeviskem a poté ho pečlivě rozšmelcovat po sálající vozovce; rozšoupat ho pod podrážkou sem a tam, až z něj zbude jen pastovitá narezlá šmouha s úlomky černých krust.

Co je? zabučel nejistě a navzdory tropickému vedru ho pojednou zamrazilo v zátylku. *Co je?* zapištěl přiškrceně. A jeho žena pouze roztržitě nakrčila čelo, jako by netušila, o čem to vlastně žvaní. *Nic*, a beze slova nasedla do vozu k děckám.

...

Měla jich plné zuby. Po krk! Nad hlavu! Akorát! Terorizovaná vedrem, mučená randálem, štvaná povinnostmi... V koši hora nevyžehleného prádla, v kuchyňském dřezu ucpaný odtok a kupa nádobí od večere, v obýváku kančí řev fotbalového přenosu a v dětském pokoji buvolí dusot a vražedný jekot –

Zase se perou, grázlící!

Skokem přes předsíň, rozkaceně rozrazit dveře a odervat od sebe zápasící dvojčata, *že vás zmydlím, pacholci! Uklidit hračky, umejt a spát! Robe! Rafe! Okamžitěéé!*

A opět honem do kuchyně, šupem k připálené pánvi a k mastným talířům, drhnout, škrábat, šudlit, oplachovat; upocená, upachtěná, utahaná, utýraná; *zeslab to!* zavřeštěla do vedlejší místnosti na rozvaleného Rost'u; *zeslab tóóó!* zakvičela na blahobytného tlust'ocha, imervére hnípajícího s pivem před televizí; *zeslab to, krucinááá!*

Cosí nasršeně zachrochtal a ohmataným ovladačem neochotně přitlumil hulákající bednu, *příhrávka, útok a góóó!*

Góóó! zavyl Rost'a vítězoslavně a Soňa vzápětí explodovala jako v tropickém amoku, *ty šmejdééé!* A nenávistně švihnout pánví, až pěna vystříkla, a s rykem se vrhnout na plesajícího chotě: *Kdy, kdy, kdýýý?! Kdy vopraviš ten vodtóóók?!*

Volsky se na ni zaksichtil a pořukal si prstem na plešaté čelo: *Seš vadná?! Haprujou ti hormony?!*

Sprostáku! A pomstychtivě mu mrsknout polštář s příkrývkou na gauč, *a dneska nocuješ tady, abys věděl! Dneska chrníš v obýváku!*

A pak se hrdě vyfláknout na žehlení a dlouho se sprchovat v koupelně; fénovat si vlasy, depilovat nohy, pilovat nehty; a než to všechno zvládla, rozhostil se v bytě naprostý mír. Kluci spořádaně chrupali ve svých pelíšcích a Rost'a uraženě odfukoval v exilu na roztaženém divanu; ticho a klid, ticho a klid... A když Soňa posléze v ložnici odložila věčně rozečtenou knížku, zhasla lampičku a majetnicky se rozplácla přes celé, celičké manželské letiště, zaslechla zvenku ze tmy osvobodivé šumění deště. Rozpustilé ševlení padajících kapek, které konečně počaly milostivě skrápět žíznivé město –

Chválabohu! pomyslela si s úlevou, protože to vedro už bylo k nevydržení. Jo, právě z toho úmorného parna jí teď v posledních dnech ujížděly nervy, *sláva, už lije!* A radostně se vztyčit a rozevřít okenní křídla dokořán, co nejšířeji, aby se do ložnice dostal vlhký, ochlazený, svěží vzduch.

Nedočkově se vyklonila do noci, a tu na ni z ulice dýchlo stojaté, žhavé, pouštní dusno; zatuchlý, horký puch nasáklý prachem, térem a benzinem; vyklonila se do noci a spatřila, že chodníky pod oranžovými výbojkami jsou všude naprosto suché a nikde ani náznak nějaké přeháňky, a přesto jí do uší ještě stále znělo libé, melodické, lahodné šepotání deště, ach, ještě pár vteřin dokonale jasně a zřetelně slyšela, jak všude nádherně prší a prší a prší, nic jiného než zurčivé brebentění deště, než blahodárné šelestění deště... Až náhle ten opojný, čarovný zvuk zmlkl a místo něj se kolem znovu rozbručelo rozpálené, jiskřící město; po vozovce prosvíštelo auto, z dálky nervózně zatepaly koleje, osaměle zařinčela půlnoční tramvaj, na dlažbě zaklapaly něčí kroky a z centra k ní jako obyčejně dolehlo vytrvalé, ponuré, vševládne dunění; umíněné brblání toho odporného zděného kolosu, jehož rachot nikdy, nikdy, nikdy neoněměl...

...

Léto vadlo a chvávalo k podzimu a po prázdninách Soňa nastupovala do nového místa. Po sto rocích mateřské a století registrace na pracáku se jí zázrakem podařilo sehnat flek noční vychovatelky v internátě. Nejmizernější džob za nejmizernější plat ve vesmíru, ale aspoň něco, aspoň něco. Odcházet večer a vracet se domů ráno; zpáteční cestou bleskem nakoupit to nejnutenější a potom horempádem hupsnout do peřin; vstát pozdě odpoledne, nachystat rodince menáž, zmáknout s hošany úkoly a opět odspurtovat na noční službu –

Ráno dáš malejm snídani, svačiny do batohů a odvezeš je do školy, instruovala zploditele svých synů, a ten se jen chytal za palici a vykrucoval se jako had: Ses zbláznila, jak to mám všechno stihnout, jak si to představuješ, takovej chaos, takovej mumraj, takovej nesmysl...

Naštěstí Robert s Rafaelem již dokážou samostatně přimaširovat z družiny, než se Soňa probudí. *A občas budu muset sloužit taky z neděle na pondělí –*

Ježíšikriste, kušnil Rost'a, kvůli těm ubohejm pár šupům, dyť tím víc ztratíš, než vyděláš –

Sklapni! odsekla mu ledově a znenadání pocítila šílenou chuť po něm skočit. Chňapnout ho za krk, sevřít mu chřtán a přirazit toho ksindla ke zdi. Vší silou mu udeřit lebkou o stěnu a utlouct ho do bezvědomí, umlátit ho do krve, do krve, do krve!

Zavři zobák! zasípěla zlověstně a pomalu se zvedla od kuchyňského stolu; tři kroky k němu a zasyčet mu přímo do vyjevené tlamy, *o každou kačku se tě musím doprošovat jako žebrák, páč nemám vlastní příjem! A prej že si válím šunky coby hausfrau! A dva fakaní na hřbetě že prej sou hovno; a domácnost jakbysmet. Kdys mi dal naposled na šaty, co? Kdys mi koupil škrpály? Vyčítáš mi kdejakou šminku! U kadeřnice sem nebyla, ani nepamatuju! Budou mi scházet léta do penze a za chvíli mě už nikdo nikde nezaměstná, páč ženský nad pětatřicet v tomhle podělaným světě posílaj na smetiště!*

Zkus ještě ceknout, procedila, zkus ještě ceknout, a uvidíš!

...

Zpočátku k ní odpoledne Rob a Raf přibíhali s divým kvikotem a neurvale ji tahali z postele, leč tolikrát je řezavě okřikla a nelítostně zřackovala, tolikrát jim zakázala počítač a zabavila hračky, tolikrát je zavřela potmě do komory a vstrčila pod studenou sprchu, až se po měsíci naučili odemykat kvartýr jako kasaři, vstupovat pěkně po špičkách a poté poslušně čekat ve své cimře, než spící mámě zadrnčí budík.

Co zas voprzuješ! štěkala teď na Rost'u vždy v sobotu večer, jakmile jí pod příkrývkou tradičně zajel prackou mezi stehna, *no tak pohni, sakra!* A nechávala ho, ať jí to teda udělá zezadu, v té trapné, nudné poloze, ve které si připadala jako inseminovaná kráva, nechávala ho, ať jí to teda udělá zezadu,

poněvadž takhle byl nejrychleji hotov a dal jí do dvou minut pokoj; *tys nebyla, supěl zklamaně, tebe už to se mnou nebaví;* a ona ho utínala: *Hele, příště; potřebuju se vyspat, dobrou noc.*

A v říjnu se pak o sobotách začala vymlouvat, že právě dostala krámy a že je uondaná a že jí není dobře a že zase dostala krámy. A v listopadu přestala brát pilulky, protože jí prý z nich praskaly žilky na nohách a furt ji bolela hlava. *Víš, jak nesnáším kondomy,* durdil se Rost'a, a Soňa se akorát jízlivě ušklíbala: *Tak to máš asi po šoustání, miláčku!* A on se jí kupodivu neodvážil nijak odporovat, ano, přestal se zpěčovat, jako by se Soni trochu bál a jako by se mu čímsi hnusila, jako by ho od podzimu vedle ní vždycky potrefila situační impotence...

A začátkem prosince ho ta fúrie o sobotách již pokaždé vypuzovala z ložnice pryč, vodprejskni, vodpal, vysmahni! Hybaj na gauč! Nesmlouvavě ho od sebe vyháněla, jelikož *příšerně chrápal a skřípal hlodáky a roztahoval se jako prase a smrděl jako tchoř* – a jelikož si zatím zvykla spávat úplně sama. Skvostně, přepychově sama na jejich rozlehlém, pohodlném manželském loži.

...

Kampak?! zaburácela a její ocelová dlaň neúprosně stiskla provinilcovo rameno. Byl odhalen, dopaden, zneškodněn a nyní neujde trestu!

Chtěls zdrhnout, co?!

Vždycky je polapila! Zdálo se, že ví předem, kdo z nich se tentokrát pokusí po večerce tajně uprchnout z internátu. Vyčkat nočního klidu a ukonejšit její bdělost, uniknout těsným okénkem umývárny z přízemí či slanit se po provaze z prvního patra. Spustit se na střechu přístavby, seskočit na záhon, proplížit se kolem rohu budovy a vzadu ve tmě přelézt plot z kovových šprušlí...

Tos vážně doufal, že tě nezahldnu?! Že tě neuslyším?! Že mi odtud upláchneš?!

Vyslídila každého z nich i v té nejčernější černotě. Ulovila sluchem každičké podezřelé lupnutí, zaprašnění, ťuknutí, skřípnutí, vrznutí... Dokázala rozeznat na dálku jejich komické skrývající se siluety a zachytit přes deset zdí jejich zrychlený, rozčilený dech; jejich vibrující, splašený puls, když tichoulince otvírali dveře svých světnic na škvírku a opatrně vykukovali ven na dlouhou prázdnou ozářenou chodbu.

Ne, v souboji s noční vychovatelkou Soňou byli dočista bez šancí! – Vykládalo se o ní, že si s nimi vlastně pohrává. Že se božsky baví honem na útekáře. Že si pokaždé schválně počká, než se naivní kořist dopachtí až k samotné ohradě, a pak se znenadání zjeví v temnotě. Neslyšně se vynoří z příšeří jako duch. Jako kočka. Jako netopýr. Jako šelma... Bez varování vyrazí vpřed, zatne oběti drápy do ramene a vítězně zavrčí:

Chtěls zdrhnout, co?!

...

Vypadalo to u nich stejně jako dříve: vypulírovaný kvartýr, nazdobený stromeček, smažený kapr s bramborovým salátem, louskání ořechů, hvězdy v rozkrojených jablcích, cukroví, báčorky, koledy, dárky, svíčky, prskavky, přípitky, přání, děkování, polibky... Ano, vypadalo to přesně jako dříve, jako o všech minulých Vánocích, a přesto, a přesto, a přesto...

Ani ty kluky nepoznávám, chválila bábina Roba a Rafa při štedrovečerní večeři a upřímně žasla, jak vnuci způsobně a čistě stolují – dva nevidaně vzorní, ukázkoví bratříčci, kteří si důstojně rozbalili ježíšky, zdvořile poděkovali za prezenty a již před desátou hodinou se bez vybízení pokorně odebrali do svých postýlek – *máš ty uličníky sakramentsky vycepaný*, vysekla bábina snaše udivenou poklonu, a Soňa se pouze rezervovaně pousmála: *Stačí být důslednej a výsledky se dostavěj*.

Jo, výsledky se dostavěj, zařehotal se nachmelený Rost'a a nalil si čtvrtou štamprli vodky; *přestaň*, napomenula ho bábina, *takhle si přihejbat, že ti není hanba*. Leč Soňa se hned může přejícně zastala: *Ale ať si dá, máti, ať si dá, dyť sou svátky*.

Rost'a nikdy nechlastal, šeptala bábina nešťastně, když se loučila se snachou na stanici tramvaje a odjížděla k sobě na opačný konec města, *věř mi, Soňo, můj syn nikdy nechlastal, ani jako študák. Dvě tři piva, víc nic, víc nic...*

Já vím, máti, odpovídala jí netečně; a sotva tchyně nastoupila do električky, vykročila rázně zpátky k domovu, vůbec si nevšímajíc, že jí bábina za odplouvajícím svítícím oknem prosebně mává na rozloučenou, *pápápá!*

V obýváku našla Rost'u vytuhlého v křesle a vedle na stolku téměř vycucanou láhev samohonky. Zaklonila muži bezvládnou, zpocenou kebuli a pootevřenými, dýchavičně chrochtajícími ústy mu vpumpovala do hrdla zbytek šnapsu. Dávivě se rozkuckal, avšak než stačil vyděšeně vytřeštit oči a popleteně zablekotat, byla již Soňa z pokoje dávno pryč.

...

Neklid. Neklid. Neklid.

Stále ten nepojmenovatelný *neklid!* – Ne, kdeže, žádná nervozita, žádná podrážděnost, rozčilení, hysterie, vztek, hádavost... Žádná roztěkanost, obavy, úzkost... Ne, ne, ne, houbelec! Ve skutečnosti ji nic *doopravdy* nepopuzovalo, nic se jí nedotýkalo, netrápilo ji, nevzrušovalo. Ano, absolutně a dokonale lhostejná! Ke všemu a ke všem. Přesněji: svrchovaně nad věcí. Jako by se vznášela kdesi vysoko nad celým světem. Nebývale silná a rozhodná a vyrovnaná. Dokonce nyní spala neskonale lépe než kdykoliv předtím. Hluboce spala, a přesto v ní pořád něco vnímalo a ustavičně zaznamenávalo, co se děje kolem: zvuky, pachy, světla... *Neklid*, jenž vytrvale vibroval uprostřed jejího *klidu*. *Neklid*, jenž se podobal mocnému, nezdolnému srdci bušícímu v jejím nehybném, odpočívajícím těle. Den co den se nyní probouzela báječně svěží a sršící energií. Už si ani nepamatovala, kdy ji naposledy přepadla obvyklá chorobná únava.

Kdysi za studií Soňa pěstovala atletiku, nicméně nikdy v životě nebyla v takovéhle perfektní formě. A to bez jakéhokoliv tréninku! Podivuhodně! Zázračně! Abraka dabraka! Minulý týden si v mraze a sněhu zkusila sama zasportovat na internátním hřišti. Běhy, skoky, hody. A zkoprnělá mládež pouze civěla! – Fantasticky rychlá, ohebná, zdatná, obratná. Její figura po dvojčatech a deseti rocích zanedbávání už dávno přestala chlapy zajímat, ale teď se za ní samci hladově otáčeli, třebaže kvapila ulicí nabalená v tlusté zimní bundě. Ba i její pleť se zpevnila, vyhladila a rozjasnila, pačesy zhoustly a rostly ostošest; a oči jí zářily křišťálovým leskem a jejich modř získala zvláštní, démonicky smaragdový tón.

Kolemjdoucí proutníci na ni vlně vejrali a harpunovali ji vyzývavými zraky. Leč jakmile se střetli se Soniným chladným pohledem, každý hned groteskně ucukl zorničkami, jakoby čímsi nepříjemně překvapen. Znepokojen, vylekán, zasažen...

...

Byli přesvědčeni, že si vychovatelka zrovna odskočila na WC. Její otevřená a osvětlená místnost zela prázdnotou, zatímco skleněným průzorem na konci chodby, kde se nacházely záchody, pronikal zamřelý hořčičný svit.

Máme štígro! zakřenili se spiklenecky a oba vystartovali vpřed. Nehlučně, s botami v rukách seběhnout po schodišti do přízemí a dole čiperně vzkouznout do umývárny. Byli si jisti, že tentokrát jí určitě uniknou, že tentokrát ji *nabeton přechčijou!* Avšak vševědoucí Soňa již na uprchlíky číhala venku v úkrytu. Schovaná ve tmě ve výklenku zadního vchodu. Hřbetem přitisknutá ke zdi a čelem otočená k několika zasněženým kaštanům, za nimiž se táhl kovový plot internátního areálu. Záludně se usmívala sama pro sebe a pobaveně naslouchala, jak se oběť nezadržitelně blíží k pasti.

Pitomečci! Domnívaj se, že mě přelstěj. Jeden coby návnada bude šplhat přes ohradu a druhý si v záloze počká, až volavku polapím a povleču zpět do baráku. A pak teprv, na moment zbavenej můj pozornosti...

A opět se ironicky ušklíbnout a ještě více splynout s šerem výklenku. Zaposlouchala se do jejich obezřetně našlapujících kroků: první utečenec se teď zastavil za přístavbou. Druhý podle plánu okatě pokračoval v pochodu přes zaváté záhony. Pohybující se stín a fučící dech; byl nachlazený a teklo mu z nosu; jeho oděv šustil a nízké holínky vrzaly ve sněhu. První zatím napjatě funěl za stěnou přístavby a kontroloval si obsah kapes: peněženka, legitka, mobil, cigarety...

Smrdí cigaretovým kouřem, zavěťřila Soňa, cigaretovým kouřem a teplým, palčivě cibulovým potem. Ani se před večerkou pořádně nevosprchoval, čunče!

A tu Soňa znovu lačně začenicchala, neboť vzápětí ucítila ještě jiný pach. Pach, který prudce přehlušil odér obou hloupých výrostků i obvyklý puch městského smogu. – *Ááách!* Vítr se náhle zvedl a přivál k ní cosi opojného a známého: vůni čistého lesního

vzduchu. Ano, vůni čistého lesního vzduchu! A ona pojednou přesně věděla, odkud ten aromatický větřík přichází. Ze zelených vysokánských kopců porostlých šťavnatými nivami, huňatými mechy a obřimi jehličnany. Ze strmých úbočí svažujících se do hlubokých roklin, po jejichž dně pádily průzračné, třpytné bystřiny s hbitými stříbrnými rybami. A Soňa se okouzleně zahleděla na příkré zalesněné svahy, ze kterých v přelétavém jitřním slunci právě stoupala mléčná pára a šroubovitě se vznášela k potrhané obloze s uhánějícími mračny. A již slyšela chór tisíců ptáků a hukot vody vířící kolem mohutných balvanů, slyšela zvuky nespočetných divokých zvířat; slyšela mručení, řev, hvízdání, klapot, mlaskot, dusot, bekot, pištění... Slyšela cval kopyt a škrábání drápů, cupitání hlodavců a smýkání hadů, obezřetné našlapování měkkých, hebkých tlapek a hladké svištění kroužících rozepjatých křídel; slyšela a viděla, slyšela a viděla! A dychtivě se rozběhla po šlehající trávě mezi drsnými pni gigantických stromisek –

A vtom kousek před sebou zmerčila ty dva upalující spratky! Ty dva zatrolené zmetky, jež jí mámivý vítr na okamžik úplně vymazal z mysli. Neohrabaně se motali po úzké udupané stezce a radostně hýkali, jak dneska *sviňu vypošku* suprově převezli, jak jí oba prohnaně ufrnkli, oba, oba, oba, *pancharti zatracení! Já vám dám!*

A rozezlená Soňa střemhlav prokličkovala porostem nad nimi, výš po stráni; ďábelsky nepostřehnutelná za hradbou bujných šlahounů a rozsochatých kmenů.

Chtěli ste zdrhnout, co?! blýskla vítězně zubisky do jejich šokovaných držtiček a na sekundu nesnesitelně zatoužila popadnout je za zátylky a křísnout jim kokosy o sebe, srazit jim lebky jednu o druhou, až by to v nich jatečně křuplo.

Chtěli ste zdrhnout, co?! vycenila na ně bílé trháky – a oni potom všem vystrašeně tvrdili, že prý se nepochopitelně vynořila rovnou uprostřed holého, prostranného asfaltového placu, tam na půl cestě mezi areálem intru a zastávkou tramvaje; věřte nevěřte, zjevila se prý v temnotě přímo před nimi jako skutečný přízrak.

...

Neklid! Neklid! Neklid!

Furt a furt jenom zavřená, strážená, řízená, navigovaná, manipulovaná... Uvězněná v cihlách, panelech, železe, skle, betonu... Spoutaná dráty, trubkami, stokami, vlnami... Vedená povely, hodinami, rozvrhy, koridory, chodníky, kolejemi... Pronásledovaná motory, stroji, žárovkami, telefony, mobily, tlapači... Obklíčená monitory, reproduktory, čipy, senzory, kamerami, spínači...

Neklidná, neklidná, neklidná...

...

Krucinálfgot!

Než dneska vykmitla z domova do služby, zapomněla Rost'ovi připomenout, aby k snídani nedával Robovi nic k jídlu! Jen hrnek neslazeného čaje. O půl sedmé ráno si Roba vyzvedne bábina a odvede ho k doktorovi na odběr krve.

Do kýblu! Za deset minut půlnoc – to už starý nejspíš spí jako zabitý. A za kuropění mu třeba Soňa nestačí v tom budičkovém internátním frmolu včas brknout.

Nabroušeně vyťukala číslo jejich kvartýru, ale po třetím zadrnění se jí ozval záznamník.

Dobrý den, zadrmlil zpěvavý, čimčaravý ženský hlas, omlouváme se, že zrovna nejsme doma, avšak po zaznění signálu nám laskavě můžete nechat vzkaz. Děkujeme a na shledanou.

Něco tady neštymuje, zarazila se Soňa a položila honem sluchátko. Něco tady neštymuje, něco tady –

A znovu prozvonit známé numero.

Dobrý den, zadrmlil zpěvavý, čimčaravý ženský hlas, omlouváme se, že...

A tu jí konečně došlo, co tady neštymuje: vůbec nepoznala svůj vlastní hlas! Vůbec nepoznala svůj dřívější hlas!

Jelikož se již vůbec nepodobala oné ustarané, uskřípnuté, nic nestíhající mamince, která před nějakou dobou nahrála úvodní slova na pásce.

...

V sobotu odpoledne vzal Rost'a dvojčata na jarní pouť. Soňa s nimi původně nehodlala nikam jít, nicméně nakonec se buhví proč přidala k rodinné výpravě. Snad že se toho dne venku tak krásně oteplilo a foukal vlahý, vlhký větřík – a že si poprvé mohla místo bachraté zimní bundy obléct lehký, plachtící baloňák a místo sešlapaných teplých kozaček about nové elegantní lodičky.

V posledních dvou měsících se svým mužem skoro nehovořila. Jen o tom, co je třeba nakoupit, přivést, zařídit, opravit... Jejich věčné vády a kravály utichly, protože se již spolu neměli kvůli čemu hádat. Rost'a bez odmluv přesně plnil Soniny příkazy a víc od něj nepotřebovala. Nebyl důležitý. Pan *Nula*. Totálně mimo. Pokud zvládal zadané úkoly, nezajímalo ji, co potom kdesi sám vyvádí a s kým. Od ledna z něho cítila jinou samičku. Tu přitlustlou, pohodlnou, odbarvenou matronu z firmy, kde pracoval. – Sem tam pohostil obstárlou milenku v nějaké levnější putyce nebo jí koupil galantní symbolickou úlitbičku, chachacha. Nenáročná cuchtička, jež mu jednou týdně, většinou v pondělí v podvečer, vděčně podržela u sebe v garsonce. Nikdy u ní nemrouskal déle než do osmi, potentovaný strachy, aby se doma neprozradil. Se sklopenýma očima pak od manželky přebíral večerní péči o kluky a kajícně omezil chlast na pouhá dvě tři piva, vysátá před spaním u televize.

Blbeček, pomyslela si Soňa opovržlivě a automaticky zamávala dvojčatům, poněvadž Rost'a vedle ní zrovna taky mával dvojčatům, ahóóój! Rob a Raf se právě točili na frčící lochnesce,

a kdykoliv se přiblížili na dohled k rodičům, horlivě kývali tlapkami a jásavě vřeštěli: *Tatííí! Tatííí! Tatííí!*

Hulákaj akorát „tatííí“, všimla si. Zdravěj akorát jeho! Žádné nadšené mňoukání „mamiíí“, žádné přitroublé maminečkování. Fajn, fajn, fajn! A spokojeně vstrčit ruce do kapes, neboť již nemusela na synovský povyk nijak reagovat. Pouze zde znuděně stát a trpně koukat na rotující pouťovou atrakci. Na tu stupidní červenou lochnesku či snad ohnivého pohádkového draka. Brejlit na rajčatově nalakovanou kýčovitou obludu s dlouhým ostnatým ocasem a vztyčenou ještěří tlamou; na monstrum s vypoulenými žlutozelenými bulvami, vyplazeným rudým jazykem a vyceněnými pilovitými hlodáky. Stále podrážděněji a znechuceněji sledovala onoho urážlivě trapného, nakaširovaného netvora, kterému na hřbet přitloukli sedátka plná infantilních hihňajících se pasažérů, načež ho ryčícím motorem štváli pořád dokola a dokola a dokola, pořád dokola a dokola a dokola, šašci vygumovaní! Magoři! Vymakovanci! Vyjebanci! Debilové, kretěni, idioti –

Idiotííí! vypěnila Soňa nahlas a nenávist v ní znenadání detonovala jako ekrazit; během sekundy rozpálená na nejvyšší teplotu nepřičetnosti, otřásající se, dunící, chrlicí, běsnící... Cosi syčela a prskala a drtila mezi zaťatými čelistmi, pryč, pryč, pryč! Vší silou skousnout šilenství a vydržet ještě půl minuty, ještě půl vulkanické minuty, než karusel zabrzdí a Rob s Rafem vystoupí na pevnou zem; *jdem! Okamžitě! Fofrem! Bez keců!* A sežehnout je zeleným pohledem, až zkameněli mrazivou hrůzou, zaseknout drápy Rost'ovi do zad a hnát je všechny tři svinským krokem k autu, *tak sebou švihněte, kurvafix, vlečete se jako posranci! Jako posranci! Jako posranci!*

Drž hubu! zahřměla ve voze na muže, jenž hodlal něco zakoktat na protest, *drž hubu, vošouste, nebo natrhnu tobě i tý tvý garsonkový bachyni prdel!* A po zajíklé pomlce cizoložník tápavě nastartoval a zpraženě vyharcoval k domovu, zkroušený, paralyzovaný, skolený, zatímco oba bratři se ochrnutě choulili na zadním sedadle a chvěli se bázní, chvěli se bázní...

Než dorazili k jejich baráku, byla již Soňa opět dokonale klidná. Dokonale klidná.

...

Velikonoční úklid.

Mohla se na to smejčení a gruntování bohorovně vykašlat, ale nevykašlala se. Naopak, po dva víkendy piglovala kvartýr ještě důkladněji než kdykoliv v minulosti. Myla, prala, převlékala, drhla, oprašovala, kartáčovala, šušovala, vysávala, leštila... A hlavně odstraňovala všechno, co jen odstranit šlo!

Nežli se Rob a Raf vrátili s otcem ze sobotní návštěvy u báby, vyházela jim Soňa do popelnice polovinu starých, pochroumaných hraček. Opelichaná, umolousaná plyšová zvířátka, odrbané barevné kostky, pajdava autíčka, neúplné stavebnice, polámané vláčky, otrhané maňásky, zmrzačené loutky, supermany

bez nohou, kartičky s pokémony i pohádkové knížky s vypadlými stránkami; samé zbytečnosti, veteš, harampádí... A za nimi letěly z bytu stohy Rost'ových technických časopisů, jeho sbírka vyzunknutých flašek od vzácných truňků, jeho letité poškrábané gramodesky z vinylu i jeho oblíbené vysloužilé svetry, mezi něž se připletl rovněž vyrudlý fotbalový dres, ve kterém prý slavně kopával za dorostenecké mužstvo.

Vo co ti dééé?! zaryčela na něj, když se pominutě rozeřval jako raněný tur, tisíckrát sem tě žádala, aby sis v tom svém kutlochu udělal pořádek! Takovej brloh, takovej binec, takovej bordel! Nadřela sem se jak mourovatá, a ty, místo abys mně byl ted'ka vděčnej...!

A vy přestaňte! zaburácela na brečící, naříkající dvojčata, lumpové zhejčkani! Ničeho si nevážíte! Kolik hraček ste porozbýjeli! Kolik věcí ste zničili! Tak mi tu nebulte! Nebo vám lísknu, a budete mít proč kňučet!

A pak je z okna ložnice upřeně pozorovala, jak v dubnovém soumraku všichni tři horečnatě prohledávají plný kontejner před činžákem a zachraňují z něho své mrzké, ubohé, upatlané poklady. Z výšky čtvrtého patra nechápavě vejrala na ty tři pinožící se postavičky tam dole; čučela na Rost'u, kterak osvětluje prohrabávané odpadky baterkou, a na Roba a Rafa, kterak ukládají vylovené fetiše do černých igelitových pytlů jako bezvládná, mrtvá těla. Jako bezvládná, mrtvá těla, jež budou opět vzkříšena jejich věrnou láskou.

Asi po hodině pátrání muž a synové naložili černé vaky s úlovkem do auta a odražovali k bábíně. Ani jeden z nich za celou dobu nepozvedl zrak vzhůru k Soně.

Když odhrčeli, objevila na okenním skle spoustu podivných šmouh – zatím se úplně setmělo a na čerstvě vypucované tabuli se nyní zvenku leskly nevysvětlitelné titěrné skvrnky. Jakési flíčky, cákance, stříkance... Vypadaly jako od lijáku, nicméně na dotyk byly plastické, tuhé, přilepené a připomínaly kapičky stříbrného vosku –

Himlhergot!

Okamžitě to nadělení setřít! Odrýpat! Rozpustit! Zlikvidovat! Nezdržovat se nošením štaflí, přisunout si štokrle, rozevřít okenní křídlo, vyhoupnout se na parapet a ve svitu lustru pustit se do roboty –

Stříbrné slzičky chrabře odolávaly Soninu náporu a držely jako přiletované. A potom se to stalo!

V zuřivém zaujetí ztratila na parapetu rovnováhu a ve zlomku vteřiny náhle věděla, že padá. Že nezadržitelně a osudově padá ze čtvrtého patra tam dolů na dlažbu! Avšak v následujícím zlomku vteřiny – ó bože! Zázrak! Její řítící se zhrozené tělo učinilo jakýsi podvědomý, samozřejmý, spásný pohyb. Její paže, nohy, trup, hlava se v prázdnu instinktivně napjaly a vymrštily a Soňa vzápětí znovu *přistála* pevně na parapetu. Znovu se z bezedné, fičící noci bezpečně ocitla zpátky na římse! – A jediným, jediným ohromujícím vysvětlením toho všeho bylo, že se nějak *vodrazila*

vod lefťu! Źe se pŕavě pŕed momentem nějakým bláznivým způsobil dokázala odpérovat od vzduchu jako od neviditelné pružné trampoliny.

Pomateně se pŕi té pŕedstavě zachichotala, a tu uzŕela, že tuhé stŕibŕité slzičky se rázem rozpustily a okenní tabule zůstala potŕísněna pouze pŕůzračnými kapkami dešťe – tŕpytivými stopami lijáku, který odnikud nenapršel. Stačilo párkrát pŕejet sklo hadŕíkem a bylo hned zcela suché a čistě.

...

Neklid, neklid, neklid, neklid, neklid, neklid...!

Stále nyní rozpálená očekáváním, planoucí dychtivostí, hoŕící nadějí, zářící euforií. A nezlomně pŕesvědčená, že to, co se s ní děje, děje se podle vyššího, vševládného, nadpozemského plánu. Muselo se tak dít! Každou další událostí byla Soňa blíž a blíž svému neznámému, úžasnému, velkolepému cíli. Ješťe nerozuměla, *kam* ji její *cesta* vede, nicméně již tušila, *kudy* TAM musí jít. Ach, toužila, lačněla, pŕahla po posledním kroku. Po posledním oslnivém, vítězném záblesku poznání, jímž navždy dosáhne té závrtné, slastné, odpradávná pŕisouzené mety. A potom konečně, konečně, konečně...

...

Dopis.

Tlustý dopis z advokátní kanceláŕe s Rost'ovým návrhem na rozvod manželství. Tŕi stránky jalových kydů, pindů, pomluv, polopŕavd, v ýmyslů, fantasmagorií, lži, podlostí... Ten sŕab chtěl veškerou vinu hodit na ni, leč nepodařilo se mu vykutat jediný reálný důkaz o údajné Sonině krutosti, zvrhlosti, zlotŕilosti, hysterii, lenosti, nevěrách, alkoholismu, rozmařilosti a zhýralých nočních potulkách; o neomluvitelném zanedbávání vlastní domácnosti, dlouhodobém psychickém vydírání bezúhonného manžela a surovém týrání obou nešťastných dítek.

V první chvíli po pŕečtení hanopisu Soňa vybuchla vražedným vztekem, ihned rozhodnutá změřit s tím sketou své síly. Odhalit jeho hnůj, srazit ho na kolena, oškubat ho do naha, sebrat mu potomky a uvrhnout ho do zkázonosného kruhu samoty, alimentů, pajzlů, kámošů, despotické, senilní mutry a vyžraných, zplundrovaných rajd. – Posléze toho zkurvence kvůli pití vyhodí z pŕáce, načež ho už v jeho věku a s jeho skandální pověšťi nikde nezaměstnají. Zadluží se až po uši a po matčině skonu ho exekutoři vyženou z bejváku pod most. Stane se z něj smradlavý, olezlý bezdomovec a zdechne na tuberu.

Zááásáááh!

Pŕesně takhle s ním Soňa hodlala zatočit!

A teprve poté, teprve až pomínul onen tŕaskavý záchvat zpozdilé *ženskosti*, teprve tehdy Soně osvobodivě projelo hlavou, co nyní ve skutečnosti musí udělat. Co se jí nabízí. Co se pŕed ní sladce otevírá...

Během noční služby v internátě sepsala věcnou, strohou, pregnantně formulovanou odpověď a téhož pátečního rána list doporučeně odeslala z hlavní pošty.

A ještě doma před usnutím, hovic si božsky samotinká na svém širokánském loži, požívačně rozplácá v pruzích květnového jasu, který ji laškovně šimral skrz polostažené žaluzie, ano, ještě tam ve své postýlečce se zlomyslně chlámala a bučela a kokrhala, představujíc si Rost'ovu skvělou budoucnost. Jeho báječný život po rozvodu. Jeho život s dvěma dospívajícími nezvedenci na krku, na něž bude bývalá manželka z vlastního žebráckého platu cálovat toliko symbolické výživné. Jeho život s dvěma drzými, střechujícími holomky plus staříčkou panovačnou matinkou či s otylou druhou chotí, zvyklou na pohodlíčko a klídeček.

Představovala si Rost'ův život a Rost'ovu budoucnost. A pak si představovala svůj život a svoji budoucnost. Představovala si svůj život a svoji budoucnost – a během těch rajských představ usnula jako pařez.

...

Začaly letní prázdniny, a tak se po deseti měsících Soňa mohla vrátit k běžnému rytmu ostatních lidí, bdít ve dne a odpočívat v noci, jenže to nedokázala. Ne, nešlo to, nešlo to, nešlo to! Sálavé červencové slunce ji oslepovalo a obtěžovalo, z rozžhavených, zamořených ulic se jí chtělo zvracet, suchý, čpavý vzduch jí leptal plíce, valící se doprava ji rozčilovala a všudypřítomný lomoz ji nevýslovně iritoval a mučil... Proto teď raději vycházela z domu teprve za pozdního soumraku nebo po setmění, když okolní ruch alespoň trochu ochabl, kolony aut prořídly, davy se rozptýlily... Na nákupy nyní jezdila v noci do hypermarketu MegEDEN, kde měli permanentní provoz. Dvakrát týdně hodit ruksak na záda, dřepnout na starou motorku a přilifrovat nejpotřebnější zboží. Prospala celé horké dny. Pouze jednou za odpolední bouřky se s úlevou probudila ve své zastíněné sluji a šťastně vyběhla ven na chodník; a pak křepčila bosá na dlažbě, v šortkách a v nátělníku uprostřed přívalového lijáku a déšť jí crčel z vlasů a proudem stékal po těle, blesky řezaly nebesa na střepy, hromy apokalypticky rachotily a město kolem ní se bezmocně otřásalo, jako by se už už propadalo do nejhlubších pekel. Soňa se zalykala slastí a nadějí, avšak záhy tryskající vodopád proradně zeslábl a po chvíli bylo po všem.

Od onoho dne ji její *neklid* vyháněl za tmy z kvartýru a ona se až téměř do svítání bezcílne potulovala nočními ulicemi, urostlá osamělá postava, nevšimavě míjející zářivé výklady zavřených obchodů a fosforeskující neony nonstop barů a heren. Byla nedotknutelná, nezastavitelná, nezranitelná. Náhodní chodci jí rabsky uhýbali z cesty a pouze občas ji někdo tázavě, plaše, zahanbeně oslovil. Oslovovali ji muži i ženy, ale Soňa o ně stěží zavadila pohrdavým pohledem – přezíravě je smést nádhernýma zelenýma očima a plavně kráčet dál. Pyšně a vladařsky se nesla dál, nechávajíc je za sebou uctivě zmlklé a vykulené a okouzlené. Ach

ano, očarovane hltali její vztyčenou mramorovou tvář, její polodlouhou vlající hřívou, její velitelskou dravčí chůzi, její ztepilou, šlachovitou figuru v obtažených černých kalhotách a v přiléhavém černém tričku; jako ve snu se za ní omámeně obraceli, muži i ženy, ženy i muži; a toužili po ní a báli se jí a báli se jí a toužili po ní...

Někdy zapadla do některé kořalny, zakotvila u barpultu a poručila si vodku – a bylo to pokaždé stejné: ohromené ticho a užaslé zraky; a potom se někdo odvážný na ni odhodlal promluvit vyprahlým, žádostivým hlasem a pozval ji na skleničku, muž či žena, žena či muž, poněvadž tohoto léta ženy pokládaly Soňu za sexy mladíka a muži pokládali Soňu za sexy dívku, a Soňa se sotva uráčila vzít je na vědomí, sotva na nich spočinula svýma hypnotickýma očima, aniž jim cokoliv odpověděla, tak ničemu a nikomu nepodobná a neuvěřitelná, že si sami nebyli jisti, zda se jim jenom nezdá. A než se vzpamatovali z oblouznění, už byla zase pryč, už se zase vznášela dusnou, blikotavou, hýřivou nocí, vytrvale cosi hledající a plná neukojitelného neklidu, plná neklidu, plná neklidu...

...

Soňo, dva tejdny! škemral Rost'a u dveří a postrkoval fňukajícího Roba s Rafem před sebou, vem si je aspoň na dva tejdny k sobě, než dodělám ten projekt. Jinak mě šéf vyhodí. Dva tejdny, dy' máš dovolenou, dva tejdny, víc nepotřebuju. Prachy sou v kabele v obálce. Prokletý prázdniny! A máti, teda bábínu, zrovna pustěj v pátek ze špitálu. Po tý operaci musí ležet, a ne se starat vo dva řádící klacky, že jo.

Já se o ně starala deset let! uťala ho. Deset let v kuse, a tys na ně dlabal jak na placatej kámen! A devět měsíců sem je vláčela ve vlastním bříše! A dvanáct hodin sem je rodila! A osm měsíců kojila! U každýho cecku jednoho, pijavice mrňavý! Chtěl ses o ně mermomoci soudit, tak si mlád'ata pěkně užij! Sou tvý! Příštích deset roků sou výhradně tvý!

Já věděl, že seš ludra! vzkypěl Rost'a a nenávisťně nakopl kufr přistavený u prahu, seš patologická, seš zrůda, seš kurva!

A řval a řval a řval, černo před očima a nával zuřivosti, výstřel, bomba, amok, zatímco odkudsi zblízka na něj fičel mrazivý dřevomorkový průvan, děsivé, mrtvolné vanutí z nějaké zívající kobky, z nějaké hrobky, štoly, sklepení –

A vtom ho Soňa bez námahy zvedla oběma rukama do výšky jako lehkou vzpěračskou činku a prudce s ním sekla o podlahu. Úder a mlha. K. O. Grogy. Trop. Na moment ztratil vědomí, a když se znovu probрал, placatil se na zádech na domovní chodbě a z vylínalého temene mu prýštila krev. Omráčeně se rozkoukal kolem sebe: dveře Sonina bytu zaklapnuté. Rob, Raf, kufr i taška fuč...

Na okamžik ho napadlo, že by měl v tu ránu zmužile zazvonit na vrata a srdnatě vysvobodit své bezbranné syny z hrozného nebezpečí; navždy je odvést s sebou z dosahu té

animální obludy, jež ještě nedávno bývala jeho manželkou – leč poté se potácivě vyškrábal na běháky a zbaběle odkulhal k výtahu: *Však za dva tejdny si kluky stejně vyzvednu.*

...

Noc co noc slychávali, jak jejich matka opouští jeskyni a zamyká bránu. Vracívala se vždy před rozbřeskem, zkontrolovala, zda oba řádně spí ve své sluji, a než vyšlo slunce, sama ulehla v šeru pod krápníky vedle bublajícího pramene.

Všude vládlo neustálé přitímní a syrý chlad, ale Robovi a Rafovi to kupodivu nevadilo. Na obvyklém místě pravidelně nacházeli čerstvou potravu, napájeli se lahodnou vodou z matčiny fontánky, koupali se ledovém potoce a celý den si tiše hráli. Nenasytně probádávali nekonečné bludiště tunelů, schovávali se do tajemných děr ve skalách, sbírali půvabné barevné kamínky, vonné suché traviny, duhová ptačí pírka a křehké vybělené skelety jakýchsi nepatrných tvorů... Četli si při loučích v starodávných metrákových bichlích s obrovskými zahnědlými listy slepenými šedavou plísní. Šeptem opakovali pohádková zaklínadla, hlinkou si malovali na tváře kouzelnické znaky a udatně zápasili se zákeřnými, hbitými hady, kteří se drze vyhřívali v řídkých, vzácných slunečních paprscích, pronikajících zvenku skulinami dolů do podzemí.

Když si matka všimla Robovy a Rafovy odvahy a obratnosti, věnovala jim dva malé plastové meče a dva bílé houpací koníky. Často se pak jejich zbraně při soubojích ocelově zablyštěly a bělouši se s radostným řehtáním křepce rozklusali vpřed. Od rána do večera se tak Rob a Raf pilně cvičili v boji proti všem číhavým, úkladným nepřátelům, lupičům, nájezdníkům, potulným rytířům, ježibabám, čarodějníkům, vlkodlakům, lité zvěři a jiným příšerám.

Po celou tu dobu nevytáhli paty z jeskyně a dosud nikdy nezažili fantastičtější prázdniny. Po dvou týdnech zazvonil u brány zvonec a otec se je opět odvedl pryč k bábině. Do poslední chvíle bratři horoucně doufali, že si je snad matka nechá u sebe, že je obejmje, přitiskne do náruče a nikam nepustí, avšak ona pouze zkameněle stála za okenním sklem ve čtvrtém patře a se strnulým obličejem sledovala, jak táta naloduje jejich věci do vozu, jejich kufr a tašku a dva plastové meče a dva bílé houpací koníky... Rob a Raf k ní úpěnlivě zírali vzhůru, ale ona nehnula brvou, ani jim nezamávala na rozloučenou.

...

Neklid! Neklid! Neklid! Čekání na bouřku!

Hrom zaduněl dřív, než po soumraku stačila vypadnout do lákavých, třpytivých, neřestných ulic. Ozvěna nebeské exploze zaburácela pod skalnatou klenbou a Soňa se žíznivě vrhla k oknu, aby je rozklopila dokořán a vpustila dovnitř čerstvý, vlhký, svěží luft. Nedočkavě zalomcovat klíčkou, jenže ten *viklavej verk* nefungoval, *do hajzlu!*

A tu s údivem zaznamenala, že sklo je ohryzně špinavé a skoro neprůhledné, rovnoměrně pokryté plesnivou černou jinovatkou. Přes kalný závoj rzi k ní ze tmy do tmy znovu prokmitl výboj blesku a Soňa v oslepivém sekundovém zážehu zahlédla cosi ležet na zemi. Cosi šeredného, malého a neurčitého. Cosi nedefinovatelného, a přece to ihned poznala – ptačí mršina! Zpráchnivělá zdechlina nějakého okřídlence!

Zdechlina okřídlenice! Zdechlina okřídlenice!

A vzápětí již se smíchem rozjařeně udeřít pěstí do vzdorující okenní tabule, ŘACH! Vítězné zařinčení a tříštivá fanfára, jelikož konečně! Konečně, konečně, konečně všechno pochopila!

Sřepy se cinkavě rozsypaly, přehlušeny salvou dalšího hromobití, a Soňa se šelmím skokem vymrštila na parapet: zaostřit zřítelnicu a v obrovské dálce na *severním* obzoru spatřit svítání. Spatřit nesmělý, bledý jas nad dosud šerými obrysy kopců –

Ááách! Bouřkový vítr zadul a přivál k ní opojné, známé, libé aroma: vůni čistého lesního vzduchu. Vůni čistého lesního vzduchu! Tam odtud! Tam z těch chladných brčálových vysokánských strání porostlých šřavnatými nivami, huňatými mechy a titánskými jehličnany. Tam z těch strmých, nepřístupných úbočí svažujících se do propastných roklin, po jejichž dně pádily průzračné, třpytné bystřiny s čilými stříbrnými rybami. Z těch příkrých zalesněných svahů, ze kterých v šumivém jitřním deštíku právě stoupala hedvábně mléčná pára a šroubovitě se vznášela k sivé ševelící obloze. A již Soňa slyšela oslavný chór ptáků a basový hukot potoku, víření vody kolem mohutných balvanů, slyšela zvuky nespočetných divokých zvířat; slyšela mručení, křik, hvízdání, klapot, mlaskot, dusot, bekot, pištění... Slyšela cval kopyt a drásání pařátů, cupitání hlodavců a smýkání hadů, obezřetné našlapování měkkých, srstnatých tlapek a hladké svištění kroužících rozepjatých perutí; slyšela a viděla, slyšela a viděla!

A lačně se naklonila do třaskající noci, teď! Teď! Teď!

Jeden odraz, jeden skok, jedno máchnutí – a již blaženě plachtila nad rozložitými ježatými korunami a rozčeřenými, zvlněnými loukami, pod sebou uhánějící rajskou zelenou krajinu, ach, vytouženou, nedotčenou pohádkovou zem, do které se nyní po tisíciletích směla vrátit, volná a svobodná a omývaná křišťálovými kapkami; vítaná a žehnaná šepotajícími křišťálovými kapkami, jež v letu droboučce skrápěly její vznešené rozpálené čelo, její ušlechtilé hořící nozdry, její zlato-černou lesklou kůži, její ostnatý, svalnatý hřbet a její skvostná rozpřažená křídla, její divukrásná napjatá blanitá, kostnatá křídla...

...

Mnohem a mnohem později, roky a roky poté, co se Soňa navždy a beze stopy ztratila a co její synové dospěli v muže, nepřestaly mezi oběma bratry vášnivé spory. Robert zarytě tvrdil, že Soňa nikdy nebyla jejich skutečná matka, zatímco Rafael jistojistě věděl, že byla. Věděl to, neboť si dobře zapamatoval onu

hrůzostrašnou zkazku, kterou jim s ironickým úsměvem vyprávěla tenkrát o prázdninách v jeskyni.

Zkazku o dračici, jež pokaždé musí sežrat své narozené děti, aby se před nimi zachránila.

(2003)

ČAS JASU

Rubal jako mátoha. Vkleče v mokrém marastu a zbrocený štíplavým potem. Mlel z posledního. – První sfárání poté, co se jakžtakž zvrávoral z horké nemoci. Ještě předevcírem úplný lazár. Ještě předevcírem rozhicovaný do fantasu a mrmlající cosi pod peřinou. Ale dneska už makat. Robit', do řiti! Musel, musel, musel! K čemu krankcetlu, hybaj do cechovně a upaluj na směnu! Od skončení tříměsíční stávky na pokraji vyhazovu. Jako všichni tady. Jako všichni v celém revíru. Jako všichni v celé monarchii... Šichta sotva v třetině, zatímco Vincek skoro na dně sil. Někdejší vazoun a dřič, někdejší rajcer a macher! A teď vyřizený jako mršina. Než se protluče dvanácti hodinami, bude po něm. Než se prokutá, probuší, promlátí k vysvobozujícímu hvizdu – šmihat', pšiakrevcholera!

Františ ležel před ním v nejužším místě nory a v rytmu žvýkání bága vytrvale klepal do vlhké uhelné masy; chlop o dvacet roků starší nežli Vincek, fotr sušinka, chvistek, knajtek, jenže kam se na něj dneska mladý hrabal! – A Františ, jako by zmořenému Vinckovi čučel do palice, přestal ťukat a obrátil k němu ukoptěný ksicht: vyflusnout slivu a vycenit z mouru trosky zubisek –

Něšturmuj, synku, raz se Rothschild něposere!

A vzápětí zase vpředu zarytý šňupákem do krtčí díry a buch-buch, buch-buch, buch-buch...

Pšiakrevcholera! opřel se Vincek vyčerpaně zády o prosáklou stěnu a tupě se zakoukal na nízký strop. Aspoň na chvíli natáhnout rozbolavělé hnáty v okovaných baganech a uvolnit zrasované, odřené pracky. Ze svázné k němu zdušeně dolehl rachot naloženého huntu, křečovitě bržděného tělem vozače. A vtom Vincek pocítil třaslavé zachvění masivu: štus za hřbetem se nepatrně zakolísal a ve fířtu nad hlavou jako by zarupalo... Mžikem ve střehu: *Františ!*

Ale vše již opět pevné a strnulé... Ještě pár vyčkávavých vteřin a znovu Františovo mechanické buch-buch, buch-buch... A shora, z boku, zezadu hned ostatní tušené zvuky a pohyby, zvuky a pohyby... Vrtací stroje, sbíjecí kladiva, šramačky, havíři, koníci, řinčící voje vozíků... Hřmot, dunění, třískání, tepání, pískání... Pendlující klece zdviže a fičivé ozvěny nárazišť. Čvachtající kaluže a crčící inkoustové potůčky: podzemní znoj, sajrajt, slizury...

Černá hora do nejhlubších hlubin provrtaná šachtami, tunely, štolami a kobkami; do nejhlubších hlubin vyztužená dřevem a železem, zaklíněná sloupy a traverzami, podepřená stojkami a trámy, prošíta pražci a kolejemi... Temnota chabě prošpikovaná řídkými šňůrami žárovek a důlními lampami horníků. Patro po patře, stále níž a níž, stále blíž a blíž k jedovatě vydechujícímu podsvětí. A nade vším kdesi ve výšinách, kdesi nad pekelnou jámou vztyčená kostnatá těžní věž s točící se šajbou, hrozivě hučící strojovna a fučící větrací mašina. A pak otřásání ryčícího separátu a hlomoz vagonů hltajících vyprané uhlí. A zatím visuté vozíky dál a dál přízračně putují šedivou oblohou nad havraní pevninou:

nenasytné kovové tlamy se donekonečna vracejí po napnutých pavoučích strunách, aby polykaly novou a novou kořist; schlamstnout úlovek a přeplachtit s ním po lanech zpátky do přístavu. K rušnému výkladišti, kde kraválem ohlušené, šrutem zaprasené ženské chytají letící železné loďky jako černé žraloky; harpunují je tyčemi a odvlékají na břeh, zasáhnout, vyháknout, vyklopit, zaháknout... A zase marš a pluj!

A nakonec čadící vláček, jenž vyváží na haldy hlušinu: mydlak, pisečňak, břidlu, kuřavku... Město křížem krážem zavalené obludnými homolemi rozemleté horniny: drť, saze, struska, bahno, svinstvo... Všude bující vředovité kopce, všude vyvržené kamení s doutnavými ohnisky; všude bořící se, zvrásněné svahy, po kterých se věčně plouží nahrbené postavičky haldiorů: děcka, děvuchy, roby, babky, dědci, mrzáci... Špinaví sběrači ovázaní zasmolenými pytlí – od rozbřesku do soumraku rozbíjejí vyzvracenou jalovinu a slídí po roztroušených ohryzcích paliva.

Robit! klekl si Vincek zpět do mokrého marastu a několikrát vztekle švihl kladivem do ukousnuté zdi, umouněný trhan v špinavých havirščokach a s orvanou magerkou na kebuli; na kolenou kožené skury nacucané blátem a na hrudi zavěšený benzinový kahan, buch-buch-buch, a tu mu z té černě cosi znenadání blýsklo do očí, prudce a oslnivě, až musel přimhouřit řasy, překvapeně zamžikat a zapátrat zorničkami, avšak již se *to* pouze krotce a měkce jiskřilo ve skále – vida, tady! Přímo před ním! Tak drobné a nepatrné, že musel přiklonit lampu i zrak – a byl to jen jakýsi vypouklý knoflík či co, jakýsi bělavý cvok, snad ze skla nebo z perleti, čouhal bříškem ven z rozštípnutého uhlí a mléčně opalizoval, sněžně žhnul, slabounce fosforeskoval... A jak k němu zvědavý Vincek nahnul kahan, na okamžik se zadrželo, že knoflík zářivým proudem lačně nasál jas: kruh svitu zaskomíral a pobledl, kruh svitu se zákmitem stínu... Podivná věcička, jež se bůhví jak ocitla zde dole v podzemí; a Vincek se ji pokusil dvěma prsty šetrně vykloubit z podloží – jezusky, již jednou takhle něco našel, zhruba před rokem: náhodou si tehdy všiml vzorovaného otisku na vyseknutém šutru: prý list pravěké kapradiny, povídal starý pan řídící, kterému Vinckova máma choďovala prát a poklízet, prý otisk pravěkého lupení. A teď pro změnu malá vrostlá pecička. Držela uvnitř jako přikovaná. Už téměř bez třpytu a bez lesku. Pojednou pohaslá a zmatnělá, že by ji v šeru stěží rozeznal. Na pohmat nečekaně studená a hladší nežli zrcadlo – zaboha ji nedokázal uvolnit pouhou rukou, a proto ji raději obratně vyškrábnout i s hručkou uhlí a rychle všoupnout do kapsy. A úkosem mrknout na kopajícího partáka, jestli nečumí. Ale kdepak! Františ nic nezpozoroval. A proč taky. Akorát by se hloupě vyškleboval, rypala! Však doma už Vincek perleť šikovně vylomí ze zajetí a pak ji ukáže Staze, věnuje ji Staze, komu jinému! Staze, která se nejspíš včil u tetky ukládá ke spaní a křížuje se před krucifixem. Okno podkrovního kamrlíku namířené do utopeného dvorku, odkud na ni nedotírá rámus z Velké ulice: kokrhání opilců a břinkání aristonů; okno zavřené před žíravým puchem koksoven

a fičením mrazivého poláku, před nepřetržitým mručením kovového labyrintu, před burácením vlaků, pecí, kotlů, pístů, jeřábů... Zabarikádovaná na dva západy. Úlevně sama. Pohroužená. Mimo. Spíná dlaně a šeptem odmumlává otčenáš. Tiše se modlí, žadoní, zaklíná, slibuje... A zaníceně prosí nebesa o pomoc. Večer co večer žádá nebesa o pomoc v záležitosti svého zašantročeného ženicha Ervína. Té krysy, teho ščura, teho pírřfusa *Amerikana*, co před dvěma a půl roky odtáhl na šífů do Nového světa: Hamburk – New York – Wisconsin. Vydal se za moře hledat štěstí a už přes půl roku Staze neposlal ani řádku. Už od září se nevěstě neozval, chachar, pazgřivec a dziad; poslední dopisy na farmu kdesi u Manitowocu prý nedoručitelné, kdoví kde je mu konec, a Staza se za něj furt ještě modlí a furt ještě na něj čeká – a Vincek zatím zaťatě doufá, ó smiluj se, osude, Vincek zatím roztouženě doufá, že...

Do přeruna! Doufá, že do léta Staza na Ervína čekat přestane! Že konečně přestane čekat na toho proklatého Ameríkána!

...

... *A něuved' nas v pokušeni, ale zbav nas ode zleho*, špitála Staza. *Amen*...

A stočit se pod duchnu a soustředit mysl do tmy pod víčky: na tajemném rozhraní snu a bdění v sobě opět křísila Ervínovu tvář. Upřímně, kajícně, usilovně, zarputile... Jenže ve Stazině paměti už z galána takřka nic nezůstalo. A ať se namáhala sebevíc, už si ho nedokázala libovolně stvořit ze vzpomínek jako dřív. Jako v prvních měsících po jeho odjezdu. A jediné, co se nyní před ní vynořovalo z prázdnoty, byla Ervínova mrňavá fotografie ve stříbrném přívěšku na Staziných prsou: řetízek s oválným cizelovaným medailonkem a uvnitř podobenka. Ženichův dar na rozloučenou, když ho předpředloni na podzim vyprovázela na nádraží. – A hned tenkrát ji napadlo, že švarný amant není na snímku moc k poznání. A kdykoliv se později snažila vybavit si jeho obličej a figuru, nadšený pohled jeho očí a opojné dotyky jeho rukou, jeho kovovou a dřevěnou vůni, jeho úsměv, gesta, hlas... Kdykoliv při šití, při poklizení, při vaření, při dumání; kdykoliv ráno, dopoledne, odpoledne, večer; kdykoliv se pokoušela představit si snoubencovu *skutečnou* vizáž, bylo to marné!

Ach, stokrát a stokrát si mohla trucovitě opakovat, že Ervín je hnědooký, hnědovlasý, kníratý, vznětlivý, zdatný a čestný... Mohla si donekonečna přeřikávat milostné věty ze všech patnácti Ervínových listů, jež obdržela z Ameriky. Mohla se co nejúporněji zamykat do vykradeného trezoru svého srdce a bolestně volat a hmatat a šátat. Mohla se usoustředit, uvzpomínat, užalovat, ubečet. Mohla se dočista pomínout, a stejně ze sebe nevydolovala víc než chudičkou změř střípků a rozplizlou konturu: jakási rozložitá ramena a býčí šíji, na kterou z bezradnosti našroubovala hlavu *cizince* ze stříbrného přívěšku.

Ženichovo tělo i duše se jí vytratily z hlavy, jako by se Ervín odplavil před sto lety nebo jako by si ho vybájila v chorobných vidinách. Jako by nikdy neexistoval nebo jako by dávno umřel. Umřel v ní, a tudíž umřel doopravdy – ach bože, proč, jak, kudy, kam, co dál? Ne, nezelela ztráty Ervína, nýbrž ztráty své lásky k Ervínovi. Tesknila nad pozbytím sebe sama, nad tím, že už necítí, co cítila, že už nemiluje, jak milovala, že už nedychtí, jak dychtila...

A když potom přestaly přicházet i brífy z Ameriky a Ervín bez vysvětlení přerušil korespondenci, podlehl Staza nesnesitelným výčtkám, jako by ho na dálku nedostatečně ochránila svou zemdenou vůlí. Jako by ho záměrně vydala napospas něčemu děsivému. Jako by její ochablá, zlhostejnělá, *zradivší* paměť vlastnoručně přestříhla posvátné pouto mezi nimi, a následně tak uvrhla snoubence do nelítostné zkázy. Mučila se a týrala a vrčela a nespala a nejedla a hubla a nikam nechodila a na nic nedbala, poněvadž ten smutek se nedal vydržet. Ne, ne, ne, nedal!

Gizd a zasraněc! Takhle opovržlivě nyní tetka Mařka nazývala zmizelého emigranta. Gizd a zasraněc! A neminul den, aby si před Stazou rozhořčeně nezaryla: *Gizd a zasraněc, co ociganil dobru děvuchu!* Ošálil, oklamal, znectil, zesměšnil. Vždyť přece neteři slíbil věrnost, veselku, rodinu, budoucnost... Vždyť se přece zapřísáhl! Jen co si údajně v té Americe vydělá dost peněz, aby se mohl vrátit zpátky domů a založit si stavební firmu. Nabýt jmění. Získat postavení... A už přes půl roku neposlal snoubence ani lísteček. Ani zprávičku. Ani nejobyčejnější *sbohem* nenapsal! Ohral ji! – A *ohratá* nevěsta odpovídala na veškeré láteření a hořekování pouze uraženým mlčením.

Gizd a zasraněc! odplivla si opět tetka Mařka při krejčování jistého středečního odpoledne a z pusy jí vypadly dva špendlíky.

A zavržené Staze tentokrát praskly nervy:

To ja su na vině! vybuchla jako fúrie. A nasršeně smetla se stolu nastříhnutou spodničku pro manželku zlatníka z Nádražní třídy. *To ja su na vině! Boračisko Ervin! Něpiše, bo je po něm!*

A dost! Na takovéhle hlupačiny neměla tetka Mařka nervy. *Drž pysk!* obořila se na neteř. A alou s ní na spiritistickou seanci k ševci Chládkovi. A tentokrát žádné výmluvy! Konec zpěčování! V neděli půjdou obě, a šmytec! A do té doby necht' se Staza patřičně připravuje. Necht' si před spaním pročítá tři ohmataná čísla *Hvězdy záhrobní*. Necht' pilně rozjímá při šití nad hrčící singrovkou. Necht' vroucně lká nábožné písně. Necht' horlivě očišťuje zakalené vědomí. Necht' otvírá bloudící mysl vstříc setkání se světem duchů. Vstříc poznání! Vstříc osvětlení! Vstříc naději!

Přijď, Pane můj! Toť moje touha vřelá... Svým světlem ozáři mou cestu temnou!

Konečně vynikající příležitost, jak tu popletenou, paličatou holku dostat mezi našince. Jak jí vštípit pravou víru. Jak ji včlenit do důstojného kroužku okultistů, který tetka Mařka pravidelně navštěvovala každíčkou neděli po setmění: šestičlenná skupinka

v čele s vedoucím Chládkem a s hokynářkou Bendovou coby *prostřednicí* čili *médiem*. – Se Stazou by jich bylo sedm!

Přijď, Pane můj!

Onoho památného májového večera řetěz sedmi lidí úspěšně přivolał z transcendentna ducha Ervínovy matky Johany. Nebožka, jež před čtyřmi lety skonala na souchotě, potvrdila, že její syn Amerikán je naživu, a jakmile vyřeší jakousi patálii *s jelenem* – slyšíte správně, velectění, *s jelenem* – dá o sobě nevěstě Staze opět vědět. A co hlavního! Veškeré tyto zvěsti oznámila mrtvá Johana svým někdejším nezaměnitelným řezavým štěkotem, strašidelně vyluzovaným Staziným sopránovým hrdélkem.

Ano, onoho památného večera, hnedka při první seanci, novicka Staza nenadále upadla do dokonalého transu.

Vzacne nadani! zaplesal vedoucí Chládek, když se děvucha znovu probírala k sobě. *Přírodní medium mechanicke! Ta da do hrba aji madame Blavatske!*

...

Po chvíli usilovného dloubání a páčení se Vinckovi podařilo vyšťourat perleťový nález z uhlí ven: velikánská naleštěná sněžná fazole. Hlad'oučký, oblý, bezchybně souměrný valounek.

Dárek pro Stazu!

Rozhodl se oválek provrtat skrz naskrz a potom poprosit sestru Terku, aby jej přišila na černou sametovou stužku. Aby to vyhlíželo jako opravdový šperk – jako ohromná pravá perla, kterou si ženská koketně uváže na útlý nahý krk.

Avšak popořádku! Nejdříve ukecat kamaráda Ferdu a kterýsi večer po sichtě se dát propašovat do dílny. A tam se pak s kamínkem pracně párat a nimrat a piplat a mordovat... Vyzkoušel nejjemnější nástroje, jenže vrtáčky pokaždé bezmocně sklouzly po skelném povrchu a jejich hroty za sebou nenechaly ani škrábanec. Ani ťuk! A dvě špičky ulomil – potvora stodjabelna! Ledová pecka tvrdší nežli křemen. Pachtil se a nadával a soptil a musel si rozsvítit víc lamp, poněvadž svěrák imervére utopený v protivném pološeru: stěží na to viděl, do pěruna, do šlaka, do řiti! Až posléze otráveně kapituloval – bůhví z čeho ten safraportský šutřík vlastně je!

Dárek pro Stazu...

O dva dny později se Vincek vystrojil do svého jediného slušného obleku, jež zdědil po strykovi, a vydal se k zlatníkovi na Nádražní třídu. Plaše postát před výlohou a pak s křísnutím zvonku odhodlaně vstoupit do nóblového kvelbu, kam nikdo z jeho famílie dosud co živ nevstoupil.

Račte si přát? přeměřil si ho zlatník podezíravě a Vincek mlčky sáhl do kapsy: rozmotat zauzlovaný šáteček a položit na pult perleťový oblázek.

Zvláštní! zkoumal zlatník kámen, *chalcodon to není, ani opál, beryl, adulár...* *Neobyčejně zvláštní, nikdy jsem nic podobného...* *Brousit ne...* *Snad jedině zasadit do stříbra. Do stříbrné korunky. Do jemné obroučky...* *Pravíte pro dámu?* –

Nikoliv, na prsten je to příliš mohutné. Na jehlici taky. Nejspíš brož. Menší, decentní, elegantní brož.

Kolik? zahučel Vincek. A když mu zlatník řekl sumu, zatočil valounek do šátečku a zase jej zakaboněně schoval – hospodarka v hajzlu! Po stávce a nemoci jeho chudičké úspory vyplundrované a v rezervě *na cestu* zbylých pár korun. V duchu horečnatě počítal: foršus plus výplata, mámě dávat na domácnost jako obvykle, škrtnout krejcary *na harcování*, zrušit odběr partajního listu *Duch času*, žádné jízdy tramvají, a především odpustit si putyku –

Přidu za sedm neděl, oznámil vážně zlatníkovi. Stihněte to zrobit' do svateho Prokopa?

Zajisté, pane, určitě.

Za sedm neděl Vincek znovu rázně vstoupil do krámu a o šest dní později si na tomtéž místě vyzvedl hotovou brož.

Snad se bude slečně libit, předváděl zlatník svůj výtvar. Víte, ten kámen je svým způsobem efektní, leč není vhodný do klenotů. Výrazně totiž pohlcuje světlo. Nicméně jinak velice šik! Děkuji uctivě... Služebník... Opět nás navštivte...

...

Teprve v podvečer se Vincek se Stazou ocitli stranou ostatních. Z dosahu halasících, korzujících, popíjejících, křepčících davů. Prokopská slavnost dokonávala v nachmeleném řevu šenků a kořalen, v běsnivém víru chlastu a karbanu, v třesku sklenic a vřesku odrhovaček, v mužském hulákání a ženském kvičení, v tanečním trdlování na Staré střelnici, v hospodských rvačkách a domácích hádkách, v říčném muchlování v zaprášených hájcích za dělnickými koloniemi, v jedovatých samičích klínech číhajících pod začouzenými podloubími, v kundách flunder tam *Pod Laubami...*

Tetku Mařku od včerejška zase trápila záducha, a tak se šla Staza kouknout na průvod bez ní. Vyšňořená v nové černé sukni tvaru květinového zvonku a v nažehlené bílé blůzičce, kterou si rovněž čerstvě spíchla, v parádní blůzičce s kyjovitými rukávky a vysokým stojáčkem, vroubeným háčkovanou kraječkou. Od Ervínova odjezdu si na sebe nepořídila ani hadřík. Až nyní. Na svatého Prokopa. Na čtvrtého července. Na hornický svátek.

Jak z cukru, jak z cukru, zaskuhrala sípající tetka a máchlá nad ní rukou, však holka nemůže pořád kysnout u krejčování a nevytáhnout paty z baráku. A žádnou stráž nad sebou nepotřebuje, ta se skvěle ohlídá sama, tu žádný frajer na lep nedostane, ne, kdepak, zaláskovaná po uši, v makovici akorát svého Ameríkána – ještě nenapsal, ještě neohlásil adresu, ale při každé seanci Johana slibuje, že už brzy, brzy, brzičko...! Jenom být trpělivá, čekat, vytrvat, nezoufat si, důvěřovat! Důvěřovat osudu...

Čemu se směješ? vyzvídal Vincek a Staza pohodila hlavou, nepoví! Ne, nic mu nechtěla povídat. Nic o Ervínovi, nic o Johaně, nic o nedělních večerech u ševce Chládky. Nic o hořících svících a sborových zpěvech, nic o magických modlitbách, jimiž se prosí

o ochranu před zlými duchy. Nic o soustředěném řetězu palců a malíčků, nic o poučujících hlasech ze záhrobí. Nic o řídicích inteligencích a tajuplných vzkazech. Nic o své matce, kterou uzřela vznášet se nad tetčinou židli – andělsky krásnou, vzdušnou a rozevlátou; a ačkoliv se Staza na ni nemohla pamatovat, přesto ji okamžitě poznala. Byla s ní, nikdy nikam neodešla, ani otec ji nikdy neopustil, ty hroby jsou pusté: pouhá zbytečná, odhozená hmota; pouhé prázdné, zpráchnivělé schránky; pouhé formy, skořápky, ulity, zatímco nesmrtelné duše jejích rodičů se již chystají na své příští vtělení. Všichni jsou věční, i Staza je věčná, byla, je a opět bude – s každým dalším životem podstupující další zkoušku, s každou další smrtí postupující do vyšší sféry. Ach, stále na očistné, nezvratné, osvobozující pouti k Pánu! Za ty dva měsíce tolik pochopila, tolik poznala, tolik našla! Cíl, vyrovnanost, jistotu, volnost... Sebe našla, vesmír našla, *Jeho* našla – a do falešného chrámu Spasitele již ani nepáchne! A když dneska na náměstí sloužili slavnostní mši, modlila se pokojně a hrdě podle svého, tolik vědoucí a tolik vidící –

Přijď, Pane můj! A znovu se vlídně pousmát na Vincka. *Cože?* Vždyť se jí na to ptá popáté! Samozřejmě že ho zahlédla v průvodu! Přece mu z chodníku pokynula. Zamávala na pozdrav, když za zvuků kutálky pochodoval s havíři kolem: pyšně vzpřímený v černé hornické uniformě, rázoval vzorně jako voják na přehlídce: *Marschieren marsch!* Kupředu za pleskajícím praporem. Kupředu za říznými veliteli, jimž se na bergmycach třepetaly skvostné fedrpuše –

Jako trohl! uvědomil si Vincek našťetěně. Zase nakrknutý sám na sebe. Na chlopy. Na partaj. Na tohle město. Na tenhle svět. Dřou z nás kůži, a my jim tu ještě poslušně tajtrlíkujeme. *Kohlenstation von Wien*. Tři měsíce ve stávce! Na Karolině, na Šalomounu a vzápětí na jámách v celém revíru. V celé monarchii. A těch bouřlivých schůzí v krčmě U Slunce! Těch hřimavých kváků v parlamentu! Prý zákon o osmihodinové směně, prý lepší mzda, prý, prý, prý, a hovno z toho. Guvno, guvno, guvno! Podvedli nás, soudruzi sociální demokrati. Velkomožní páni poslanci uvelebení kdesi v plyšových fotelech, zatímco my zde... My zde pod zemí a na zemi, která se zlověstně zachvívá a třese...

Morus! přistihla ho Staza. – Pozve ji na rande, a pak se mrzoutí jako kakabus. A káravě mu zahrozit: *Morus, morus, morus!*

Bože! Jak tu tak klidně seděla vedle něj, jak tu tak seděla v zašedlé, řídké, uválené trávě, málem se neovládl. Bože, bože, bože! Položit jí ruce kolem ramen a přitisknout ji k sobě. Políbit. Obejmout. Strhnout. Sevřít. Držet. Drtit. Pronikat. Vrůstat. Mít.

Ničemu nerozuměl. Už potřetí ho neodmítla. Už potřetí s ním šla na procházku. Veřejně. Bok po boku. Každému na očích, jako by k němu patřila. Jako by zapomněla na Amerikána. Jako by... A přesto nedostupnější a nedosažitelnější než kdykoliv předtím. Už potřetí přišla Vinckovi na dostaveníčko, už potřetí, a stejně byl pro ni luft! Usmívala se a poslouchala a občas něco

pronesla, nepřítomný obličej a zrak utkvělý na zenitu, taková rozzářená a povznesená a nevnímavá, že se jí neodvážil dotknout. Promenovali se bok po boku s půlmetrovou mezerou a na rozloučenou mu vždycky sotva podala ruku, cizí, chladnou, lhostejnou; a pak za ní zacvakla vrata a Vincek zase zmateně odcházel do beznaděje, zrazený, ztracený a zatracený, kristepane, miloval ji a nenáviděl, nenáviděl ji a miloval; miloval ji, miloval, miloval! Tu podivnou, nepochopitelnou, unikající Stazu. Tu přezíravou, nepolapitelnou, nezemskou bytost, pro kterou nic neznamenal. Tu bláznivou, svéhlavou, netečnou, sobeckou, nezkratnou, zlou... Tu k zešílení...

K zešílení! proklínal ji minule, a k d'asu se vším, po týdnech odříkání zapadl do zčernalého výčepu: vlít do sebe kvit a utopit Stazu ve špiritusu, vymazat ji, umrtvit, vypálit. Pohřbít ji ve špíně a puchu, v kouři a rambajzu, v oplzlých nadávkách a ožralém blábolení, v řinkotu rozladěného klimpru a v chichotu mladičké našminkované štětky... *Kup mje štampřlu!* zamňoukala kurva našpulenou krvavou tlamičkou a Vincek po ní zuřivě chňapl, *pod' se mnou!* A hodit ji na pelech v plesnivé suterénní špeluňce, zmáčknot, sevřít, vyjebat! Nadržený jako králík. Vytryskl dřív, než to do ní stačil vrazit, kořala, srab a ubožák, hmátnout do kapsy a zaplatit hubeňoučké rozhihňané běhně poslední všivou mincí; a horempádem pryč! Potácivě se rozběhnout pochcanou, kvičící, říjící ulicí. Utíkal nocí mezi pajzly a fabrikami, mezi haldami a baráky, mezi ploty a kolejemi; nad hlavou choboty potrubí a pařáty lanovek, černá kopí komínů a zježené těžní věže, sopečné pece a tuhová mračna, nebesa roztavená do fialova a vzduch čpící dusivým kreozotem, prchal páchnoucím, zamořeným, škrtivým peklem, až posléze o cosi zakopl a skácel se na šterkový násep. Zůstal ležet kousek od jejich chrnící kolonie, skolený na vratké, podemleté půdě, v uších dunění mašin a praštění skal, vytí parní lokomotivy a chraplavý štěkot nějakého psiska, *pryč!* blekotal, pryč, pryč, pryč! Ihned a navždy! Pryč z tohoto města, z tohoto smradu, z téhle kalvárie, pryč od Stazi! Zalykal se bezmocí, zklamáním, ponižením. Trapný, usoplený moula, který tu ve škarpe natahoval moldánky jako mrňavý pokakánek; slzy se mu nezadržitelně draly ven zpod zařatých víček, slané, žahavé, kopřivové; a Vincek je konečně nechal dětsky proudit, konečně všechno prohlédnuvší a konečně vším poražený. Sám uprostřed tmy. Sám uprostřed tmy, v níž poznal, že Staza mu nikdy nebude patřit. Staza nikdy... Staza nikdy...

Morus, morus, morus, přistihla ho opět zamračeného, a on se kvapem provinile probral do světla. Do zapadajícího letního slunce, které se dneska vítězně probilo dýmem a sazemi. Teplý vítr rozehnal popelavý příkrov a měděný jas zalil zvalchovaný palouček pod umolousanými olšemi. Tady a teď! rozpádilo se mu srdce. Tady a teď! Vedle ní. Při ní. S ní. Bok po boku. Pojednou seděla tak zázračně blízko. V bílé halence a černé sukni. Jako nějaká fajnová slečinka. Slečinka s nápadníkem na podupané mýtině.

Sáhnout do kapsy a rozpačitě jí podat prezent: brčálová sametová etuje. A uvnitř jednoduchá stříbrná brož s hladkým sněžným kamenem.

Ten kamyň sem vyrubal sam. Dule. Na šachtě.

Jak perla! vzdychla Staza a mezi palcem a ukazováčkem pozdvihla brož vzhůru k slunci, jak perla!

Rameno při rameni, hlavy zakloněné, jali se společně obdivovat šperk. Podvečerní paprsky pronikly rubem alabastrového oválu, a ten na moment duhově vzplanul: jiskřivý výšleh, až oba okouzleně vypískli. Leč vzápětí jako když prudce zhasne: jen matné sklo vrhající pruh stínu na jejich překvapené obličej, jen mléčné jezírko zachycené ostrými drápky do stříbrného prstence, jen vypouklá hladina, osleplé oko, ledové bělmo –

Studi! vyjekla Staza a již déle neudržela brož v náhle znecitlivělých prstech: konečky trnouce a nehty zmodralé mrazem, šmuk jí vypadl kamsi do býlí – *hen!* vylovil jej Vincek hbitě ze stébel a naklonil se ke Staze, aby jí dárek připnul na blůzku: pěkně doprostřed pod stojáček, jak to nosívaly paničky v neděli do kostela. A brož už skoro vůbec nezábla, celá schovaná ve Vinckově horké pěsti.

Chtěl jí šperk připíchnout, jenže Staza ho od sebe vylekaně odstrčila: *To němožu... To se něsluši. Něchcu... Mam Ervina...*

Járku, ty jeho oči! Ten jeho zaskočený výraz! Jako by mu bezdůvodně vlepila ponižující políček.

Nehněvej se, promiň, odpusť'...

A zbrkle se zvednout z pažitů: už musí, je pozdě, smráká se, tetka bude hartusit, radši porajzuje zpátky tramvajkou...

Idu, kaj ty!

Ne, nedal se odbýt! Nesmlouvavě s ní nastoupil do fungl nového *elektrického* vozu a potom ji od stanice mermomocí doprovodil k domovu. A po celou cestu žádný z nich ani slovo, ani slovo. Mlčky bok po boku s půlmetrovým odstupem. Němě dopochodovali ke Staziným vratům, kde mu hodlala letmo podat pac, a tím šlus, vyřízeno, sbohem! A tu ji popadl za loket a vzdorovitě jí vtiskl do dlaně sametovou škatulku, Staza! A zmáčknot fest, až to zabořelo. Neoblomně uvěznit v kleštích, a sotva opět povolil, Staza bez ohlednutí bleskem vklouzla do tetčiny chalupy, zrudlá studem a závratí, zhmožděné prsty křečovitě obemknuté kolem brčálové krabičky –

Onoho večera před spaním odříkávala své vlastní modlitby: vášnivé a ztřeštěné, odbojné i oddané. A než se skulila pod duchnu, otevřela ozdobnou etuji a opatrně pohladila chladnou brož. Tak opatrně a jemně, jako by bázně pohladila Vinckovu potlučenou, mozolnatou tlapu. Jako by něžně přejela po jeho drsné kůži s modrými jizvičkami zarostlého uhlí. Jako by se rty lehounce dotkla jeho spících víček. Sama nehmatná a neviditelná – a on by se překvapeně probudil a modrýma očima by ji marně hledal v temnotě. Těma zraněnýma modrýma očima, tenince olemovanýma nesmyitelným hornickým mourem.

...

Vždycky rychle upadla do transu a někdy pak uviděla materializované duchy; někdy fungovala coby *nazíravé médium vidící*: spatřila je přicházet a dokázala podrobně popsat jejich vzhled. Ale jakmile do ní vstoupili, přestala sama existovat. Jakmile do ní vstoupili, stala se *mechanickým médiem mluvícím* a hovořila prý různými hlasy: jako muž, jako žena, jako dítě... Odpovídala na otázky, vyprávěla čísi osudy, předávala čísi myšlenky, horlila, nabádala, poučovala, stýskala si, smála se, plakala, odpouštěla, načež se opět s trnutím těla probírala k vědomí, schvácená, vysátá, prázdná...

Nikdy si z toho nic nepamatovala. Žádného z duchů, jimž propůjčila svá ústa: uštěkanou Johanu Pieczkovou; ubrblaného strýce Antonína Michálka; jakéhosi potulného mnicha Řehoře z 12. století; jakousi chrabrou Majdalénu bojující v husitském vojsku; jakousi nešťastnou dívku Kateřinu, zbožnou schovanku bohatého pána, která se utopila v zámeckém jezírku; jakéhosi neznámého mladého malíře, jenž maloval nádherné krajiny a květy; jakousi ušlechtilou inteligenci Erias z planety Síríus... Ba ani svatého Františka z Assisi si nepamatovala, ani svatou Barboru, ani Karla Havlíčka Borovského, ani Boženu Němcovou...

Rychle upadnout do transu a pak se s trnutím těla opět probírat. Schvácená, vysátá, prázdná... Neděli po neděli stále unavenější a unavenější, květen, červen, červenec...

...

Kaj zas? čílila se tetka Mařka.

Narychtovaná již netrpělivě přešlapovala v sínce, zatímco milá neteřinka furt a furt nevypravená!

Kaj zas?!

Ešče šnuptychl! odsekla Staza. Při každé seanci orosené čelo a zvlhlé dlaně, zpocená a zemdlená jako po vysilující horečce, musí si položit na klín vyšíváný kapesník, aby se potom mohla osušit.

Stazááá! popoháněla ji tetka ze síně a nahněvaně cinkala klíči.

Dočkáááj! Skokem k šraňku, vytáhnout šufladu, vyhrábnout šnuptychl a honem zatlačit. Klap.

Klap! udeřil šuplík a Staza polekaně vykvikla. Řetízek! Přívěšek! Ervín! – Jak se v kvaltu nahnula nad uložené prádlo, vůbec si nevšimla, že se jí dlouhý visící řetízek zahákl o mosaznou rukojeť šifonéru. Klap! A prudkým zasunutím přetrhla stříbrnou šňůrku vejpůl. Klap! A fetiš od Ameríkána s křapnutím přistál na prkenné podlaze.

Špatné znamení! napadlo ihned Stazu.

Nebo dobré znamení! napadlo ji vzápětí.

Jelikož vše, co se jí kdy přihodilo, nevyhnutelně náleželo k její karmě.

Kaj ešče?! zachroptěla tetka, když meškající neteř znova splašeně prokmitla kolem ní. Vzhůru po schůdcích do podkrovní jizbičky a na otočku zpět do přízemí.

A ide se! zavelela rezolutně Staza a na šatech se jí namísto přívěšku od Ervína zaskvěla brož od Vincka. Ta brož, kterou si dosud neodhodlala připnout. Dosud ne. Ani po dalších dvou procházkách s tokajícím havířem. Ani po jeho naléhání. Ani po...

Zmerčivši šperk, tetka pohoršeně zakejhala: Či ti něni hanba! Leč nehanebnice již sebevědomě spěchala z vrat. Konec řečí! Šupito presto! Nevyšší čas!

Nejvyšší čas! schlípla Mařka a disciplinovaně se rozpajdala za pelášíci prostřednicí.

*Ano, byl vskutku nejvyšší čas, neboť kroužek spiritistů se právě houfoval v pokoji u vedoucího Chládko. A vzácné médium se nyní v žádném případě nesmělo znervózňovat. A řádný okultista se nyní v žádném případě neměl zaobírat světskými sváry. Řádný okultista se nyní měl cílevědomě ladit na seanci. Poctivě se soustředit a zbožně hloubat. S důvěrou očekávat významná poselství z druhého břehu... *Přijď, Pane můj!**

...

Přijď, Pane můj! notoval sedmičlenný sbor zaníceně.

Načež shromáždění vroucně odrepitilo úvodní modlitbu: Milosrdny Bože, vzyvame Tvou Velebnost' a prosime Tě, nalož s našim duchem a srdcem tak, aby slovo života něpadlo na kameni...

*Následoval jako vždy projev vedoucího Chládko. Ten s pohnutím přečetl článek z posledního numera časopisu *Posel záhrobní* a doplnil jej úryvkem ze své oblíbené *Knihy duchů* od Allana Kardeca. – Do diskuse se žádný nepřihlásil, a tudíž médium rovnou a bez cavyků požádalo nebesa, aby se mu dostalo naplnění jeho daru. Zejména aby se mu i dneska podařilo vejít ve spojení s duchy vyšší kategorie:*

Proto Tě vzyvam, muj Bože, recitovala Staza, připrav moje ustroji tak, abych mohla stati se prostředníkem mezi světem něviditelnym a timto...

*Když médium domluvílo, sešlost se v hrobovém tichu počala koncentrovat. Tentokrát měli v plánu přivolat ducha samotného mistra Jana Husa a vyslechnout si jeho strhující kázání. Všichni urputně mysleli pouze na jedno: *Přijď, Mistře Jene, přijď, Mistře Jene, přijď...* Napětí a dusno valem houstly a ve světnici bylo za chvíli k zalknutí: okna i dveře totiž dle pravidel zabouchnuté, zatímco venku sálal předbouřkový červencový večer. *Přijď, přijď, přijď...**

Hořící svíčka přízračně ozařovala Stazinu bledničkovitou tvář orámovanou černými vlasy, v týle staženými do uzlu. V strohých tmavých šatech s prostou broží připomínala Staza hezoučkou mladou vdovu.

Přijď...

Po několika parných minutách médium jako obvykle nezklamalo a upadlo do kýženého transu: sklopená víčka, záškuby rukou, skropené čelo, chvějící se rty.

A pak...

Pšíakrevcholera!

Něco takového ještě nezažili!

Ohromení! Opojení! Závrat! Hrůza! Děs!

Médium se znenadání vymrštilo ze sesle, zaujalo vzpřímený postoj, vypleštilo očiska do dálav a z plna hrdla se rozezpívalo neznámým hlasem. Přesněji: svým způsobem se to podobalo jakémusi hlasu a jakémusi zpěvu. Příšernému zpěvu. Nepředstavitelnému, divokému, ohlušujícímu, zběsilému, mámivému! Ale nikoliv zpěvu lidskému, nýbrž –

Nýbrž...?

Ne, nikdy nikdo z přítomných později nedokázal popsat, jakému zpěvu se to vlastně podobalo!

Bouře! jásal uchvácený Chládek, *mořská bouře!* Bouře na Jupiteru, odkud, jak známo, pochází duch Mistra Jana Husa. Svištění vichru, nárazy vln, hřmění skalisek...

Ne! oponoval mu důležitě Ulrich, dozorce z Vítkovických železáren. *Ne!* odporoval ibernamsky z verku. *Kdeže bouře!* Tohle bylo sopečné zemětřesení na Venuši! Dunění horstev, chrlení par, výbuchy lávy.

Maš recht! přitakala manželovi vyjevená Ulrichová. Řádicí sopka na Venuši! A turbíny! A gongy! A sirény! A pišťaly!

Obří les na Marsu! domnívala se ševcová Chládková. Praštění stromů, bušení vodopádů, skřeky ptactva...

A dravá zvíř! doplňovala hokyně Bendová. Řvoucí šelmy! Vytí a skučení. Ryčení a chroptění...

Bažina! tvrdila tetka Mařka. Pištění komárů, bzučení hmyzu, syčení hadů, bublání plynů v třasovisku...

Tuž včil, uzavřel debatu Chládek, *tuž včil vime, jake to jest na Jupiteru, kaj se narodil duch mistra Jana Husa!*

Veškeré tyto vzrušující dojmy a smělé objevy si však kroužek mohl sdělit až na příští seanci. Onoho večera totiž museli řešit úplně jinou lapálii: Staza se ne a ne probrat z transu. Pořád vztyčená a pořád pějící. Po půlhodině strašlivého zpívání již jenom hýkající a kvílející, nicméně nadále v absolutním vytržení. Přivolaný mocný duch ji neopouštěl a nereagoval na žádné pokusy o odvolání. Vyrušit médium z tohoto stavu mohlo být nebezpečné. Ponechat jej v něm mohlo být ještě nebezpečnější. Doslechli se o řadě případů, kdy se médium dočista zbláznilo.

Staza! škemrala vyjukaná tetka Mařka, *Staza, slyšíš?* Jezusky dobry, co robiť! A lomcovala s ní a objímala ji a vzlykala.

Na pokyn vedoucího začalo shromáždění přednášet speciální modlitby. Nejprve modlitby *proti duchům zlým a posedajícím*. Poté modlitby *za posedlou*. A konečně modlitby *za nemocnou*.

Zatím se venku strhla lítá průtrž s blesky a hromobitím. Prostřednice žvlům přizvukovala táhlým úpěním a želným

hvízdáním. Před půlnocí přehodili přes trčící Stazu houni, aby ztlumili její kňučivé blouznění, a naložili ji do drožky, kterou se velkoryse uvolil zaplatit ibernamsky Ulrich. V lijáku chlopi s tetkou dopravili *posedlou* děvuchu domů. Tam ji, stále ještě sténající a strnulou jako kláda, společně vynesli do podkrovní komůrky a složili na postel. Chládek s Ulrichem více neokouněli a bez zbytečných žvástů se odporoučeli. Bezradná, plačící tetka se dala do zápolení s šílenou neteří. Musela ji vysvléknout ze šatů, aby alespoň omyla její zpocené, hořící tělo studenou vodou z lavoru. Jakmile ji zbavila svrchního oděvu, Staza se – ó bohudíky! – jako na povel upokojila. Vytřeštěný obličej se uvolnil, ztuhlý trup zvláčněl... Během očisty děvče bezvládně usnulo, aniž předtím proneslo jediné slovo.

Druhého dne dostavil se lékař, jehož opět obstaral dozorce Ulrich. Doktor Steinfeld zevrubně vyšetřil zemdlelou pacientku a po jejích zajímavých odpovědích určil diagnózu: těžká nervová horečka. Nařídil naprostý klid na lůžku a přísně varoval tetku před opakováním riskantních spiritistických experimentů. – *Jinak vám neteř skončí v ústavu pro choromyslné!*

Už nikdy! dušovala se tetka v slzách, *už nikdy!* Ne, ne, ne! Přisahá! Od nynějška má Staza se seancemi navždy utrum! Od nynějška bude chodit tetka mezi okultisty zase sama!

...

Maroduje! škaredila se Mařka na vyzvídajícího Vincka a zaboha mu nedovolila Stazu navštívit. *Maroduje!* odháněla ho nerudně od prahu a pokaždé mu lupla před nosem dveřmi. Babizna belhavá! Jako by jí četl ze zatrpklého, zapšklého ksichtu: Žebračisko, co sem loziš!

Chtěla pro neteř onačejší partii než jakéhosi nýmanda havíře, který živoří v hornické kolonii s ovdovělou matkou a třemi mladšími sourozenci. Kde by se takový šupák mohl ženit! Holá prdel! S tím by teda Staza udělala terno!

Chtěla pro neteř mohovitějšího nápadníka. Někoho jako Ervína. Ale Amerikán o sobě pořád nedával vědět a odkopnutá nevěsta minulý týden málem přišla o rozum. Málem se prý pomátla, doneslo se Vinckově mámě, lidi si o tom všude jízlivě vykládali, málem prý jí cviklo v mozku! A nikoliv z nešťastné lásky, nýbrž z duchařiny! A za všechno může ta kolera baba kulhavá, ta prý do toho holku navezla! Přivlekla ji mezi *spirity* a udělala z ní *médiji!* A pan farář v chrámu Spasitele kolikrát při kázání varoval, že duchařina je proti Bohu! A proti svaté církvi! A proti císaři pánu! – Kdoví, odrazovala máma Vincka, nakonec ty dvě třeba zavřou! Odvezou obě do cvokhausu nebo do arestu, a bude po srandě! Pust' ji, synku, z hlavy...

Duchaři, přemítal zkoprnělý Vincek, šusnutí spiriti. – A proto byla Staza od jara ještě nevyzpytatelnější! Nemluvná, roztržitá, zasněná... Staza duchařka.

A kdykoliv nyní mohl, šmíroval kolem tetčina baráku, doufaje, že dříve či později na Stazu natrefí. Zahlédne ji v okně, potká na ulici... Vždyť přece jednou musí vyjít ven!

Tři týdny tam vartoval, jenže Staza nevycházela.

...

Pátého srpna měla Staza dvacáté narozeniny. Na oslavy a dárky si v rodině nepotrpěli, jelikož kde vzít, a nekrást! Ostatně, i za života Mařčina manžela, krejčovského mistra Michálka, se obdobné ceremonie odbývaly stručným jednovětným blahopřáním. A tak i v den Staziných dvacetin se k obědu servírovaly tradiční kobzoly se špekem a kyškou – sytné menu, jež se na stole objevovalo pětkrát týdně.

Dvacet, uvažovala znepokojeně tetka, dvacet, to to letí! Děvče na vdávání, a vhodný ženich nikde! Už dvacet!

Ano, dvacet roků již uplynulo od Stazina narození i od ničivé povodně, která tehdy, 5. srpna 1880, zaplavila skoro celé město: závody, doly, koksovnu, plynárnu, lázně, dělnické baráky, měšťanské domy, jámy Zárubek a Šalomoun... Nezměrná zkáza! Leč stavení krejčího Michálka zůstalo při potopě jakýmsi zázrakem ušetřeno.

Hladina Ostravice tenkrát vířila a uháněla těsně pod Říšským řetězovým mostem a na Mlýnském příkopě vyhořela fabrika na parafín, náležející hraběti Dinglerovi. – Požár při povodni! nařikala Stazina nastávající matka, jejíž muž tou dvojí katastrofou právě ztratil kvartýr i robotu. Oheň a voda! zoufala si Mařčina těhotná sestra; a do třetice všeho zlého, počala předčasně rodit.

Oheň a voda, mudrovala tetka Mařka nad památným datem Stazina příchodu na svět – ne, nic není náhodné. Staza je jak oheň a voda, a čert se v ní pak vyznej! Čert se v ní vyznej!

Od osudné seance z neteře nic konkrétního nevypáčila. Co to do ní vstoupilo, co to zpívalo, co to bylo? Nějaká vyšší inteligence? Duch z Jupiteru? Někdo jiný? A kdo? A odkud? A co hlásal? Avšak Staza se tvrdě zašprajcovala. Vykrucovala se a vymlouvala, že coby médium mechanické si vůbec nic nepamatuje, nevzpomíná si, je unavená, nesmí se rozčilovat, třeští jí v lebce...

A tetka hned bojácně zabrzdila a přestala dotírat, aby outlocitnou neteř ještě znovu nerozdráždila, bože chraň, radši *o tem* držet pysk!

A tak se obě tvářily, jako by nikdy k ničemu nedošlo. Společně švadlily, vařily, uklízely... Futrovaly zvířectvo, které si chovaly vzadu na dvorku, kozu, bravka, kury, králíky... Sledovaly, jak na jejich zaprášené hrušni bobtnají zelené plody a jak jim na zahrádečce mezi sazemi a čmoudem prospívá mrkev, zelí, cibule... Den co den se skláněly nad bílým plátnem a stříhaly, špendlily, stehovaly; pilně šily prádlo pro paničky: lajblíky, gaťata, spodničky, šněrovačky, blůzičky, kabátky, noční košile... Háčkovaly, štrikovaly, vyšivaly. Praly v neckách, škrobily leknice,

nahřívaly žehličky... Hra na všednost. Hra na obyčejnost. Hra na kočku a na myš. Klábosit o malichernostech, tlachat o susedech, pindat o zákaznicích. O penězích, o počasí, o jídle. O tom, že hrušky už pěkně zrají, zato mrkvi se letos moc nedaří. A nenažraný macek Fridolín zase šmejdí kolem špajzky, kocuřisko paskudne, chachar chacharsky!

Rozprávěly, řečnily, hašteřily se, udobřovaly, akorát o seancích ani muk. Ani o minulých, ani o současných. Pouze dvakrát to Mařka nevydržela a rozbřebentila se o prachmizerných schopnostech hokyně Bendky – kdepak ta, a Staza! Nebe a dudy! Bendka je aušusová, přízemní, podřadná prostřednice: nazíravé médium mluvící, co ledva tupě odhuhlá nějaký sprostý vzkaz. Od Stazina odchodu se teď na zavolání dostavují pouze duchové nejnižšího ražení: *nedokonalí, nečistí, lehkomyslní, lžiučení, lhostejní*... Žádný vzdělaný mnich Řehoř z 12. století, žádný ušlechtilý Erias z planety Sírius, žádná srdnatá Majdaléna z husitského vojska, žádný malíř, žádný Havlíček, žádná Němcová! Hňupské médium holt přitahuje hňupské duchy! A vedoucí Chládek se domnívá, že je to způsobeno vyčerpáním energie kruhu. Všecko jde od desítky k pěti. Ba ani nebožku Johanu se jim už nepodařilo přilákat. Údajně každá vyvtělená inteligence přestane po určité době odpovídat na otázky, až posléze neprijde vůbec...

Johana je pryč, oznámila tetka neteři.

Ale tu jako by to v nejmenším nezajímalo. Samá voda, samá voda, nasermater... Ani o Ervínovi se Staza od července jedinkrát nezmínila. Jako by zmizelého Ameríkána definitivně pochovala. A z chalupy od *nervové horečky* nevytáhla paty, děvucha jak zelina! Čtvrtý týden zalezlá mezi čtyřmi zdmi, třebaže se dávno zvetila z choroby: *Němožu*, bránila se dětinským kňouráním, *je mje tak slabo!*

A dost! Takovéhle nejapné kaprice a manýry Mařka nehodlala déle snášet. Konec cirátů! No počkej, ty sciplaku, stukalo, zhniloňu, ty se brzy podereš ven, a ještě ráda! Já s tebou zamávám! Já tě vystrnadím! Já ti dám!

A jakmile se Vincek opět odhodlal zabušit na vrata, vystrčila záludná tetka nečekaně Stazu na práh. Účel světi prostředky!

Dobře, souhlasila Staza po třiminutovém dialogu s Vinckem. Dobře, jsou dohodnutí: v neděli v podvečer kolem šesté. Pokud nebude pršet. Jenom na hodinku. Jenom na krátkou procházku. Jenom k Hlavnímu náměstí.

...

V neděli přesně v šest Vincek třikrát zaklepal a po napjaté pauze Staza vycupitala z domu. Vypadala lepě. Sice bledší nežli obvykle, nicméně k nakousnutí. Panenkovsky půvabná. Čanana jak lalka! A vůbec! Ta porcelánová sinalost se báječně hodila k jejím havraním vlasům. K jejímu účesu do uzlu a rozzářeným temným očím. K její bílé blůzce s kyjovitými rukávky a vysokým stojáčkem, pod který si připnula stříbrnou brož.

Brož ode mě! zaznamenal vděčně Vincek. Poprvé se před ním okrášlila stříbrnou broží, a nikoliv Amerikánovým řetízem s přívěškem. – Byl šťastný! A což teprve, když společně zabočili za roh a Staza se do něj zavěsila. Sama od sebe! Vsunula mu prsty pod paži tak přirozeně, jako by k sobě doopravdy a navždy patřili.

Šťastný, šťastný, šťastný! Jak sviňa ve rži! Jak punček v masle! Jak duša v peřu! Původně plánoval zjistit, co se Staze přihodilo. Objasnit ty hnusné drby. Vyptat se na její tajuplnou nemoc, na médiji, na spirity... Avšak teď na to kašlal. Teď byl s ní. A na ničem jiném mu nezáleželo!

Promenovali se pomalu městem, bok po boku, ruku v ruce: skoro přilepení, skoro srostlí. Omámeně courali mezi začernalými, ohavnými budovami a opile vdechovali štiplavý popílek a leptavý puch. S rámusem kolem nich prodrnčela poloprázdná lokálka a pak zaklapala podkovami uondaná drožkářská kobyla. Míjeli hlučící, hulící hospody a zamčené, ztichlé krámky. Kdesi tklivě vyhrával flašinet *Poslední růži* a o kus dál z krčmy astmaticky hekala harmonika. Ach ne, do hříšné harendy by Staza nikdy nepáchla! Ale proti zmrzlinářské kárce u chodníku nic nenamítala. Důstojně mlsali a potutelně se culili jak dva malí figlaři. Vychutnat lahůdku z papírových mističek a zase jít dál, jít dál... Café – restaurant... Hotel National... Pochmurná Živnobanka...

Loudali se v proudu chodců teplým srpnovým podvečerem a zapadající slunce se k nim opět vítězně probilo kouřem a koptem. Divočící horký vítr rozehnal věčný mračný poklop a měděný jas štědře zaplavil jejich stranu ulice –

Studí! vyjekla vzápětí Staza a po chvíli jí nezbylo než štipkou prstů honem odtáhnout blůzku s broží od hrudi, studí, studí! Jako by jí na prsní kosti spočíval hrot rampouchu, studí! Ale již si chytře věděla rady: stačilo zakrýt šperk dlaní nebo couvnout někam do stínu, a hned byl mráz snesitelný. Pouze ji drobet zábl přes tenkou halenku. Pouze se tu a tam jako ledový prst smyslně dotkl její zahalené pokožky. Pouze občas sněžně dýchl přes látku na její rozjitřenou, vzrušenou vlahou pleť...

Před setměním zvolna došpacírovali zpátky k Stazinu domovu a Vincek se s lítostí musel rozloučit u vrat. Nejvyšší čas! Tetka Mařka i tuto neděli mířila na seanci a do té doby chtěla mít neteř v bezpečí pod střechou.

V neděli? otázal se dychtivě Vincek a Staza bez upejpání přikývla: *V neděli.*

Nic významnějšího si za ty uplynulé dvě hodiny neřekli.

...

V neděli! opakovala si zamyšleně a zastavila se nerozhodně u rozlapaného okna do zadního dvorku. Tetka zrovna odšmajdala k Chládkovým a Staza zůstala sama.

Konec zábavy. Konec láskování. Konec nicnedělání. Převléct se do všedního, opásat se zástěrou a před nadcházející nocí ještě zkontrolovat domácí zvířectvo. Chlívěk, kurník, králíkárnou... Napumpovat vodu. Namazat krajíc chleba sádlem. Nalít do

plecháče řídkou luru, která v otlučené konvici vychládala na sporáku. Navečeřet se a poklidit. Trochu se opláchnout, vyluftovat, pomodlit, spát...

Po měsíci stráveném mezi čtyřmi zdmi Stazu milostné trajdání po městě notně utrmácelo. Toužila po odpočinku. Po zapomnění. Po úniku do snů. Avšak nikdy neusnula, dokud se tetka nevrátila a nezamkla za sebou dveře. Ne, nikdy by neusnula opuštěná v prázdném domě. A tak bude bdít v kuchyni jako každý nedělní večer. Látat přízové štramply, pročítat staré kalendáře, pošilhávat na pendlovky, zívát a čekat... Pořád, pořád, pořád na něco čekat.

Když dneska korzovala s Vinckem, cítila se silná, zdravá, sebejistá, jenže nyní na ni opět dolehla nevýslovná tíha. Nyní opět skleslá, zmatená, tápající: co teď, co dál...?

Šaty, zvířata, jídlo –

Ještě stále nerozhodně trčela v kuchyni svátečně vyšňořená. Musí zavřít okno a rozsvítit. Zatáhnout za šňůrku u žárovky – a blik! Vloni si Mařka dala zavést do domácnosti ten moderní vynález a Staza se nemohla nasytit hojnosti iluminace. Ve svém kamrlíku dále odkázaná na zamřelý svit petrolejky, ale tady dole... Blik! A zaskočeně zamrkat... Na dlouhý okamžik obklopená mihotavým černým rojem. Na dlouhý okamžik. Než si oslepené zřítelnice přivykly na lampu a přeludné tetelení se rozpustilo. Před Stazou se z hemživé mlhy opět vynořila kuchyně a deska stolu a na ní rozprostřený arch papíru. Volný arch papíru poznačený několika šedými čarami: narýsovaný stříh na nařasené spodáry pro kyprou choť zlatníkovu. Volná bělavá plocha, na níž oslněná Staza před momentem cosi spatřila. Cosi v třeptivém víru černých mžitek. Cosi překrásného. Velkolepého. Fascinujícího. Bylo to tam! Viděla to! Přesně a zřetelně! Do nejmenších maličností! Ó Bože!

Ó Bože! Ó Pane! *Svým světlem ozáři mou cestu temnou!*

A tu, namísto aby se převlékla a pustila do hospodyňských povinností, dřepala ke stolu. Dřepnout ke stolu a zhypnotizovaně uchopit tužku. Nejobyčejnější tužku, kterou si tolikrát načrtávala stříhy na prádlo a vzory na výšivky. Ach, žiznivě, žiznivě, žiznivě popadnout tu *připravenou* tužku a honem přisunout bělavý arch k sobě. A znovu s nadějí pohlédnout vzhůru do planoucí žárovky. A znovu oslněně semknout víčka. Ó Pane!

Ucítila, jak ji brož chladí přes halenku. Pouze trochu. Pouze mírně a laskavě. Pouze jako svěží zimní větrík, jenž radostně pronikl do zatuchlého oděru rozleželého zelí a opražené cibule.

Po minutě soustředění Staza otevřela oči a její ruka se horečnatě rozkroužila po papíře. Počala kreslit. Hbitě, zručně, obratně, vášnivě. Kreslila a kreslila, jen občas na pár vteřin přerušivši práci, aby nožem přiostrčila ztupělý nástroj. Kreslila a kreslila a kreslila. Jako pominutá. Jako nepřičetná. Jako očarovaná.

Když o tři hodiny později tetka Mařka dokulhala ze seance, zastihla neteř dosud v kuchyni. Nic zvláštního. Vždyť Staza přece obvykle dlívala v kuchyni. Leč tentokrát tetčin návrat vůbec

nepostřehla. Ani ji nepozdravila. Ani nezvedla čelo, náruživě čmárajíc cosi u stolu. A navíc furt ještě nastrojená do té své nadýchané, cukrové nedělní parády!

Mařka rázem zavěťřila: něco tu nepasuje! Něco se tu děje! Obezřetně se přiblížit k nevnímajícímu děvčeti a opatrně juknout, co vlastně tropí –

Jezusky dobrý!

Taktak že se tetka opanovala a nevykřikla nahlas údivem. Nadšením. Plesotem. Obdivem. Jezusky dobrý!

A ohleduplně se odšourat k štokrleti u kamen a zde v uctivé tichosti posečkat, až bude dílo dovršeno.

Mlčet. Hlídat. Nerušit.

Před půlnocí *médium kreslicí* dospělo k cíli. Spokojeně odhodilo zbytek tužky, okrouhané na špačka, a nechápavě se rozhlédlo kolem sebe. Obraz byl hotov.

...

Ne, netušila, kde ta podivuhodná krajina leží. Kde v kosmu. Na které planetě. Nicméně určitě se nacházela nesmírně daleko. Neskonale daleko. Člověk by tam musel putovat miliony a miliony roků! Chudáček člověk... Avšak vyvtělení duchové se, jak známo, uměli pohybovat rychlostí myšlenky. Vyvtělení duchové, jakož i všechny duše, jež se ve spánku slastně odpoutávaly od živého těla. Inu, duchové i duše mohli kamkoliv zalétnout stejně snadno, jako když luční kobylka pružně přeskočí ze stvolu na stvol: hups!

Udělal hups – a vzali Stazu s sebou.

Ne, netušila, kde se rozkládá ta podivuhodná krajina. Kde bují ty kostnaté rostliny a nebetyčné dřeviny. To vidličnaté, šlachovité býlí a kolosální štíhlá stromiska. Drsná kůra na jejich širokánských kmenech připomínala hrubé látky s vetkanými reliéfy: pruhy, terče, kosočtverce, vlnky, pláсты, copánky... Vznosné, sáhodlouhé pně zakončené nesouměrnými, komicky prťavými korunami. Vysoko, vysoko ve větru kymácely se pitvorné šošulky: pár skromných větví, na kterých povlávala hrstka obřích úzkých listů. Kam dohlédla, převládaly řídké vějířovité chocholy, ale zočila také bohatě rozprostřené, hustě obsypané haluze. Viděla splývavé spleti vzdušných kořenů i holé, zvrásněné kmeny zabořené do bahna jak mohutné pilíře. A u jejich úpatí vykukovaly z močálu jiné tlusté pně, zřícené, potopené, trouchnivějící, potažené zelenavým slizem. Samé bezejmenné exotické rostliny. A přece jako by některé z nich Staza poznávala: některé jehličnany podobající se gigantickým tujím. Bodláky a řebříčky vytáhlejší nežli věže. Dlouhé klasy a těžké šišky. Ořechy a bobule. A spousta travin, spousta šlahounů a lebedy. Spousta nejrůznějšího brčálového kapradí: tu nízkého a nahuštěného těsně při zemi, tu titánsky vyčouhlého a čnicího až k obloze.

Tohle všechno viděla. Ne, nejenom viděla! *Byla tam! Stála tam!* Mohla si na cokoli sáhnout. Přejet dlaní po škrábavé kůře, promnout v prstech kožovité lupeny, začvachtat botkami v rozbředlé hlíně, přičichnout k hnědým dužnatým bobulím.

K hořce čpícímu hnědému dužnatému ovoci, jež během hodiny překotně vynučelo a uzrálo na pichlavém keři, uzrálo, seschlo, odpadlo a znovu vynučelo...

Namáhavě vdechovala rozpařený, jakoby podzemní vzduch a pod nohama jí měkce mlaskal břeh nekonečného třasoviska – kreslila na pokraji lesní bažiny. O několik kroků dále se sulcovitá půda propadala do zrádných tůní. A ještě dále rozlévala se olejovitě lesklá hladina, ze které sem tam vystupovaly rozeklané ostrůvky a vyrážely shluky stromů, zvedaly pěst skolené kmeny a vystřelovaly nenadále gejzíry plynů.

A všude kolem dusný pach plesnivé hniloby i kvasící aroma rostlinných šťáv; všude kolem rozklad i rozkvět, zhouba i množení, smrt i zrod.

A to všechno, všechno, všechno Staza kreslila. Třikrát týdně vždy v tutéž dobu. V úterý, v pátek, v neděli. Od osmi do půlnoci. Na stole v kuchyni předem nachystané potřeby. Tetka jí sama od sebe koupila sadu tužek a honosný skicák jako pro mladého pana študenta. A dokonce *kreslícímu médiu* osobně asistovala. S výjimkou nedělí, ovšem. Oddaně pečovala, aby médium nebylo nikým a ničím obtěžováno: zamknout barák, zabarikádovat okna i dveře, přednést úvodní modlitbu a poté dle potřeby fofrem strouhat tuhy. A na závěr zakvokat děkovnou píseň. Srpen, září, říjen...

Třikrát týdně vcházelo médium kreslící ve spojení se svou řídicí inteligencí a obrazů utěšeně přibývalo. Některé Staza stihla udělat na jediný záťah, na jiných pracovala po vícero večerů. Rozsvítit žárovku, zavřít oči, soustředit se, sevřít tužku a začít –

Pokaždé se ocitla na tomtéž místě. U téhož močálu. Mezi týmiž stromy a rostlinami. Před sebou tytéž tůně a ostrůvky, tutéž temnou, záludnou hladinu, totéž zelenavé kypící příšeří. Tentýž divoký tropický hvozd, jehož děravou střechou proudily dolů třpytivé sluneční kužely. Pokaždé namáhavě dýchala tentýž hutný, lepkavý luft a pokaždé slyšela tentýž neúnavný chaotický chór: ševel a šum, žbluňkání a bubláni, hvízdání a syčení, smýkání a šustění, skřípání a praštění, skřeky a výkřiky... Občas sem vtrhl žhavý vítr, zazmítal korunami a rozčeřil bažinu. Občas se spustil lehoučký, prchavý deštík a občas ze dna lesa vykynula pěnivá mlha. Občas zabičoval surový lijavec a propuklo hřmění a blýskání, načež se opět rozhostil skřehotavý klid. A den se střídá s nocí – stále tentýž den a stále tatáž noc: tu s hvězdami, tu s mračny. Během hodiny luna na nebi vycouvala z úplňku až k novu a po srpcích zase čile dorostla do běloskvoucí koule. Noc, kterou Staza přijímala smysly zostřenějšími nežli kočka: každyčkový předmět, tvar, pohyb, zvuk, pach; smaragdově žířící oči, lesklá kola na vodě, padající plachty listů, plující hadovitá těla, vzlykavé chroptění, vůně trav...

Stále měla co zobrazovat. Celek, výseky, jednotlivosti, detaily: blata, květiny, lodyhy, kůru, lupeny, plody, šišky, klasy... A zvířata. Zvířata, jež Staza doposud nikdy nespátřila a jejichž názvy neznala. A přesto jí některá byla povědomá. Připomínající

plže, čolky, mloky, hady, ryby, krokodýly... Šupinatí, zubatí plazi s roztočnými skvrnitými krunýři; ještěři s trojúhelníkovitými pancíři na protáhlých lebkách a s bodavými ostny na širokých hřbetech; pohádkoví draci s třetím okem uprostřed plochých čel.

Nebála se jich, ani malých, ani obrovských, jako by jí vůbec nemohli ublížit. Kreslila rostliny a zvířata a hmyz: jakési plže, červy, stonožky, šváby, sarančata, jepice a lesklé duhové vážky, velikánská modravá šídla, stěmhlav kmitající nad močálem.

Pokaždé se ocitla na tomtéž místě. V téže krajině. Na téže planetě, která se nacházela kdoví kde. Miliony roků daleko. Stačilo rozsvítit lampu, na minutu sklopit víčka, soustředit se – a pak vzít tužku a dát se do toho.

Pozorně se dívala kolem sebe a její ruka pilně kroužila po papíře. A na rozpálené hrudi ji povzbudivě chladila stříbrná brož s bílým kamenem. Vždycky musela mít při kreslení připíchnutou svou stříbrnou brož s bílým kamenem. Záhy zjistila, že se bez ní nedokáže koncentrovat. Že bez ní není schopna nic vidět a nic vytvořit. Nic tak velkolepého. Že bez ní umí načrtnout akorát stříh na noční košili či vzor na nudnou výšivku: monogram, sedmikrásku, ornament... Avšak s broží! S broží od Vincka!

Už by se od ní neodloučila!

Chránit ji jako nejsvatější svátost. Schovávat ji v sametovém pudelku a připínat si ji pouze čtyřikrát týdně: v úterý, v pátek, v neděli; a na schůzky s Vinckem.

Do konce října Staza postupně zhotovila sedmnáct černobílých obrazů a její zdokonalující se technika brzy dosáhla mistrovské úrovně. Zatím ale své dílo nikomu neukázala. Ani Vinckovi. Ani Vinckovi, který neměl ponětí, čím se duchařka Staza třikrát týdně po večerech zabývá. Čím se zabývá po jejich nedělních procházkách.

Toliko tetka Mařka směla se kochat neteřiným talentem a jazyk jí svrběl čím dál nesnesitelněji a v zmordované noze jí cukalo čím dál neposedněji, jezusky dobry, tak velice toužila tu nádheru někomu předvést! Demonstrovat světu vynikající médium kreslicí! Prvotřídní, bezkonkurenční, bravurní, fenomenální!

Ne! prskala Staza. *Nikomu! Nikdy! Opovaž se!* A žárlivě zamykat své výtvary do truhly pod postelí a bedlivě střežit klíč i jizbičku. *Nikdy!* Neboť ještě pořád to nebylo ono! Ještě pořád to bylo neúplné, nevýstižné, černobílé. Ó Bože! Jak hladově prahla po barvě! Jak nezřízeně dychtila po barvě! Jak zoufale bažila po barvě!

...

Listopadová slota. Vlezlo, vlhko, zebavo, kouřmo, mlhavo. Kolik dnů ani špetka slunce. A jakmile zadul sychravý polák od severu, přihnul opět jenom hordy sivých mračen.

Pšíakrevcholera! V takovém nečase se již nedalo randit někde venku. Škobrtat sirným smradem po zablácených ulicích. Posedávat na zmáčených mezích. Posmrkávat pod olýsalými stromy. Loučit se dlouze u vrat v morovém větrisku či žíravém

smogu. Staza žalostně pokuckávala a Vincek se nešťastně kabonil. Jako dva žebráci, tuláci, vyhnanci, psanci. Bez vindry a bez azylu. Neměli se kam uchýlit. Ukrýt se, stulit, přitisknout, být sami. Být sami jako tenkrát na palouku za hlohovým houštím... Aspoň ještě jednou... Aspoň na chvíli... Pořád všem na očích! Pořád štvání zevlouny, plísniteli, hlídači, ruchem, puchem, mlhou, zimou, čmoudem, sazemi...

Jednou se Staza podvolila Vinckově naléhání a na hodinu zabrousili na počestnou Starou střelnici. Ale ani tam jí to nešlo pod nos. Nervózně srkala sodovou vodu s malinovým sirupem, a nežli se Vincek rozehrál a rozpovídal, vzpříčila se a musel s ní pryč. Ne, žádné lokály! Žádné knajpy! Žádné šenky! Neřest, chlast, virvál, binec, zhovadilost, chtič. Jako by na ni svět plival. Na ni a na Vincka. A to nikomu nesměla dovolit!

Snad existovala útočiště, kde by se necítila tak odporně. Tak nečistá a urážená. Leč bez peněz do slušné kavárny nelez; a při své jediné návštěvě představení *Ochotnického spolku* neovládla vzlykot nad mrtvými milenci a diváci se po ní ironicky otáčeli. A ve *Veřejné knihovně a čítárně* budila mladá švadlenka pobavenou pozornost; a v mrzkém hájku za hornickou kolonií se po pár pusách hnedka rozdrkotala chladem a nezahřál ji ani kornout pečených kaštanů. Ne, neměli se kam schovat, kde se objímat, laskat, líbat, povídat si, držet se za ruce, svěřovat si tajemství – pouze oni dva. Pouze oni dva. Spolu. Sami.

Dvakrát Staza vydržela hostování u Vincka. Vystavena drzým šklebům tří malých haldiorů. Vystavena řehotu tří galánových mladších bratrů a podrobena ctitelovou matkou křížovému výslechu: nemilosrdně zmrskána kvůli své čarodějnické víře a háklivému zdraví.

Z celé amantovy rodiny Staza snášela jenom Vinckovu sestru Terku. Svou jedinou kamarádku a někdejší spolužačku Terku. Ta však naneštěstí mimo, poněvadž sloužila u jakési ochrnuté milostpaní v Mariánských Horách.

A dvakrát Vincek vydržel hostování u Stazy. Vystaven rýpavým poznámkám tetky Mařky a podroben křížovému výslechu: nemilosrdně odsouzen kvůli své nemajetnosti a pohanství. Šmajda Mařka s andělskou haxnou musela kdysi vzít zavděk tučným, uřvaným Michálkem. Provdat se za vdovce o pětadvacet let staršího; s děcký sice dospělými a z domu, ale stejně se s dědkem naotravovala do alelujá, s břidakem, spuchelou, mraščakem! – Pche! Něčeho podobného nebylo Staze zapotřebí! Holka jako lusk. A navíc bystrá a pracovitá! Leč smolařka! Hrozný pech! Nejprve gizd Ervín a teď oderbak Vincek, čert nám ho byl dlužen, hezoun bez groše a bez šance. A taky se proslýchalo, že se dost namočil v tom havířském buntu. Vyvěsí ho na bránu a bude na dlažbě ajncvaj. S tím by to teda Staza vyhrála! S tím by to teda trhla! Zasmolený Vincek!

Chtěl toho Staze tolik povědět! O svých plánech. O svých dvou možnostech: o horní škole a o pikslu od cikorky. O plechovce, do níž si už dva roky strádal na cestu. Chtěl jí

povědět, že by ji vzal s sebou. Že by odjeli společně. Někam, kde by hospodařili na vlastní půdě. Na panensky úrodných polích. Nad sebou blahodárné slunce a modré nebe. Když mohl Ervín, může Vincek taky! Chtěl jí toho tolik, tolik, tolik povědět... Jenže kvůli stávce včil s horní školou amen. Včil na černém seznamu, a tudíž bez doporučení. A po dvou letech špórování v piksle nuzácky chřestící hrstka grešlí. A vůbec, vůbec, vůbec nemohl, co mohl Ervín! Nemohl prodat zděděnou chalupu po rodičích a odražovat za lepším. Koupit si lístky na dráhu do Hamburku a na zámořský parník do Nového Yorku. Nemohl opustit ulítanou, zbědovanou mámu s třemi hladovými vyžlaty. Nemohl se oženit se Stazou. Nemohl. Nic nemohl. Kdyby se ufáral, udřel, zpřetrhal, rozkrájel, nic z toho nemohl. A tak nejprve musel zbořit svět. Nejprve musel zbořit celý ten zkurvený, zkurvený, zkurvený svět!

Chtěl toho Staze tolik povědět.

A Staza toho chtěla tolik povědět jemu. O věčnosti. O nesmrtelnosti. O putování k Bohu. O osudu, který si předem volíme. O úkolech a překážkách. O bohatství a chudobě, jež jsou pouze našimi zkouškami. O stříbrných šňůrkách, které poutají duše k hmotnému tělu. O obydlených planetách. O rajských krajinách rozesetých po vesmíru. O všech životech, v nichž se už kdysi setkali a v nichž se opět setkají, oni dva, Vincek a Staza. Patří k sobě! Už to pochopila. Už to ví!

Tolik si měli co povědět!

A namísto toho potupně mrzli na ulicích a trapně zápasili s tetkou Mařkou a Vinckovou mámou. Neustále odrážet čísi dloubavé kecy a v uloupených minutách se kradmo muchlovat za zaprášenými křovinami, za začouzenými zdmi ohyzdných baráků, nad hlavou vysoké pece a těžní věže, nad hlavou haldy a lanovky, nad hlavou popel a dým a černou oblohu, černou oblohu, černou oblohu...

Poslední listopadovou neděli je ve městě přepadl sníh s deštěm, a oni v panice utekli do blízkého chrámu Spasitele. Do chrámu Spasitele, kam spiritistka Staza nepáchla od května a rebelant Vincek nevkročil od puberty.

V dřevěné lavici čekali, až se venku přežene nejhorší. Tiskli se k sobě pod setmělou kopulí, v oblaku vyčichlého kadidla, v zejícím, čišicím zkamenělém prostoru; dva osamělci mezi druhými osamělci. Osaměle spolu a osaměle sami.

A tu na oba dolehla taková tíseň a beznaděj, že se pouze mlčky chytli za ruce. Držet se za ruce a neodvážit se ani zašeptat. Ach, taková tíseň a beznaděj...

A když po marné půlhodině znovu odcházeli do pořád hustší plískanice, zarazila se Staza u zdi před kterýmsi svatým obrazem a ukázala na vznášejícího se anděla: *Takhle vypadala moje matka.*

Takhle vypadala moje matka, vyhrkla zděšeně a najednou se rozplakala.

...

V kruhu se projevílo nové médium! A tetka Mařka, dávno zapomenuvší na výstrahy doktora Steinfelda, Stazu o převratné události obsáhle informovala: zevrubné raporty po každé nedělní seanci.

A kdože se vyvinul v nového prostředníka? Inu, mladičký Josef Ulrich! Syn dozorce Ulricha, student šesté třídy německého státního gymnázia. Začátkem října ho otec poprvé uvedl k Chládkovým a již na čtvrtém sezení sextán upadl do transu a počal řečnit jako kniha.

Sláva, sláva, sláva! Opět perfektní *mechanické médium mluvící!*

Od onoho momentu při každém shromáždění navazovány kontakty s řurou velezajímavých duchů, někdy i se třemi během jediného večera. Tak například dostavil se k nim jistý lajtnant Eugen von Teufelsdorf, který před čtyřiatřiceti lety zahynul v bitvě u Sadové. Od toho času se zkormouceně a tumpachově potloukal světem živých, naprosto nepochopiv, že je definitivně mrtev. *Glauben Sie mir, Herr Leutnant! Kaputt und tot!*

Tot? vyjekl šokovaný von Teufelsdorf. *Aber das ist wirklich schrecklich! Das ist unmöglich!* – Této reakci všichni rozuměli, nicméně většinu ostatního musel průběžně překládat dozorce Ulrich. Médium totiž konverzovalo německy, a to nikoliv měkkou němčinou rakouskou, nýbrž tvrrrdou, krrrákorrrravou němčinou prrruskou.

Posléze se přece jenom podařilo vysvětlit nebohému lajtnantovi zapeklitou situaci. Vděčný duch zapěl kruhu na rozloučenou starou vojenskou píseň *Prinz Eugenius, der edle Ritter*; a odebral se disciplinovaně do záhrobí, aby se mohl konečně naštymovat na své následné vtělení.

Páni, co všechno se nyní okultisté nedozvídali! Třeba dotyčný lajtnant von Teufelsdorf dramaticky popsal průběh bojů u Sadové, a to jak do své hrdinné smrti – cosi ho prudce udeřilo do prsou a srazilo k zemi, ale on se statečně zvedl a snažil se střílet z jehlovky dál – tak i po své hrdinné smrti, až do samého vítězství pruské armády.

Jiný duch, duch urozené dámy vystupující inkognito a švadronící německy s rozkošným francouzským přízvukem, sladce zavzpomínal na milostný románek s Friedrichem Schillerem, ba s patosem zarecitoval i básníkovy verše *Das Ideal und das Leben*.

Duch sedminásobného vraha, jakéhosi Rudolfa Peterky, vyzpovídal se ze svých strašlivých zločinů a povykládal, jak roku 1831 zákeřně zapálil vlastní stavení a nechal v něm uhořet stařičké rodiče, chorou manželku a čtyři nevinná dítká. Stalo se tak ve vsi Horní Lhota a mordýř nikdy nebyl odhalen a potrestán, načež nevydržel hryznání svědomí a oběsil se v lesíku na urostlém dubu. Teď jej v transcendentnu trýznila příšerná psychická muka a někdejší vrahoun Peterka hotovil se k pokání v novém pozemském bytí. Znovu se narodí 5. března 1913 coby hrbatý idiot

v rodině obecního antouška. – Spiritisté slíbili, že se za něj budou modlit, aby se očistil ze svých krvavých hříchů.

Hned po duchovi zabijáka Peterky oslovila kruh tajemná inteligence jménem Amira. Prorokovala vojnu všech vojen, která v cukru letu detonuje v celé Evropě. Radila, aby každý, kdo může, spasil sebe a svou rodinu před útrapami válečnými a neprodleně přesídlil na druhý konec světa, kde národům zůstane zachován pokoj a mír.

Dále k nim skrze *prostředníka* promluvil duch kazatele Martina Luthera, krále Fridricha II. Velikého, císaře Josefa II., jakož i jeho matky, císařovny Marie Terezie. A rovněž duch chlípného kavalíra Giacomu Casanovy, jenž brebentil šprýmovně zkomolenou latinou, promíšenou italskými, francouzskými a českými nadávkami. Po třetí zpustlíkově návštěvě prohlásil dozorce Ulrich, že syn je nebezpečně vyčerpan zdvojenou úlohou média-tlumočnicka z latiny a franštiny a musí si nutně odpočinout.

Na bouřlivé žadonění okultistů však mladého Pepu po čtrnácti dnech opět přivedl – a tentokráte byli *spiriti* vyznamenáni návštěvou ducha nejvýjimečnějšího a nejzáhadnějšího: ducha Amenocha, nejvyššího kněze egyptského faraona Ahmóse, zakladatele 18. dynastie a prvního panovníka éry Nové říše. Vznesený Amenoch měl ke shromáždění dlouhý projev ve staroegyptštině, kterou bohužel nikdo z přítomných neovládal.

Pěrunsky těžký jazyk, mínila tetka Mařka. Samé takové hafání a huhňání a hřímání a hrdelní chrčení. Až běhal člověku mráz po zádech!

Pěrunsky těžký jazyk, mínila tetka Mařka a Staza toliko přezíravě zdvihla obočí a pohrdavě ohrnula rty. Ohrnula rty – a potom se jakoby mimoděk ušklíbla.

No tohle! V posledních dnech už byla neteř vážně nesnesitelná! Skoro se s tetkou nebavila a párkrát dokonce uprostřed referátu o seanci nafrněně odklapala z kuchyně – na bledých lících neskryvaný výraz podráždění, znechucení a zahanbení.

Kristepane! sykala Staza, kristepane! A zuřila a trápila se a styděla. Styděla se za sebe i za tetku. Za svou i její pitomost. Za to, že tak snadno podlehla a uvěřila. Do háje, vždyť všemu, všemu, všemu uvěřila! Bezmezně a do puntíku! Ona! Chytrá, hubatá, otrkaná Staza! A navzdory svému fištrónu už podruhé komusi skočila na špek. Nejprve gizdovi Ervínovi a poté tetce a spiritům. Tolik měsíců účinkovat v podělané komedii o *mechanickém médiu mluvícím*. Soužit se, potit, slábnout, hubnout, nervově se zhroutit. Téměř se zcvoknout! A proč? Kvůli čemu?

Ani se neměla komu s tou zašmodrchanou historií svěřit. Vyzpovídat se, kát se, odčinit vinu, dojít milosti. Bod po bodu vypovědět, jak se ta habaďůra semlela. Jak k tomu došlo. Jak obelhala samu sebe. Snad akorát Vincek by ji ochotně vyslechl. Pochopil. Zachechtal se. Odpustil. Avšak na to ještě Staza nesebrala dost kuráže. Ještě se neotřepala ze svého neuvěřitelného odhalení. Z toho blesku, který jí šlehl mozkiem, jakmile na plátně

v chrámu Spasitele uzřela vznášejícího se anděla. Anděla, který se podobal její matce. Matce, na jejíž obličej si Staza nevzpomínala, a přesto ji ihned poznala ve přeludné záři u ševce Chládků: překrásnou rozevlátou bytost usmívající se na ni z fosforeskujícího příšeří. Ne, ani na vteřinku tehdy nezapochoybovala, že skutečně hledí na svou matku.

A skutečně, skutečně, skutečně si nepamatovala nic z toho, co sdělovala při seancích jakožto *médium mluvící*. V hlavě neproniknutelnou, všepohlcující temnotu. Teprve doma od tetky se dozvíдалa, co bylo v transu vyjeveno ústy Stazy – prostřednice. Co řekla kruhu uštěkaná Johana Pieczková, co pravila odvážná Majdaléna bojující v husitském vojsku, co nešťastná schovanka Kateřina, co mladý malíř, co mnich Řehoř, co Havlíček, co Němcová, co ušlechtilá inteligence Erias z planety Síríus...

Ano, teprve doma seznala, co kruhu oznámila Staza Johana Pieczková, ta *ohratá*, zapuzená Staza tesknící po ztraceném snoubenci, ta roztržitá Staza, jež si znovu a znovu pročetla patnáct Ervínových dopisů, a až nyní, až nyní si ve třináctém z nich všimla jedné klíčové věty *o nějakém jelenovi!* O nějakém krajanu Antonínu Jelenovi, za kterým se Ervín hodlal vypravit do Chicaga, nicméně nakonec si to dle posledního psaní rozmyslel.

Ano, teprve doma seznala, co kruhu vyštěkala Staza-Johana Pieczková. A co pravila odvážná Staza-Majdaléna snící o mužské svobodě, o mužském právu bit se za vlastní osud. A co děla nešťastná schovanka Staza-Kateřina, od dětství závislá na potrhle tetce a od třinácti povinně vyhlízející spásného ženicha. Co potulná mniška Staza a co svatá Staza z Assisi: Staza volná jako ptactvo nebeské, skromná a nic nepotřebující, nic nežádající, nikomu zavázaná... Co čtenářka Staza obdivující Havlíčka a Němcovou... Co malířka Staza bažící po barvách, po květinách, po krajinách, po kráse... A co Staza vesmírná, Staza kosmická, Staza, jež z dusivé uhelné propasti toužila vzlétnout až k planetě Síríus –

Pořád Staza, jenom Staza, nikdo jiný nežli Staza! V každém z těch duchů vždycky nějaký díl Stazy. Stazy upřímné lhářky. Stazy nevinné podvodnice. Stazy, která oklamala samu sebe.

A přece cosi zůstalo! Cosi pravdivého, nevyvratitelného, průkazného: její obrazy. To, co Staza nakreslila, poněvadž to před sebou zřetelně *viděla!* *Viděla, slyšela, hmatala, cítila.* – Ano, nepopírá, přikyvuje, souhlasí: všechno byl omyl, všechno byla šalba, nedorozumění, balamucení, blouznění, bláznění, ano, přiznává, uznává, doznává: všechno, všechno, všechno... Pouze její obrazy nikoliv! Její obrazy jsou ryzí a pravé a přesné. A ten podivuhodný svět lesů, močálů a třpytivých vážek někde určitě existuje. Na které si planetě vzdálené miliony a miliony roků.

Existuje! věděla Staza skálopevně. Na které si planetě! Kdesi! Tam!

A toto radostné vědomí ji zbavovalo ponižující hanby a skýtalo jí naději a sílu.

...

Pšiakrevcholera! opřel se Vincek utahaně hřbetem o prosáklou stěnu a tupě se zakoukal na nízký strop. Aspoň na chvíli natáhnout rozbolavělé hnáty v okovaných baganech a uvolnit odřené pracky. Ze svážné k němu dolehl rachot naloženého huntu, bržděného tělem vozače, a vtom Vincek zachytil třaslavé zachvění masivu: štus za hřbetem se mírně zakolísal a ve firtu nad hlavou jako by zaprašťelo... Mžikem ve střehu: Františ!

Ale vše již opět pevné a strnulé. Ještě pár vyčkávavých vteřin a znovu Františovo mechanické buch-buch, buch-buch... A shora, z boku, zezadu hned ostatní tušené zvuky a pohyby, zvuky a pohyby... Vrtací stroje, sbíjecí kladiva, šramačky, havíři, koníci, řinčící voje vozíků... Hřmot, dunění, třískání, tepání, pískání. Pendlující klece zdviže a fičivé ozvěny nárazišť. Čvachtající kaluže a crčící inkoustové potůčky: podzemní znoj, sajrajt, slizury...

Černá hora do nejhlubších hlubin provrtaná šachtami, tunely, štolami a kobkami; do nejhlubších hlubin vyztužená dřevem a železem, zaklíněná sloupy a traverzami, podepřená stojkami a trámy, prošíta pražci a kolejemi. Temnota chabě prošpikovaná řídkými šňurami žárovek a důlními lampami horníků. Patro po patře, stále níž a níž, stále blíže a blíže k jedovatě vydechujícímu podsvětí. A nade vším někde ve výšinách, někde nad pekelnou jámou vztyčená kostnatá těžní věž a šedivá, olověná obloha, po které nekonečně plují hltavé žraločí vagonky –

Robit! klekl si Vincek zpět do mokrého marastu a několikrát vztekle švihl kladivem do ukousnuté zdi, umouněný trhan v špinavých havirščokach a s orvanou magerkou; na kolenou kožené skury nacucané blátem a na prsou zavěšený benzinový kahan, buch-buch-buch... A vtom ho odštípnutý kámen trefil do stehna: hravé plesknutí, jako by nezbedný šutřík chtěl na sebe schválně upozornit, rarášek prohnaný; a Vincek k němu kdoví proč naklonil lampu – a vida! A helemese! A zase jeden! Vroubkovaný otisk! Vytlačená stopa po listu pravěké kapradiny. Pohladit reliéf a všoupnout uhlík do kapsy – opět bude mít co ukázat Staze. Věnuje to Staze, komu jinému. Svě nejdražší, nejmilovanější, nejlepší, nejlíbeznější, nejhoroucnější... Svě Staze, která nejspíš včil u tetky zametá čerstvý sníh na zavátém dvorku: celou noc se na zapopelené město sypaly jiskřivé, chundelaté vločky, a když Vincek za kuropění klouzal na šichtu, všecko bylo zázračně černobílé, všecko bylo černobílé jako Stazina mléčná tvář orámovaná havraními vlasy –

Stazina tvář, přivřel Vincek oči... Přivřít oči, aby si ji co nejlépe uměl představit – na chvíličku pohroužený do ráje, v němž se k němu něžně skláněla a vinula a tiskla a tulila; křehká, hebká a poddajná, a její ústa cosi vzápětí horce zašeptala do Vinckova ucha, cosi bláznivého a nezvratného, cosi navěky, cosi navždy –

Ano, odpověděl jí Vincek, ano, ano, ano! Já taky, já taky, já taky... A v tom vesmírném šepotu a kosmickém vzdychání už ani nezaslechl hluché puknutí a zemětřesné zahřmění, už ani nespátřil valící se noční lavinu, už ani nepocítil drtivý úder černého obra, už ani nezaznamenal ničivé dupnutí skalnaté paty.

Ničivé dupnutí skalnaté paty, která ho v sekundě zašlápla do temnot jako nicotného mravence.

...

Kapradí? zarazila se Staza –

Jeden utržený zelený lupen. Jeden velký svěží zelený lupen ležící na zasněženém dvorku u prahu zadních dveří. Bůhví jak se sem dostal. Překvapivě, nevysvětlitelně, odnikud...

Kapradí? podivila se Staza. Načež se rozmáchla proutěným koštětem a energicky začala zametat naducané závěje.

...

Koncem února, tři měsíce po Vinckově smrti, zaklepal na vrata tetčina domu pošťák s objemným brífem z Ameriky.

Ztracený ženich Ervín prosil nevěstu Stazu o odpuštění a popisoval, co se s ním dělo v posledním roce a půl.

Takže: po předloňských žních mu Václav Skřivánek, s nímž společně hospodařil na farmě 40 mil od Manitowocu, vyplatit větší část vloženého podílu a Ervín se vydal do Chicaga za krajanem Antonínem Jelenem, hodlaje připojit svůj kapitál k Jelenovu obchodu se železářským zbožím plus provádět při kšeftu i klempířské řemeslo. Hnedka v zimě ho však srazil na kolena jakýsi vleklý, vysilující neduh a podnikání muselo jít bokem. Navíc v tom kvasícím Chicagu všude klempířů jako máku a Ervín pořád na hromadě: kašel, slabost, horkost, závratě; stěží se protloukal, a proto Staze vůbec nepsal – a o čem by jí asi taky mohl psát, že ano?! O neúspěších, o stesku, o marodění? Přesvědčen, že má souchotě jako nebožka máma a že bude stejně brzy na prkně. Leč do jara se vykurýroval z nejhoršího a hajdy z prokletého Chicaga zpátky do Wisconsinu, 30 mil od Watertownu, tentokrát na farmu k Tomáši Jelenovi, mladšímu bratru Antonína Jelena. Lopotil se na polích a k tomu si opět přibrál i klempířské zakázky. Úroda byla solidní, a tak přikoupili dalších dvacet akrů půdy, jelikož země je tu náramně laciná. Anglicky již hovoří obstojně a rozumí skoro všemu. A hlavně je svobodář, freethinker: kostely i pátery poslal ke všem rohatým, zbavil se ostravského smradu a rakouských špiclů; je zase jako řípa, zdatně cvičí v místním Sokole a přispívá na veřejnou školu. A nyní se mu daří natolik dobře, že si zrovna pořídil vlastní pozemky. Tomáš mu něco půjčil a Ervín se stal majitelem šedesáti akrů, 15 mil od Portage City (plná adresa uvedena níže), a tak Staze oznamuje, že už se z Ameriky do otčiny nevrátí, že už se zde usadil natrvalo a že na ni stále nemůže zapomenout, že chápe, že ona má určitě dávno jiného, a kdo by se jí divil, po třech a půl letech odloučení a po roce a půl mlčení, určitě má někoho jiného, ale kdyby snad ne, kdyby ne, at' tedy ví, že on, Ervín, na ni věrně čeká na své nové farmě 15 mil od Portage City, čeká na ni a miluje ji a doufá a věří a prosí. A pro jistotu se již předem zkontaktoval s českým jednatelem akciové plavební společnosti Severoněmecký Lloyd v Brémách. A pokud bude Staza souhlasit, nechť se bez meškání obrátí na spolehlivého

vystěhovaleckého agenta (jméno a adresa uvedeny níže) a necht' pak zažádá rakouské úřady o vystěhovalecký pas do Severní Ameriky. A zmíněný agent už vše do puntíku vybaví a Ervín vše do centíku zaplatí, jízdu z Prahy do Brém po dráze třetí třídou plus přeplavní lístek z Brém do Baltimoru plus dopravu po železnici z Baltimoru přes Ohio do Chicaga a odtud do Milwaukee, kde by ji osobně vyzvedl, celkem tedy asi 50 dolarů v papírech. A z Milwaukee by se již spolu pohodlně přesunuli do Portage a... a... a...

A k tomu obsažnému líbesbrífů ještě přiložil fotografii svého domu: dřevěné stavení z bíle natřených latěk; nahoře pod sedlovou střechou okno obytného podkroví, v přízemí tři okna se širokou verandou, vlevo nižší boční křídlo a po obou stranách dva komíny. U levého rohu budovy k vidění holý strom a konstrukce jakési věžičky s větrnou vrtulí, u pravého rohu železný zemědělský stroj a světlý koník zapřažený do kárky. Kolem dokola rozježděná, asi rozmoklá hlína a v popředí tři pózující figurky s titěrnými flíčky obličejů: tučná matrona v tmavé peleríně a dva prostovlasí muži v tmavých havelocích. A na zadní stranu snímku Ervín doplnil tužkou: *Můj dům. Já s Tomášem Jelenem a jeho matkou.* – A Staza zaboha nedokázala uhádnout, který z těch dvou chlapíků je vlastně Ervín Pieczka a který Tomáš Jelen.

Gizd a zasraněc! rozplakala se tetka Mařka, když jí Staza opakovaně nahlas přečetla vybrané pasáže z Ervínova dopisu a dala k prozkoumání foto Ervínovy nemovitosti.

Gizd a zasraněc! rozplakala se tetka Mařka, poněvadž s takovouhle podlostí osudu nepočítala ani v těch nejmůrovatějších snech. *Zasraněc, zasraněc, zasraněc!* Zprvu se na děvuchu sprostě vyflákne – a teď si najednou po letech uráčí vzpomenout a chtěl by ji mermomocí odvléct do Ameriky. Teď ji srdceryvně přemlouvá a láká a slibuje, teď se medově vtírá a lísá a vrká... Ale co bude s ní? Co se stane se starou, kulhavou, astmatickou tetkou, když ji Staza opustí?! Když navždy odpádluje kamsi do prerie k indiánům a nechá tady Mařku samotnou, chorlavou, chrchlavou, bez pomoci?!

Gizd a zasraněc! plakala tetka Mařka a Staza plakala s ní. Bylo rozhodnuto.

...

Tolik záležitostí se muselo zařídit, obstarat, připravit, dát do pořádku. Spojit se s jednatelem plavební společnosti Severoněmecký Lloyd, zažádat o vystěhovalecký pas, nachystat prádlo, šatstvo a bagáž na pouť do Nového světa. Každý ze známých a přátel Staze něco přinesl: od velkorysých Chládkových obdržela prezentem nové kožené šněrovací botky se zvlášť festovnými podrážkami; od dozorcové Ulrichové zachovalou cestovní brašnu z goblénového sukna, od hokynářky Bendové černé vlněné punčochy a láhev žaludečního likéru proti nevolnosti, choť zlatníka z Nádražní třídy dala Staze gratis opravit Ervínův přetržený stříbrný řetízek; Stazin polovlastní dvanáctiletý bratr

Láďa jí vrazil celičký cukrový špalek na cumláni; a Vinckova sestra Terka věnovala Staze černý krajkový šál, kterým ji předtím na bratrův funus obdarovala ochrnutá milostpaní.

Děkuju, objala Staza Terku, nemajíc odvahu šál odmítnout. Ano, odveze si ho s sebou do daleké Ameriky a nikdy si ho nepřehodí přes ramena, tu smuteční památeční černou krajku, jež v prosinci vyprovázela Vinckovu rakev a povlávala v mrazivém, štiplavém vichru. Když spouštěli truhlu do země, zběsile se rozchumelilo, bílá metelice v černém městě, černá a bílá, černá a bílá, a onoho truchlivého večera po pohřbu Staza jako každý pátek kreslila v kuchyni stromy a močál a býlí a vážky, poprvé přepychovými barevnými tužkami, poprvé zeleně, modře, žlutě, hnědě i červeně, kreslila úchvatný bujný, divoký hvozd, o kterém Vinckovi nikdy neřekla a ve kterém by se mu tolik líbilo, ach bože, spočíval by v šťavnatém, nastlaném kapradí a poslouchal by veselý výskot roztodivných tvorů, řev, vřískot, zurčení, pištění... Slunce by k němu probleskovalo skrz legrační malé koruny; teplý, vlhký vítr by čeřil brčálovou olejnatou hladinu a pohádkoví trojocí draci by se lenivě vyhřívali na ostrůvcích v bažině. A Staza by ležela v kapradí s ním, s Vinckem, leželi by tam spolu v kapradí, nazí a čistí, jen oni dva, jen oni dva, šťastní, volní, sami...

Té noci po pohřbu si přála, aby za ní přišel. Aby se jí zjevil jeho osvobozený duch, jeho podoba vtisknutá do astrálního těla, zoufale se za to modlila a zoufale toužila znovu, znovu, znovu *uvěřit!* Přivolat ho k sobě a mluvit s ním, neboť v oné chvíli měl ještě nejsilněji prahnout po návratu – dosud připoután a puzen a váben k tomuto místu, ke své mrtvé hmotné schránce a ke své živé naříkající Staze; v oné chvíli měl ještě nejvíce lačnit po setkání se svou zdrcenou, žadonící láskou...

Avšak bezvěrec Vincek nepřišel. Nepřišel, nepřišel, nepřišel, protože *všechno* byla lež a *všechno* bylo mámení; všechno byly výmysly, žal, blouznění, šílení, všechno byl klam, přání, iluze, *nic než smrt; duše umírají s tělem* –

A možná, možná, zažebrounila Staza, možná že umírají až po těle, možná že ještě tady někde přetrvávají, kratičce, okamžik, tisíc vteřin, možná že tisíc vteřin *potom* z nás ještě cosi přežívá a žhne a září a *hledá*...

Možná ještě tisíc vteřin, alespoň tisíc vteřin, pouhých tisíc vteřin, ne víc než tisíc vteřin... Než je po všem...

A tak Staza jen tiše a hořce sténala ve tmě, v sevřené dlani stříbrnou brož s chladným mléčným kamenem, tu jedinou věc, která jí po Vinckovi zůstala.

...

Brož po Vinckovi.

Dva týdny ji nosila od rána do večera a v noci s ní spávala, majíc ji přibodnutou nad hlavou na polštáři. Brož na šatech, brož na halence, brož na domácích hadřících a vyrudlých zástěrách. Brož nejen při kreslení, ale také při šití, při nakupování, při obchůzkách, při poklizení, při vaření, při krmení králíků, slepic, kozy, bravka...

Brož při odhánění mlsného kocoura Fridolína a při přebírání konvičky od mlékaře Hadraby, jehož vozíček s tažným psem Fanoušem stavěl ráno u dveří akorát kvůli Staze, kvůli té děvůše paskudne, co zvykaně ohrnovala nos nad poctivým domácím kozím mlíkem! *Hlad, bídu a červené vši na tebe!* pohoršovala se tetka Mařka nad neteřinou rozmařilostí. Jazyček zhýčkaný a po baráku se ponevívá ověšená šmuky!

Dva týdny neudělala Staza bez brože ani krok. Nemohla se od ní odloučit. Až ji kteréhosi jitra musela špatně připnout k oděvu a brož najednou žbluňkla do škopku při mytí nádobí.

Pšíakrevcholera!

Šupem vylovit klenot z mastné lázně a láskyplně oprat, osušit, vyleštit – ach Vincku, Vincku, Vincku! A vroucně políbit mléčný kámen s prosbou o odpuštění.

Od oné varovné události Staza opět ukrývala šperk v zelené sametové etuji a brala si jej na sebe pouze třikrát týdně, v úterý, v pátek a v neděli večer, vždy od osmi do půlnoci.

Zamknout stavení, rozsvítit žárovku v kuchyni, semknout víčka, soustředit se, uchopit tužku a začít –

...

Počátkem května Anastázie Machová, švadlena, dvacetiletá, svobodná, bytem v Moravské Ostravě, obdržela od rakouských úřadů vystěhovalecký pas do Severní Ameriky. Vybavena patřičnými instrukcemi, cestovními lístky a dvěma zavazadly (proutěným kufříkem a goblénovou kabelou), mohla se směle vydat do Nového světa za snoubencem Ervínem.

Opravdu nechtěla, aby ji na Bahnhof vyprovázelo tolik lidí, nicméně nakonec se na peroně shromáždili téměř v plném počtu. V čele samozřejmě posmrkávající tetka Mařka; dále kamarádka Terka, manželé Chládkovi, dozorcová Ulrichová se synem Pepou, hokynářka Bendová, Stazin polovlastní bratr Láďa se svými třemi malými sestrami Růžou, Ankou a Bětkou, ba přivalila se rovněž Stazina macecha Fanka, jako obvykle bečivě bědující a opět těhotně pupkatá. – Od druhého odvodění žila Fanka na hromádce s koktavým Lojzou, nádeníkem ze štálverku, a Staza v duchu naposledy poděkovala tetce Maře, že se jí před devíti roky, hnedka po tátově skonu, nezištně ujala a vymanila ji z macešiny hajdalácké péče.

Dvanáct příbuzných a přátel loučilo se tedy se Stazou na špinavém, škaredém, nerudném přívozkém nádraží Severní dráhy Ferdinandovy. Záplava chaosu, rozčilení, dojetí, objímání, rad a výkřiků, načež se Staza jako opilá vymotala ze štěbetajícího klubka a mráкотně nastoupila do kupé třetí třídy. A hned vzápětí třískání zavíraných dvířek a velitelský hvizd píšťaly. Lokomotiva výhrůžně zahoukala a sopečně zabafala, kola zaržála, vagony se zachvěly a vlak se s hlomozem těžkopádně rozjel. Sotva se hejno na nástupišti splašeně rozmávalo, kvílící vozy nabraly rychlost a za okamžik již tetka Mařka a ostatní důvěrně známé tváře navždy odlétly do Staziny minulosti.

...

Tři dny poté, co se tklivě rozžehkala s neteří, přinesla tetka Mařka na nedělní seanci k Chládkovým třiapadesát kreseb, jež Staza zrobila od poloviny loňského srpna do počátku letošního května. Třiapadesát obrazů černobílých i barevných. Poprvé tak Mařka zpupně předvedla veřejnosti excelentní dílo *média kreslicího*. – Staza jí to sice výslovně nedovolila, avšak ani výslovně nezakázala, jelikož ponechala tetce na památku veškeré své výtvary a vzala si s sebou do Ameriky pouze jediný: ten, na kterém počala pracovat onoho truchlivého prosincového večera po Vinckově funusu.

Médijní obrazy vyrazily spiritistům dech. S posvátnou úctou prohlédli si celou drahocennou kolekci kus po kuse. Po tříhodinové euforické diskusi shodli se posléze na tom, že se jedná o zachycení podivuhodné přírody na Jupiteru. Sextán Josef Ulrich navíc moudře navrhl, aby dali sbírku posoudit jeho třídnímu profesoru Wolfovi, který ve volném čase maloval olejem lesní krajinky a květinová zátiší. *Není nad názor odborníka!* argumentoval Pepa Ulrich a tetka Mařka s ním bezvýhradně souhlasila.

...

Nestačila vstřebávat řítící se dojmy. Neustálé dunění kolejí a klátivé natřásání na sedadlech. Za dvacet let života se Staza dokodrcala nejdále do Opavy, a to předloni na svatbu švidraté sestřenice Amály: příjemný výlet za revírní humna, hodinu po železnici tam a hodinu zpátky. Leč nyní pádila dny a noci, dny a noci až kamsi k Severnímu moři, až kamsi do Brém, do Brém a pak ještě dál a dál a dál, přes Atlantik a americký kontinent. Za okénky svištěcí, zvonící, řinčící stanice, města, mosty, tunely, náspy, řeky, pole, bory... Vrchovinou a rovinou, rovinou a vrchovinou, rovinou a rovinou... Dřepěla soustředěně jako na vachtě a napětím skoro oněměla, křečovitě se držíc mlčenlivého stádečka vystěhovalců, které zorganizoval a spojil ostřílený přeplavní agent Jedlička.

V Americe, tam je blaze, teče pivo po podlaze, v Americe jsou akáty, rostou na nich cerbuláty, zahalekal furiantsky vyzáblý mladík s kostkovanou čapkou, ale ostatní harcovníci se jen stísněně ošili; každý sám se svým strachem i svou odvahou, každý na vlastní pěst a na vlastní risk, už bylo rozhodnuto, už se nedalo couvnout, už uháněli vstříc brémskému portu a poštovní lodi jménem Ohio, vstříc času, vstříc osudu, vstříc budoucnosti... A Staza nervozitou takřka nejedla, nepila, nespala. Kymáčet se, klímat, dřímat, věřit, střežnout, alarmovat. A pak ztuhlá a rozlámaná kráčet s vandrovníky po nekonečném molu, zmoženě vlekouc svá zavazadla a vykuleně lokajíc ten cizí, panovačný, širý pach: hnílobu, dehet, sůl, rybinu, vítr, dálku... Kristepane, jen se teď neztratit! Jenom teď nezabloudit mezi hrnouchy se davy a hřmotícími povozy, mezi obřími bachratými šífy, zlověstně

trčícími na sivých vlnách – ještě ji napadlo, že by se mohla zvrtnout na patě a zbaběle utéct pryč, leč kam, kudy, jak...? Takhle sama... sama... sama...

A již jako ve snu mechanicky klopýtala po šikmém vrzajícím můstku, vzhůru na kterousi z těch ohromných, pyšných parolodí, za sebou sotva kousíček trasy a před sebou celý číhající oceán, celý oceán, rudě žhnoucí v roztaveném podvečerním slunci... Sírěna přeřízla skřeky racků a Staza na palubě po chvíli s úžasem zpozorovala, že se onen neforemný, neohrabaný kolos skutečně pohnul, že je skutečně odvlékán po rejdě, že se skutečně vzdaluje od kamenné masy přístavu, od špičatých siluet domů, hrází, stožárů, jeřábů, korábů... A pevnina se jí před očima vytrvale zplošťovala a zmenšovala a šedla a modrala a modrala, až se beze stopy rozpustila na rozmáchlém oblouku obzoru. Ach, ponořila se za horizont ještě dříve, než se úplně setmělo a než tam kdesi na krajíčku světa v Bremerhavenu žlutě zamžikala první rozsvícená okna.

Téže noci se hladina rozzlobeně rozkomíhala a do hodiny se již zuřivě vzpínala a propadala, vzpínala se a propadala a pohazovala si s ocelovým Ohiem jako s dětskou kocábečkou z březové kůry. Staza se polosedíc utýraně přidržovala úzké, kácející se palandy a každou chvíli zvracela do otlučeného plechového kbelíku. K večeři pozřela talíř fazolí se skývou chleba a menáž zapila hořkou černou lurou, nechutnou a zatuchlou, a teď v bouři ten blaf dávila a dávila a dávila, žaludek vyrajbovaný jako po týdenním půstu, a přesto se jí vnitřnosti furt ještě vzpouzely a vzpíraly a obracely se naruby, blinkala před ženskými a ani se nežinýrovala; skoro všechny žalostně vrhly a morově čpěly zvratky, a tak to trvalo tři noci a tři dny.

Vody řádily jak d'asové a Staza čekala na krutou smrt; bídně pojde na mořskou nemoc nebo se utopí v ryčící vichřici, zahyne v rozsápaném vraku a její mršinu slupnou dravé ryby. A když už se následujícího podvečera jistojistě blížila zubatá, rozhostil se znenadání klid. Tvrdá pryčna zakotvila pevně na místě a Staza se posléze přinutila spolykat zbytek tvarohového koláče od tetky Mařky a vyzunknout hrnek studeného, trpkého, slámového čaje. A poté po mnoha dnech usnula, ubitá, vykuchaná, vydrancovaná. Spát!

Spát dvanáct hodin až do svítání a po probuzení se v umývárně dát ruče do glancu, obléci se do čistých pomačkaných bavlněných šatů a vyjít na palubní promenádu třetí třídy, uprchnout z kyselého, zapařeného čuchu a nadýchat se čirého, průzračného povětří.

Zdárně vyklouzla z kajuty, aniž vyrušila některou z vyčerpaně chrupajících pasažérek. Ohleduplně se odplížila jako myška, prozřetelně si berouc s sebou své poklady: trošičku peněz v maličké pompádúrce, kterou nesundávala ze zápěstí, a stříbrný řetízek s medailonkem od Ervína a stříbrnou brož od Vincka: vylovit klenoty z úkrytu a navěsit na sebe, aby je měla pod dozorem.

Prošpacírovala se po sáhodlouhém šifu sem a tam a pak se opřela o zábradlí a koukala na běžící vodní pláň, poprvé od počátku cesty pokojná a poprvé bez obav, poprvé vnímajíc moře v jeho bezbřehé, úchvatné, božské velkoleposti – všeobjímající kolébavou plochu, nad níž právě slavnostně stoupalo slunce, ach, tolik jasu, tolik jasu, tolik jasu –

Tolik jasu! chtělo se Staze křičet nadšením, opřená o žbrlení a čelící oslnivé, oslepivé, opojné záři. Nikde nikdo. Pouze ona a moře a nebesa. Oheň a voda, oheň a voda, oheň a voda... A vtom kdosi osaměle prorážoval za jejími zády – a Staza se po něm ohlédla s výrazem tak blaženým, že se na oplátku musel usmát stejně blaženě, nějaký svalnatec námořník s modrýma očima, s modrýma očima v osmahlé tváři.

Tolik jasu! chtělo se jí křičet nadšením, poněvadž ještě nikdy neviděla takové slunce a takové světlo, a tu si teprve uvědomila palčivou bolest na hrudní kosti, ledový střežyl, jenž se přes látku šatů vbodával stále neúprosněji do její kůže; zapíchnuté arktické ostří, které tentokrát proniklo do smyslů tak silně a prudce, jako by mléčné oko v slunci zešílelo a explodovalo samou hltavostí; jako by tryskem nasávalo ten marnotratný svit a třpyt a teplo a plamen, s každou sekundou slunečního žáru mrazivější a mrazivější...

A než se uštknutá Staza stihla vzpamatovat a zvednout strnulé ruce k obraně, cosi se s broží stalo, cosi se stalo – snad se zledovatělý kámen chladem smrskl či snad popraskala stříbrná korunka, cosi se přihodilo, a již se perleťový valounek uvolnil ze stříbrných pout a nezadržitelně padal dolů do oceánu, s cvrnknutím lehce odskočil od zábradlí a vzápětí hladce prořal blyštivou hladinu, bezbarvý, matný a nicotný, že ho Staza z té výšky ani nerozeznala zrakem, neslyšně žbluňkl do Atlantiku a pak pomaloučku klesal a klesal a klesal... Klesal mezi řasami, medúzami, rybami, hlavonožci, škeblemi, polypy, útesy... Plavně kroužil a plachtil a tančil, níž a níž, hloub a hloub, blíž a blíž k bahnitému, temnému, černému podsvětí –

Konec! pochopila Staza. Tohle byl konec. Konec, po kterém se již nikdy nelze otočit na patě a vrátit někam zpátky. Zнала řadu konců, znala, cítila, nesla je v sobě, avšak teprve tímto koncem se završil řetěz konců předchozích. Konec zatímních konců. Konec jejího dosavadního života a konec její lásky k Vinckovi. Konec, jímž se uzavřel první konečný kruh. Onen prázdný stříbrný prsteneček, pod nímž se měla již navždy skrývat oválná modravá skvrnka. Sinavá stopa na pleti, podobná jizvičce po zarostlém uhlí.

...

Počátkem června roku 1901, v době, kdy Staza doplouvala na parolodi Ohio k cílovému Baltimoru, metelil sextán Josef Ulrich ulicemi Moravské Ostravy, pod paží svíraje desky se Stazinými kresbami a ochmýřené líce maje zruměnělé vzrušením. Kvačil k tetce Mařce se senzační novinou.

Paní Michálková, spustil překotně, sotva před ním otevřela vrata, a bez vyzvání se vhrnul do baráku. A potom to ze sebe vysypal pěkně popořádku. Takže: v pondělí po skončení vyučování si sextán Ulrich vyžádal audienci u svého třídního profesora Wolfa. Navštívil ho ve školním kabinetě a ukázal mu Staziny výtvary. Pan profesor Wolf dílka velmi vřele pochválil: originalitu námětu, preciznost provedení, kompozici i barevnost. Vytkl jim jenom jedině, a sice přílišné ovlivnění slohem zvaným Modern Style alias Art Nouveau – ti britští nadutci si snad myslí, že jim patří Welt i s Kunstem! A Francouzi se po nich opičí! Jenže kampak s tímhle na gruntovní akademickou mnichovskou malbu!

Leč nyní to hlavní! Právě když pan profesor Wolf (navzdory škraloupu Modern Stylu) příznivě hodnotil Staziny kreace, vstoupil náhodou do jeho kabinetu pan profesor Dworzaczek, vyučující na gymnáziu přírodovědu. A pan profesor Dworzaczek ze zvědavosti rovněž mrkl na posuzované pastely. Mrkl – a zůstal štajf. *Donnerwetter!* zvolal šokovaně, *odkud to mají, Ulrichu, kde to sebrali?*

A následovalo dotazování a vyslýchání a vyzvídání – ne, žádné strachy, o spiritismu Pepa ani necekl, tůdle! Prostě: následovalo vysvětlování, divení a nevěřící vrtění hlavou, následovalo porovnávání s ilustracemi v tlustých bichlích a s fotky v odborných časopisech. Načež si ty kresby pan profesor Dworzaczek od sextána Ulricha na tři dny vypůjčil, aby je důkladně prostudoval, a proto je Pepa s omluvami vrací až teď, *ale paní Michálková! Víte, co na nich vlastně je?*

Moment! Okamžiček! Tady! – Tady to má Pepa na seznamu akurátně vypsané a očíslované přímo od pana profesora Dworzaczka: spoustu rostlinstva a živočišstva prý nebyl schopen určit, avšak mnohé dokázal označit zcela přesně, byť jsou jejich vyobrazení dosti ornamentální a dekorativně pojatá. Nicméně nemůže být pochyb, že černobílý obrázek číslo tři znázorňuje karbonskou stromovitou plavuň druhu *Lepidodendron aculeatum*. Rostliny na čísle pět jsou *Dactylothea plumosa* a *Callipteris conferta*. Číslo osm představuje nádhernou karbonskou mnohonožku *Euphoberia hystrix*, již nedávno objevil v nýřanském uhlí jakýsi proslulý pan profesor Antonín Frič. Na čísle devět je praváčka rodu *Meganeura*. Obluda na čísle třináct je mohutný dravý obojživelník *Eryops*, který žil v karbonu a permu. Na čísle dvacet jedna je zase zubatý obojživelník *Anthracosaurus russeli* a na čísle dvacet dva krytylebec rodu *Diplovertebron*. Et cetera et cetera...

Summa summarum: na třiapadesáti kresbách pan profesor Dworzaczek bezpečně identifikoval sedmadvacet exemplářů karbonských rostlin a osmnáct karbonských živočichů, a je mu naprostou záhadou, kde k tomu Staza probůh přišla, k té vědecké znalosti a detailní výstižnosti, a pan profesor Dworzaczek je z toho absolutně vyvedený z míry, totálně paf a hyn a perplex, ba dokonce, dokonce je ochoten připustit i kacířskou tezi, že také

ostatní zakreslené vzorky flory a fauny odpovídají nějaké, doposud neodhalené a neprobádané, karbonské realitě, a tudíž –

Jezusky dobrý! zalomila rukama tetka Mařka a pokoušel se o ni záchvat dušnosti, *jezusky dobrý!* O čem to ten Pepa mele? Z krupobití názvů v makovici akorát motolici a srdce jako ve svěráku, jak má chuděra bába rozumět takovým zatrachtilým latinským učenostem.

Josef! přerušila tetka Mařka informační příval a sípavě nabrala dech. *Josef, a kde ten Karbon vůbec leží?* – Hernajs, dodneška o takové zemi nikdy neslyšela. – *Je to od nás hodně daleko?*

Daleko...?

A sextán Ulrich se zajíkl, zarazil, zmlkl a vzápětí znachověl na nejvyšší stupeň brunátnosti. *Daleko?* vydechl nábožně. *Mein Gott, paní Michálková, moc a moc daleko. Asi tak 300 až 360 milionů roků, paní Michálková. 360 milionů roků! Karbon patřil do mladších prvohor!*

A vynasnažil se jí tento děsivý fakt objasnit co nejšetrněji.

...

Příšerná noc!

Tetka Mařka se zlinýrovala trojnásobnou dávkou kozlíkových kapek a oblbujícím bylinkovým thé, a beztak nezachrápala a nezachrápala a nezachrápala. Nervy drnčící jako přetažené struny a krev cukavě bubnující do uší. Pendlovky odbily půl třetí, a ona ještě nezamhouřila oko. Pot, kuckání, dušnost, srdeční záškuby. Pootevřeným oknem se k ní zvenku plazil d'ábelský sirný puch a dotíral hříšný rambajs z Velké ulice.

Musí co nejdříve napsat list Staze do Ameriky. Musí jí napsat veledůležitý list *o karbonu*. Kristovanoho, jak ale onu otřesnou věc správně sesumírovat na papír? Jak to *lidsky* podat? A třeba to Staza ví! blesklo náhle tetce Mařce. Třeba o karbonu ví! A třeba právě proto tak tvrdošijně držela pysk a nechtěla nikomu nic říct. A začalo to tenkrát na seanci, když ji posedl duch z Jupiteru. Pardon, z karbonu. Duch z karbonu, jenž se potuloval transcendentnem 360 milionů let. Jo, 360 milionů roků se údajně ten nešťastný duch musel ploužit kosmem. *360 milionů let!* zakňučela tetka Mařka. Hrůza! Hrůza! Hrůza hrůzoucí!

360 milionů let se ten boračisko duch musel imervére vtělovat a vyvtělovat, vtělovat a vyvtělovat, vtělovat a vyvtělovat, a přesto nedosáhl své konečné výstupní stanice a nevyprostil se ze jha tělesnosti! Ani po 360 milionech roků se neuspěl *očistit* a *osvobodit!* Ani po 360 milionech roků nedoputoval do nejvyšší sféry a nesplynul navěky s Bohem.

Ne, ani po 360 milionech roků! – Jelikož kdyby splynul s Bohem, kdyby se dostrachal k oné předurčené metě, která je smyslem veškerého žití, kdyby tomu tak doopravdy bylo, nikdy, nikdy, nikdy by ho žádný okultista nedokázal přivolat na seanci! Vždyť jen vzácně se podařilo spojení s duchy *dokonalými*. S duchy, jež se už ocitli blíže *Pánu* nežli lidem a těšili se naprosté

blaženosti. A duchové ještě vyšší a *Pánu* ještě bližší? Ne, tací se spiritistům zásadně nezjevovali. Tací byli *nedosažitelní!*

360 milionů roků! úpěla tetka Mařka. A to vesmírné numero jí mordovalo mozek jako buchar a sráželo ji na samo dno pekel. Poněvadž 360 milionů roků znamenalo konec každé naděje. Konec každičké šance na rajske Štěstí. Do pěruna, kdo by stál o podobnou bezvýchodnou, trýznivou, zasranou *nesmrtelnost?!*

Já ne! škytla Mařka a hrdlo se jí stáhlo křečí. Chtěla polknout a znovu se nadechnout, chtěla polknout, avšak smyčka svalů se jí škrtivě zadržla kolem krku; bim bam, začaly pendlovky odpočítávat třetí s půlnoci, bim bam, bim bam, a vtom stisk povolil a Mařka si slastně odfoukla.

Slastně si odfoukla a vznesla se tmou k ušmouranému stropu. A pak rupla stříbrná šňůrka, která dosud spojovala její pošetilou duši s jejím pajdavým tělem, rupla stříbrná šňůrka a duše udělala volný kruhový oblet světnicí, zakroužila nad Mařčinou postelí a nad strnulým trupem v kanafasu. A během té otočky se duše vláčně vysvlékla ze svého perispiritu; plavně odhodila astrální tělo utkané z pozemského fluida, a zbyl z ní volný, vyvtělený duch.

A vyvtělený duch poté propádloval rozšklíbnutým oknem do ostravské noci a stoupal nad střechy a komíny, nad fabriky a vysoké pece, beze spěchu, loudavě, rozmrzele, nevraživě... Otráveně civěl pod sebe do smrdutého hnědofialového šera, vejral na haldy a těžní věže, a kdyby měl k dispozici nějaká funkční, fyzická ústa, určitě by si ještě jednou zhnuseně odplivl: *Do řiti! 360 milionů roků!*

...

Jistého dusného podvečera v srpnu 1943, na jisté farmě asi 30 mil od Watertownu, odpočívaly na verandě dřevěného domu dvě ženy. Mrs. Nan Jelen a její nejstarší vnučka, dvacetiletá Helen. *Grandmother Nan* se kolébala v rozvrzané houpací židli a ospale vzdorovala Helenině houževnatému dorážení.

Yes, už přes čtyřicet let ji oslovovali *Nan* nebo *Mrs. Jelen* čili Nen nebo misiz Džilen, neboť jméno *Anastázie* bylo příliš dlouhé a v září 1901 se provdala za Tomáše Jelena. – Ne, žádná chyba. Prostě si namísto Ervína Pieczky vzala Tomáše Jelena. Jenže to už by byla jiná historie, osud je osud, srdci neporučíš, a Staze to s Tomášem sakra vydrželo: jeden syn, tři dcery, jedenáct vnoučat; přes čtyřicet let pospolu v dobrém i ve zlém, ve věrných sporech i uštěpačné svornosti, v úrodě i neúrodě, v radostech i starostech, himlhergot, vydrželo jim to! Navzdory průšvihům, daním, dluhům, chorobám, živelním pohromám, černým pátkům na burzách... Ve třicátém málem o farmu přišli a teprve s odstartováním vojny se z toho maléru jakžtakž vylízali. Pořád něco, pořád počítat, pořád se plahočit a nikdy žádný čas na ohlížení, od rozbřesku do noci Nan zapřažená do každodenního koloběhu: děcka, kuchyně, zvířata, barák, zahrada, polnosti, setí, sklizně, zimy... Už nikdy, nikdy, nikdy nemít čas pouze pro sebe a pouze na sebe, čas na kreslení, na samotu, na dumání, na snění,

na rozjímání, na vzpomínání... Akorát někdy po večeři, při zřídka pohodě a sváteční náladě, Nan s Tomem zjihle vyprávěli klukovi a holkám o staré vlasti a dojatě předčítali dopisy *odtamtud*.

Až v devatenáctém se Mrs. Jelen dozvěděla z Terčina listu, že bratr Láďa padl v září 1917 na italské frontě na řece Soči. I v následujícím poválečném dvacetiletí si pak *the Jelens* asi třikrát čtyřikrát ročně vyměňovali korespondenci s příbuznými a přáteli z otčiny: zvěsti o úmrtích a tragédiích, gratulace k svatbám a narozeninám. A *letters* z Československa přicházely čím dál sporadičtěji a sporadičtěji, načež jejich skrovný, vysychající tok opět nelítostně přesekla druhá vojna. Poslední psaní od Terky obdržela Mrs. Jelen k Vánocům v osmatřicátém. Psaní smutné a trpké, plné obav, bezmoci a zloby. Špatné, špatné zprávy. A bude hůř! Apokalypsa znovu na obzoru! Od zabrání pohraničí musela Terka jezdit za dcerou do Svinova přes německou hranici a za bratrem do Petřvaldu přes hranici polskou, kurvy skopčáci, svině Poloci... A syn doktora Josefa Ulricha, toho Pepy Ulricha, co ho Staza kdysi znala jako studentíka, se dal k Němčourům, náckovský gizd po své mutter, a teď maširoval městem v čele henleinovských ordnerů. *Bude moc zle!* loučila se Terka v úplně posledním dopise a na závěr vánočně zavinšovala Jelenovým *hojnost božího požehnání*.

Svět zase zešílel. Evropa rvaná na krvavé cáry. – Blahopřáli si, že Amerika zůstane jako vždy výhodně stranou, obchodnický neutrální, bezpečně za oceánem, mimo bitevní linie a vražedná bojiště, bez vybombardovaných měst a vypálených vesnic, bez hospodářských ztrát a bolestných obětí, bez zraněných, zmračených, padlých synů v khaki uniformách.

Frank! zaklínala Helen svou *granny* Nanny na verandě onoho dusného srpnového podvečera roku 1943, *please, bábitchkho, phrosiim!*

A tak jímavě ji ukecávala a přesvědčovala, až umořená Nan kapitulovala: *O. K., darling*, zavrčela s tím svým komickým cizím akcentem, *but I can't work wonders!*

Pšíakrevcholera! Že radši nedržela pysk!

Předevčírem si to Helen uráčila přihasit z Milwaukee do rodného zapadáka. Slečna sekretářka na dovolené. Sukni těsně nad kolena a pačesy přebarvené na zrzavo, naondulovanou hřívu à la prostopášná Rita Hayworth. Přifřčela domů s bekáním, že její miláček Frank je již druhý měsíc nezvěstný: od vylodění na Šalomounových ostrovech v jižním Pacifiku žádné spásné sdělení; a Helen se z toho nejspíš pomine žalem. Kdyby aspoň věděla, zda Frank dosud žije. Zda dosud žije, nebo snad...?

A tehdy se pitomá, pitomá, pitomá nána Nan prořekla o spiritismu. No a co, však Američané praktikovali duchařinu ostošest! Nicméně starý ateistický svobodář Tom Jelen by takové ptákoviny ve vlastní pokrokové, volnomyšlenkářské *family* nikdy nestrpěl. A Nan na to taky dávno přestala věřit, *duše umírá s tělem*, jakýpak fraky! Přes čtyřicet roků o seance nezavadila. Akorát že předevčírem její zaláskovaná vnučka tolik bulila a skučela, až se

před ní soucitná bába o samotě nešikovně prolákla. A od toho momentu jí Helen nedala pokoj.

Jak chceš, drahoušku, vzdala se posléze granny Nanny. Ale zázraky nedělám! A musíme počkat na tmu a klid. A mělo by nás být víc.

A tak Helen honem zainteresovala do tajného spiknutí svou mladší sestru, šestnáctiletou Daisy. A jakmile se farma odebrala na kutě (to jest děda Tom, jeho syn Vincent, snacha Betty i výrostek Tony), shromáždily se tři amatérské čarodějnice u Daisy v podkrovním pokojíku. Pořádně vyvětrat, zavřít okno, zapálit svíčku, uvelebit se v kruhu na loži a urputně se soustředit:

Come, Frank, come, Frank! Come here!

Minuty se vlekly, vedro a únava bobtnaly, leč Frankův ani jakýkoliv jiný duch nikde... A co taky čekaly, kačeny naivní! Pověry, šarlatánství, stupidity! Patří jim to!

A obě zklamané vnučky již hodlaly pokus vzdát, když tu Nan spatřila Stazu –

Třiašedesátiletá Nan Jelen spatřila před sebou dvacetiletou Stazu Machovou. Nejprve spatřila ležící Stazu a poté i všechno ostatní. Namáhavě vdechla vlhký, lepkavý vzduch a spustila obě nohy z postele na okraj divoké tropické bažiny. Zarostlé třasovisko se asi třicet metrů před ní bořilo do zrádných tůní a o kus dále se široce rozlévala olejovitě lesklá hladina. A dokola čněl mohutný, překrásný ševelící hvozd: gigantické túje, palmy, bodláky, řebříčky, kapradiny... Titánská stromiska s hrubými, nebetyčně vytáhlými kmeny a pitvorně malými korunami. A již Nan do tváře zavanul teplý, vlahý vítr a rozkolísal vidličnaté býlí i listnaté chocholky ve výšinách. A ona ucítila sladkou vůni rozkvětu i mdlý pach zmaru, odér plesnivé hniloby i aroma pučících, plodivých šťáv. A odevšad se rozezněl velebný lesní chór: šumění, bubláni, hvízdání, syčení, skřípání, praštění, skřeky, výkřiky, hlasy, zpěv... Na ostrůvcích v močále se vyhřívali šupinatí plazi se skvrnitými krunýři, opancérování ještěři s ostnatými hřbety, pohádkoví draci s třetím okem uprostřed plochých čel. Ve vodě se míhali hadi, červi, čolci, ryby, krokodýlové... Lebeda se hemžila plži, stonožkami, brouky, sarančaty... A nad blaty třepetavě pulsovaly bledé jepičí roje a střemhlav prokmitávaly velikánské duhové vážky.

Kužely slunečních paprsků pročešávaly brčálovou džungli a pronikaly dolů k rozbujelým záhonům zelí, celeru, cibule, mrkve... A v rajské hojnosti se krok za krokem popásali strakatí králíci, důlní koník, drožkářské kobyly, hnědé slípky, koza s bravkem... A v pozadí, mezi olbřímími pni exotických rostlin i nízkými trsy obyčejných keříků, mezi bezy, akáty, šeříky, olšemi, břízami, kaštany a topoly dováděla smečka štekajících voříšků vedená statným mlékařovým psem Fanoušem. Hejno šedých holubů poplašně zapleskalo křídly a naráz vzlétlo k obloze; a za ním horempádem sýkorky, stehlíci, zvonci, hrdličky, špačci, havrani, vrabčáci... Vypasený mourovatý kocour Fridolín se neobratně krčil na větví křivé hrušně a trpělivě číhal na poskakující

kosíky. A vedle, v diskrétním zákoutí za zaprášeným hájkem, tam za hradbou hlohového houští, v nastlané trávě a načechraném kapradí ležela Staza v objetí s Vinckem. Leželi spolu v lupení, nestydatě, bezelstně nazi; leželi spolu v parnu a nevinně podřimovali jako Adam s Evou. Spali si v náruči a kolem nich se povalovali, posedávali a korzovali jacísi jiní lidé, množství jiných lidí, z nichž některé Nan Jelen postupně s radostným překvapením poznávala: ó bože, ó bože můj! Vždyť tamhle se belhala tetka Mařka, s vervou debatujíc s manželi Chládkovými! A jim v patách všichni tři Ulrichovi: dozorce, dozorcová i sextán Pepa... A již zahlédla rovněž kamarádku Terku. A dvanáctiletého Láďu se sestřičkami Ankou, Růžou a Bětkou. A těhotnou macechu Fanku. A kvokavou prostřednici Bendku. A ten obtloustlý párek, co opodál sbíral ořechy a bobule, to byli určitě zlatník se ženou, kteří kdysi v Moravské Ostravě mívali krám na Nádražní třídě... A ještě několik nalezených vizáží: sousedka Kolaříková s pěti nezvedenými haranty, mlékař Hadraba, jakýsi podomní obchodníček, jakási bezejmenná zákaznice...

Leč nikdo z dalších už nebyl Nan povědomý. Nikdo z těch, jež tenkrát před více než čtyřiceti roky potkávala, když se procházela s Vinckem po ostravských ulicích. Tenkrát v oněch dávných dobách, kdy byla bláznivá a horoucí a čanana jak lalka, Staza v nažehlené bílé blůzce a tuhové sukni tvaru lučního zvonku, Staza se stříbrnou broží od svého milého; nosila se po šeredném, začouzeném, smrdutém městě jako princezna – a mléčný kámen na jejích prsou zatím pilně hltal každičkou jiskřičku světla a chvatně završoval své zadané poslání. Musel dokončit misi, kterou započal před více než 300 miliony roků. Kterou úspěšně zahájil a prováděl podle plánu. Jenomže program nenadále zhatil žravý ještěř žaludek a přerušila neprostupná, neproniknutelná bariéra: bahno, rašelina, uhlí, temnota... Tehdy před více než 300 miliony roků. A teprve po uplynutí věčnosti, teprve po uplynutí černočerné věčnosti bylo bílému oku dovoleno opět se aktivovat a *dosbírat* dosažitelné vzorky Života. Doplnit nashromážděnou kolekci. Zaregistrovat, zaznamenat, vstřebat, uložit. Vytvořit dokonale přesné kopie a potom je v jediném záblesku nastřádané energie vypravit na cestu. – Ano, udělal, co měl. A nežli se zřítíl do Atlantiku, stihl vykonat svou práci. V několika sekundách stačil nasát takovou dávku slunečního proudu, že dokázal splnit celý úkol. V několika ohnivých, zářivých, vítězných sekundách, nežli se znovu potopil do oceánské noci a rmutného kalu.

A od toho okamžiku náhodná kopie Života nezadržitelně putovala k Cíli, tam kamsi za budoucím novým vtělením; stále vzdálenější a vzdálenější a vzdálenější, avšak v létě 1943 ještě natolik blízká, že se s ní Nan v transu mohla spojit a mohla znovu všecko uzřít: ten pravěký prales i ten zástup lidí, ty děti, ženy, muže... Hrstku známých i dav neznámých – ne, bohužel, nikdo z ostatních jí už nebyl v nejmenším povědomý. Vůbec nikdo. Nikdo... Ani onen svalnatý, osmahlý, fešný námořník, jenž právě nyní brouzдал kapradím okolo ní. Mrskl po Nan modrýma očima

a usmál se na ni, jako by se určitě znali. Tak blaženě se na Nan usmál, že mu musela odpovědět úsměvem stejně blaženým – ach jezusky dobrý, tím ztraceným, mladým, šťastným úsměvem z času jasu.

Tím pradávným úsměvem z pradávného času jasu... *

(2004)

* Úryvky spiritistických písní a modliteb citovány podle: KOZÁK, Jaromír. *Spiritismus*. Praha : Eminent, 2003.

NONSTOP

Byla jako dělo.

Došmatlala sem jen lehce nacucnutá, ale teď už byla jako dělo; prázdný žaludek a kdovíkolikátá dvojka bílého, groteskně zpomalená a hadrovitě vláčná, Ema má dost, Ema je namol, Ema je kráva, *dozunknout a táhnout!* příkazovala si nejmíň podesáté, venku konec února a k rozednění bohudík daleko; zacálovat, navlíct bundu a zamířit k domovu, deset minut pochodu spící noční ulicí, deset zadýchaných, škobrtavých minut temnotou pod zářivkami, barák, klíče, výtah; zhltnout tři sousta, odlíčit se, osprchovat a praštit sebou do peřin; bude spát, bude spát, bude spát, a zatím všechno zapomene, zatím všechno zmizí, všechno se propadne do minulého času, neboť všechno, všechno, všechno už bylo, bylo nebylo, nebylo, nebylo, nic nebylo, ani Marek nebyl, bláznivý Marek, jenž miloval šílenou Emu, šílenou Emu, která nikdy nebyla...

Ještě jednou, řekla zrzavé barmance a rusovláska za pultem hned přívětivě přikývla, měděné kudrny rozhozené kolem sladké papulky a na rtících pořád tentýž nepřítomný, zdvořilý čtvrtúsměv – všem flamendrům, ožungrům a hráčům nastavujíc stále stejnou sličnou porcelánovou masku, jako by se snesla z Botticelliho Primavery, spanilá, růžolící Vesna v zakouřeném, prašivém pajzlíku; nonstop putyka na zapadlé, škaredé ulici, poslední štace púlnočních žvlů, magorů, norků, fetáků, vagabundů a ztroskotanců, fujtajfl azyl pro krajní situace; deset minut chůze od Emina kvartýru, a přece kdoví kde, úplně jinde, v Zemi lvů... Doputovala sem tenkrát před rokem s Markem a taky byla jako dělo, oba už byli tehdy nad ránem jako děla, ten první den, kdy se seznámili, to první odpoledne, podvečer, večer, noc; bláznivý mladík a šílená ženská, šílená ženská, jež by mohla být klidně jeho matkou, *si myslíš, že snad spolu budem spát či co? – Budem!* odsekl jí a potom se šťastně rozchechtali, k čertu s propastmi, roky, věky, dobami, ach, horečka, hormony, feromony, touha, vášeň, posedlost. Tvrdil, že je to láska. Že ji miluje. Že k sobě patří. A Ema se tvářila, jako by mu ty kraviny věřila. Kraviny, bláhovosti, iluze, žvásty, zbytečnosti... Všecko to spláchnout spoustou bílého a pak se vychrňt z kocoviny, krucinál, nic než zkapat, zkamenět, nevědět, necítit, neexistovat, tož hyjé, vztyk a marš do hajan! Zaplatit chlast, sjet s chůdovitého štokrlete a co nejdůstojněji se odpotácet pryč; co nejopatrněji vypadnout číhajícími vraty *Nonstopu* – těmi zatracenými začarovanými vraty, které jsou furt, furt, furt pootevřené na škvírku, protože tady se přece nikdy, nikdy, nikdy nezavírá; *no jen to prubni!* hecoval ji kdysi Bertík Černý, *zkus ty dveře zaklapnout!* Leč ať je Ema zabuchovala, jak chtěla, stejně se vzápětí skleněné křídlo vždy znovu vyzývavě odchlíplo od mosazného futra – vizte bránu neřesti! Bránu neřesti vytrvale lákající svou nestydatou, nenasytnou, pokušitelskou štěrbinkou...

Prosím, šoupla před ní barmanka novou dávku a Ema se jí zeptala: Jak to, že tu dneska není Bertík Černý?

Bertík Černý? Ne, kdepak, ten k nám už dávno nechodí.

Jo, dávno, uvědomila si Ema, dávno, dávno... Vždyť sem přece nepáchla skoro půl roku, fix, a pěkně do dna a zvednout kotvy! Kolem ní jakési dřepící, hulákající, ohnivě osvětlené postavy, pitvorná sebranka utopená v žefavém dýmu, čadící cigarety, poletující pohledy, repetící hlasy: *Půl funtu filozofický rtuti, hučel nějaký pobuda do druhého pobudy, zelenej lev, pravej basiliskus, černej drak, krokus zlata, regulus... Z rádia muzika z lokální stanice, z postranní herny cinkání automatů a za pultem ryšavá barmanka nalévající zrovna někomu štamprle vodky, nahřívěj, žíhej, odpař a jemně setři zaječí packou... Tisíckrát a tisíckrát, nejmíň deset roků... Hořlavá voda a lidská krev...*

Ema se znechuceně zaškeřila a další lovec obratem přistál na zbylé sesli vedle ní: *Kouříte? A copak pijete? Můžu vám objednat?*

Pardon! utnout vobejdu při startu a odpádlavat na dámy. Vyčůrat, oprat pracky a opravit masku. V zrcadle nad umyvadlem roztráštěné kousky nějaké tváře, jež je nutno pracně smontovat dohromady: přečísnout, přepudrovat, přetřít rtěnkou – *stůj, kurňa!* Snažit se udržet rovnováhu a zaostřovat obluzené panenky: rozsypaná mozaika jakéhosi záběru, těkavé střepy čísi podoby, někdo cizí, neznámý, *nepochopitelný*, k nerozeznání, k nepoznání, k nepopsání, a tu jí došlo, že tohle vůbec není ožralost, ne, ne, ne, tohle už není ožralost, tohle už je to *druhé!* To *druhé*, čemu šla od dnešního rána definitivně vstříc, rozum silnější než srdce a srdce statečnější než rozum.

Když se vrátila z toalety zpátky do lokálu, zarazilo ji náhlé, nečekané ticho. Žádná hudba, žádný šrumec, žádné kníkání hracích mašin. Hlucho, pusto, nehybno. Vpředu v sálku ani jeden host, ve vedlejší místnosti ani jeden gambler. Nikde nikdo... Pouze rudovlasá barmanka ospale leští poháry, zasněné modré oči upírajíc do blba a vůbec nereagujíc na Emin tázavý kukuč.

Teprve pak si všimla dědouše za stolkem u okna. Předtím tam nikdo nehřadoval, avšak teď ano. Teď tam trůnil rozčepýřený bělovlasý, vousatý stařík, před sebou zpěněný půllitr a rozloženou šachovnici, zamračeně čučel na figurky a hrál partii sám se sebou: hledme, Bertík Černý na svém tradičním stanovišti! – S úlevou k němu přistoupit a bodře zahalásit: *Ahoj, d'áble!* A on na ni jako obvykle zamyšleně zabrejllil: *Ahoj, holka, kdes nechala mladýho?*

Mladýho, pche! Od začátku vyřízená záležitost, román o třech větách, veršik o dvou slovech, láska-vráska, vztah a priori na odstřel, a přesto jim ta střelená avantýra vydržela téměř rok, věř či nevěř, navzdory Osudu téměř rok, marnost a únava, únava a marnost, stačilo, utrum, opona, *poněvadž čas se nachýlil*, čas, čas, čas, a Ema ví o čase sakra svoje! A Bertík ví o čase rovněž svoje, *tikající bestie!* hrozí pokaždé pendlovkám na zdi, *nenazraná obluda, šelma krvelačná!*

Náhodou sem zabloudila před pár lety, ani si nepamatuje s kým a proč, nonstop narvaný a jediné dvě volné židle vedle podivínského starého šachisty, *musím to tu nějak přetlouct*, svěřil se jim kmet a smutně mávl na ciferník na stěně, *musím to tu přečkat – hernajs, jak se jmenoval ten Bergmanův film...?*

Hodina vlků, doplnila ho tehdy Ema, *musíte tu přečkat hodinu vlků*.

Trefa, souhlasil, *Hodina vlků... Nicméně nejlepší byly od Bergmana –*

Lesní jahody, dopověděla Ema. A od toho okamžiku si s Bertíkem Černým rozuměla. A třebaže se tady objevila stěží třikrát do roka, vždycky ho zde našla, jak nad šachovnicí u okna zdolává *hodinu vlků*.

Přenesu si k tobě sklínku, obrátila se k barpultu, leč její nedolokaný mok tam nečekal. *No tohle!* Rozhořčeně vpřed a podrážděně zavejrat na barmanku: *Slečno?! A šenkýřka hned vstřícně vyklenuté obočí: Copak si dáte? Nějaká špekátá matrona s odrůstající blond frizúrou – krucipuci, kolik je?* splasila se Ema, neboť sexy zrzka zničehonic fuč a na place už nová směna, personál se tu střídal po dvanáctkách, v šest ráno a v šest večer, dvě otrokyně na jednu hospodu, *šmarjá, kolikátá bije?* Jenže rafičky ukazují tři, tři a sedm minut; *tak copak to bude?* zaútočila znovu nakynutá krčmářka a baculatou pacinkou si popošoupla efektní stříbrný náramek, stříbrného hada zakousnutého do vlastního ocasu, *ouroboros*, vybavilo se Emě, *magický ouroboros na zápěstí tučně paňmámy, fakt bizarní!* A poručila si poslední dvojku bílého: *Tamhle k tomu stolku, prosím vás*. Chtěla se usalašit k Bertíkovi, když vtom do knajpy vstoupila pomenší bruneta v plandavém havraním mantlu, přátelsky pokynula zasmušilému šachistovi a rovnou k Emě: *Good evening, Ema, why do you look so blue, what's wrong?* Jako by se spolu důvěrně znaly, jako by spolu byly ty nejlepší kámošky, *zase bílé? Mně červené!* A úplně samozřejmě chňapla zaskočenou Emu za loket a odvěkla si ji do nejjadnějšího rohu: *Necháme radši Černého na pokoji a popovídáme si bez něho, jsi pro?*

Talk to the point, darling, přijala Ema hbitě úlohu, téměř zvědavá, co na ni asi ta baba chystá, co na ni asi ta čůza ted'ka vybalí, *tak do toho, srandistko!* Pojednou absolutně střízlivá a absolutně si jistá, že tuhle sebevědomou, voraženou, voprsklou osobu v životě nepotkala: *Zapomněla jsem, jak se jmenuješ –*

Ale nezapomněla! Don't play the fool!

Jana, vyhrkla Ema nazdařbůh, *Jana*. A bruneta si přehodila plášť přes opěradlo a zvedla číši k přít'uknutí: *No tak vidíš! No tak vidíš, že sis na mě vzpomněla!*

...

Už nedokázala dále spát a zůstala ležet s otevřenýma očima. Skrz zářezy žaluzií nepronikalo do pokoje žádné denní světlo, bylo po soumraku, byl večer, byla noc, neměla ponětí, co vlastně bylo, všude tma a ticho, ticho bez brebentění televizorů a svištění sprch,

ticho bez hlasů, kroků, zdviží, aut, tramvají, psů, šramotů, vrzání, skřípotů... Jenom sotva slyšitelný típot budíku a zrychlující se bušení jejího srdce, zrychlující se bušení jejího srdce – kristepane, včera! Včera! Včera! Nejprve ty podělaný výsledky! A pak Marek! Scéna s Markem! A na závěr pokoutní výčep! Kardinálně nametená jako dosud nikdy, *přísahám, slavný soude*, v kokosu všecko popletené a pomíchané jako v křepčícím šejkru, ukázkově sejmutá, totálně zlinkovaná, a proč ne, do přčic, proč ne! *Však mám svý Důvody!* Skoro do pěti do rána pařit v zasmrádlým baru a pindat s nějakými vypečenými, pošahanými, podroušenými psychouši – nesmysly, nesmysly, nesmysly...

Nesmysly, pošklebovala se sama sobě, *horečka, fantasmagorie, halucinace; vyždímaná, nachcípáná, grogy – ano, slavný soude, takřka na zdechnutí! Kaput, trop, exiták na obzoru. Píčoviny, pravím vám!*

A zrovna nyní by jí mělo být smrtelně zle. Smrtelně zle! Ale nebylo. Její tělo, útroby, hlava... Mozek tak zázračně odpočatý a vymydlený od sebemenší pachuti otravy. Paměť tak přesně reprodukcující každyčkou pronesenou větu. A Ema musela uznale žasnout nad precizností a věrohodností celé maškarády – brilantní! Bezchybná! Stoprocentní! Ta ženská...! Jako by včera v noci doopravdy hovořila s ryzí a nefalšovanou Alžbětou Janou Westonovou, bože můj, s pravou básnířkou Westonií! S Westonií, která si jen tak mimochodem odskočila z rudolfínské Prahy, aby si s Emou pokvákala v jakési zahulené, blivajzové nálevně!

Spatra by dokázala zopáknout, co jí údajná literátka nakukala. Ne stručná fakta, jež Ema zhruba znala a jež lze vyštrachat v příslušných knížkách, ne, houbelec, žádné triviálnosti! Nýbrž překvapivé, barvité, působivé detaily. Leč pak jejich velezajímavou konverzaci narušili dva výstřední chlápci. Dva Janini známí, kteří se k dámám s dovolením na momentík připojili. Jakýsi Vašek Opavský vulgo Kníže a jakýsi Tonda Mladota alias Hrabě. Komické duo dvou protikladných tatrmanů. Žoviální Hrabě s manýrami zhýčkaného teplouše – koketně chichotavý a afektovaně ironický, dusivě neparfémovaný a diletantsky namalovaný, až Ema pocítila nutkání přešminkovat mu ten všetečný čumák kvalitnější značkou a nabídnout mu vhodnější odstín růže; *liebling, štěbetal laškovně, když budete potřebovat útočiště, můj dům je vám k dispozici, nezapomeňte, chéri, můj dům vám poskytne azyl! J'ai l'honneur d'être votre esclave.*

A ten druhý, Kníže, taky případ z cvokhausu. Zachmuřený zakrslý pořizek, jenž do sebe lil pivo za pivem a imervére nevrle bručel na Hraběte, že *se nepotentuje kvůli každý kometě! K d'asu s vlasaticí! A městská fortna je ještě zavřená, brána proklatá! Jak dlouho tu máme trčet?*

Der Teufel soll das alles buserieren! vymrštil se čile Hrabě, *tak jdeme, Jasnosti!* A oba výlupci se s dvornými úklonami okázale rozžehnali, *sbohem, vale, leb wohl, farewell, adieu!* Kníže v dlouhém černém kožáku naježeně vyrážoval ze skleněných vrat

nonstopu, za ním zavlálo Hrabětovo extravagantní starorůžové palety a byli v trapu.

Ten párek pošuků pokazil famózní *Jane* celý tyátr. Nebýt jich, mohla by snad dotyčná nějakou slabší náuru přesvědčit, že je tutovou Westonií, či alespoň její reinkarnací. A Ema by se mohla klíďo píďo chlubit, že Alžběta Johanna Westonová, nevlastní dcera magistra Edwarda Kelleyho, alchymisty Jeho císařské Milosti Rudolfa II. – lidí, představte si, sama slavná humanistická poetka Westonia – si s ní osobně přišla o minulé noci poklábosit při vínku.

Proč? udeřila na ni Ema nakonec, proč právě se mnou?

Poněvadž právě v tobě, právě teď a právě zde se dráhy dějů protnulý v jediném průsečíku a řetězce náhod dospěly k bodu nutnosti. Je čas! Je čas, a ty přece o Čase víš svoje, o Čase a Slovech, o Slovech, která se přesypají v hodinách jako písek, jako popel, jako prach... Je čas, Emo.

Klobouk dolů! Ať už byla ta ženská kdo byla, podala mistrovský výkon.

...

Telefon obezřetně vypnutý, avšak dveřní zvonek crčící od rána už potřetí, už potřetí, už potřetí... Načež se zrovna teď kdosi pokoušel vpáčit šperhákem do zataraseného zámku, neurvalé harašení a klepání a pištění: *Tetóóó*, zaslechla Ema z chodby rozčilený dětský hlásek, *tetóóó, to jsem jááá!*

Poslušně se odlomit od psacího stolu a honem funět otevřít: *Ahoj, Majdo, co ječíš, pojd' dál.*

Spalas? rentgenovala ji Majda podezíravě.

Spala! Dobývala ses dlouho?

Ani ne. A proč necháváš klíč ve dveřích? Víš, že nemáš nechávat klíč ve dveřích. Jak si mám odemknout?

Vlez mi na záda, holubičko. – Heleď, a nezvonilas tu i dneska ráno? Nebo dopoledne?

Nééé... Jdu rovnou ze školy. Máma se sem nemohla dovolat, tak mě poslala, abych –

Že díky... Nakoupeno mám. Lektvary vyzvednutý. A vyříd', že kontrolní testy dopadly dobře. Večer jí brnknu.

Oukej, procedila desetiletá bachařka a přísně si přeměřila rozasetou hromadu lejster a rozsvícený monitor počítače, ty píšeš? Říkalas přece, žes zrovna spala!

A mazej vocad', špehounko prřává! A šmahem! Nebo tě hryznu! Rafnu tě! Spapám! Schlamstnu! Vrrr! Haf! Haf!

Vrrr! Haf! Haf! vyklusala Majda se štěkavým řehotem z kvartýru, vrrr! Haf! Háááá!

Zacvaknout za neteří vrata a počkat, až venku na schodišti dozní její hříběcí klusot. Poté dvakrát otočit klíčem a opět jej nechat zasunutý v zámku. Nebrat telefon a nikoho nepouštět.

Ne, ne, ne! Žádný Marek nikdy nebyl. Ani žádná Ema nikdy nebyla. Nebude. Není...

...

Samé běžné, všední, nudné věci: pohledy z okna, přestýlání postele, stránky bichlí, štosy papírů, hrnky čaje, hrsti pilulí, klávesnice komputera a bezedná propadliště únavy, čím dál vyčerpanější a netečnější a bezvládnější, dlouhé hodiny kolébaná klamným poklidem a poté bez varování převálcovaná všepohlcující, drtivou, katanskou lavinou...

A přece teď již volná! Volná, svobodná, mimo, nikde, nad, pod, vedle, za, bez, proti, poté, zatím, než, až... Emina vzdorující Poustevna uprostřed řinčícího Inferna. Jen ona a –

Je mi líp, potvrdila sestře do mluvítko, je mi o moc líp, dobrou noc.

...

Tenkrát, když už to tušila, když už to věděla, skoro jistě, nabeton, leč ještě neznala přesný název své choroby, ještě tu bestii neuměla patřičně oslovit, pronést její český i latinský titul, vypátrat ji v bibliotéce, nastudovat, kontrolovat, odpočítávat, hlídat; tenkrát, na samém konci minulosti, zdál se jí odpudivý sen –

Opírala se v koupelně rukama o ledové kachlíky a chtělo se jí omdlít, skácet se, sesout, zhroutit... Vražedné křeče vystřelující k srdci a ústa přetékaná krvavými slinami. A tak se tam bezmocně třásla před zrcadlem a odplivovala dávivou záplavu do umyvadla, flusanec za flusancem, flusanec za flusancem; a každý z nich, jakmile pleskl na bílý porcelán, změnil se rázem v tlustého hnědého potkana, v kulat'oučkého, kyprého potkánka, který se vzápětí neuvěřitelně šikovně a pružně protáhl růžicí odtoku do vodovodního odpadu; ztratil se tak obratně a hladce, jako by měl tělíčko z gumy, plastelíny, těsta, rosolu... A ohromená Ema, v tu ránu zapomenuvši na trýznivou nevolnost a nepocítivši ani náznak hnusu, dál zaujatě plivala a plivala, pozorně sledujíc, jak z její krve a slin jeden za druhým vyskakují ti zruční, vypasení hlodavci, pomalu kloužou dolů po lesklé sněžné ploše a eskamotérsky se propasírovávají těsným temným otvorem bůhví kam.

...

Potkala znovu Westonii –

Od flámu v nonstopu uběhl týden a Ema musela do špitálu na další pitomá týraní; *na další kreténský hokusy pokusy – v tom si libujou, felčari zkurvení!* Tahat za kuropění nebožtíky z teplých rakví a sadisticky je štvát po labinách, lazaretech, ozařovnách, jatkách, mučírňách, pitevnách...

V šest ráno chvátala parkem na tramvaj. Všude ještě ponuré šero a doutnající mlha, všude spuštěná bílá clona, všude neprůhledná mázdra z bažinných, strašidelných par. Vlhká asfaltová cestička odváděla Emu z bezpečného domova kamsi do záludného neviditelna a nahé stromy jako by si s ní pot'ouchle hrály na schovávanou: hned nečekaně vyhupsly z mléčné prázdnoty, hned zase srostly s hradbou stínů...

A tu se před Emou na chodníčku vynořila jakási nehybná postava: jakási drobná ženská v plandavém inkoustovém kabátě na

paty. Stála k Emě zády a čekala, až její pes, přičupený vedle na mokrém trávníku, vykoná svou potřebu.

Na každým kroku lejno od čokla! dopálila se Ema. *Na každým kroku nastražený hovno! Ale že by se panička uráčila sajrajt po svém mazlíčkovi uklidit, to teda ne!*

Brrr, ani tahle panička se neuráčila sajrajt po svém mazlíčkovi uklidit. Pouze trhla vodítkem a obrátila se čelem k Emě, aby pokračovala v defekační promenádě.

Ahoj, vyhrklo z Emy bezděčně, poněvadž ihned poznala Westonii.

Hrozné počasí, odvětila lhostejně Westonie, *na Slunci zrovna řadí kolosální bouře. Naštěstí už k nám postupuje teplá fronta, včera odletěli havrani.*

Včera odletěli havrani, sdělila Westonie a prošla s hafanem kolem Emy; s velkým černým pudlem, jenž na sekundu proklál Emu žlutýma kočičíma očima. Zpupně po ní mrskl jantarovým pardálím zrakem a bystře odpádl pryč. A když se Ema za nimi otočila, spatřila již jenom dvě nezřetelné šedivé kontury, rychle se rozplývající za mlžnou portiérou.

...

Doktor Adalbert Schwarcz byl onoho dne ještě stručnější nežli minule. Taky o čem pořád kecat, že ano, diagnóza, léčba, prognóza, zápas, přesila, prohra, lhůta, ortel, finis, amen, pacientce všecko jasné, všecko dávno jasné –

Avšak kdybychom v dohledné době našli v registru vhodného dárce –

Ne, zopakovala Ema, *nehodlám to podstoupit.*

Stále si to zatím můžete rozmyslet, paní Gaustová.

Ne, pane doktore, jsem rozhodnutá.

Jsem rozhodnutá, oznámila naposledy a ztuhle vyklopýtala ze Schwarczovy ordinace. *Jsem rozhodnutá!* Jako by vůbec někdy měla na výběr. V Podsvětí.

...

Slova... Slova, která vědí víc než my, avšak nevědí to, co my. Kristepane! Všechno jí chtěli vzít, sebrat, ukrást! I ta nejprostší, nejsamozřejmější, nejobyčejnější slova jí postupně přestávala patřit. A přece nikdy neměla a neznala nic jiného.

Tenkrát. Dříve. Předtím. Než na ni zaútočily Slovochlamy a Slovomamy, Slovojeviště a Slovoobludiště, Slovochrádeže a Slovozraždy, Slovozrady a Slovozrůdy, Slovožaláře a Slovosnáře, Slovosamoty a Slovoněmoty... Tisíce Slovosvětů, jejichž nestvůrnost jen matně zrcadlila obludnost Světa. Nic jí nezůstalo. Žádná Slovoskutečnost. Žádný Slovomost, po kterém by mohla přejít z jednoho břehu Přítomnosti na druhý. A přece Jim už takřka unikla. Zabarikádovaná ve své chorobě a navždy zbavená všech Jejich plků. Všechny hlásných trub Pekel i Rájů: nebožky telebedny, umrlce rádia, zpopelněného denního tisku...

Už jenom ona, knížky, klávesnice a –

Slova...! Slova schopná nemožného. Překonávat hranice Času. Přenášet z bytí do nebytí, z nebytí do bytí, z těla do těla, z vědomí do vědomí... Bytoslova a Časoslova, Slovoprostory a Slovovesmíry. Živoslova a Slovoživoty...

Neexistovalo nic, co by Nyní, Předtím i Potom nedokázalo existovat ve slovech. Všeslova! Slovoduše! Čaroslova! – Takové to kdysi bylo! Tak strašně byla kdysi mladá!

...

Pojď si na něco hrát, škemrala Majda.

Jo, na nemocnici. – Víš, že lidi v bezvědomí slyší, co jim ostatní povídají nebo čtou?

A ty seš v bezvědomí?

Jsem, zasténala Ema a zavřela oči, už jsem v kómatu-u-u. Něco mi čti-i-i...

Jenže tady nejsou žádné dětské knížky. – Na spodní polici? – Ne-e... Akorát Starý pověsti český. A kterou pověst? Nezáleží? A to dole mrňavým písmem taky? Poznámky?

Všecko, zaskučela Ema zoufale, čti mi všeckóóó! A konečně směla odplout. Konečně směla vyplachtit na palubě tablet, ampulí, omračovadel, beztíže, šálení, snů... Odrazit od mola a nechat se vyprovázet Majdinyým konejšivým drmoléním. Tím kvapícím holčičím hláskem, který k ní ve vlnách rozplizle dorážel z druhé strany kosmu; ještě chvíli jí něco přednášel, odbrblával, huhňal, pípál, skomíral, zanikal, dokonával...

„Faustův dům,“ předčítala svědomitě Majda. „Starobylý ten dům stál na Skalce na konci Dobytčího trhu, v nároží proti klášteru na Slovanech.“ – „Poznámka tři: Budova na dnešním Karlově náměstí. Již ve 14. století se v těchto místech zabýval studiem lučby Václav kníže Opavský. Později zde byl postaven renesanční palác, ve kterém za Rudolfa II. bydlel známý alchymista Edward Kelley. Kolem roku 1740 dům (mající právo azylní) zbarokizoval Ferdinand Antonín hrabě Mladota ze Solopysk, proslulý chemik a mechanik, jehož experimenty evokovaly vzpomínky na tajemného doktora Fausta...“ – teto, seš ještě furt v kómatu? Teto? Spííš? – Ty spíš! urazila se Majda, tohle není žádná hra, když doopravdy spíš! Mě to nebaví!

Sprostěj podfuk! zakňourala obelstěná neteř, jdu za mámou! A dotčeně zasunula Staré pověsti české zpátky do regálu a při odchodu z kvartýru za sebou schválně třískla dveřmi. Bác! Jenže ani taková bryskní šlupka neprobrala tetu Emu z jedovatého uštknutí.

...

Spala patnáct hodin v tahu. Ochromená, zesláblá a zpocená, jako by právě překonala mor. Jako by jí právě klesla ničivá horečka. Jako by jí právě rupla dýměj v třísele.

Cicvár, bedrník, andělíka, třemdava, kozlík...

Ty divné názvy se hadovitě mihly v šeru mezi tyglíky a křivulemi, leč než je Ema stačila zachytit a přeříkat, nezbyla po

nich ani hláska, ani písmenko, ani ozvěna. Nechápvavě rozklížit víčka a zalapat po vzduchu. Kolem čpavý zápach potu, krve, hnisu, octa a čmoudu. Jako by jí kdosi týden vykuřoval kamrlík jalovcem. Jako by zde týden hořela polena a čadily voskovice. Jako by zde týden nikdo neotevřel okno a nerozrazil okenice dokořán. *Proboha, vyvětrat!*

Když se vyklonila na dvůr, uviděla dole havrana. Osamělého ucaprtaného, urousaného havrana, který se pajdavě kolébal po rozmoklém dětském hřišti a s chraptivým láteřením sháněl něco k snědku. Dědkovský, nasupený, zapomenutý... *Spletla ses, rozpomněla se Ema na Westonii, chyba, dámo, ještě všichni neufrnkli!*

Avšak druhého rána už černého opozdilce nezaznamenala a ani následujícího jitra se neukázal; nejspíš i on se vydal na pouť, odcestoval na sever a venku nezadržitelně propuklo jaro, zebavé, bázlivé a deštivé, nicméně přece jenom jaro; jabloň před činžákem vůčihledně pučela a uhnácaný trávník se počal zeleně ježit, svítání bombardovala Emino okno čím dál časněji a ptáci za rozbřesku řvali čím dál dotěrněji, a tak Ema v předsíni uložila do skříňky své jediné slušné zimní boty a vytáhla své jediné použitelné střevíce; a pak schovala do almary svou jedinou nositelnou zimní bundu, a než se s ní rozloučila, prohledala obě kapsy a našla tam dvě projeté tramvajové jízdenky a půlku balíčku žvýkačky a umolousaný kapesník a jakousi složenou ceduličku – jakýsi pomačkaný útržek fajnového ručního papíru; pokrčenou, zmuchlanou nažloutlou *škartici*, na niž kdosi tmavomodrým inkoustem krasopisně vyvedl několik řádek: „*Inevitabile fatum*,“ přečetla Ema latinský titul a pokračovala dvouverším:

„*Ecquis aberrabit decretae a limite sortis,
quippe ea ceu vallo cingere quemque solet.*“

A pod tím podpis: „*Elizabetha Joanna, Uxor Joannis Leonis, in Aula Imperiali Agentis, ex Familia Westoniorum, Angla.*“

...

Nedalo jí to a vypůjčila si v Zemské knihovně útlou publikaci o Westonii. Z obálky na ni zpytavě zíral Janin portrét – mladá, svěží tmavovláska s vysokým drdolem, oblými líčky, velkýma temnýma očima a zarputile našpulenými rty. Tvář vzdorovitá, vyčítavá a smutná. Nyní vyhlížela trochu jinak, hubenější a starší a utrápenější, něco přes čtyřicet, účes na ramena, dvě hluboké rýhy kolem úst a výraz ještě sveřepější a zatrpklejší nežli před čtyřmi staletími. Avšak nepochybně to byla ona, Westonie.

A na straně 111 vypátrala Ema i ono dvouverší v časomíře, ono elegické distichon, na jehož překlad by její mizerná, dávno pohřbená gymnaziální latina nestačila:

„Nevyhnutelný osud
Cožpak je možné sejít z cesty osudem dané?
Tak jako vysoká zeď svírá každého z nás.“*

A podpis: „Alžběta Johanna, manželka Jana Leona,
působícího na císařském dvoře, z rodiny Westoniů, Angličanka.“

...

Ještě asi třikrát se přihodilo, že telefon zadrmčel ve stejnou dobu, kdy jí po celý rok pravidelně volával Marek; ne, nezdvihla to; tak otupělá a vysátá, že si nedokázala vybavit ani jeho obličej. A jednou v noci kdosi opatrně zaťukal na její bejvák: *Emo, to jsem já...* Jednou v noci bůhví kdo. Leč začátkem dubna nesmělé nájezdy definitivně přestaly, skončily, šmytec, a potom jí už opět zvonívala jenom sestra, vždycky po osmé večer; a každý pátek odpoledne chodívala s Majdou k Emě na návštěvu, otevírala si vlastním klíčem a s hranou veselostí již od prahu řízně halekala: *Čau, povaleči, vypadáš báječně!*

Je mi líp, vítala ji Ema, je mi líp. A svým způsobem nelhala.

...

Probudil ji jas. Jako by jí cosi oslnivého blýsklo přes víčka do spánku. Nádherná fluoreskující záře. A slyšela svůj hlas! Slyšela se, kterak pořád dokola recituje ty dva časoměrné latinské verše – s mánickou houževnatostí je odhrkává a odhrkává a odhrkává, mechanicky je memoruje tisíckrát za sebou jako nějakou modlitbičku, zaklínadlo, zařikávací kouzlo: *Ecquis aberrabit decretae a limite sortis, quippe ea ceu vallo cingere quemque solet. Ecquis aberrabit...*

A když to vyslovila potisící, vyšlehl ze tmy modravý plamen a Ema byla mžikem vzhůru. *Ježiši, co je?!* Pár minut po třetí a v místnosti opalizující tma; s údivem zjistila, že zapomněla spustit žaluzie a zvenku teď dovnitř pronikalo zvláštní chladné světlo – mátožně slézt z lože a zmateně přistoupit k oknu, všecko přízračně bílé, přízračně bílé, přízračně bílé, dvůr, jabloň, dětské hřiště, lysé keře... A tu se jí srdce stáhlo vražednou křečí, až zakňučela bolestí, ach smilování! Zkamenělá hrůzou, neboť si ihned uvědomila, pochopila, došlo jí... Bože! Právě napadal čerstvý sníh! Právě napadal čerstvý sníh, takže už musí být nejmíň listopad! Nejmíň listopad či spíše prosinec, končí podzim a začíná zima, brzy budou Vánoce, hustě nasněžilo a všecko je ledově bílé, ledově bílé, a ona kdoví jak prospala celičké jaro i léto, marnotratně a nevysvětlitelně je prošustrovala a poztrácela. Rozházela, prohýřila a utratila svůj poslední vzácný půlrok; její lhůta vypršela a nezůstal vůbec žádný čas, je na konci, nic nezbylo, hotovo, punktum, ani den...

A pak ho spatřila, jak peláší po postříbřené šterkové stezce směrem k jejich baráku; zahlédla ho tak zřetelně a zvětšeně, jako by se nekoukala odněkud z třetího patra, nýbrž stála tam dole, tam

* Alžběta Johanna Westonia. *Proměny osudu*. Překlad Eduard Petrů. Brno : Atlantis, 2003, s. 110–111.

dole přímo proti němu, a vtom docupital až k ní, zvedl čenich, vztyčil se na zadních a výsměšně na ni zacivěl – urostlý, vyžraný hnědý potkan se žlutýma vlčíma očima a růžovými tlapičkami, růžovoučkými pacinkami, které se podobaly malinečkým miminkovským ručičkám.

Otrásla se děsem a oblak pohltil měsíc, těžké mračno překrylo tu osleпивou úplňkovou lunu a zlověstný sněžný svit vzápětí roztál, žádná jinovatka, žádné závěje, žádný led a žádný mráz, pouze studená dubnová noc, v níž se třpytí a vznáší hrdě rozkvetlá jabloň, rozmáchlá jiskřící koruna pocukrovaná křehkými hvězdičkami, jako by ji zrovna objala vířivá chumelenice; ne, ne, ne, žádný podzim a žádná zima, ale bující, prýšticí, tryskající jaro! Zatím jaro, pořád jaro, už jaro, ještě jaro, ještě jaro, ještě jaro...

...

Planety jsou seřazeny v jedné přímce za sebou, pronesla Westonie místo pozdravu a přisedla si k Emě na lavičku v parku, tentokrát vystrojená ve strohém tuhově šedém kostýmu a hedvábné bílé halence. *Moje děti!* pyšně mávla k odrbanému palouku, kde pod kaštany a platany rozjiveně dovádělo šest capartů se zdivočelým černým pudlem, šest kluků a děvčátek jako stupínků; a nejstarší z nich, asi osmiletá copatá holčička v tričku a džínách, starostlivě pohupovala v kočárku sedmého, nejmladšího sourozence.

Moje neteř, představila Ema na oplátku Majdu, která kolem nich zrovna s výskotem profičela na novém bicyklu, *dneska dělám chůvu.*

A poté Ema s Westonií přes dvě hodiny debatovaly v tom parku na lavičce, mluvily a mluvily a mluvily, načež se počaly popichovat a škorpit a hádat, tvrdohlavá, povýšená Westonie a rýpavá, nesmlouvavá Ema: *Jó, ty tvoje vypočítavý, pochlebný básničky, ty tvoje snaživý, mravoučný veršičky! Jdi do háje!* Ponížené lísnání a umanuté dotírání; horlivé opěvování a holdování velkomožným. *A furt totěz: vraťte nám zpátky zabavený statky, vraťte nám prachy, privileje, noblesu, honóru! Au au au! Slitujte se nad pokornou, učenou slečinkou, pomozte její ožebračený, ovdovělý matince. Škrtněte tatičkovy dluhy, pardonujte papínkovy viny...* Vyslyšte Westoniiny prosby, vy vznešení, chytří mužové, vy všemocní, vševědoucí chlapáci, cožpak vám srdce neusedá nad utrpením osiřelé, bezbranné anglické panny – osudem stíhané, o dědictví okradené, vlast pozbyvší, blízké ztrativší, a jedině laurem básnickým, navzdory své hrdliččí skromnosti, vítězně ověncené! *Ó božská, dokonalá, úchvatná Westonie, ó květe Minervy, ó čtvrtá Grácie, ó desátá Múzo!*

Starou belu tušíš, jak to chodilo! vybuchla Jana a koplá do oblázku. *A co se od té doby změnilo, no pověz, co?! Cožpak nyní lidé neprahnou po majetku?! Cožpak se bezmocní nebojí mocných, chudí se neplazí před bohatými, sluhové nepoklonkují panstvu, kumštýři nelezou do řiti mecenášům, móda a kšeft nediktují tvorbě, ryčící samci nevládnou světu?!*

Já na to seru! kontrovala Ema, seru na to!

A jak jsi dopadla! Sama, bez groše, ze dne na den; a v hrsti akorát fůru popsaných papírů vhodných na podpal. Za chvíli udělá Zubatá šmik a nikdo pro tebe slzu neuroní.

A jaks dopadla ty! Prý zpěvy Hesperidek! Sedm porodů a čtyři rakvičky a ve třiceti na márách! A celá ta tvoje slavná poezie je jen vzorně fachčící latinský mlýnek zdvořilostních frází, uctivých žádostí, zbožných ponaučení a antický veteše.

A stejně jsem dosáhla svého! Věhlas desáté Múzy nahradil i věno! A o mou ruku požádal urozený ženich a dal mi postavení, jež mi právem náleželo. Mně, Alžbětě Johanně z rodu Westoniů! Mně, nevlastní dceři Edwarda Kelleyho de Imany!

Nevlastní dceři šarlatána, dobrodruha a hochštaplera! Všichni stejní! Podvádět, balamutit, cpát si kapsy zlatem, a přitom blábolit o transmutaci pokusníka! O vyšším vědomí!

Podlé pomluvy! Malicherná závist! Intriky nepřátel! Byl to výjimečný člověk! Má matka ho milovala! Bratrovi i mně byl nejpříkladnějším otcem! Poskytl mi vynikající vzdělání. Žádné tehdejší dívce se takové šance nedostalo. Dopisovat si s tolika váženými šlechtici, poety, filozofy, právníky, lékaři... A když si vzpomenu na nejmoudřejší z nich, na zasvěcence Velkého Umění – John Dee a Oswald Croll a můj otčím! Kdyby neskončil předčasnou, hanebnou smrtí, byl by naplnil své Magické Poslání a byl by mě rovněž zasvětil! A já se přesto pustila v jeho stopách! Úplně sama! Bez vedení svého Mistra a nemajíc nic jiného nežli slova, pouze slova, toliko slova, a přece jsem završila Veliké Dílo. Vše, co vzešlo ze mě, vzešlo navždy. „Lepšího života dar moje mi připravila smrt.“ A víc ti neřeknu! Je na tobě, zda pochopíš.*

Je na tobě, zda pochopíš, uzavřela Westonie audienci a důstojně vstala z lavičky, sbohem, Emo Gaustová.

Sbohem, Alžběto Jano Westonová, rozloučila se s ní Ema stejně obřadně a potom přihlížela, jak Jana odchází s houfem svých sedmi potomků a skotačícím pudlem, jak před sebou tlačí kočárek s plačícím kojencem, po jehož porodu vyčerpáním zemřela, jak mezi ševalíci stromy a zelenými záhony zvolna stoupá do mírného kopce, jak kráčí vstříc těm čtyřem čekajícím postavám, které jí shora radostně kynuly na pozdrav, vstříc svému mladému bratru Janu Františkovi a svému manželu Janu Leonovi a své matce Johanně a svému otčímu Edwardovi; vstříc magistru Kelleymu, jenž se nemotorně opíral o berli a o rámě své oddané choti, navždy již ztrestaný a zmrzačený, poněvadž po prvním nezdařeném útěku z křivoklátského žaláře mu ranhojiči museli amputovat zlomenou nohu a při dalším neúspěšném úprku z mostecké basy si přerazil i tu druhou, a zbýval mu jen jed, jen jed –

Co to bylo za paní? vyzvíдалa Majda, která právě s kolem prudce přibrzdila u Emíny lavičky.

Moje známá, povzdychla si Ema a znovu pohlédla směrem k mizející skupince. Avšak už tam nikoho z nich nespátřila.

...

* Tamtéž, s. 105.

Probudila ji škrtivá úzkost.

První atak, po němž přijde nový a silnější a silnější a silnější... Vzít si dvě pilule a zapít je zvětralou minerálkou; mohla si vzít deset pilulí, dvacet, třicet, mohla si vzít všechny pilule, které měla. Všechny věrné tablety, jež dnem a nocí vytrvale držely stráž v šufletu jejího psacího stolu. Mohla si je vzít hned teď nebo za týden, za měsíc, mohla si je vzít v kterémkoliv z přítomných časů, jelikož na tom už pranic nezáleželo, *cožpak je možné sejít z cesty osudem dané? Tak jako vysoká zeď svírá každého z nás.*

Ne, namítla Westonie v parku, osud lze změnit.

Ne, zašeptala Ema, osud je změna. Osud je nezvratná změna.

A vzápětí se jí v šošovici znovu roztočil ten tyranský tibetský slovní mlýnek, noc co noc tisíckrát totéž, noc co noc, noc co noc! Do úmoru, do zblbnutí, do transu přesýpat latinskou říkačku: *Ecquis aberrabit decretae a limite sortis, quippe ea ceu vallo cingere quemque solet. Ecquis aberrabit...*

A než Slovokarusel dovrzal a prášky zabraly, kdesi na okraji města slabě zahřmělo, kdesi na předměstí se rozduněla májová noční bouřka, první letošní bouřka, a Ema vysoukala žaluzie na okně, aby z lože viděla blížící se blesky. Černá obloha občas modravě blikla; půlsekundové fosforečné zákmity a opožděná, váhavá hromobití, ale potom se burácení počalo kvalitně vzdalovat a noc opět oněměla, a přesto k Emě ještě pořád odněkud dolétala neslyšná záře nebeských výbojů, podivuhodně jasných, pravidelných a rytmických: v přesných intervalech krouživě olizovaly bílou zeď nad postelí, zas a zas a zas... Světelná znamení vysílaná tak akurátně, jako by byla řízená běžícími stopkami či tepem jejího zpomaleného srdce, signál, signál, signál, až se omámené Emě zdálo, že k ní do pokoje míří reflektor nějakého majáku, pilný otáčivý reflektor nějakého majáku...

...

Zahlédla je taktak. Pouhých několik kroků, a málem by do nich byla strčila. Loudali se po chodníku asi tři metry před ní, rozčuchaný mladý habán, který se vedl za ruku s ryšavou, kučeravou vílou. Ema náhodou zdvihla oči od dlažby a nejprve si všimla jí, její hřívy do pasu, jejích vláčných tvarů, jejího směřícího se sladkého profilu, hle, Botticelliho Primavera, spanilá, růžolící Vesna vznášející se pět centimetrů nad zaprášeným trotoárem. A potom ji upoutal on, jeho chůze, jeho gesta, jeho potřásání hlavy při hovoru – jako by do každého pohybu vrážel cosi nadbytečného, jakýsi ždíbec chaotické energie, špetku nezkratné, zbrklé, klaunské rozmáchnosti. A ještě dřív, než se k rusovlásce dychtivě natočil a něžně ji políbil, Ema věděla, že je to Marek.

Splašeně zabrzdit a střemhlav zahrnout do vedlejší uličky. Bleskem se vytrazit za jejich zády a nenarušit neoblomný chod Časostroje, pryč z Minulosti, pryč z Přítomnosti, pryč od

Nejsoucího, pryč od Neexistující, pryč z Příběhu, na jehož konci zívá Bertík Černý v nonstopu nad figurkami šachovnice: *Táá-áák už dalas mladýmu kopačky? Chudáá-áák milenec...*

A Ema pohoršeně zavrtěla palicí: *Kdeže milenec, Mefistofele! To byl můj syn! Můj milovaný syn!*

Pak je snad libo elixír? Za úpis sto roků mládí!

Kuš, d'áble, sotva sto chvil! Už zjara mě zima chladí!

...

Horečka. Zimnice. Horečka. Zimnice. Noc co noc. Noc co noc. Noc co noc... Bdíci spánek, spící bdění, tma vřelá, tma studená, tma temná, tma zářivá, tma, v níž se svíjí a plazí stříbrný řetězec slov, nekonečný stříbrný had, stříbrný magický ouroboros: *Ecquis aberrabit... Ecquis aberrabit... Ecquis aberrabit...*

Nahřívej, radí kdosi Emě, nahřívej, žíhej, odpař a jemně setři zaječí packou... Přiveď k bodu varu a opět zchlad'... Tisíckrát a tisíckrát... Ecquis aberrabit... Ecquis aberrabit... Ecquis aberrabit... Hořlavá voda a lidská krev...

...

Dneska si budem hrát na doktora Fausta! rozhodla Majda a okamžitě rozdala role: *Ty seš Faust a já Čert.*

Mefistofeles, opravila ji Ema.

Ne, já to viděla v loutkovém divadle, Čert a Faust!

A černý pudl tam nebyl? A děda se šachovnicí? A co Marek či Markétka? Čarodějnice? Alchymista, homunkulus, krásná Helena? Kostely, poklady, sabaty, aresty, popraviště, trůny, podsvětí, pevnosti, bojiště, verše, zařikávadla, mořské příboje, kohorty d'ábelské, voje andělské...?

Říkám, že jsem to viděla v loutkovém divadle, a nebyl tam žádný černý pudl, ani děda se šachama, ani Marek, ani nikdo takovej! A už nezdržuj! Oblíkni si župan a sedni si k psacímu stolu, jako že přemejšlíš!

A Majda si fofrem navlékla Emin černý rolák, sepnula pačesy gumičkami do dvou chundelatých rohů, spustila žaluzie, zapálila hřbitovní svíčku a zabučela jeskynním basem: *Vóóólal jsi mě, Fauste? Co žádáš od mocností pekelných?*

Nic, vyplázla na ni Ema jazyk, nic nežádám.

Ty si vůbec neumíš hrát! rozzlobila se Majda, *pokaždý všecko zvoráš! Musíš si něco přát! Musíš! Musíš chtít od Čerta různé kouzla a mládí a zdraví a krásu a zlato a upsat se mu krví, aby tě pak za trest moh odnýst do pekla!*

Omyl, holubičko! Mefistofeles nakonec Fausta do pekla neodnes! Hahaha! I když by si to ten sebestřednej darebák zasloužil, páč zacházel s lidma jako s červy. Jenže lišák Goethe z něj udělal vyvolence Boha i Satana, a to by byla parádní ostuda, kdyby Bůh nezvítězil v souboji o Faustovu prohnitou dušičku –

Dóóóst! vyvrískla Majda. *Tak znova: hraješ, nebo ne? – Vóóólal jsi mě, Faustééé? Co žááááááš?*

Ááánóóó, volal jsem tě, Mefistofele. A chci, aby hned teď byla zima a byly Vánoce!

Půjdem spolu do Betléma..., zanotovala falešně Majda a pak se s tygřím řevem vrhla na Emu a odnesla si ji do pekla.

...

Horečka. Všude horečka. Ve všem horečka. Noční horečka. Běsnivé pilování cvrčků a zvířecké mručení města. Pálící tělo, dech, mozek, polštář, pokoj, vzduch, strop, hvězdy, vesmír...

Červenec, rozpamatovala se Ema. *Je červenec. Je léto. Jsou prázdniny...* Sestra s Majdou odharcovaly do Chorvatska a přífrčí domů příští týden. Nikdo neodemyká, nikdo nevolá, nikdo nezvoní. Ema nemá mobil a telefon v jejím pokojíku včera pomstychtivě ohluchl, protože opět nezaplatila účet. Místo toho si koupila v tržnici u rákosníků plátěné letní kalhoty a dvoje bavlněná trička, aby se na veřejnosti nemotala jako hastroš, koncentračnice, feťačka, smrtka. Tak vychrtlá a nehmotná, že jí teď už pasovaly jenom dětské velikosti, hadříky pro bezstarostné, vyžlaté, rozhiňané puberťačky.

Potmě se dopotácet k rozhřezlému oknu: pečlivě zaklapnout a poté rozsvítit lustr, jinak jí sem vtrhnou hordy nestvůr a příšer; můry, brouci, jepice, komáři a obrovské zelené kobylky s nepříčetnými bulvami a obrněnými trupy.

Opláchnout si v koupelně hořící obličej, vydrhnout zuby a sčísnot zpoceně vlasy do ohonu – ne, víc nezvládne, víc nedokáže. Marně se snažíc v zahrnědlém, kalném špíglu nad umyvadlem rozeznat svou zmizelou, ztracenou, rozpadlou tvář. Ještě šaty. Zahalit rozžhavené kosti do plátěných bílých kalhot a bavlněného černého trička; sebrat se, zvrávorat, vybičovat... Vydátlovat jakési záchranné numero a cosi důležitého oznámit do mluvítka, jméno, adresu, nemoc, krev...

Leč aparát přece nejde, zkapal, včera ho odstříhli. Včera nebo před rokem. Váří se oblečená na podlaze u dveří kvartýru a na něco čeká, žárovka ji krutě bodá do zorniček, a když zase zamžourá skrz bolavá víčka, stojí u telefonního automatu o ulici dále, proplazila se dvorem přes zadní trakt, navigovaná roztaveným kotoučem úplňku a nadnášená proudem sálavého větru; kolísavé vrzání jejích sandálů a ostré chrastění šterku na stezce, zurčení hmyzu v býlí a rozléhající se štěkot zpráv, vytí amplionů z luftovaných obývacích: *atentáty, demonstrace, hladomory, epidemie, exploze, masakry, mordy, podvody, požáry, sucha, tornáda, válčiště, záplavy, zemětřesení... Asteroid v bezpečné vzdálenosti mine Zemi...*

Pouliční výbojka je rozbitá a Ema nevidí na displej přístroje, ani na kovová tlačítka. Třikrát vhodit minci a třikrát poslepu vymačkat SOS; třikrát telefon spolkně měďáky a třikrát zůstane němý. Mimo provoz. Musí se vrátit zpátky k sobě. Znovu se protápat vnitřním blokem, znovu zdolat zabijáckou trasu, držet se zdí, klesat, padat, propadat se... Už nemůže, už se nezvedne... Leží... Ví, že leží, a přesto putuje stále dál. Fronta budov bez

konce, bez konce, bez konce – a všechna okna zhasnutá, ne, žádná okna, nikde žádná okna, pouze vysokánská, nezměrná, gigantická hradba, a když Ema zakloní hlavu, rozezná na vrcholu valu hranaté ozubení a kulaté bašty; obrysy černých věžiček proti pableskující fialové obloze; obchází nedobytně opevněné město, obšancované město na srázném kopci, a tu na svazích dole pod sebou uzří nesčetné planoucí vatry a stovky kruhových stanů a tisíce šílených mužů – chrápají, baští, chlastají, halasí, zpívají, naříkají, modlí se, pulírují zbraně, hřebelcují koně, škrábou dopisy, šoustají s děvkami a chystají se do bitvy, chystají se zaútočit ihned za rozbřesku, mají korouhve, vlajky, prapory, standarty; mají luky, oštěpy, samostříly, praky, řecké ohně, střelný prach, píky, palaše, meče, kordy, dýky, bodáky, muškety, arkebuzy, pistole, tarasnice, kanony, strojní pušky, kulomety, samopaly, tanky, granáty, miny, plyny, mory, bomby, zepelíny, letadla, radary, rakety, roboty, atomy, neutrony, lasery, počítače, satelity, inferna...

A Ema se zatím plíží po nenápadné pěšině u úpatí těch titánských hradeb, zajatá v pasti mezi páchnoucím vodním příkopem a závratnou kamennou citadelou, nad sebou vartující hlídky a na dohled vojenské ležení; až po chodníčku doškobrtá k zavřené bráně, pobité hřeby, ale ani se na ni neodvážá zabušit, jelikož dle příkazu konšelů beztak bývá do kuropění zamčeno; vleče se beznadějně dál a dál a dál, dokud ve tmě nezavadí o nějaký nízký výstupek, o žulový schod vedoucí k povědomým proskleným dveřím – k otlučeným vratům jejich okrového činžáku; rozechvěle hledá v kapse klíče, avšak musela je někde cestou ztratit, a tak tlačí na zvonky partají, doufajíc, že se kdosi slituje a vpustí ji bzučákem, jenže všichni chrní, všichni odrajovali na dovolenou, všichni ohluchli, bojí se, jsou lhostejní, bezcitní, ve střehu, agresivní, nenávidní, *přestaň dělat bugar a táhni do prdele, zachrochtá konečně domovní reproduktor, vodprejskni, nebo zavolám policajty!*

Plouží se ulicemi obleženého města a kolem ní cválají rejtaři na vranicích, mocní kyrysníci s těžkými pancíři na prsou, třesk kopyt, žalobné ržání a za nimi břeskný hřmot vozatajstva, rozkomíhané bludičky lateren a zmítavý tanec pochodní, šlape po teplém téru a po hrbolatých kočičích hlavách a po udusané i bořící se hlíně, všude ohně, chvat, povely, křik, řinkot, puch... Nahoře u ohozů kotle s vařící smolou, napřážené hlavně děl a pyramidy olověných koulí. A zas odbočit mezi natěsnané, sevřené baráky, na jejichž rozích prskají smolnice; a ze tmy jukají hrázděné štíty, malovaná průčelí, skleněné čočky oken, zaháknuté okenice a vytesaná domovní znamení: draci, vlci, lvi, kocouři, kanci, býci, medvědi, vzpínající se jednorožci, chlípni kozonozi satyrové... Ze strmých střech zní řezavé skřeky probuzených pávů a mezi staveními kvičí uprchlá podsvinčata a kdákají vylekané slípky; hnilobné bublání koryt, struh a stok, ožralý randál z herberků, kořalen, šantánů a barů, mandolíny, harmoniky, flašinet, orchestriony, valčíky, tanga, swingy, beaty, hip hopy; ječení kurev z bordelů a šepotání kajícníků ze zpovědnic, na rynku tábořící

pěchota a čoudící polní kuchyně; jde kolem kašny, kolem pranýře, kolem rathouzu, kolem chrámu, kolem morového sloupu, kolem haldy roští a smetí, kolem dřevěných smradlavých kotců, v nichž i nyní v noci stoleté zelené stařeny prodávají sušené, nasolené ryby a ozdobné flakonky s bezbarvým jedem; a Ema již opět kráčí po horkém, čpícím asfaltu, po kterém rejdí džípy a rachotí transportéry, zlověstná slídící kolona, před níž se ukrývá do hlubin podloubí; mlátí u vchodů tepanými klepadly a tiskne mosazné kliky, avšak ani jeden vstup nepovolí, pod nohama se jí míhají záškodnické stíny, potkani, kočky, psi, ropuchy, duchové... Předhoní ji černý pudl s pardálíma očima a začne ji lákat za sebou, vždy kousek popoběhne a významně se zastaví, co chvíli se po ní vyzývavě otočí a vesele vycení špičáky, usmívá se na ni, navádí ji přes opuštěnou křižovatku s mrkajícími semaforey, a tu Ema zjistí, že vlastně urazila pouhých pár set metrů: už se orientuje, už ví, kde se nachází, sotva deset minut od domova, na široké, prázdné křižovatce pod oranžovými pouličními lampami, sytě, sytě pomerančovými, až vypadají jako červánky, jako úsvit, jako rodící se jitro, a tehdy si naposledy vzpomene na Marka, vzpomene si, jak spolu loni na podzim vypadli z města na výlet, pádili autobusem po dálnici lemované mlhou, a když posléze přece jenom zvítězilo ranní slunce, zaujal Emu osamělý sametově černý havran, který je několik minut doprovázel, obdivovala z okna jeho nádherný rozpažený let, let bez jediného kmitnutí křídel, pohyb bez pohnutí, svist po soustředěné přímce, než jí opět zmizel v mlze...

Ach bože, ještě stále trčí na křižovatce a ještě stále je noc, ještě pořád polnice nezatroubily k šturmu a bubny nespustily lermo, ještě se neřadí šiky a ještě se nehemží zákopy, ještě všichni spí, všichni kromě Emy a černého pudla, jenž právě dotlapkal k lokálu s červeným neonem a obratně se protáhl dovnitř rozšklíbnutou škvírkou; ne, vůbec se jí tam za ním nechce, poněvadž v nonstopu je hnusně narváno, za sklem dav ožungrů a magorů, a v portmonce pouze deset krejcarů, deset krejcarů, s kterými má vystačit do čtvrtěční invalidky, a přesto jí nezbyvá než zaplout do toho ubohého útulku, vklouznout do zahuleného azylu a ani nezavadit o vrata – tak útlá a tenká, že se snadno vsoukne úzkou, profukující skulinkou; tiše vstoupit a objednat si kafe, jež zásadně nepije, schoulit se u stolku a posečkat na odemčení fortny –

Prosím, přinese jí blond šenkýřka kouřící šálek a stříbrný ouroboros na baculatém zápěstí se oslnivě zablyští. Sakra, zvenku měla Ema dojem, že je v pajzlu nabito, nicméně teď tady statuje akorát Bertík Černý; dědek štamgast na svém vysezeném fleku, před sebou škopek piva a rozloženou šachovnici, *tikající bestie!* zahrozí jako obvykle protějším pendlovkám, *musím to tu přetlouct – hernajs, jak se jmenoval ten Bergmanův film...?*

Hodina vlků, doplní ho Ema a Bertík souhlasí: *Trefa! Nicméně nejlepší byly od Bergmana –*

Lesní jahody, dopoví Ema. A uvědomí si, že tenhle podivínský stařík ji vůbec nezná a vůbec nepoznává a nikdy se s ní nesešel, neboť za posledních pět měsíců dospěla ke své absolutní

a nezvratné Proměně, nikomu již nepodobná a nikoho již nepřipomínající, vyschlá, sinalá, beztížná bytost klímající nad vychladlým hrnkem kafe; z rádia nyvá muzika, z herny cinkot automatů a za pultem špekátá barmanka nalévající zrovna někomu štamprle vodky; putyka furt nadupanější a hlomoznější a rozpálenější, pitvorná chamrad' v řěavém dýmu, cigarety, chechot, hlasy: *Půl funtu filozofický rtuti, hučí kdosi potrhle, zelenej lev, pravej basiliskus, černej drak, krokus zlata, regulus... Nahřívej, žíhej, odpař a jemně setři zaječí packou... Hořlavá voda a lidská krev...*

Ecquis aberrabit, mumlá Ema, *ecquis aberrabit... ecquis aberrabit...* Je ospalá, je k smrti ospalá, leč musí vytrvat, musí opakovat ty nesmyslné verše, aby se ubránila mrákotám, aby se ubránila –

A vtom zvuky zmlknou a červené lampy zhasnou a je tma, opojná zářící temnota, která se nehybně rozmáchně prostorem jako havraní křídlo, jako modré havraní křídlo, a Goethův Mefistofeles otráveně zaskuhrá:

*„Že minul čas? To značí věru málo.
Jak by to ani bylo nebyvalo;
a štve se to přec v kruhu, jak by to bylo.
Mně věčné prázdno spíš by bylo milo!“**

...

Je modravá tma.

Je hebké, mihotavé světlo.

Na stole čtyřramenný svícen se zapálenými voskovicemi. A archy čistých papírů. A kalamář s brkem. A vůně jablek. Vůně jablek, které babička ukládávala nahoru na skříně v ložnici. Ano, je tu také postel nastlaná peřinami. Police s knihami. Odřená almara. Zelená kachlová kamna. A místnost má zvláštní, oválný tvar. A pak si Ema přehodí hrubou kápi a vyjde ze dveří do noční podzimní zahrady, prochází se mezi očesanými jabloněmi, hrušněmi, ořešáky... a spadalé listí jí šustí pod podrážkami měkkých škorní; prohlíží si zvenku svůj domek: jakousi kamennou věž či snad větrný mlýn bez lopatek?

Ne, kdepak! Maják! Opravdový maják, který bude muset Ema každý večer rozžít. Kulatý maják v kulaté zahradě ohrazené mohutnou zdí z bělavé opuky. Objeví dřevěnou branku – a hle, je trošičku pootevřená, pouze na šířku dlaně, a Ema ví, že se nikdy, nikdy, nikdy docela nezavře, že se jí lze kdykoliv prosmeknout ven a zase se vrátit zpátky, ale ona tak neučiní. Jenom skrz štěrbinu nakoukne za plot, kde visí hustá, bezedná mlha, neproniknutelná, neprůhledná, tajemná...

A potom zvedne zrak – a nad ní se rozklenou ohromná, jasná, průzračná nebesa, miliardy a miliardy třpytivých hvězd, démantové sítě mlhovin, duhové spirály galaxií, Mléčná dráha, Magellanovy mraky...

* GOETHE, Johann Wolfgang. *Faust*. Překlad Otokar Fischer. Praha : Odeon, 1982, s. 454.

A Ema se kochá a sytí a napájí tou osvobodivou krásou, tím zázračným okamžikem, kdy se konečně všechna slova stala skutečností a všechna skutečnost se stala slovy, kdy se všechny časy spojily s jediným prostorem a všechny prostory se spojily s jediným časem; a kdy Ema ještě žila a už byla mrtvá, už žila a ještě byla mrtvá, ještě žila a ještě byla mrtvá, už byla mrtvá a už žila...

(2004)

KAPUCINIÁDA

Toho dne, kdy v Archivu dovršili akci Tech-Liberation a nainstalovali nový Superpočítač HUHUMAN MMM, měla již Mgr. Žolina Augustová vyklizený pracovní stůl a vyřízená výstupní lejstra. Osvobozená z *organizačních důvodů*. Takže pouze zamknout úzký suterénní kutloch a odevzdat klíč sekretářce Kapounové v kanceláři o tři patra výše.

... *už dete?* houkla na ni Kapounová přes rameno, zrovna s někým vestoje rozčileně telefonujíc – *jo, klíč semka; a podpis do seznamu, fajn, nashle* – a hned zase k Augustové zády a našťetěně do mluvítko: *...no povídám ti šílený; sem se dneska netrhla ani na voběd, a...*

Žolina Augustová naposledy prokráčela dunivou chladivou halou z mramoru, štuků a mosazi a otevřela těžká starobylá vrata, jimiž procházívala od pondělka do pátku posledních deset roků – *se neposeru! Finito! Prásk!*

Pustit křídlo dveří a marně začenicchat po kyslíku. Vzduch venku na ulici vařící a smradlavý jako špinavá ložní plachta propocená při bahenní horečce. Zmořeně zafunět a pohlédnout vzhůru. Klid před bouří. Udušené, vyprahlé Město ozářené zlověstným přísvitem a nad střechami pekelně temná obloha. Takový doutnavý, sálavý odstín černé...

A tu si znenadáni vzpomněla! Ta černá obloha se podobala černé čtvrtce na kreslení. Měkkému tuhovému papíru, na který kdysi coby dítě vyrývala bílou tužkou kostrbaté hvězdičky, půlměsíce, mráčky a sněhové vločky. Fakt překvapená, že si to vybavila právě v této chvíli, *ježiši, po třiceti letech*, když vtom uhlovými nebesy zákmit blesku a vzápětí dělové, ohlušivé zahřmění.

Bomba! Sopka! Tsunami! Třešticí vodopád a hromadný úprk zaskočených pasantů, deštníky, kvičení, dupání... a skoky do nejbližších vrat: šturmem vzít obchody, pizzerie, cukrárny, galerie, bistra, hospody... Chodníky za moment pusté a prázdné; třaskavé detonace, záchvěvy budov, magneziové výboje: den-noc-den-noc-den-noc...

Nežli Žolina dospurtovala k tramvajové zastávce, smetl tropický liják asfaltovou vozovku a auta se po pás brodila kypící žlutou řekou. Potopa, hukot, ohňostroj, burácení, exploze. Jen pár bezradných nešťastníků vtisknutých do vstupů cizích domů; jen semknuté stádečko pod drnčícím plastovým přístřeškem u stanice električky – hle, všichni napěchovaní tak těsně a pevně, že na zplihlou Žolinu nezbylo v úkrytu žádné místo. Ani centimetr! A tak nucena čelit živlům úplně sama. Trapně přikrčená pod bortícím se, prašticím deštníkem a mžikem promáčená až na titěrné spodní kalhotky. Dlouhé hnědorudé šaty z India Marketu nacucané vodou a přilepené na tělo jako mokrý zábal. Teprve před dvěma týdny si ten aušus koupila v letním výprodeji. A dneska poprvé v nové říze, na rozloučenou a natruc a přímo do stoky! Bože, bezmocně pozorovat, jak jí po nahých pažích a kotnících stékají hnědorudé

indické chcánky a malují jí na kůži lesklé terakotové čáry, vlny, meandry, hady, stigmata... Naproti za sklem kavárny nadšeně civící ksichty a podél zatopeného obrubníku zpěněný proud s vířícím smetím; odpadky, větve, papíry, bahno, potkani... Čas strnulý a nebesa běsnící –

Nežli přes oceán připlula tramvaj, byl z Žoliny šašek počmáranej. Od ramen až k patám našminkovaná červeným humusem a na tváři přes make-up dvě stružky rozteklé maskary.

A pak hrůzná jízda domů. Namísto běžných pětadvaceti minut téměř čtyři hodiny! Nerovný zápas roztřeseného, astmatického vozu s řadou nenadálých, zákeřných překážek: neznámé brody, naplavené zátarasy, jeden spadlý strom, dva výpadky proudu, metrákový chlap skolený bleskem.

K bydlišti dorazila až v podvečer. Zhuntovaná, prochládlá, kolorovaná a na každém kroku odkapávající rezavou indickou močku. Potopa zatím zvolna přešla v neškodný řídký deštík a bouře krotce doburácela. V celém činžáku prázdninové ticho a nikde nikdo. Ani živá duše...

A proto se bezostyšně svléknout na prahu, ještě přede dveřmi jednopokojového kvartýru. Sloupnout se sebe zbytky rozpuštěného hábitu a nechat čáry na chodbě i s poskvrněnými sandály. Po špičkách procapat předsíní a vrhnout se do koupelny pod vřelou sprchu.

Mýt! Drhnout! Drbat! Nejprve tělovým šamponem. Poté dětským mýdlem. A posléze pracím práškem s bělicím účinkem. A na závěr použít odlakovač na nehty a čisticí prostředek na kachlíky a nádobí.

Drátkovala se, hřebelcovala, pařila a louhovala dobré dvě hodiny, leč ta zatracená hlinka na pokožce ne a ne a nepustit. Naopak, během koupele se terakota do pleti stále více vtírala a vpíjela a rozpíjela, až hnědorudé fleky postupně zmizely a namísto nich se kůže po celém těle zbarvila jednolitým, dokonale homogenním exotickým odstínem.

S výjimkou bledého obličejě a krku Žolina nyní vyhlížela tak opáleně, jako by se zrovna vrátila z měsíční dovolené v Indii.

...

Jsem sice na dlažbě, utěšovala se v kuchyni při třetím grogu, jsem sice v loži, ale zato si můžu Psát na plnej úvazek!

Během uplynulých dvaceti let jí časopisy uveřejnily tucet povídek a dvě básničky. Přesněji, během prvních sedmi roků. V posledním třináctiletí totiž prestižní redakce přestaly na Žolininy zasilky jakkoliv reagovat. Ani búúú! Ostatně, právě toto zaryté mlčení v éře Dohnívání pokládala za důkaz svých tvůrčích kvalit.

A teď, navzdory Všeobecnému publikačnímu spiknutí, se konečně pustí do Literatury plnou parou! (Samozřejmě jen do doby, než se jí nachomýtně slušný džob.)

...

Podzim. O rok později.

Závěrečné tři kapitoly svého Románu dosmolila na psacím stroji, neboť již při dvaadvacáté kapitole začal Kmet-Počítač zamrzat a při čtyřadvacáté definitivně zkolaboval. Taktak těsně před exitem spasit nejdůležitější texty a uložit je na zbývající dvě volné diskety. Nejenom Kompjútr po infarktu. Srdce v křeči, hrdlo ve smyčce, svalstvo z aspiku. Vyřízená! Na dně. Kaput. K.O.

V naprostém srabu, protože neměla Prachy ani na opravu, natož na nové Písíčko, nemluvě o Tiskárně. Vlastně neměla Prachy vůbec na nic. Ani na ty štosy Listů, které spotřebuje při tvoření na mašině, jelikož, koza blbá, převaňuje každý odstavec dvacetkrát, dvacetkrát, než se jí zdá poživatelný. Jo, v absolutní řiti. Osm devítin Románu zakletých v nedobytných digitálních slojích a poslední tři papírové kapitoly mdlobně chrnící v šupleti. Dokud nezíská potřebný závratný Obnos, nedá svůj dopsaný Opus nikdy do kupy. Nikdy si Ho nepřečte celý, neprovede v Něm korektury, nevytiskne Ho a neodešle svázaný v deskách do nějakého nakladatelství, aby se nakonec po mnoha a mnoha měsících snad dozvěděla, že či zda nebo ne a pokud a pak a když a nýbrž a nikolivěk a k čertu a přestože a ještě a opět a...

...

O rok později.

Bestie! Říkají tomu Dávky na Zajištění Základní Výživy (DZZV) a Dávky na Zajištění Bydlení (DZB)!

Rozpárat ty svině kapitalistickýýý!

Měsíc po měsíci stále hlouběji zabořená do finančního třasoviska. Šetřit, škuldit, zmenšovat se, scvrkávat, gumovat, vymazávat, likvidovat... Zrušit pevnou telefonní linku. Zaškrtnit plynová kamna v pokoji a přestěhovat se do kuchyně. Při koupání se nejprve namydřit nasucho a pak se sprchovat čůrečkem teplé vody přesně dvě minuty. Pačesy smývat přesně tři minuty. Živit se čajem, cukrem, houskami, solí, pepřem, cibulí, sádlem, kečupem, jablky, marmeládou a umělou citronovou šťávou. Při vzácných příležitostech debužírovat polívky ze sáčku a perníky s čokoládovou polevou.

Necestovat, nerandit, nekomunikovat. Držet se svého pěšího rajonu a neutrácet za hromadnou dopravu. Žádné schůzky, žádné výlety, žádná kina, žádná divadla, žádné výstavy, žádné návštěvy. Škrtnout kadeřnictví, krčmy, cukrárny, internetové kavárny, čistírny, prádelny, opravny, lékárny. Nekupovat šatstvo, obuv, prádlo, knihy, časopisy, líčidla, kosmetické přípravky, barvy na vlasy, prášky na spaní, vitaminy, bílé zubní plomby, bílé keramické korunky, dioptrické brýle, květináče, bačkory, vánoční jmelí, papírové ubrousky, noviny (s výjimkou střeďečnických Čechiš Daily s inzertní přílohou JOB).

Nevytáhnout paty z baráku. V úředních dnech se stýkat s úředními úřednicemi. O středách obtelefonovávat z budky inzeráty, případně odesílat z pošty rekomanda. A jednou týdně vyrážet do blízkého supermarketu pro nejnutnější zásobu potravy a nejnezbytnější drogistické zboží.

Jo, riskla to a dvakrát vzala Fachu Načerno. Vloni vítí dušičkových věnců a letos skládání barevných kroužků. Za kroužky neviděla ani měďák, poněvadž Herr Podnikatel se včas vypařil.

Ohlodat se až na kost. Už tři čtvrtě roku splachovat záchod kbelíkem, jelikož kde vzít na instalatéra. V pokoji pokažený lustr a na okně prasklé sklo. V kuchyni rozbitá lednička a na sporáku tři rozhašené plotýnky ze čtyř. V koupelně opadávající omítka a kapající kohoutky. V koutě za skříní rašící plíseň.

První zmizel mixér. Loni v březnu. Pak ruský samovar. Dámský elektrický depilační strojek. Polovina svazků z knihovny. Dědova stříbrná tabatěrka. Tátova sbírka mincí. Strýčkova olejomalba *Krajina pod sněhem*.

Mrazničku, triedr, rádio a fén nevyplatila ze zastavárny. Zůstaly jí ještě šestiletá automatická pračka a sedmiletá barevná televize (oboje pořízeno na krvavé lichvářské splátky). Dále v rezervě: dvě broušené křišťálové vázy, malovaný hedvábný vějíř z roku 1840, kávový porcelánový servis, vojenský zeměpisný atlas, dvacetiletý gramofon, devadesát sedm LP gramodesek s vážnou hudbou, vysavač, vzduchovka a pět kousků drobných zlatých šperků. A také staříčkový tranzistorák, jež si hodlala podržet navzdory všemu. Pchá, kdo by takový křáp vůbec bral!

...

Ráno už zase tranzistorák haproval! Přesněji, už zase jen džunglově kvílel a chrčel a rachotil na trvale nastavené stanici CR (Czech Rundfunk).

Ty kurvy zkurvený!

Jo, moc dobře věděla, oč jde! – Všechny nezvyklé Události pokaždé zaznamenat do kalendáře a poté, na základě systematického, dlouhodobého srovnávání informací, objevit jejich skrytou Příčinu.

A mám to!

Časy epileptického chroptění na chlup korelovaly se startovacími časy všech Humanitárních Leteckých Kampaní za poslední desetiletí.

A tak již několik hodin předtím, než aparátěk opět promluvil svým normálním blazeovaným hlasem, Žolina věděla, co uslyší ve zprávách: pět ušlechtilých, efektně suverénních vět o další Ozbrojené Misi na Obranu Svobody.

Akorát jedna Záhada zatím pořád nevyluštěná: Proč Tenkrát z celého baráku zmizeli faraoni?! Proč, proč, proč?! Před deseti roky. Třicet dní před první poruchou tranzistoráku. Ze dne na den byly ty neporazitelné armády mravenečků zničehonic v tahu!

...

Léto. Ničivé vedro.

Večer se dopotácěla domů ze svého třináctého Konkursu za tři roky. Ano, Teprve Třináctého! Potřinácté coby kompars, potřinácté křoví do počtu, potřinácté s drčkou před držky a přes držku. A všech třináct Šancí si musela spláshit sama po inzerátech,

protože na Úřadu pro Svobodu Nedotknutelných (ÚSN) vždycky akorát hóóóvnóóó!

Podělaný pokus číslo třináct. U dalších dvaadvaceti Řízení oznámeno, že *neprošla s přihláškou do užšího výběru*. (Vzácně vráceny kopie dokladů o vzdělání, zato strukturovaný životopis nikdy!) Ve dvaadevadesáti případech vůbec žádná odpověď. A stotřiapadesátkrát zavržena její kandidatura již při úvodním telefonickém či elektronickém dotazu (k počítači v Univerzitní knihovně zpočátku půlhodinka rajzování, poté tři čtvrtě hodiny a nyní hodina deset, *próóóč, krucinál?!*).

Tentokrát se Žolina marně ucházela o prestižní sinekuru Třetího Pomocného Koležského Registrátora v Regionálním Optickoetickorealizačním Centru.

Pokud vám do pátku nezamejlujeme, tak – what?! Vy nemáte internet?! Kajn mobil? Fax? Nou telifoun... Ja, edris of bydlišťe, zélbstršendlich...

Zpáteční cesta tramvají ze středu Města trvala již sedmdesát sedm minut a sežrala dvě dvanáctiměďákové jízdenky naráz!

Do prdele se všítím!

Onoho parného večera Žolina stěží dokázala vyšlapat ty hnusný, zasraný schody do toho hnusného, zasraného třetího štoku. Cukající srdce, sípavý dech, nohy jako centy.

Teprve při mytí si všimla, že má jakési oteklé kotníky – a jéje! Chachacha! Takové legrační sloní bochánky z řídkého terakotového sulcu.

...

Brzy se z toho stal rituál. Probudit se, vstát z pelechu, roztáhnout závěsy – a nedočkavě kouknout přes střechy směrem k západu. Až tam do dálky, kde uprostřed Města –

Neuvěřitelné! Neuvěřitelné, jak rychle Stavba pokračovala a jak překotně Věž rostla.

...

Už celkem Čtyři Ilegální Zdroje Příjmů! Genealogické poradenství (dva platící zájemci za tři roky), Příležitostný úklid, Sběr vratných flašek a od včerejška i Venčení psů na zakázku (telefonické objednávky přijímány u sousedky Zoufalové, které na tom trhne patnáct měďáků měsíčně).

Domáknout se to ÚSN, hned by jí šupem zkrouhl Dávky ZZV a ZB o rovnou Třetinu!

...

Kóóónéééčněéé!

Dopis od proskribovaného kulturního občasníku Dopadlí Vlastenci. A v něm zdvořilé oznámení, že v jarně-zimním čísle (vyjde asi k Vánocům!) budou otištěny obě Žolininy básně, jež nedávno redakci zaslala. (*Je nám velmi líto, leč našim autorům bohužel nemůžeme platit žádné honoráře.*)

Současně přiložena složenska s výzvou, aby laskavě uhradila padesát měďáků, tj. předplatné plus poštovné za dvě numera: jedno letošní a jedno pro příští rok.

...

Podzim.

Od 17. listopadu Žolina zaměstnána jako krmička krkavců u Nadace za Svobodu Krkavců (NSK). Sezonní místo přijato na rozkaz ÚSN. V případě zamítnutí okamžitě zrušeny Dávky ZZV a ZB a současně i utrum s Desetiměďákovou Podporou pro Dozajistění Bydlení (PDB), kterou si co čtvrt roku znovu a znovu chrabře vyběhávala v sedmi kancelářích tří institucí po předložení Dvanácti Orazítkováných Potvrzení.

Práce krmičky krkavců vynesla tolik, kolik činila polovina Dávky ZZV plus polovina Dávky ZB (obě zbývající půlky jí doplácel ÚSN) minus Desetiměďáková Podpora DB, kterou si i nadále zmužile vydupávala v sedmi kanclech.

Reálně ale situace zhoršená, poněvadž přibyly horentní výdaje za Měsíční Tramvajenku, jakož i náklady na zvýšenou Hygienickou a Oděvní Péči nezbytnou při každodenním pobytu na veřejnosti. Navíc jí na luftu vždycky tak vytrávilo, že místo pěti housek denně jich teď zbaštila rovných sedm a k tomu dva šálky čaje navrch. Dále nucena investovat do dvou párů tlustých ponožek, dvou triček, dvou teplých spodárů a malé termosky, na kteroužto náročnou výbavu praskl zlatý řetízek s přívěškem ve tvaru kotvy.

Od 17. listopadu tudíž vždy v půl třetí v noci ukázněně vstát od Psacího Stroje a políbit Pisáčka na zahřátou klávesnici. Potom se umýt, nasnídat, obléct do roboty a před čtvrtou ranní svižně vyrážovat k prvnímu rozjezdu tramvají.

Vlastní cesta elektrikou do centra Města zabrala zpočátku asi hodinu a půl, avšak každý den se trasa o kousek prodlužovala, až se konečně před Vánoci ustálila na dvou hodinách.

Služby mívala Žolina v pondělí až pátek od 06:00 do 14:30, zatímco o víkendech a svátcích si Nadace na tuto práci bohudíky najímala jakousi učitelku ze základní školy, údajně milenku pana správce Edgara.

...

Jak malebné! Jak inspirující! Zde, v tichém opadaném parku v samém srdci Města.

Ach, od kuropění až do odpoledne křepce maširovat na fičícím, zebavém povětří; v chladu, mlze, mrholení, dešti, slunci, větru, metelici, plískanici... Vzhůru dolů mezi holými kaštany, topoly, jasany, platany, jilmy, javory, břízami a smutečnými vrbami; mezi hlohy, šeríky, ořešáky, šípkovými keři a stříbrnými smrčky.

Korzovat alejemi podél širých zvadlých trávníků, rozbředlých ševelivými lijáky, pocukrovaných vrzavou jinovatkou, zachumlaných do třpytivých vloček, posetých člověčími

a zvířecími stopami, šlépějemi, tlapkami, pařátky, nedopalky, slupkami, výkaly, výměty, sáčky, dětskými lopatičkami, injekčními stříkačkami...

Tam, uprostřed sychravé jitřní krásy, tam na lánu pažitů, z jehož malé části právě odhrabala naváté liščí listí či ušmourané sněhové krusty, tam čekávala Žolina na mrazivé rozednívání. Zrak nadějně pozdvižen k růžolícím, sivoookým nebesům a u nohou šedý plastový kontejner s první dávkou menáže.

A pak se objevili! Krkavci! Černé siluety důstojně letící ve výšinách nad probouzejícím se Městem. Vznešená temná hejna široce roztažená po celé obloze... A již byli zde! Již se s chraptivým krákoráním těžce snášeli do rozpřažených náručí prázdných korun, zadýchání, hladoví a nedočkaví; usedali na haluze a rychle si rovnali promrzlé antracitové letky; jeden za druhým, jeden za druhým, až přistáli úplně všichni, všichni, všichni... Načež upřeli na Žolinu svá poťouchlá kukadla a pozorně znehybněli –

A tehdy nastávala její velká chvíle. Slavnostně odklopit víko plastové kisy a servírovat hostům snídani. Plnými hrstmi rozhazovat kol dokola kousky vařeného masa a úlomky suchých žemlí, morkové kosti a vitaminové tablety. A krmit a sytit a hýřit a rozdávat... A pak odnést vysypanou nádobu do blízké kolny a zaklapnout za sebou prkenná vrátka.

Z štěrbinovitého okénka sledovala, jak se krkavci houfně snášejí na kořist: zvolna, plavně, v obloucích; konečky křídel rozpjaté jako černé prsty a ocasy rozevřené jako sametové vějíře, chňapali úlovky do kostnatých zobanů a honem s nimi pryč, kolébavě odtápat stranou, špičky spárů k sobě a boky nemotorně rozhoupané; a někdy okázalé souboje o stejný kusanec, rozčertěné skřehotání, bití křídel, sekavé klování a ježení brků, krá krá krá...

A posléze ještě dvakrát zopakovat totéž. Ještě dvoje prostírání a kroužení a hodování a zápolení, než brzy odpoledne, vždy v bezpečném předstihu před klesajícím soumrakem, Černí zakrákorali k ústupu a v neuspořádaných, roztěkaných vojích odtáhli z Města k popelavému obzoru.

Poté zamknout kumbál a na kárce odvézt tři prázdné škatule do nedalekých zrušených jeslí, kde nyní sídlila Nadace za Svobodu Krkavců. Uvnitř v kuchyňce zásobníky pečlivě vymýt a srovnat na odkapávač. Zítra v 06:00 je od pana správce Edgara opět nafasuje plné. Hotovo. A ještě hodinku strávit v teple krájením ztvrdlých briošek, rohlíků a vek či úklidem nadačních místností, dokud se na ciferníku nezaskví 14:30!

Good bye, Mr. Edgar!

V bufetu u tramvajové zastávky koupit sedm housek a patnáct deka vlašáku a vestoje hned hltavě poobědvovečeřet. Nasycena se pak dvě hodiny kymáčet elektrikou ke svému doupěti; čaj, koupelna, postel a spát! Chrápat až do půlnoci, než budík zase splašeně zadrnčí...

A tak to šlo a šlo a šlo po všechny všední dny od sedmnáctého listopadu do pátého března. Do pátého března, kdy krkavci po rozbřesku nepřiletěli. Ani jeden jediný.

Zolina na ně čekala ještě i následujícího rána, leč žádný se už neukázal. Konec sezony. A proto s ní dotyčného data Mr. Edgar ukončil pracovní poměr sjednaný na dobu určitou.

Ještě téhož deštivého dopoledne Olina bez meškání odkvačila na Úřad pro Svobodu Nedotknutelných, aby se znovu přihlásila do evidence.

...

Čtvrté dubnové noci se přihnal žhavý cizokrajný víchř Chamsín a za úsvitu se Město probudilo uprostřed nefalšované africké Pouště. Vše, vše, vše na dva prsty zaváté jemným šedobéžovým pudrem; střechy, markýzy, chodníky, trávníky, auta, zábradlí, okenní parapety, rozkvetlé stromy... Vše, vše, vše pod heboučkou vrstvičkou pravé Sahary.

A třebaže poté řádily i jiné řízné vichřice, orkány a húlavy, pouštní prach se jim kupodivu nepodařilo vymést. Ba ani vydatné jarní deště, lijáky a přívaly nedokázaly to svinstvo odplavit z ulic. Než skončila vesna, obyvatelé si na útočící písečné roje zvykli. Za větrných dní počali nosit velké brýle a přes nos a ústa si uvazovali plátěné šátky. Záhy se objevily i módní roušky a hedvábné závojíčky, jež hbitě uvedla na trh firma Abdulláh Company.

...

Srpen.

Před půlnocí zuřivě burácející nebesa a nad Městem ohnivé barevné gejzíry. To zrovna bombastickým fojerverkem vrcholily oslavy dokončení stavby Věže.

...

Podle paragrafu 638 novelizovaného *ZÁKONA NA OCHRANU SVOBODY feminsinglů* (dříve tzv. samožijících žen) *s nadprocentním non-product realizingem* (dříve tzv. dlouhodobě nezaměstnaných), *a to v nejvyšší věkové kategorii F (nad 45 let)*, rozhodl ÚSN, že od prvního dne následujícího měsíce budou Olině Trvale Upraveny Dávky ZZV na 63,3 procenta a Dávky ZB na 62,2 procenta dosavadní nominální hodnoty.

Trhněte si haxnama, globaři!

Však za nějaké dva týdny už Olina stejně znovu nastoupí do roboty u Mr. Edgara!

...

Průser! Horror! Pohroma!

Tohoto listopadu Krkavci vůbec nedorazili do Města! Poprvé v Historii se neuráčili přikrákat na své zimoviště! A v důsledku toho Sezonní Místo Krmičky Okamžitě Zrušeno!

Na rozloučenou Mr. Edgar věnoval Olině informační brožurku o tom, že se změnou klimatu Země pominuly jakékoliv důvody ke stěhování ptactva.

Sama Nadace za Svobodu Krkavců se již druhého dne transformovala ve Sdružení za Svobody Otčímů, o. p. s., které si vzápětí pronajalo honosné reprezentační prostory v dvaatřicátém patře Věže (s vynikajícím výhledem na hřiště fotbalového stadionu).

Čerstvě vzniklé Sdružení vyhlásilo koncem listopadu Konkurs na *Funkci Uklízečky* a Olina tam zatepla zaslala svou Přihlášku. Kvůli *nedostatečné praxi v oboru* ale vykopnuta hned v zastřelovacím kole.

Sorry, děvenko, zaprskal Mr. Edgar diskrétně mezi čtyřma očima, to víte, chichichi, už je vám přes čtyřicet!

...

Zima. Leden.

Znovu Zvýšený Nájem. Zvýšené Vodné. Zvýšený Plyn. Zvýšená Elektřina. Zvýšené Odpadky. Zvýšené Jízdné. Zvýšené Vajcové. Zvýšené Houskové. Zvýšené Čajové. Zvýšené Polívkové Sáčkové. Zvýšené Citronové Šťávové...

...

Auvajs!

Tentokrát se ucházela o *Pozici* Externího Redaktora v oběžníku *Free Wolfteethtown* (vydáván dvanáctkrát ročně Úřadem Svobodné Městské Čtvrti Vlkozuby).

Máte reference? zavrčel Předseda tříčlenné Výběrové Komise. *Máte ukázky posledních vtištěnejch textů?* A nenávistně Olinu proklál šikmýma žlutýma očima.

Jistě, jistě, reference... Texty, poslední, publikované...? Aby ne!

A zarputile hrábnout do kabely a hodit jim do chřtánů celou svou zásobu Třaskaviny, bum bác prásk, *a už se třesu, že mě přijmete*, dvě čísla Dopadlých Vlastenců, tři čísla Nového Rebela, jedno numero samizdatového Anarchosyndikalisty a jednu vytištěnou kopii internetového Leftfrontu, *raďte nahlédnouti, Vaše SuperÜberSvobodnosti!*

Zavětrili, zamručeli, trháky hned vycenili, *fucking, schrecklich, raus!* Leč to již sám Předseda vztyčený na zadních, pružným skokem hoplá přes stůl – a raf! Zahryzl se Olině do ruky.

Auvajs!

...

Dybyste chtěla, navrhla jí šeptem sousedka Zoufalová, dybyste chtěla, muj syn Patrik by vám moh dohodit nějaký to drogový dýlerství, co říkáte?

...

Ráno už zase porucha tranzistoráku. – Jasně. Samozřejmě. Pochopitelně. – Ale proč zmizeli faraoni? Proč zmizeli faraoni? Himlhergot!

Tak moc ji ta Hmyzí Záhada uhranula, že neodolala a motiv s tajemstvím zašantročených mravenečků zakomponovala do své rozepsané Novely

...

Halelujá! Radujme se, veselme se, Novela hotova!

Šest Kopii hekticky dorazit na Psacím Stroji a taktak je odeslat do Anonymní Literární Soutěže Nadace Libertas. Ani ne osmačtyřicet hodin před tím, než ji Pan Domáci dal Exekučně Vystěhovat z Bytu pro Tříměsíční Nedoplatky na Nájemném. (Tímto aktem Ihned Zrušen Nárok na Upravené Dávky pro Zajištění Bydlení, nemluvě o Podpoře DB.)

Fend'ák však již z jejího zplesnivělého Kvartýru neměl co zabavovat. Akorát Váendu, Stůl, Židli, vypleněnou Almaru, pustou Knihovnu, poloslepé Zrcadlo a pár starých Krámů, mimo jiné zesnulý Tranzistorák, senilní Budík a vráscitou, začouzenou, naprasklou Čajovou Konvici.

Včas spakována! Na záda Jeden Batoh, do rukou Dvě Kabely a v nich celý Olinin Osobní Majetek čili:

Literární Výtvary, Dvě Verzatilky, Pouzderko s Tuhami, krabice Rodinných Fotografii, Deku, vojenská Celta, Příbor, plechový Ešus, plechová Čutora, smaltovaný Hrneček, Vystřelovací Nůž, Nůžky na nehty, Šitíčko se Zichrhajckami, Tři Ručníky, Hřeben, Kartáček na zuby, Tuba Zubní Pasty, Jeden a Půl Mýdla, Špiglík, Tenisky, Sluneční Brýle, Balení Paranolu, Paklík Fáče a veškeré použitelné Šatstvo.

Krátce před odchodem do Exilu prodány poslední Olininy poklady čili Malovaný Hedvábný Vějíř z roku 1840, Druhá Křišťálová Váza a Snubní Zlatý Prstýnek (uchovávaný doposud coby Zubní Rezerva). – Z výtěžku pak zakoupeny: Kopírčky, nová Páska do Mašiny a Sedm Set Padesát Čistých Listů, na něž naklepala Šest Exemplářů Novely plus Kopii pro sebe. Ze stejného zdroje uhrazen rovněž Poplatek za Přípuštění do Soutěže a Poštovné za Rekomando.

Psací Stroj odvečen do Nonstop Zastavárny ještě téže noci, kdy ze svého Domova navždy couvala do Vyhnanství.

Sbohem, Můj Nejdražší Písáčku!

Sumička za Písáčka použita na Zřízení Poste Restante čili P. O. Boxu, protože od tohoto okamžiku již Lina neměla žádnou stálou Adresu.

Po sedmi měsících konečně Poste Restante zrušeno, jelikož jí Vrátili Šest Kusů Novely spolu s Oficiálním Dvouvětým Dopisem, že se svým Dílem u Jury Neuspěla. K Briefu připojen i Seznam Těch, kteří u Jury Uspěli.

První Honorovanou Cenu získal román *KUNDA RÓZY RABINOWICZOVÉ* od současného nejpublikovanějšího autora. Druhou Honorovanou Cenu obdržel soubor povídek *HOW*

ROZPÁRAT the COMMOUŠ SVINĚ od dosud neznámého writera. Třetí Honorovanou Cenu trhla autobiografie *ZKURVYSTORY aneb VOŠOUSTANÁvlastnímBROTHEREMandFOTREMundTETKOUi PITBULEM* od debutující tvůrkyně. A Zvláštní Honorovanou Cenu schlamstla próza *KŘÍŽÁCKEJ MÁRTYRER* od globlokálně nejlaureátovanějšího šriftštelera.

Když Lina hned na poště jeden po druhém prozkoumala každý ze Šesti Vrácených Kusů Svě Zamítnuté Novely, našla na všech stránkách čtyřicátých sedmých ony nenápadné ustřížené snítččky vlastních vlasů, které tam tenkrát při balení předvídavě vložila.

...

Náhlé prosincové Mrazy.

Propadli Infernu a budou zatraceni! hřimal páter Jerzy Sovanoralo v jídelně Azylu Svobaté Chacharity.

Tři večery týdně zde držival kázání o Plamenech Pekelných. (Příležitostně povolován i k Vymítání Dábla z těl posedlých či ožralých bezdomovců, neboť zastával post Vrchního Euroregionálního Exorcisty.)

Kázání byla Povinná a za Jednu Neúčast se Hříšník nesměl celý měsíc ucházet o Přespání v Útulku. (Jednonoční Taxa: Sedmdesát Devět Měďáků.)

Od prosince do ledna měl tedy páter svůj chlév nacpanější nežli vepřové jelito. – *Plameny pekelné!* ryčel zpod obřího litinového kříže, metaje blesky na uctivě rozšklebenou houmlesáckou sběř.

Během tří sekund rozpálený na 1451 stupňů Fahrenheita a vzápětí proměněn ve vulkanickou erupci! Běsnění, burácení, hrozby, spílání, mučení, upalování, zatracování... A Lina vždy přímo před ním, na štokrleti v první řadě, fascinovaně naň vejrajíc skrz štěrbinu opuchlých, jakoby ubřečených víček.

Hned při první show se jí několikrát podařilo zaharpunovat páterovy vytřeštěné bulvy a brzy je dokázala trvale fixovat na své zbožně čumící sinalé tváři. *Ano, ano, ano!* To burácel o Ní! To Ji hrozil! To Ji zatracoval! *Ano, ano, ano,* Byla Vším, Co Nenáviděl!

Plameny pekelné! Plameny pekelné!

Ctíc nejlepší literární tradici, začala záhy pátera povzbuzovat horlivými výkřiky, spínáním rukou a bušením se do prsou, *tak jest! Prokleti! Hříšná! Smilování! Ó Pane!*

Vskutku zralá pro upálení na hranici! Parazit všivý švejkovský, svoloč rudá nepokorná s ledvím prohnílým kališnickým, bezbožnice nestoudná, nevěstka Satanova, děvka panslávská-babylonská, čarodějnice smrdutá, rouhačským Mudrováním nadmutá, a ke všemu *žebro* jen pouhé, co pyšně opovazuje se przniti slova, *ačli není slov než Slovo Boží!*

Když o dva týdny později, na závěr slavnostního ceremoniálu Novoročního Proklínání, trefil pátera šlak, natřískaná jídelna mu nadšeně aplaudovala, *bravóóó!!!*

Nudný jezovita Johann Animuk Ausgoldhuretown, který ho poté nahradil, nesahal nebožtíku Sovanoralovi ani po planoucí kotníky.

...

Jaro.

Sotva se koncem února Oteplilo, sebrala Lina Batoh a Dvě Tašky a s úlevou opustila Azyl Svobaté Chacharity, kde solila již Osmdesát Devět Měďáků za Jedno Noční Přespání. – Osmdesát Devět Měďáků za rozskřípanou dvouposchod'ovou pryčnu s kousavou šedou houní. Osmdesát Devět Měďáků za pryčnu v bývalé tovární haluzně, páchnoucí špínou, kolomazí a lyzolem. Osmdesát Devět Měďáků za ratejnu narvanou třemi stovkami chrchlajících, skuhrajících ubožáků. (Další služby: Vyprání Oděvu – Třicet Devět Měďáků; Osprchování – Dvacet Devět Měďáků; krajíc okoralého Chleba s Margarínem a kelímek Teplé Oslazené vody – ráno a večer bezplatně, pouze za kajícnou hlasitou modlitbu.)

Studené zimní dny (od 08:00 do 18:00 Útulek *closed*) trávil Lina ponevíráním po nádražní hale a potulováním po obchodních pasážích. Dva příjemné týdny prochrupala pod celtou ve výkopu, důvěrně přitulená k bafající Rouře teplovodu.

Ve svých usoplených Hadrech se již dávno neodvažovala ukrývat před slotou v zalidněném vestibulu ÚSN či na rušných chodbách Špitálu. A ještě dávněji zářily ty Šťastné, Šťastné Časy, kdy komfortně přežívala nepohodu ve Studovně Univerzitní Knihovny, majíc platnou Roční Průkazku a jsouc oděna v relativně Přijatelné svršky.

Ano, tam tehdy v Tichu a Teple Směla celé dlouhé měsíce Psát do svého již jednou popsaného Notesu. – Nic než Psát a Psát a Psát! Mezi řádky dřívější, kdysi s ledabylou rozmařilostí naškrábané modrou Propisovačkou, znovu opatrně vetkávat a vplétat řádky nové; droboučké, semknuté a jemně vyvedené obyčejnou Tužkou.

Z prostorových důvodů Lina definitivně opustila Prózu a počala se věnovat výhradně Poezii. Všech třicet pokusných tužkových Verzí každé Básně vždy nakonec šetrně vygumovala a nechala zaznamenánu pouze podobu výslednou, nejzdařilejší a nejdokonalejší. Tolikerým hojným veršováním, vpisováním a gumováním Notes postupně zkrabatěl, zežmolkovatěl a zbachratěl do dvojnásobné tloušťky.

...

Cože? – Ano! Aby ne! Mnohokrát!

Mnohokrát se pokoušela Veršovat mezi tištěnými řádky v různých pomačkaných Novinách, které lidé odhazovali do košů na Nádraží. Mnohokrát, jenže to bylo tak neuvěřitelně těžké!

Tolik se snažila ta Černá Písmena Nečíst, Nevidět, Nevnímat! Ne, ne, ne! Zmizte! Stůjte! Stop!

Ale ani jednou Je nedokázala zahnat pryč. Pouhopouhé mrknutí, a již se ta Jejich strašlivá Slova drala do Jejích Vlastních Slov; již se nezadržitelně Valila kupředu a Útočila a Bodala a Sekala a Zraňovala; Brala do Zajetí a Drancovala a Pustošila a Trýznila a Zabíjela. – Vraždili! Vraždili Její Vlastní Slova po tisících! Dusot, bučení, kvičení, výstřely, údery, řezání, nárek, vytí, dunění, krev, jatky, jatky, jatky...

A pak se Cizácká Komanda vítězně rozvinula po celém vybuchujícím Novinovém Poli; po pás zbrocená Hláskami a sadisticky dupající po mrtvých Slabikách – bože, to se nedalo vydržet!

A přesto se nevzdávat! Bojovat, bít se, rvát! Zuřivě posílat do Války další a další verše, stopy, strofy, rýmy... Vzpurně, zoufale, ze všech sil. – A Oni Je s nadávkami a chechotem okamžitě štváli do zkázy. Zesměšňovali, ostouzeli, ohlupovali, okrádali, skupovali, rozprodávali, zpřevraceli, vytrhávali, dávili, vypalovali, zaplavovali. Vykuřovali smrtelnými jedy a Bombardovali z Neviditelných Zázračných letadel, z bezpečných kosmických výšin, kam Její slaboučký jamb nikdy nedostřelil. Kristepane, těch Oblud, Příšer, Stvůr! Těch Zrůd, co se po ní hned choromyslně vrhlo z každé Jejich Nenávistně lající, Prolhané, Vrahounské věty!

Jsou Šílení! chvěla se, když viděla Jejich klidné tváře, jak znuděně a otráveně čučí na ty Apokalyptické Řádky. Jak Je bez zájmu přebíhají náměsíčnýma očima a potom Je ledabyly mrskají do nejbližšího koše na smetí. Do plechového muničního skladu, odkud je Lina vzápětí opět vytáhla ven na světlo, aby...

Nakazila se od Nich. Byla nemocná. Srdce zalykající se vlastní krví a bezmoc potácející se bludištěm cév a žil.

To Jimi otékala! To pod Nimi klesala! To Je vláčela s sebou den za dnem, rok za rokem, věk za věkem. A nevěděla, jak se Jich zbavit. Jak se od Nich osvobodit. Vyléčit. Uzdravit.

A někdy za teplých nocí klečivala s tím ničivým, bujícím Břemenem co nejbliže Nebesům, tam vysoko na haldách Městské Skládky. Klečivala na Smetišti pod Hvězdami a umanutě zařikávala Čas sladkými, líbeznými, nesmrtelnými Slovy. Slovy mladými a voňavými jako májové jitro v květinové zahrádce.

...

Říjnová dusna!

Nejdřív se chodci domnívali, že je ožralá. Jakási nachmelená, nametená, nalitá tulačka, co se za svítání povaluje na poblitém trotoáru u stanice tramvaje.

Pitomost, prohlásil felčar ve Špitálu U Svobaté Lazarity, kam ji odvezla houkačka. *A příště si, dámo, vymyslete něco lepšího! Jste vůbec pojištěná? Od ÚSN? Ukažte průkazku!*

Změření tlaku, poslech srdce, jedna injekce – tři minuty. Výslech a zápis do protokolu – čtyři minuty. Recepis na prášky (půl minuty) – *tyhle jsou nejlacinější, doplatek v apatyce sedm stříbrňáků*. A na závěr minutka rad nad zlato:

Nerozčilovat se, brát léky, naočkovat se proti chřipce (za dva dukáty), vyvarovat se veder a chladu, vyřadit sůl, tuky, cukry. Kontrola příjmu tekutin; ryby, zelenina, ovoce, dostatek spánku, umírněnej pohyb na čerstvým vzduchu. A vůbec nejlepší by byly lázně.

Kvá! Kvá! Kvá!

Cože? zahýkal pobaveně ranhojič, ne, na Osvobození to ještě dlóóóuho nebude. Částečnej Invalidní se přiznává až při Stodvanáctiapůlprocentní Vodnatelnosti, hehehe! A at' už vás tu nevidím! Váš basic medkredit je pro letošek tímto ošetřením vyčerpán. Od teďka you must pay cash! – Další!

Hlavně že jí při těch mrákotách nečmajzli na ulici Batoh s Taškou! Prozíravě připoutané provazy k trupu.

...

Perfektní! Dvě mouchy jednou ranou!

Konečně Třetí Ilegální Zdroj Příjmů! A zároveň Pátý Obor Ilegálního Podnikání. První, Genealogické Poradenství, zbankrotovalo před lety pro nezájem. Číslo čtyři, Venčení Psů na Zakázku, zkrachovalo, poněvadž Lina byla již mimo dosah telefonu exsousedky Zoufalové. (Krom toho, třebaže Pejsánkům libě voněla, Páničkům údajně ukrutně zapáchala.) Takže jí zůstaly číslo dvě a číslo tři neboli Příležitostný Úklid a Sběr Vratných Flašek.

A Nyní! Nyní ještě – tramtararááá – Roznášení Tiskovin do Schránek! Ano, právě Dnes, na samém počátku Vánoční Prodejní Kampaně, Lina Přijata do elitní brigády Distributorů Reklamních Letáků (DRL)!

Šmahem po starostech! Z Upravených Dávek ZZV pokryje blížící se Zimní Noclehy v Azylu (Aktualizovaná Taxa Devadesát Devět Měďáků); a z výdělků z DRL si dopřeje Zvýšenou Hygienu a Hojnější Zob (Sprchováníčko, Praníčko, Chlebíček, Sádličko, Čajíček, Cukříček; a možná i Perníček s Čokoládovou Polevičkou).

A navíc! Navíc získala fantastický pramen překrásného, kvalitního křídového Papíru! Štosy exkluzivního materiálu pro své Psaní. Pro celé roky Psaní! Z každé várky si jednoduše oddělí krapet pro sebe, a bude mít vyhráno.

...

Vmáčknot se do každičké volné mezery!

Na každičkou prázdnou plošku a každičkou hluchou proluku. Obsadit každičkou uličku, cestičku, stezičku, každičkou pěšinečku kolem těch vlnadných obrázků a lísavých numer. Jeden veršík vtěsnat mezi skupinový portrét Jablek Golden Freedom za 19,90 a sólo podobenku Jogurtu Cremi Freiheit za 9,90. Druhý veršík přitisknout k boku nafouklého pytlíku Kafe Gourmand Svoboda-Pohoda Standard Směs za 74,90. Vedle, na ledově modrém lemu, vyzkoušet pět variací rýmu a obrátit na další stránku.

Než Lina dopsala pátou, konečnou verzi své nové básně, musela se prošermovat zástupy vlezlého pestrého Tovarů

a odpálkovat řady dotěrných modrobílých Cenovek. Musela obklíčit Plenkové Kalhotky Free Comfort Nová Kvalita – suché zipy za Zlevněných 319 a začmárat bělostnou Myčku Nádobí Liberty E73 za Cenovou Atomovku 12490; musela zneškodnit Automatickou Pračku Emancipation Top 7507XX za Senzačních 19990 a přeškrtat Minideliberátor GL8 za Bezkonkurenčních 25990; musela zajmout Soupravu Domácích Franchiserů DDD za Jedinečných 37990 a vyřadit Deliverízu Contact 321 za Suprových 78990; musela zlikvidovat vysoce výkonný Comdischargital MMM za Nepřekonatelných 99999, jakož i všechno ostatní Velevýhodné Osvobodivé Zboží nestydatě se exhibující na hromadách barevného lesklého papíru s ledově modrou hlavičkou Libertymarket MegEDEN.

...

Březnová parna.

V úterý odpoledne Lina náhodou zabloudila do blízkosti Paláce Svobody a hned si toho všimla: podél hradeb samé Stráže a věže střílen natočené směrem k Městu. Už zase!

Ty kurvy zkurvený!

Mít ještě svůj tranzistorák, určitě by ráno opět jen vrčel a skučel a sténal. Jo, nabeton nějaká další Osvobozovací Mise a nějaká další Letecká Prevence v nějakém dalším Ropolandu či Vzdononii či Nonorthánu...

Naštvaně se doplácet na Korzo a tam pro změnu – i helemese! Přímo uprostřed hlučící Promenády drze rozkročen Nepovolený Potulný Harmonikář, na kebuli polámaný letní dámský slamák a za jeho vyšisovanou pentlí zabodnutou špejli s papírovou Vlajkou Globliberté. S ajfrem mačkal kňučící klávesy a chraptivě kokrhal: *What a Wonderful World*. Furt dokola a dokola pouze ten *pohodičkový* šlágr, *What a Wonderful World*, šumař mazanej!

A proudící Svobodomilní *lidičkové* mu hned *od srdíček* uvědoměle házeli drobásky do futrálu, cink, cink, cink. A dokonce i čidla i číhadla i slídidla i kamery i hlásiče i sluchadla i satelity, prostě všecka všecička osvobozovadla, ba i ti biřicové z For-Freedom Komanda dělali, že žebravého mjúzikanta vůbec, vůbec, vůbec Neregistrují.

...

Konec palčivého léta.

Zahřmění Exploze dolehlo z Centra až na vzdálenou Skládku.

Bomba!

Lina ještě spala ve své vratké chýši z laťkových bedniček a igelitových pytlů a zrovna se jí zdálo o horkém, sladkém kakau a máminých makových koláčích. V šoku se bezmocně přitisknout k celtě a po chvílce ohromeného ticha opatrně vylézt ven. Chvějící se nohy, nastražené uši, srdce v krku. Když se s ostatními lopotně vyplazila na vrchol Smetiště, spatřila v dálce namísto stříbřité křišťálové Věže pouze sloup vařícího se olověného dýmu.

Ano! říkala si Lina, zhrozená i nadšená, zděšená i vzrušená, *ano, ano, ano! Vypadá to přesně tak, jak jsem to před roky popsala ve své Novele!*

A pekelný černosivý kouř, aniž by slábl či polevoval, po celý den kroužil na fleku jako nějaké divné, trčící, přikované tornádo. Po soumraku splynulo dýmající požářiště s jiskřivou temnotou a na jeho místě se uprostřed tisíců světél zjevilo zlověstné černé Prázdno s obrovským, rudě žiřícím Okem.

Konečně před půlnocí dorazil na Skládku Pajdavej Pepek a coby Očitý Svědek vnesl do vášnivých diskusí definitivní jasno: toho rána Kdosi vyhodil celou Věž do luftu. A teď začínají ve Městě prohlídky, razie a zatýkání.

Prej to udělali Antilibertáti! Antiusové! Antiglobaři! Ekomilitanti! Biomenti! Nonorthové! Nonameové! Nebo ti z El Ji-H. Nebo ti z Al-J-Ho! Nebo ti z RR! Nebo...

...

Jak na sviňu!

Třetího dne Poté, dle dřívějšího rozkazu přesně v 07:30, Lina předvolána ke každoměsíčnímu Raportu na ÚSN. Jo, Každoměsíční Konflikt s Časem a Chechtákama! Vak na záda, Kabelu do tlapy, zatnout zubiska a táhnout vpřed. Nejdříve devadesát minut pěšourem ze Smetiště na konečnou električky a pak šest hodin tramvají k Hlavnímu Uzlu (čímž sežráno naráz Osmnáct Patnáctiměďákových jízdenek neboli Pětina Měsíční Upravené Dávky ZZV).

A protože první vozy vyrážely na koleje teprve ve čtyři ráno, nucena odšťrádat do útrob Města již v podvečer, hodlajíc jako obvykle přespát na lavici v Nádražní Hale (odtud k sídlu ÚSN pouhých sedmdesát minut chůze).

Krátce po půlnoci však na Nádraží vtrhli Černokukláči z FF a odvěkli s sebou všechny chrnící bezdomovce, bomže, klošáry a houmlesáky. Mezi nimi lapen také policejně hledaný Toulavý Harmonikář, jenž údajně ještě odpoledne, *fakt debil*, vyhrával na Korze *What a Wonderful World*. (Song zakázán Byrem Svobody ihned Po Výbuchu!)

Lina, trvale týraná tlakem močového měchýře a odmítající cálovat pět měďáků za veřejný hajzlík, čůrala v okamžiku Přepadu venku, ukryta ve tmě za odstavenými železničními vagony. Zaslechnuvši hřmot, křik a povely, strnula v nehybném čupu a setrvala tak až do odjezdu Komanda. Díky tomu šťastně unikla zatčení.

Zbytek noci pak strávila v objetí se svými zavazadly, schoulená ve škarpe za šterkovým náspem.

...

Dýchavičnost pořád horší a horší a Otok nezadržitelně postupující od nohou stále výš a výš. Opuchlé kotníky a bérce, nakynuté ruce i zápěstí, naběhlá víčka.

Dusivá Odulost neoblomně obkličující její ochablé, uštvané, vyždímané Srdce. Některé dny se Lina se svým Nákladem stěží plazila ulicemi. Vzhledem k evidentní Nemohoucnosti pozbyla již většinu Ilegálních Úklidů. A navíc i spásný Sběr Vratných Flašek z devadesáti pěti procent zlikvidován Konečným Vítězstvím Nevratných Plastových Bublin. (Na Pouliční Žebrotu, Loupení Hřbitovního Kovu či Drobné Pirátství v Libertymarketech holt neměla žaludek.)

Při startu Vánoční Prodejní Kampaně se ještě jednou statečně pokusila o Distribuci Reklamních Letáků.

Po deseti hodinách, sotva v polovině první várky, však zhrouceně Padla k zemi uprostřed nekonečného vichrného sídliště. Bez dechu se skácela na rozpálený chodník, oči, nozdry i ústa zalepené řezavým písečným prachem.

...

V pondělí u Kořenářky zakoupeno nejen obvyklé Bylinné Thé s Náprstníkem za Třicet Měďáků, ale rovněž poprvé experimentálně aplikovány i Pijavice za Pěťadvacet.

Pijavice se k prasknutí nacucaly Lininy husté, stojaté, kalné černorudé krve – a po dvou minutách všechny chcípily.

...

Toho roku, namísto vlahých prosincových deštíků, propukla o Vánocích nečekaně Mrazivá Zima. Upravená Dávka ZZV tudíž do mrtě spotřebována na Noclehy v Azylu Svobaté Chacharity (Aktualizovaná Taxa Sto Dvacet Devět Měďáků). Zbývající Bakšise z Ilegálního Úklidu nepostačující ani k zahrnutí hladu.

Jistého fujavicového lednového večera, nemajíc na jízdne, musela proto Lina hazardovat a absolvovat celou trať z Útulku na ÚSN Načerno. Druhého dne během sedmihodinové zpáteční cesty byla Zadržena Drážní Hlídkou.

Ano, Zatčena, Prohlížena, Vyslýchána a ještě téhož večera předvedena před Automatického Quickschnellnonstop Samosoudce. Po čtyřminutovém procesu (tři minuty ověřovány osobní údaje) Odsouzena buďto k pokutě Dvou Stovek Zlatých na dlaň, nebo ke Dvěma Týdnům Kárného Freelágru Třídy A, a to Nepodmíněně, Nástup Libertrestace Okamžitě. Současně na Pět měsíců sankčně Sníženy Upravené Dávky ZZV o Padesát Devět Procent.

O čtrnáct dní později, při propouštění z tábora, jí pod kůži do pravého ramena vpíchlí Identifikační Čip Černého Pasažéra. V případě recidivy to znamenalo Půlroční Katorgu Třídy B.

Naštěstí se zatím přírodní koloběh dokutálel k počátku února a venku se příjemně Oteplilo. Sbohem, nocování v Útulku! Vivat kočování v pěším dosahu ÚSN!

Ze sentimentálních důvodů se Lina rozhodla přespávat v Parku, kde kdysi dávno pracovala jako Krmička Krkavců. Hned první noci, jen se upelešila na pažitu, sebrala ji spolu s ostatními tuláky Stráž Svobody. Jakmile SS-knechti zjistili, že je již

Očipovaná, vrazili jí do pravého ramena druhý Čip s údajem Nežádoucí. Vzápětí poté Eskortována antonem do Free Zóny mimo Město. (Zákaz Návratu pod hrozbou Tříletého Zostřeného Žaláře Třídy C!)

Do prdele! A to se zrovna pozítří měla dostavit k Hlášení na ÚSN!

Nedisponujíc v Divočině E-mailem, jsouc bez vindry na Autorizovaného Personálního Kurýra a neležíc Oficiálně Hospitalizována v Karanténním Chorobinci, nenalezla Lina žádný další, ZÁKONEM Stanovený Způsob, jak svou Nepřítomnost Řádně Omluvit. Jelikož se Přikázaného Data Neohlásila v Kanceláři, byla ještě téhož dne Vysvobozena z Evidence Úřadu pro Svobodu Nedotknutelných. Tím Ina navěky Ztratila Nárok na sankčně Snížené Upravené Dávky k Zajištění Základní Výživy.

Absolutně a totálně vyřízená! Sama kdesi v neznámé, vyliďněné Pustině. Sama kdesi na vytlučené, rozbité silnici.

Počkala si na rozbřesk a pak se obezřele vydala mezi výmoly kupředu. Na hřbetě nacpaný Ruksak s urvaným popruhem a v prance igelitovou Kabelu plnou popsáných, poveršovaných reklamních letáků.

...

Období dešťů.

Dříve než si Ina stačila uvědomit Nebezpečí, bylo po všem. Ničivá, žravá Plíseň během několika hodin proměnila veškeré její Papíry v tlumoku v mastný, trouchnivý Prach.

Pohroma! Zkáza! Děs!

Třásla se slabostí a zoufale prohledávala Batoh i Tašku, Batoh i Tašku, Batoh i Tašku, ale marně, marně, marně...

Na dně bagáže, kam ukládala své Dílo, pouze mazlavá vrstva páchnoucí prašiviny. Ach, ani jeden! Ani jeden jediný nerozpadlý, zachovalý, čitelný List!

Z dlouhých let usilovného Psaní zůstalo Ině jen pár hrstí koptu, čpícího syrobou.

...

Před Svátkem Pukajících Žlutých Plodů.

Ohniště čadilo a štiplavý dým unikal do noci otvorem v doškové střeše. Dřevěný srub byl postaven na břehu říční zátoky a jeho původní obyvatelka, jistá M, se před třemi úplňky nevrátila z výpravy za čarodějným býlím. Chuděra, nepochybně někde na stezce zakopnuvší o bludný kořen.

Ženská Komuna tedy osiřelou chýši jednohlasně přičkla své člence Ině, jež dosud provizorně obývala mrňavou zemljanku na konci Osady. Za to se Ina zavázala vyprávět holkám při každé Slavnosti nějaký dlouhý, zajímavý, podivuhodný Příběh.

Onoho pozdního večera proto opět v pilné práci. Musela sebou hodit, poněvadž Svátek Pukajících Žlutých Plodů propukne už pozítří.

Usilovně žvýkajíc betel, namáčela seříznutý ptačí brk do hnědorudého roztoku, který si sama vyráběla z bobulí, a při mihotavém svitu plamenů psala na velké, lopuchům podobné listy, které si rovněž sama trhala a sušila. Ještě chvíli – a její nová Zkazka bude hotová.

...

Opravdu! Zahlédla Ji!

Ina si zrovna v řece Neživě prala sarong, a když zvedla oči, uviděla stát *Paní* tamhle mezi křovisky. Ihned Ji poznala: vyzáblá osoba v oblýskaných černých šatech. Bledá, unavená tvář s chorobně propadlými líci. Šedivé vlasy uprostřed na pěšinku a v týlu do uzlu... *Paní* ještě okamžik Inu zarmouceně pozorovala, načež se otočila a rozplynula se v závanu větru.

Baby tvrdily, že sem kdysi přišla jako Ena. Jo, říkávaly Ji prý tenkrát Ena. Avšak ti soldáti z Osvobozovací Gardy Ji v Osadě vždycky hledávali pod jménem Betty Pankel. Nikdy Ji nechytili.

Byl zázrak, že Ji Ina vůbec spatřila, neboť *Paní* se údajně v kraji už dávno přestala zjevovat.

...

Takové ticho...

Ve dne v noci pořád takové ticho... Jen šustění větví a šumění řeky. Jen ševelení trávy a zurčení hmyzu. Jen svištění monzunů a bzučení letounů. Jen hřmění bouřek a dunění lijáků. Jen rachocení skal a praštění kmenů. Jen hučení záplav a vytí tajfunů. Jen bublání bahenních plynů a syčení jedovatých par. Jen hvízdání létajících ještěrek a pištění lovcích potkanů. Jen sotva slyšitelné mlaskání stvolů pod klouzajícími břichy obřích hadů. Jen to a žádné jiné zvuky...

...

V zátocě přistály dvě džunky a z nich vystoupilo na břeh sedm lidí: čtyři ženy, jeden muž a dvě děti (výrostek a malé děvčátko).

Hosté se zdrželi v Osadě dva dny. Nasbírali si plné koše plodů, ponrav a kořínků, nabrali do barelů vodu ze studánky a vyspravili trochu své kocábky. Po dva večery si u táboráku přátelsky připíjeli s Osadnicemi kopřivovým vínem a čerstvým kozím mlékem a mluvili a mluvili a mluvili...

Všechny holky zvědavé, co jsou Vandrovníci zač a odkud plují a kam a proč a kdy a jak...

Tlupička údajně už dlouho na útěku z Města a za sebou spousty útrap, hrůz a úkladů – snad katastrofy, snad epidemie, snad hladomory, snad pronásledování, snad bitvy, snad spiknutí, snad draky, snad čarodějnice, snad prokletí... Leč jejich povídání značně nesrozumitelné, protože se snažili dohovorit v zpotvořeném *slaviš*.

...

Skutečně zvláštní!

Jak Ina stále víc otékala a otékala, její pokožka se stále víc natahovala a natahovala a zároveň svétlala a svétlala.

Jednoho dne po koupání v Neživě zjistila, že zbytky terakotového zbarvení úplně zmizely a její pleť je teď jednolitě a bez poskvrnky bílá. Křídově bílá.

Nazítří ráno při sběru larev (spařené se zelenými lodyhami a fialovými hlízami delikatesa!) si Ina všimla Čehosi Divného pod kůží na levém předloktí. – Nejprve pouze tenká čárka, odpoledne silnější proužek a večer už výrazný, jakoby článkovaný pásek, ostře přetínající modravé stezky žil.

Vyděšeně Symptom zkoumala v noci u ohniště a zdálo se jí, že ona Věc vypadá jako Červ! Do hajzlu! Nakazila se vozhrivkou! Jenže kde je horečka, katar, hlen, hnis, blouznění?

Jakmile chatrč zalilo jitřní slunce, vypotácela se Ina ven na denní světlo, aby zjistila Pravdu. Napnula paži – a užasla. To, co se temně rýsovalo na sinalé pleti, byla řada droboučkových písmen. Přesněji řádek droboučkových slov. Přesněji jeden droboučkový Verš. Byl to počáteční Verš její staré Básničky, kterou v pradávnu uveřejnil občasník Propadlí Vlastenci.

Nežli uplynul týden, měla Ina své tvarohové tělo od ramen až k patám černě potetované vlastními texty.

Fantazie! Paráda! Nádhera!

Litery, Strofy, Odstavce a Stránky se houževnatě líhly někde v krvavých hlubinách, načež se v přesném pořadí hromadně vynořovaly na bledé pokožce jako na rozzářeném monitoru počítače. Pokaždé setrvaly tři dny a znovu se náhle a beze stopy vytratily, aby uvolnily místo dalším.

Od té doby Ie a La, dvě kámošky z Komuny, začaly každé odpoledne Inu rozbalovat na mýtině u řeky a do soumraku si pak pročitaly její popsanou, potištěnou, beletristickou odulost. Postupně Ie a La přelouskaly tři Ininy Básnické Sbírkky, tři tucty Povídek, tři Novely a dva Romány (třetí zatím nestačila dokončit, ale brzy jej dopíše právě metodou *Vzlínání z hlubin myslí*).

...

První je užřela Ra a honem přivolala ostatní.

Koukejte!

Miliardy! Miliardy spěchajících mravenečků. Miliardy a miliardy titěrných faraonů, kteří proudili Pustinou jako hemživý, lesklý, černý veletok. Celé dny a noci maširovali kolem Osady a vytrvale mířili tam, kde snad kdesi v dálavách pableskovalo a hučelo převeliké, pyšné, bohaté Město.

Valej za žrádlem! odplivla si nejstarší R a okázale se pokřižovala.

...

O půlnoci nad Osadou přefrčel nějaký Stroj a vyhodil ven mohutný, těžký hranatý balík. Bedna prorazila střechnu Einy chajdy a na místě zabila Eu i její milovanou Kozičku Aničku. (Obě vždy spící na slámě pospolu.) Obal se při dopadu roztrhl, takže mrtvolý

byly zasypány lavinou naducaných modrých sáčků. Na všech pytlících vyvedeno bílým písmem PERMLIBERTAQ a uvnitř nažloutlá gumovitá hmota vábně vonící – *holky, poznáváte?* – ááách, vábně vonící Uzeninou a Vanilkou!

PERMLIBERTAQ? Co to, kurvajs, je?

Až při vyhrabávání nebožek z hory paklíků nalezeny tři stejné bílé letáky s modře fosforeskujícím sdělením:

Uslechtylej Kmenu Slavorigins!

To Papu-Pomoga dlja Vas vod Action SuperMegaGiga-Svobouda co nyne delajet Victory Deliberation-Wojna Versus Psiakrewchollera! Dobrej Apetyt! Kogda Vy videt Naša Free Laser v ty Čas Vy ukrytsja vo Vaša Kuča a pojedat PERMLIBERTAQ! Pak Nic nestanout a Vy OK.

Zivijo SuperMegaGiga-Svobouda!

General A. B. C. Diana von McDowdowitz

...

Ten podivný Zvuk!

Ten podivný, dávno zapomenutý Zvuk, jenž je všechny rázem probudil. Jedna po druhé vyjeveně vylézaly ze svých obydlí, zvedaly rozespálé hlavy a s ustrnutím civěly na zešílevší nebesa. Slunce se již koulelo nad obzorem a po jasné obloze táhly nekonečné temné krákorající hordy –

Panekomarjá, Krkavci!

Ani nejstarší R si nevzpomínala, že by v kraji někdy zahlédla jakéhokoliv ptáka; akorát tak můry, brouky, komáry, sarančata, aeroplány, montgolfiéry, zepelíny, rakety, transpony, talíře a plachtící ještěrky s blanitými křídly...

S bázlivou úctou pozorovaly stále nové a nové černé šiky, které v nepřetržitém sledu přelétaly nad zelenožlutou Pustinou a lačně mířily tam do dálav, kde prý snad kdysi pableskovalo a hučelo zrupné, vševládné, všemocné Město.

...

Fujtajbl!

Leželi všude kolem zříceného příbytku, ve kterém ještě před třemi týdny žila E se svou Aničkou. – Zmodralí, vylínalí, zcepenělí potkani. Stovky povalujících se nadmutých, hnijících zdechlinek. Jo, vy nenažranci nenažraní! PERMLIBERTAQu se vám zachtělo!

...

Na rozlučení, mý potěšení, postavím pod okny máj...

Ještě tuhle písničku jí ženské zaspívaly sborem a potom se v houfu vydaly k pichlavé Hradbě hustých křovisek a rozbujelého plevele. V čele nejzdatnější a nejmladší Ára, bystře prosekávající divoký porost mačetou, a za ní husím pochodem ostatní baby, každá na zádech svázaný uzel s majetečkem a v ruce sukovicí se špičatým bodcem.

Jedna za druhou se odhodlaně nořily do díry v houštinách a mizely ve spleti šlahounů, trnů, haluzí a listí. Jedna za druhou,

jedna za druhou... Až se konečně k průlezu energicky dobelhala i poslední, sveřepá stařena R. Toporně se obrátila, zamávala revmatickou pazourou – a byla pryč.

Od tohoto okamžiku zůstala Na v Osadě úplně sama.

Samozřejmě že ji všechny moc a moc přemlouvaly, aby utekla s nimi, avšak na túru Džunglí se jí už dávno nedostávalo sil. Putovat bůhví kam, bůhví kudy a bůhví jak dlouho... Bůhví kolik týdnů, měsíců, let... A nejspíš nikdy k žádnému cíli ani nedorazít. Nejspíš někde zabloudit, utonout, uklouznout, zřítit se, propadnout, onemocnět, zahynout. Umřít žízni, zimnicí, horečkou, průjmem, otravou, bodnutím, kousnutím, uštknutím...

Když se druhého rána šla Na mrknout na tu čerstvě prokletěnou stezku v roští, byl už průchod opět neproniknutelně zarostlý. Nikdo by nepoznal, kudy holky z Osady vlastně upláchly.

...

Zázrak!

Rozvodněná řeka Neživa nanasla ke břehu spoustu větví, klád a trosk – a na okraji bariéry se zachytila miniaturní, jakoby dětská plachetnice se zlomeným stěžněm a servanými plachtami.

Jakmile ji Na zmerčila, rozhodla se k činu. Dýchavičně se vyplazila na vrchol naplaveného valu a shora opatrně juknout na bokem nakloněnou palubu. – Ne, žádní lidé. Vůbec nikdo. Jen několik krabic a pytlů rozházených po mokřém bortu.

Takže hej rup!

Pomocí tyče s hákem vylovila z loďky dvě nejlehčí škatule a odvěkla si kořist do své chýše. V první, mrňavé kisničce nalezena vlhká, částečně vzkličená zrnka. V druhé, hodně veliké, avšak skoro nic nevážící bedničce ukryta průsvitná klec a v ní –

Papoušek! Živé papouščí mládě s odrůstajícími brky a chocholkou na kebulce. Pěkně hřadující v suchu na horním bidýlku, pod sebou kopec trusu a slunečnicových semen. Ochable zvedl hlavičku a vyčerpaně zamžoural na Nau žalobnými černými očkami.

Óóó! Kakadu Růžový!

Tři dny ho láskyplně napájet teplými odvary a cpát sladkými bobulemi, tři dny ho něžně zahřívát v náručí a stále přikládát chrastí do planoucího ohniště, tři dny zaťatě zápasit o Jeho Život. A po třech dnech Kakadu Růžový (opravdu, kakadu růžový!) konečně Zachráněn! Krásně se, kluk, vykurýroval a s chutí začal baštit. – Zázrak!!!

...

Proč???

Vždyť v oné době už Na vůbec po ničem netoužila!

Ne, už dávno nesít, nedoufat, nehledat, nevyhlížet. Už pouze trpně čekat, až z ní zbude velké A... A pak možná malé a... A pak třeba ještě nějaká nanicovatá, ubohá, nemá pomlčka... Stébélko Mlčení, jež se posléze lhostejně podvolí svému Osudu

a v kteréši vteřině tichounce a odevzdaně vyvane z Bytí; vypaří se, vyprchá, vyčpí...

A teď tohle!

Její Kakadu Růžový! Její Adoptivní Syn! Přijala ho za Vlastního a dala mu jméno Jan. Jan, Jenda, Jeník, Jeníček...

Ach, čtěte, čtěte, čtěte, Na se stala Matkou! Šťastnou a hrdou Matkou.

...

Bože, nevěděla, jak to stihne!

Tekutina nemilosrdně stoupající k Srdci a v opuchlém Těle sotva zbyteček Času – a co všechno ještě musí udělat! Co všechno ještě musí svého Jeníčka naučit! Co všechno mu musí povědět, ukázat, vysvětlit. Nacvičit, natrénovat, nadrilovat. Dříve než... Jestliže... Aby potom, až...

Aby potom, až jeho Matka Navždy Odejde, dokázal Jeníček v Pustině sám Přežít.

Co všechno musí Jenda umět! Vzlétat, létat, přistávat, kroužit, šplhat, lovit, sbírat... Měřit vzdálenosti a mapovat trasy, vracet se domů otvorem ve střeše a budovat hnízda v dutinách stromů, vyhýbat se číhajícím hadům a unikat plachtícím ještěrkám, koupat se a hrát si a tančit a mluvit a zpívat –

Slyšte a žasněte!

Už sedm Matčiných básní zná Jeník nazpaměť! A plynně s Matkou konverzuje na sedmadvacet témat. A šest písní svede zatrylkovat a sedmou právě teď s Matkou kvalitně studuje –

Na rrrozlúčení, mý potěšení, postavím pod okny máj...

Výborně, Jeníčku! A honem znovu!

Na rrrozlúčení, mý potěšení, postavím pod okny máj...

Pašák, Jendo! A pozor! Další slova –

Ano, chtěla mu říci *další slova*, jenže vtom (ouvej, zrovna při Pomlčce), vtom, vtom, vtom se loudavá rmutná Voda v Matčině Těle naposledy unaveně vzedmula a kalný příliv konečně dostoupil až k Srdci. A Srdce se na vrcholu bolavé vlny pokorně nadzvedlo, neohrabaně se vyvléklo ze své kolmé osy a s výdechem dopadlo zpět na hladinu jako starý, prázdný, zrezivělý ponton. Matka zemřela.

...

Matka zemřela, avšak nebyla mrtvá.

Ne, nebyla mrtvá, neboť jí v hlavě tikalo ještě jedno srdce, téměř neslyšné a nehmatné, ale bylo tam!

Celý týden ležela Matka bez hnutí a bez hlesu na hliněné zemi ve své chatrči a celý týden z jejího těla odtékal temný, dravý, zpěněný proud. Mocnou vlnou se prodral pod vraty, gejzírem vychrlil ze srubu, bleskem si vyhloubil koryto ve stráni a kaskádami se spustil dolů k řece. Kristepane, sedm dní tím špinavým stříkajícím kanálem tryskali z Matčina těla Netvoří, Stvůry, Zrůdy, Obludy a Přízraky! Vodopádem se řítily po svahu do Neživý a řeka odnášela příval Běsů pryč, zvolna a klidně, aniž by

stoupala byt' jen o jediný milimetr. A po Monstrech, Dáblech a Kreaturách začaly hned potokem vířit Smrtky, Trýzně, Krutosti, Zrady a Beznaděje; a po nich Bídy, Bolesti, Nemoci, Ponižení a Zbabělosti; a po nich Urážky, Lži, Nadávky, Prohry a Trapnosti. Et cetera, et cetera, et cetera... Načež se skomírajícími cákanci Ubohostí, Hloupostí a Marností se do strouhy vyřinuly i hnisavé sliny všech horlivých donašečů a zatuchlé slizy všech manželových nevěr, smradlavé výměty z tlam výběrových komisí a žluklý pot ze zdí azylových modliteben. Až posléze do žlábečku vyprýštila i jakási nudlička zeleného hleny z kteréli elitní redakční mordy a po ní, úplně na závěr, vybublala ven poslední kapička hniloby, vyříhnutá z nadutého zobáku uhořelého Mr. Edgara. – Mikroskopická páchnoucí slzička, která se namáhavě vyždímala na udupaný mlat a s kviknutím vsákla do ztvrdlé červenavé půdy.

Po další týden Matka dosychala, prosychala a vysychala na podlaze své chýše. A čím byla sušší a sušší, tím se cítila báječněji a báječněji! Tak nádherně lehounká a čistounká, tak jemňounká a křehounká, tak hladounká a štíhlounká, tak hedvábňoučce tenounká... Při každém zavanutí Jeníčkových perutí se radostně zachvěla a něžně zašustila, ba se i trošku nadnesla a zavlnila, ba se i trošku zatočila, trošku si zalevitovala v průvanu nad ušlapanou hlinou, *ty můj synáčku věrný, tys mě neopustil!*

Převalice šťastná, protože její drahý Jenda se k ní každého večera oddaně vracel. Před soumrakem přilétal oplechovaným otvorem v došcích, a dřív než se usalašil na bidýlko, teskně v příšeří kroužil nad usychající Matkou, ovíval ji křídly a nařikal a volal a zpíval: *Na rrozlúčení, mý potěšení, postavím pod okny máj...*

A tu, když byla Matka dokonale usušená (dokonaleji nežli kvazilopuchové listy, na něž psávala tinkturou z bobulí), když byla dočista a naprosto na troud, tu překvapeně objevila, že i ona může létat. Jedna okenice zůstala v den její smrti pootevřená na háček a nyní, kdykoliv do srubu zafoukala bríza, Matka hned zavířila vzduchem, zatřepetala se, zapleskala, zaplachtila – podobná teď veliké čtvrtce černého papíru, ano, velikému archu tuhově černého papíru s filigránským bílým písmem. – Vizte, už nikoliv černý text na bílé pokožce, nýbrž naopak: bílý na černé! Bílý na černé, její negativ z druhého břehu.

Ó volnosti! Smýkala se a klouzala a dováděla a žertovně se honila s Jeníkem z rohu do rohu, *chyt' si mě, chyt' si mě, hurááá!* A za slunečného počasí ji syn brával s sebou ven na výlety. Smotanou do ruličky chňapl Matku do zobáčku a obratně frrnk skrz díru ve střeše; a již se s ním rozpustile vznášela nad keři, stromy, řekou, pláněmi, bažinami, skalisky, roklemi... Opojená výškou, prostorem a rychlostí; blažená a bezstarostná, bezstarostná a blažená, ach, přesně taková jako na konci své první prapradávné Ptačí povídky. Hleděla dolů a viděla, jak Osada v Pustině plesnivé a práchniví, jak se spěšně bortí a rozpadává, jak se v ruinách potápí do mlází, lebedy, kopřiv, bodláčí a pýru... Jen její obydlí zatím držící pohromadě, jen její opršalý srub s doškovou střechou, která

chránila před lijáky i vichřicemi – *zpátky, Jeníčku, hrne se k nám bouřka!*

A Jenda bez odmlouvání poslušně slétl dolů, frrnk dovnitř kouřovým otvorem, a šetrně položil Matku na pařezový stůl. Božíčku, to její temné papírové tělo čím dál menší a menší a menší... Už pouze jako polovina dopisní stránky... Už pouze jako lísteček vyrvaný ze zápisníku... Už pouze jako nepatrný černý cáreček s několika bílými, stěží čitelnými slovy...

S několika slovy, jimž by snad již nikdo na světě nedokázal porozumět.

...

Bouřka!

Umělá bouřka vyvolaná podle plánu ve čtverci Z-77. Vylosovaný úsek Pustiny ozářený zlověstným pokusným třeskem. Experiment s blesky a bez deště. Rozkaz! Provést N-počet výbojů ve čtverci Z-77! Enter! Start! A vzápětí magneziový zážeh a dělové zahřmění.

Na nočním nebi na sekundu oslnivě vykmitlo sto stříbrných žil a jedna z nich s ohlušivou salvou švihla do Matčiny chajdičky.

Okraj střechy ihned vzplanul a malilinkatá Matka, bezmocně spočívající na letokruzích pařezu, strnula děsem.

Jeníčku, utikéééj! Jeníčku, komínem!

Komínem, komínem! křičela ze všech sil, křičela a křičela, až zpanikařený syn, jako by konečně zaslechl její němý navigační hláseček, máchl perutemi správným směrem. Srdnatě vystřelil oplechovaným kouřovým vývodem a unikl pryč z hořícího srubu.

Ó díky, díky, díky! Uprchl dřív, než zkázonosná jiskra dopadla na Matku a než se Matka skroutila v jasném plameni; než se ve čtvrtsekundě odevzdala žáru a popelu – šťastná a vděčná. Šťastná a vděčná, že ještě stihla zahlédnout, jak se její milovaný syn Jeníček zachránil z ohnivých pekel.

...

Kakadu růžový, identifikoval OMNIPOTENSCOM MMM 666 neznámého tvora ve čtverci A-01 a okamžitě dešifroval i neanimální zvuky, které pták stále dokola vydával: jedná se o opakovaný úvod starobylé lidové píseň ve vymřelém jazyce jednoho kmene ze skupiny Slavoriginů. Překlad textu následující –

Rozloučení? Potěšení? Máj? zamyslela se urputně majorka Orlando Hagar Liberty Preyvogel-Raubbird a přivřela své překrásné zlaté oči. (Ty zlaté oči, lví hřívu a ztepilou, 225 cm vysokou figuru vybrali majorčini rodiče z katalogu deset měsíců před Orlandiným narozením a stálo je to majlant.)

Tady něco smrdí! usoudila logicky majorka.

Jelikož zrovna monitoring čtverce A-01 již dvakrát napadli lítí nepřátelé Svobody, nejspíše někdo z Nonameů či z RR či z Contraů či z Outů (dosud přesně nezjištěno). Při druhém ataku teroristé na plné tři minuty zcela oslepili Freedom Centrum, a zhatili tak Permanentní Pozorování.

Souháci zasraní! Však já na tu fintu s papouškem přijdu!
nahrkla se majorka Orlando Hagar Liberty Preyvogel-Raubbird
a posílila Ochranu na nejvyšší stupeň sedm.

Ani v nejpříšernějším snu by majorku nenapadlo, že právě
navozený stupeň sedm kdesi v Systému zaktivuje Bezejmenného
Bojovníka, vpašovaného dovnitř při druhém útoku.

A tak zatímco Jeníček opět čiperně odlétal ze čtverce A-01,
kam toliko čirou náhodou zabloudil při svém mnohatýdenním
osamělém putování Pustinou, v Systému se počala tajně
a nekontrolovatelně rozlézat Zhoubá.

Ještě chvíli – a Bezejmenný Bojovník zasáhne první bod.
A než Systém vůbec zaznamená zahájení Ofenzivy, budou již
nejbližší padající strážní lodě dohořívát v atmosféře.

(2002)

KONEC